

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı

İngiliz Dili Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**BİRE BİR ÖZEL İNGİLİZCE DERSLERİNDE YAPAY ZEKÂ TEKNOLOJİSİNİN
GELİŞTİRİLMİŞ KULLANIMINI KEŞFETMEK: BİR ÖZ İNCELEME
ARAŞTIRMASI**

Saadet TEMİZ GAPBAROV
ORCID: 0000-0002-5951-2006

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Emine Eda ERCAN DEMİREL
ORCID: 0000-0001-7686-1550

Konya – 2025

TEŞEKKÜR

Öncelikle değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Emine Eda ERCAN DEMİREL'e sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Kendisi sabrı ve iyi niyeti ile tezimi yazarken aklıma takılan her şeyi sorabileceğim bir hocam, bir yol göstericim olduğunu her defasında hissettirmiştir. Bana ve tezime verdiği emekler için kendisine minnettarım. Ayrıca tez izleme komitemde bulunan değerli jüri üyelerim Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Serkan ÖZTÜRK'e ve Doç. Dr. Saliha Defne ERDEM METE'ye teşekkürlerimi sunarım.

Nitel Araştırmalar dersinde bireysel araştırma yöntemi ile tanışmama vesile olan sayın hocam Prof. Dr. Aslıhan SABAN'a teşekkürü borç bilirim. Bir öz inceleme yapabileceğim fikrini ilk aklıma koyan kendisi olmuştur.

Yüksek lisans maceramın özellikle tez döneminde beni incirli muhallebi ile tanıştıran canım meslektaşım Fatma ÖNDER'e mezun olduktan sonra incirli muhallebiyi kendi ellerimle yapma sözü vererek teşekkürlerimi sunuyorum.

Öğrencilerime ve ailelerine beni saygıyla karşıladıkları, biz ders yapabilelim diye çocuklarını bizim eve getirdikleri ya da evlerini bize açtıkları için çok teşekkür ederim. Ailelerin, çocuklarının İngilizce eğitim yolculuğuna rehberlik etmem için bana duydukları güvene gerçekten minnettarım.

Hayatımın her aşamasında yanımda olan can dostum Kevser ÇAPAR, tezimde de aramızdaki onlarca kilometreye rağmen maddi ve manevi desteğini hiç esirgemediği için kendimi çok şanslı hissetmekteyim. İyi ki varsın canım arkadaşım, her şey için çok teşekkürler.

Eşim, yol arkadaşım ve meslektaşım olan Artur GAPBAROV'a akademik çalışmalarındaki desteğinin yanı sıra üç çocuğumuzla oynadığı oyunlar için de ayrıca teşekkür ederim. Ailemizin en küçük üyesi Ata Merdan ve ablaları Meltem ve Elif Bahar'a gerçek anlamda tezimi yazarken yanımda oldukları, "Anne ne zaman bitecek, ne kadar kaldı?" sorularını sürekli sorarak beni canlı tutukları için kucak dolusu sevgilerimi sunuyorum.

Annem, babam ve ablam... Ömür boyu bana yaptıklarınızı ödeyemeyeceğimi çok iyi bildiğim için nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Ailem olmanız en büyük şansım.

Saadet TEMİZ GAPBAROV

Ocak 2025

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	vi
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vii
KISALTMALAR.....	viii
ÖZET.....	ix
ABSTRACT	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Sayıtlılar	6
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar	6
2. ALANYAZIN.....	8
2.1. Eğitimde Yapay Zekâ Teknolojisine Giriş.....	8
2.2. Eğitimde Yapay Zekânın Gelişimi	11
2.3. Dil Eğitiminde Yapay Zekâ Teknolojisi	14
2.4. Yapay Zekânın İngilizce Öğrenimi ve Öğretimine Entegrasyonu	19
2.5. Yapay Zekâ Destekli İngilizce Dil Öğrenimi ve Öğretiminin Etkililiği	21
2.6. Bire Bir İngilizce Dil Derslerinde Yapay Zekânın Uygulamaları.....	23
2.7. Bireysel Araştırma (Öz-İnceleme)	25
2.7.1. Bireysel Araştırmanın Tanımı	26
2.7.2. Eğitim ve Mesleki Gelişim Kapsamında Bireysel Araştırma	28
2.8. İlgili Araştırmalar	30
2.8.1. Yapay Zekâ ile İlgili Araştırmalar.....	30
2.8.1.1. Yapay Zekâ ile İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	30
2.8.1.2. Yapay Zekâ ile İlgili Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	42
2.8.2. Bireysel Araştırma Yöntemi ile İlgili Araştırmalar.....	50
2.8.2.1. Bireysel Araştırma Yöntemi ile İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar ...	50
2.8.2.2. Bireysel Araştırma Yöntemi ile İlgili Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	58
3. YÖNTEM.....	62
3.1. Araştırmanın Modeli	62
3.2. Katılımcılar.....	64

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	66
3.3.1. Yaşam Öyküleri.....	68
3.3.2. Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm.....	69
3.3.3. Gözlem Günlüğü	70
3.3.4. Yarı Yapılandırılmış Görüşmeler.....	71
3.4. Verilerin Toplanması.....	71
3.5. Veri Toplama Süreci	72
3.6. Verilerin Çözümlemesi.....	74
4. BULGULAR	77
4.1. Yaşam Öyküleri.....	77
4.1.1. Benim Yaşam Öykümde Teknoloji.....	77
4.1.2. Eleştirel Arkadaşlarımın Yaşam Öykülerinde Teknoloji	80
4.1.2.1. Eleştirel Arkadaşım Brave'in Yaşam Öyküsünde Teknoloji	81
4.1.2.2. Eleştirel Arkadaşım Destiny'nin Yaşam Öyküsünde Teknoloji	82
4.2. Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm.....	84
4.2.1. Peaceful ile Yaptığımız Derslerle İlgili Tuttuğum Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm.....	84
4.2.1.1. Birinci Ders- Peaceful	85
4.2.1.2. İkinci Ders- Peaceful	91
4.2.1.3. Üçüncü Ders- Peaceful.....	93
4.2.1.4. Dördüncü Ders- Peaceful	95
4.2.2. Prudent ile Yaptığımız Derslerle İlgili Tuttuğum Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm.....	97
4.2.2.1. Birinci Ders- Prudent.....	97
4.2.2.2. İkinci Ders -Prudent	99
4.2.2.3. Üçüncü Ders- Prudent	101
4.2.2.4. Dördüncü Ders- Prudent.....	103
4.2.3. Serene ile Yaptığımız Derslerle İlgili Tuttuğum Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm.....	105
4.2.3.1. Birinci Ders- Serene	106
4.2.3.2. İkinci Ders- Serene	107
4.2.3.3. Üçüncü Ders- Serene.....	110
4.2.3.4. Dördüncü Ders- Serene	111
4.3. Öğrencilerimin Teknoloji ve Derste Kullandığımız Yapay Zekâ Araçları Hakkında Görüşleri.....	113
4.3.1. Peaceful'un Görüşleri.....	114
4.3.2. Prudent'ın Görüşleri	115

4.3.3. Serene'nin Görüşleri.....	117
4.4. Eleştirel Arkadaşlarımın Gözlem Günlükleri.....	118
4.4.1. Brave'in Gözlem Günlükleri	118
4.4.1.1. Birinci Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri.....	118
4.4.1.2. İkinci Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri.....	120
4.4.1.3. Üçüncü Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri	120
4.4.1.4. Dördüncü Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri	121
4.4.2. Destiny'nin Gözlem Günlükleri	122
4.4.2.1. Birinci Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri.....	122
4.4.2.2. İkinci Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri.....	123
4.4.2.3. Üçüncü Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri	124
4.4.2.4. Dördüncü Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri	125
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	126
5.1. Tartışma.....	126
5.2. Sonuç	133
5.3. Öneriler.....	135
KAYNAKLAR.....	138
EKLER.....	150
Ek 1. Yansıtıcı Günlüğüm	150
Ek 2. Gözlem Günlüğü	151
Ek 3. Öğrenci Görüşme Soruları	152

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Bire Bir Özel İngilizce Derslerinde Yapay Zekâ Teknolojisinin Geliştirilmiş Kullanımını Keşfetmek: Bir Öz İnceleme Araştırması başlıklı tez çalışmamın toplam **139** sayfalık kısmına ilişkin, 3/01/2025 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%4** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

3/01/2025

Saadet TEMİZ GAPBAROV

Dr. Öğr. Üyesi Emine Eda ERCAN DEMİREL

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

3/01/2025

Saadet TEMİZ GAPBAROV

KISALTMALAR

Kısaltmalar

AI: Artificial Intelligence (Yapay Zekâ)

AIEd: Artificial Intelligence in Education (Eğitimde Yapay Zekâ)

AIALL: Artificial Intelligence-Assisted Language Learning (Yapay Zekâ Destekli Dil Öğrenimi)

AI TA: Artificial Intelligence Teacher Assistant (Yapay Zekâ Öğretim Asistanı)

CALL: Computer Assisted Language Learning (Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi)

EFL: English as a Foreign Language (Yabancı Dil Olarak İngilizce)

ELT: English Language Teaching (İngiliz Dili Eğitimi)

ICALL: Intelligent-Computer Assisted Language Learning (Akıllı-Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi)

ITS: Intelligent Tutoring System (Akıllı Öğretim Sistemi)

LL: Language Learning (Dil Öğrenimi)

ML: Machine Learning (Makine Öğrenmesi)

NLP: Natural Language Processing (Doğal Dil İşleme)

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı
İngiliz Dili Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

BİRE BİR ÖZEL İNGİLİZCE DERSLERİNDE YAPAY ZEKÂ TEKNOLOJİSİNİN GELİŞTİRİLMİŞ KULLANIMINI KEŞFETMEK: BİR ÖZ İNCELEME ARAŞTIRMASI

Saadet TEMİZ GAPBAROV

Bu çalışmanın amacı, kendi uygulamalarını üzerinden yapay zekâ araçlarını bire bir özel İngilizce derslerinde daha verimli ve etkili kullanma yollarını öz-inceleme yöntemiyle araştırmaktır. Nitel araştırma desenlerinden bireysel araştırma deseni kullanılarak, daha derinlemesine bir çalışma hedeflenmiştir. Araştırma, dört hafta boyunca haftada birer ders şeklinde üç özel ders öğrencisi ile planlı bir şekilde yürütülmüştür. Katılımcılar 6 kişiden oluşmaktadır; araştırmacının kendisi, iki öğretmen ve üç öğrenci. Öğrenciler farklı liselerde eğitim gören iki kız ve bir erkek 9. sınıf öğrencisidir. Bu öğrencilerin farklı eğitim geçmişlerine sahip olmaları, çalışmanın kapsamını ve sonuçlarını zenginleştirmiştir. İki öğretmen katılımcı ise en az on beş yıllık mesleki deneyime sahip ve aynı zamanda özel dersler de veren tecrübeli eğitimcilerdir. Bu eğitimciler, araştırmanın eleştirel arkadaşları olarak katkıda bulunmuşlardır. Haftada bir kez belirli bir günde bir araya gelinen öğrencilerle, her derste en az bir yapay zekâ aracı kullanılarak oluşturulan ders planları uygulanmıştır. İngilizce eğitiminde kullanılabilir 17 yapay zekâ aracı tecrübe edilmiş olup, kullanım kolaylığı ve ücretsiz sürümlerinin yeterli oluşu sebebiyle bunların içinden 7 tanesi (ChatGPT, Bing AI, Gencraft, Duo Lingo, Elsa Speak, SpeechAce ve Natural Reader) tercih edilmiştir. Bu araçların her biri, ders planlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Veri kaynağı olarak kendimin ve eleştirel arkadaşlarımdan yaşam öykülerimizdeki eğitim ve teknolojinin yerini anlattıkları kısımlar, her dersin sonunda tutulan günlükler, dersin en keyifli, en zorlayıcı anlarını ve daha etkili yöntemlerin neler olabileceğini sorgulayan yansıtıcı günlükler, eleştirel arkadaşların gözlem günlükleri ve öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen yapay zekâ ve İngilizce eğitimi hakkındaki öğrenci görüşleri kullanılmıştır. Verilerin analizi, anlatı tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Bu teknik sayesinde, toplanan veriler daha anlamlı hale getirilmiştir. Anlatı tekniği, verilerin sistematik bir şekilde ele alınmasını ve araştırmanın bütüncül bir perspektiften incelenmesini sağlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre, yapay zekâ teknolojisi İngilizce öğretiminde hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin ilgisini çeken ve derslere canlılık kazandırabilen araçlardan oluşmaktadır. Yapay zekâ teknolojisinin etkili kullanımı, İngilizce eğitiminin vazgeçilmezleri arasında ilk sırada yer almaya aday konumundadır. Çalışmanın sonuçlarına dayanarak, yapay zekâ araçlarının İngilizce eğitiminde etkili bir şekilde kullanılması gerektiği, öğretmenlerin bu teknolojiyi kullanmaya hazır ve istekli olmalarının ders kalitesini artıracakı tespit edilmiştir. Ayrıca, Z kuşağı dijital yerli öğrencilerin yapay zekâ teknolojisi araçlarına hızla uyum sağlayarak kendilerini geliştirebilecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, yapay zekâ, İngiliz dili eğitimi, bire bir özel ders, bireysel araştırma.

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Foreign Language Education
English Language Education Program
Master Thesis

EXPLORING THE ENHANCED UTILIZATION OF AI TECHNOLOGY IN ONE-TO-ONE PRIVATE ENGLISH LANGUAGE LESSONS: A SELF-STUDY RESEARCH

Saadet TEMİZ GAPBAROV

The purpose of this study is to investigate the ways of using artificial intelligence tools more efficiently and effectively in one-to-one private English lessons through my own practices by using a self-study research method. A more in-depth study was aimed by using a self-study design, one of the qualitative research designs. The research was conducted in a planned manner with three tutoring students in one lesson per week for four weeks. The participants consisted of 6 people; the researcher herself, two teachers and three students. The students were two female and one male 9th graders from different high schools. The fact that these students had different educational backgrounds enriched the scope and results of the study. The two teacher participants were experienced educators with at least fifteen years of professional experience who also give private lessons. These educators contributed as critical friends of the study. The students met once a week on a specific day, and lesson plans created using at least one AI tool were implemented in each lesson. 17 artificial intelligence tools that can be used in English language teaching were experienced and 7 of them (ChatGPT, Bing AI, Gencraft, Duo Lingo, Elsa Speak, SpeechAce and Natural Reader) were preferred due to their ease of interface and sufficiency of free versions. Each of these tools played a decisive role in the preparation and implementation of the lesson plans. Data sources included parts where the researcher and critical friends described the place of education and technology in their life stories, diaries kept at the end of each lesson, reflective journals questioning the most enjoyable and challenging moments of the lesson and what could be done differently and more effectively, observation diaries written by critical friends, and student opinions about artificial intelligence and English education obtained through semi-structured interviews with students. The data were analyzed using the narrative technique. This technique made the collected data more meaningful. The narrative technique ensured the systematic handling of the data and provided a holistic perspective to the study. According to the research results, artificial intelligence technology consists of tools that attract both teachers' and students' attention and add liveliness to lessons in English teaching. The effective use of artificial intelligence technology is likely to be among the indispensables of English education. Based on the results of the study, it has been determined that artificial intelligence tools should be used effectively in English education and that teachers' readiness and willingness to use this technology will increase lesson quality. Moreover, it was found that Generation Z digital native students can quickly adapt to artificial intelligence technology tools and improve themselves.

Keywords: Education, artificial intelligence, ELT, one to one private lesson, self-study research.

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Bu bölümde problem cümlesi açıklanarak araştırmanın amacı ve önemi, sayıtlar, sınırlılıklar ve tanımlar hakkında bilgi verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İngilizce yeterliliğine olan talep arttıkça, araştırmacılar ve eğitimciler dil öğrenme sonuçlarını iyileştirecek yeni arayışlar içine girmektedir. Önemli ölçüde ilgi çeken bir görüş, yapay zekâ teknolojilerinin ELT (English Language Teaching- İngiliz Dili Eğitimi)'ye dahil edilmesidir. Yapay zekâ son yıllarda muazzam bir büyüme göstermiştir ve yabancı dil eğitimi de dahil olmak üzere artık hayatın birçok alanında önemli bir hale gelmiştir. AI (Artificial Intelligence- Yapay Zekâ) insan zekâsını taklit edebilme kapasitesi ile ünlüdür. AI, eğitim dünyasında bilhassa öğrencilerin iletişim becerilerinin geliştirilmesinde dil edinimine destek olmak ve dil edinimini geliştirmek için olası bir araç olarak giderek daha fazla çalışılmaktadır. AI, etkileşimli, kişiselleştirilmiş ve belirli öğrencilerin gereksinimlerine ve tercihlerine uyarlanabilir öğrenme deneyimleri yaratma yeteneğine sahiptir (Rusmiyanto vd., 2023).

Yapay zekâ teknolojisinin ELT'ye entegrasyonu kişiselleştirilmiş eğitimi geliştirebilmekte, değerlendirmeleri optimize edebilmekte ve gelişmiş dil pratiği fırsatları sağlayabilmektedir. Yapay zekâ odaklı dil öğrenimi platformları, bir öğrencinin öğrenme stilini, hızını ve beceri düzeyini belirleyebilmekte ve kursları uygun şekilde ayarlayabilmektedir. Ancak, AI'ın insan öğretmenlerin uzmanlığını ve rehberliğini değiştirmesi değil, tamamlaması gerektiğini unutmamak önemlidir. Öğretmenler, bireysel öğrenme ihtiyaçlarını analiz ederek ve öğretim stratejilerini buna göre uyarlayarak kişiye özel eğitim sunmak için AI araçlarından yararlanabilir. Bireysel öğrenme ihtiyaçları, her öğrencinin sahip olduğu farklı bilişsel, duygusal ve sosyal özelliklerden kaynaklanan özel gereksinimleri ifade eder. Bu ihtiyaçlar, öğrencilerin öğrenme hızlarına, bilgiye dair önceki deneyimlerine, öğrenme stilleri ve motivasyon düzeylerine göre değişkenlik gösterebilir. Öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi, eğitim süreçlerinin daha etkili hale gelmesine olanak tanır ve öğretmenin ders içeriğini, materyalleri ve yöntemleri öğrencinin özelliklerine göre şekillendirmesini sağlar. AI teknolojisi ayrıca değerlendirme sürecini kolaylaştırabilir ve öğrencilere gerçek zamanlı geri bildirim sağlayabilir (Anis, 2023). Bu özellikler, yapay zekânın dil öğretimi süreçlerinde öğretmenlere hem destekleyici bir araç sunduğunu hem de onların rolünü daha stratejik bir

noktaya taşıdığını göstermektedir. Yapay zekânın dil öğrenimine entegrasyonu, eğitimin geleceğinde önemli bir değişimi temsil etmektedir ve dil eğitiminin ilerlemesine ayak uydurmak için çok önemlidir. Bununla birlikte, bu teknolojilerin sunduğu imkânlar, yalnızca öğrenciler için değil, öğretmenler açısından da yeni sorumluluk ve zorluklar doğurmaktadır. Teknoloji aracılığıyla otantik ve kültürel iletişim kurmak için sayısız fırsatımız bulunmaktadır ve bu durum dil öğretmenleri için çok zorlayıcı olabilir (Kessler, 2018). Kessler (2018) bu görüşünde, teknolojinin sağladığı geniş imkanlarla dil öğretmenlerinin karşılaştığı zorluklara dikkat çekmektedir. Otantik ve kültürel iletişim kurmak, öğrencilerin dil öğrenim süreçlerinde anlamlı ve bağlamsal deneyimler yaşamalarını sağlar. Ancak, bu durum öğretmenler için büyük bir sorumluluk ve aynı zamanda bir fırsattır. Teknolojinin sunduğu araçlar ve platformlar, öğretmenlerin bu zorlukları aşmalarına ve öğrencilerin dil edinim süreçlerini desteklemelerine yardımcı olabilir. Bu bağlamda, yapay zekâ teknolojisinin doğru ve etkili kullanımı, dil öğretiminin geleceğinde kritik bir rol oynayacaktır.

Öğretimde, özellikle de ELT'de, öğretmenler kendilerini canlı ve güncel tutmalıdır. Dili yaşayan bir varlık olarak düşünürsek, dil öğretimi de yaşayan bir varlık gibidir. Başka bir deyişle, durağan değil, ilerleme ya da gerileme halindedir. Öğretmenlerin bu akışa uygun olarak kendilerini geliştirebilmelerinin ise mesleki gelişimlerinde saklı olduğu söylenebilir. Elbette arzu edilen durum gerileme değil ilerleme olacağından teknolojinin, özellikle de çağın vazgeçilmez olan yapay zekânın dil öğretimine entegre edilmesi kaçınılmaz olacaktır. Çağa ayak uydurabilmek için İngilizce öğretmenlerinin mesleki gelişimlerinde yapay zekâ teknolojisine daha fazla yer vermeleri gerektiği görülmektedir. Günümüzün en popüler teknolojisi yapay zekâ teknolojisidir, bu nedenle öğretimin temel taşı olan öğretmenler bu teknolojinin gerisinde kalmamalıdır ve kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Kendini geliştirmeleri mesleki gelişimlerine önem vermeleri ile olacaktır ve bunu yapmanın en etkili yolu bireysel araştırma olabilir.

Burada, halihazırda bilinen binlerce teknolojik seçeneğin ELT'de nasıl daha etkili kullanılabileceğini anlamak için bu durumu bireysel araştırma yöntemiyle incelemek gerekmektedir (Thomas, 2009). Mesleki gelişimde öğretmenler için bir ayna görevi gören bireysel araştırma yöntemi ile ELT'de AI kullanımını geliştirmek için kayda değer bir yol kat edilebilir. Diğer bir adı öz-inceleme olan bu yöntemle eğitimciler, sınıfta önemli ve yapıcı bir değişim yaratmak için davranışlar ve inançlar arasında bağlantılar ararlar (Tidwell & Fitzgerald, 2004). Bireysel araştırma yöntemi olmadan öğretim, başka yerlerde öğrenilmiş ve

kendi sınıfında sorunsuzca uygulanmış yöntem ve tekniklerin tekrarına dönüşür. Yansıtıcı olmaktan çıkar ve tekrara dönüşür. Öğretme, öğrenme ve bireysel araştırma arasındaki ilişkiyi anlamak, araştırmanın alanda nasıl tanımlandığını, yorumlandığını ve uygulandığını anlamaya yardımcı olabilir (Clarke & Erickson, 2004). Yapay zekâ odaklı dil öğrenimi platformları, bir öğrencinin öğrenme stilini, hızını ve beceri düzeyini belirleyebilir ve kursları uygun şekilde ayarlayabilmektedir. Bu özelleştirme yeteneği, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak için etkili bir çözüm sunarken, eğitimciler için de yapay zekânın potansiyelini keşfetme fırsatı yaratmaktadır. Bu noktada, öğretmenlerin teknolojiye uyum sağlama süreci ve dijital yetkinliklerinin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Öz inceleme yöntemiyle bire bir özel derslerde ELT'de yapay zekâ teknolojisinin kullanımını geliştirmek için, dil öğretmenlerinin dijital yetkinliklerini, pedagojik bilgilerini ve yapay zekaya yönelik olumlu tutumlarını geliştirmeleri gerekir (Baidoo-Anu & Ansa, 2023). Bu da web seminerlerine ve atölye çalışmalarına katılarak kendilerini yapay zekâyı etkili bir şekilde kullanabilecek bilgi ve becerilerle donatabilmeleriyle sağlanabilir. Öğretmenler İngilizce öğrenimi ve öğretiminde teknolojiyi önce kendileri kullanmalıdır ki öğrencilerine teknolojiyi nasıl etkili kullanacaklarını öğretebilsinler (Viswanathan, 2009). Yani öğretmenlerin teknolojik araçları etkin bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli becerileri edinmeleri önemlidir. Bu araçların öğretmenler tarafından yetkin bir şekilde kullanılması öğrencilerine rehberlik etme kapasitelerini artıracaktır. Bu bağlamda, teknoloji entegrasyonu eğitim süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır, öğretmenlerin kendilerini bu araçlarla donatmalarının hem kendi mesleki gelişimleri hem de öğrencilerin öğrenme deneyimleri açısından büyük fayda sağlayacaktır.

Ben de 2009 yılında öğretmenliğe başladığımda kendimi keşfetmeye başlayarak aslında ellerimin boş olduğunu gördüm. Dil öğretirken kitaptan gidilemeyeceğini ve böyle yapılırsa sıkıcı derslerin ben ve öğrenciler açısından kaçınılmaz olduğunu keşfetmem uzun sürmedi. Bu duruma etkinlikler arayarak bir son vermeliydim. Yıllar içinde elimde dosyalar halinde kes-yapıştır etkinlikleri, hikayeler, bulmacalar birikti. Çocuklarımı büyütmek için 5 yıl ara verdikten sonra öğretmenliğe geri döndüğümde gördüm ki kâğıt üzerindeki etkinlikler eskisi kadar etkili değil. Bunun üzerine çevrimiçi oyunları, etkinlikleri daha çok kullanmaya başladım. Yaklaşık iki yıldır ise birçok alanda AI'ın özellikle Chatgpt'nin yaptıkları kulağıma çalınmaya başlayınca ben de İngilizce öğretmeni olarak yapay zekâyı derslerimde nasıl kullanabilirim demeye başladım ve etkinlikler bulmak için araştırmaya başladım. Bu nedenle bir İngilizce öğretmeni olarak yapay zekâyı derslerimde nasıl daha etkin kullanabilirim

sorusuna cevap bulmak için bir yolculuğa çıktım. Aşağıdaki soru araştırmamı tetikleyen itici güç olmuştur:

"Dilin dinamik doğasını ve sürekli mesleki gelişim ihtiyacını göz önünde bulundurarak, bireysel araştırma yöntemiyle bire bir özel derslerde ELT'de yapay zekâ teknolojisinin kullanımını nasıl geliştirebilirim?"

1.2. Araştırmanın Amacı

Dil öğreniminde teknoloji kullanımı hem sınıf içinde hem sınıf dışında çok önemli hale gelmiştir. Teknoloji, öğretmenlerin etkinlikleri öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlayarak öğrenme sürecini geliştirmelerini sağlayabilmektedir. İngilizceyi ikinci/yabancı dil olarak öğrenirken teknolojinin rolü yadsınamaz. Dil öğretiminde teknoloji ve teknoloji entegrasyonuna ihtiyaç vardır ve alanyazın taraması, modern teknolojilerin kullanılmasının öğrencilerin dil öğrenme becerilerini önemli ölçüde geliştirebileceğini göstermektedir (Ahmadi, 2018). Teknoloji entegrasyonu, bu teknolojiyi kullanacak olan öğretmenlerin mesleki gelişimini gerektirir. Mesleki gelişim için de bireysel araştırma yöntemi kullanılabilir. Bu şekilde, öğretmenler, öğrencilerin dil öğrenme becerilerini geliştirmek için öğretme, öğrenme ve araştırmada bireysel araştırma yönteminin doğasının hem öğrencilere hem de öğretmenlere hizmet edebileceğini görebilirler. Öğretmenler, dil öğretiminde teknoloji entegrasyonuna duyulan ihtiyacın farkına vararak ve öz inceleme araştırmasının potansiyelini anlayarak, öğrencilerin dil öğrenme becerilerini geliştirmek için modern teknolojilerin gücünden faydalanabilirler (Loughran, 2004).

Z kuşağı çocuklarına İngilizce öğretmenliği yaptığınızda öğrencileriniz için son teknolojiyle donatılmış bir ders hazırlamanız gerektiğini bilmeniz gerekir. Amaç öğrencileri geliştirmekse işe kendimizi geliştirerek başlamamız gerekmektedir. Sınıfta teknolojiyi benimsemek sadece öğrenci katılımını artırmakla kalmaz, aynı zamanda onları içine doğdukları dijital dünya için ihtiyaç duyacakları becerilerle donatır. Eğitim teknolojisindeki en son trendler ve araçlar konusunda güncel kalarak, teknoloji meraklısı öğrencilerimizin ihtiyaç ve ilgi alanlarına hitap eden dinamik bir öğrenme ortamı yaratabiliriz. Ayrıca, interaktif platformların ve multimedya kaynaklarının kullanılması öğrenme deneyimini daha da zenginleştirebilir ve daha işbirlikçi ve yenilikçi bir sınıf ortamını teşvik edebilir. Teknolojinin yanı sıra bireysel araştırma yöntemi ile her dersi kendi içinde değerlendirerek bu yenilikçi ortamın gelişmesine katkıda bulunabilir.

Bu çalışmanın amacı, bire bir özel İngilizce derslerinde yapay zekâ teknolojisinin kullanımının bireysel araştırma yöntemi kullanılarak nasıl geliştirilebileceğini araştırmaktır. Dilin dinamik doğasını ve sürekli mesleki gelişimin önemini kabul ederek, çalışma, ELT'de mevcut olan çok sayıda teknolojik seçeneği, özellikle de yapay zekâyı dahil etmek için etkili stratejileri keşfetmeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, öğretmenlerin mesleki gelişiminde bireysel araştırma yönteminin rolünü ve bunun öğretim uygulamalarında AI kullanımıyla bağlantısını inceleyerek, mevcut literatüre katkıda bulunmayı ve AI teknolojisinin dil eğitimine entegrasyonunun iyileştirilmesine yönelik içgörüler sağlamayı amaçlamaktadır. Bire bir özel ders ortamlarında AI teknolojisinin kullanımını geliştirmek ve etkili dil öğrenimini teşvik etmek için pratik yollar bulmak hedeflenmektedir. Bu nedenle, bu çalışmanın birincil amacı, bir İngilizce öğretmeni olarak kendi derslerimde yapay zekâyı kullanma konusundaki kendi gelişimimi incelemektir. Bir öz inceleme gerçekleştirerek kendi uygulamalarımda gelişme kaydetmek esas amaç olmuştur.

Bu kapsamda, çalışmamda araştırmanın temel problemleri olan aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Bireysel araştırma yöntemini uygulayarak bire bir verdiğim İngilizce derslerimde yapay zekâ teknolojisi kullanımının etkililiği nasıl geliştirilebilir?
2. Öğrencilerim, kullandığım AI uygulamalarının öğrenmeleri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu düşünüyorlar mı?

1.3. Araştırmanın Önemi

Teknoloji dil eğitiminde tartışılmaz bir yere sahiptir. Teknolojinin sürekli ilerlemesiyle, dil öğrenenler artık farklı öğrenme stillerine ve tercihlerine hitap eden çok çeşitli kaynaklara ve araçlara erişebilmekte ve bu da dil öğrenimini her zamankinden daha etkileşimli, ilgi çekici ve etkili hale getirmektedir. Her ne kadar ileri teknoloji vazgeçilmez olsa da bu teknolojiyi kullanabilecek eğitimci de iyi bir dil eğitimi için bir o kadar vazgeçilmezdir. Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde kendini yansıtmaya ve teknolojiyi kullanma becerilerini geliştirmeleri mesleki gelişimleri açısından bu yüzden önemlidir.

Gençlerin dilini anlayabilmek için her konuda olduğu gibi İngilizce öğreniminde de onların bambaşka tellerine dokunarak ilerlemek gerekmektedir. Dijital dünyaya gözlerini açan bu gençlerin İngilizce öğrenirken de bu dünyadan faydalanmalarını sağlamak İngilizce öğreniminde gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin günlük hayatlarında çokça

kullandıkları bu teknolojik araçları eğitim amaçlı kullanmak, zaten hayatlarında var olan teknolojiyi sınıf ve öğrenme ortamlarına aktarmak anlamına gelmektedir (Aytan & Başal, 2015).

Literatürde, İngilizce öğretiminde teknoloji kullanımının sayısız faydasından bahsedilmektedir (Nomass, 2013; Pham, 2022). Bu konuda farklı bağlamlarda, farklı yaş gruplarıyla ve farklı alanlarda yapılan bazı araştırmaların sonuçları paylaşılmıştır; ancak, bireysel araştırma yöntemi kullanılarak bire bir özel İngilizce derslerinde AI teknolojisinin nasıl daha etkili bir şekilde kullanılabileceği henüz kapsamlı bir şekilde araştırılmamıştır. Bu çalışma, bireysel araştırma yönteminin uygulanması yoluyla bire bir İngilizce derslerinde AI teknolojisinin etkinliğinin nasıl en üst düzeye çıkarılabileceğini araştırmak amacıyla yapılmıştır. Bu nedenle bu araştırmanın, alandaki boşluğa ışık tutacağı ve ELT'de AI teknolojisi kullanımı üzerine yapılan çalışmalara katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan öğrenci ve öğretmenlerin veri toplama sürecinde samimi ve rahat oldukları varsayılmaktadır.
2. Elde edilen veriler gerçeği yansıtmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıdakilerle sınırlıdır:

1. Araştırmacının kendisinden, özel İngilizce dersi alan üç tane 9. sınıf öğrencisinden ve eleştirel arkadaş olarak diğer iki öğretmenden oluşan belirli bir katılımcı grubunun görüşleri,
2. Araştırmacının ve eleştirel arkadaşların yaşam öyküleri,
3. Araştırmacının kendi günlüğü ve yansıtıcı günlüğü,

1.6. Tanımlar

Yapay Zekâ Teknolojisi: Süreçleri otomatikleştirmek ve karmaşık sorunları çözmek için çeşitli alanlardaki uygulamalarla bilgiyi işleyerek, deneyimlerden öğrenerek ve kararlar veya tahminler yaparak insan benzeri görevleri yerine getirebilen bilgisayar sistemleri.

Eleştirel Arkadaş: İlham verici sorular soran, araştırmacıya birçok açıdan incelemesi için gerçekler sunan ve araştırmacının yöntemleri hakkında yararlı eleştirilerde bulunan kişi (Alan vd., 2021).

Özel Ders: Bir öğrencinin bir öğretmenden bire bir eğitim aldığı kişiselleştirilmiş bir öğretim oturumu.

Bireysel Araştırma (Öz İnceleme): Araştırmacının aynı zamanda katılımcı olduğu, kişisel gelişim hakkında içgörü kazanmak için kendisi hakkında veri topladığı bir araştırma türüdür.

BÖLÜM 2

2. ALANYAZIN

Çalışmanın bu bölümünde AI'nın eğitimde nasıl kullanıldığı, nasıl ilerlediği, ELT'de AI kullanımını, hem Türkiye'de hem de yurtdışında yapılmış çalışmalar ve bireysel araştırma yönteminin tanımını anlatılmaktadır.

2.1. Eğitimde Yapay Zekâ Teknolojisine Giriş

" İnsan zekâsının, insanların asla anlayamayacağı bir şey olduğunu düşünmüyorum."

~ John McCarthy, Mart 1989~

Yapay zekâ, öğrenme, uyum sağlama, birleştirme, kendi kendini düzeltme ve karmaşık işlemler için verileri kullanma dahil olmak üzere insan beyni tarafından yürütülenlere benzer görevleri yerine getiren bilgisayar sistemleri olarak nitelendirilmektedir. "AI'nın babası" olarak görülen McCarthy'nin "Akıllı makineler, özellikle akıllı bilgisayar programları yapma bilimi ve mühendisliğidir." cümlesi bu teknolojiyi özetler niteliktedir (McCarthy, 2024). AI'nın ilk ortaya çıktığı zamana geri dönmek istersek, Alan Turing akıllı makinelerden yani AI'dan bahseden ilk kişi olarak karşımıza çıkmaktadır (Vlasiuk & Pet'ko, 2022). Daha sonra Turing testi olarak adlandırılan bir taklit oyununda Turing, bir bilgisayarın bir insanla yaptığı konuşmadan ayırt edilemeyecek bir konuşma yapabilmesi halinde zeki olduğunu ilan etmenin gerçekçi olup olmayacağını sormuştur. Bilgisayar zekasını ölçmek için tasarlanan ilk deney bu Turing testi olmuştur (Delipetrev vd., 2020). Bu test, bir bilgisayarın veya başka bir sistemin insanlarla aynı zihinsel yeteneklere sahip olup olmadığını ölçmeyi amaçlar. Genel anlamda bu test, bir uzmanın bir makinenin performansı ile bir insanın performansı arasında ayırım yapıp yapamayacağını ölçülmesidir. Eğer ayırt edemiyorsa, o zaman makine zihinsel olarak bir insan kadar yeteneklidir denilebilecektir (Pirim, 2006). Yani bu durumda, insan zekâsı ile yapay zekâ arasında hiçbir fark olmayabileceği söylenebilir. Bu kulağa tuhaf gelebilir, şaşırtıcı ve aynı zamanda gelecek için ürkütücü de olabilir.

Yıllar içinde, yapay zekânın hayatın her alanına girişinin son yıllarda hızlı bir yükselişe patladığı söylenebilir. Günümüz dünyasının en önemli teknolojilerinden biri yapay zekâdır. Öyle ki geçtiğimiz yüzyılın başında sadece filmlerde görebildiğimiz ve çeşitli bilim kurgu romanlarında karşılaştığımız sahnelerin birçoğu AI'nın hayatımıza girmesiyle mümkün hale gelmiştir. Mesela; Sadri Alışık'ın canlandırdığı Turist Ömer'i hayretler içinde bırakan aramalar

bugünün insanı için sıradan bir telefon görüşmesi haline gelmiştir. Star Wars (Yıldız Savaşları)'taki lazer kılıçları hayal ürünü olmaktan çıkmıştır. Bugün AI ve uygulamalarının sadece endüstride değil, enerji, madencilik, tarım, sağlık, sürücü iyileştirmeleri, sesli asistanlar, çevrimiçi sohbet ve iletişim, yazılım geliştirme gibi hemen her alanda etkili olduğu görülmektedir. Bu geniş etki alanı göz önüne alındığında, yapay zekanın eğitimde bir rol oynamadığını söylemek hata olacaktır (Arslan, 2020). Bu durum, yapay zekanın eğitim süreçlerinde daha etkili hale gelebileceğinin ve öğrenciye özel kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları sunabileceğinin habercisidir. Dolayısıyla eğitimde yapay zekâ teknolojisinin benimsenmesi gelecekte öğrenme yöntemlerini köklü bir şekilde dönüştürebilir.

Eğitim alanında, yapay zekâ geleneksel öğretim yöntemlerinde devrim yaratmakta ve benzer şekilde öğrenciler ve eğitimciler için öğrenme deneyimini yeniden şekillendirmektedir. Yapay zekanın rolünün son yıllarda önemli ölçüde arttığı, eğitim sisteminde belirlenen hedeflere ulaşma ve eğitim yönetimini iyileştirme potansiyeli gösterdiği açıktır. Birçok farklı alanda kullanım olanakları sağladığını görmek mümkündür. Öğretmenler, öğrencileri analiz etmek ve bir sınıftaki öğrenme farklılıklarını belirlemek için yapay zekâyı kullanabilir. Bir öğrenci belirli alanlarda eksikse veya belirli konuları kavramakta zorlanıyorsa, yapay zekâ yardımıyla öğrenmeyi desteklemek için gerekli adımlar atılabilir. Ortaya çıkan analiz raporu ebeveynler veya eğitimcilerle paylaşılabilir (Fahimirad & Kotamjani, 2018).

Yapay zekâyla ilgili akla gelen en önemli sorulardan birisi de yapay zekâ kullanılarak verilen eğitimde öğretmenin rolünün ne olduğudur. Eğitimde Yapay Zekânın (Artificial Intelligence in Education- AIEd) büyük bir kısmı, öğretmenlerin daha başarılı bir şekilde işbirliği yapmalarına yardımcı olmak yerine onların yerini almak veya onları işlevsel bir role indirmek için oluşturulmuştur. Bu yöntem, öğretmenlerin az olduğu durumlarda faydalı olsa bile, öğretmenlerin benzersiz yetenek ve deneyimlerinin yanı sıra öğrencilerin gözetim ve sosyal öğrenme taleplerinin açıkça küçümsenmesi demektir. Ancak yapay zekâ, sadece bilgisayar başında oturan öğrencilerin eğitimini otomatikleştirmek yerine, ki bunun zor olacağı açık, yerleşik pedagojilere meydan okuyacak veya öğretmenlerin performansını artıracak öğrenme ve öğretme fırsatları sunabilir. AIEd ile eğitim bilimlerinde ilerleme kaydetmeden önce, işbirlikçi öğrenmeyi kolaylaştırmak için AI kullanılabilir. Bu, AI güdümlü öğrenci forum izleme, sürekli değerlendirme için AI desteği, öğrenciler için AI öğrenme arkadaşları ve eğitimciler için AI öğretim asistanlarını içermektedir (Luckin & Holmes, 2016; Holmes vd., 2023). Bu bağlamda, yapay zekânın eğitimdeki rolü, öğretmenin rehberlik ve etkileşim

alanındaki yerini yeniden değerlendirmeyi gerektirmektedir. Öğretmenler, öğrencilerin sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp, yapay zekânın sunduğu otomatikleşmiş geri bildirimlerden öte, öğrencinin bireysel potansiyelini ortaya çıkarma konusunda da belirleyici bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle, yapay zekânın öğretmenin yerini almak yerine onun öğretim süreçlerini desteklemesi, eğitimde en verimli kullanım yoludur. Eğitimde yapay zekâ destekli uygulamaların artırılması, öğrenci merkezli bir yaklaşımı güçlendirerek, öğretmenlerin öğrencilerle kurduğu bağın ve öğrenme deneyimlerinin daha anlamlı hale gelmesine katkı sağlayabilir.

AI sistemleri eğitimi dönüştürme ve öğrencilerin temel bilgileri edinmelerine yardımcı olma olasılığına da sahiptir. Doğrusunu söylemek gerekirse, yapay zekâ bireylerin eğitim ortamlarında öğrenme biçimlerini temelden değiştirme kapasitesine sahiptir denilebilir. Sınıf ortamında yapılan eğitiminin belirli biçimlerinin yerini, öğrencilerin dünyanın herhangi bir yerinden, herhangi bir zamanda öğrenmelerini sağlayan AI programları alabilmektedir. Bazı eğitim programları artık öğrencilerin temel becerileri edinmelerini kolaylaştırmak için AI kullanmaktadır. Bununla birlikte, AI programcılarını geliştirmeye devam ettikçe, AI'nın öğrencilere geniş bir hizmet yelpazesi sunması daha olasıdır. Bu anlayış tarzı, eğitimlere zaman kazandırırken aynı zamanda kendilerinin erişimine açık olmayan veya bulmaları mümkün olmayan ek bilgilere erişmelerini sağlayan AI sistemleri tarafından sunulmaktadır. Sınıflardaki yapay zekâ sistemleri, çeşitli kaynaklardan gelen verileri analiz etme ve bunları yerleşik kalıplarla karşılaştırma konusunda çok başarılı olduğu görülmektedir. Sorunların temel nedenini belirleyebilir ve eğitimlere öneriler sunabilirler, böylece farklı sınıflarda daha istikrarlı sonuçlar elde edilebilir (Fahimirad & Kotamjani, 2018). Bu çerçevede, yapay zekâ, eğitimde veri odaklı kararların daha hızlı ve etkili bir şekilde alınmasını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda kişiselleştirilmiş öğretim yaklaşımlarının yaygınlaşmasına da olanak tanır. Böylece, öğrenci ihtiyaçlarına göre uyarlanmış esnek öğrenme ortamları geliştirerek eğitimde yenilikçi ve sürdürülebilir bir dönüşümü destekler.

Yapay zekanın eğitim yönetimi alanında da kullanımının artacağı öngörülmektedir. AI kullanan sistematik literatür taramaları da bunu kanıtlamaktadır (Bolanos vd., 2024). Bu artışın nedenlerinden biri, yapay zekânın eğitim süreçlerinde sağladığı verimlilik ve özelleştirme kapasitesidir. AI, öğrenci performans verilerini analiz ederek, eğitimcilerin ve yöneticilerin daha bilinçli kararlar almasını sağlayabilir. Bu da eğitim kalitesini artırır ve öğrenci başarısını destekler. Ayrıca, yapay zekânın rutin idari görevleri otomatikleştirerek eğitim yöneticilerinin

stratejik görevlere daha fazla odaklanmalarına olanak tanıdığı görülmektedir. AI, eğitim kurumlarında operasyonel verimliliği artırırken, öğretmenlerin ve yöneticilerin daha değerli ve etkili roller üstlenmelerine yardımcı olabilir. Eğitim yönetiminde, özellikle eğitim yönetimi liderliğinde AI'ya olan güvenin ve AI uygulamalarının yıllar içinde artacağını söylemek mümkündür (Yılmaz, 2023). Bu, eğitim kurumlarının daha etkin ve verimli çalışmasını sağlayacak ve eğitimde kaliteyi artıracaktır.

Tüm bu gelişmelerle birlikte, yapay zekâ teknolojisinin eğitimde kullanımı, öğretim süreçlerini derinden etkilemeye ve dönüştürmeye devam etmektedir. AI, yalnızca öğretmenlerin iş yükünü azaltmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilere kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunar ve eğitimcilerin pedagojik yöntemlerini sürekli olarak iyileştirmelerine yardımcı olur. Yapay zekâ ile desteklenen eğitim yöntemleri, öğretmenlerin öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını daha iyi anlamalarını ve daha etkili öğretim stratejileri geliştirmelerini sağlar. Ayrıca, yapay zekâ uygulamaları, eğitim yönetiminde de önemli kolaylıklar ve iyileştirmeler sunarak, eğitim kurumlarının daha verimli ve etkili bir şekilde çalışmasına katkıda bulunmaktadır. Sonuç olarak, yapay zekâ teknolojisinin eğitim sistemine entegrasyonu hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin başarılarını artıracak ve geleceğin eğitim yöntemlerini köklü bir şekilde değiştirecek potansiyele sahiptir. Kısacası eğitimin her alanında ve öğrenci ya da öğretmen fark etmeksizin her katılımcı açısından AI ile karşılaşmak mümkün gözükmemekte ve de kullanımı giderek vazgeçilmez olacağına benzemektedir.

2.2. Eğitimde Yapay Zekânın Gelişimi

Yapay zekâ, eğitimde giderek önem kazanan bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Hayatımızın neredeyse her dakikasında yararlandığımız modern teknolojilerin yaygın kullanımından eğitim sektörünün de büyük ölçüde faydalanabileceği düşünülmektedir. Eğitim sisteminin büyük bir bölümünü dört temel unsur oluşturmaktadır: *öğrenci*, *eğitmen*, *müfredat* ve *öğrenme ortamı* (Bayraktar vd., 2023). Bu unsurların birbiriyle olan ilişkilerinin ne derece iyi olduğu eğitimin standardını yükseltir.

Bu unsurlardan yine en önemlilerinden olan *öğrenci* açısından bakıldığında yapay zekâ kullanımının, her öğrenciye kişiselleştirilmiş bir öğrenme arkadaşı verme potansiyeline sahip olduğu görülmektedir. Bu arkadaş, öğrencinin akıllı özgeçmiş, ilgi alanlarının ve başarılarının kripto zinciri korumalı bir kaydı ve mevcut öğrenme fırsatlarının çeşitliliği içinde bir rehber olarak işlev görecektir. Siri, Cortana, Google Home ve Alexa'nın gelişimi ve hızla ilerlemesi

bu ihtimalin epey yakın olduğunu göstermektedir (Holmes vd., 2023). Öğrenciler muhtemelen yapay zekâ ile kendi öğrenme yöntemlerini oluşturabileceklerdir. Onların jenerasyonunu göz önünde bulundurduğumuzda nasıl öğrendiklerini ve yapay zekâyı nasıl kullanacaklarını bilenlerin yine bu jenerasyon olduğu bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü dijital yerliler olarak tanımlanan bu jenerasyonun teknolojiye olan aşinalığı ve uyum yetenekleri, kendilerine öğrenme ortamı oluşturabilme kapasiteleri ile doğrudan ilişkilidir. Dijital yerliler, teknolojiyle iç içe büyümüş bireyler olarak, yapay zekâ destekli öğrenme platformlarını etkin bir şekilde kullanarak kişiselleştirilmiş ve esnek öğrenme deneyimleri yaratabilirler (Prensky, 2001). Bu durum, öğrencilerin öğrenme süreçlerini optimize etmelerine ve bireysel öğrenme ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermelerine olanak tanıyacaktır.

Eğitimde yapay zekâ uygulamaları, özellikle oyunlaştırma, öğretim materyallerinin dijitalleştirilmesi ve kişiye özel öğrenme deneyimleri gibi modern eğitim reformlarıyla ilişkilendirildiğinde gelişme fırsatı bulmaktadır (Loeckx, 2016). Bu fırsatı sınıfa taşıyabilecek olan *öğretmen*'dir. AI tabanlı teknolojilerin giderek yaygınlaşması ve sınıfta öğretmenler tarafından kullanılması sınıfta öğretimin de değişeceğini göstermektedir. Ayrıca bu uygulamaların sınıfta kullanılması, öğretmenlerin beceri düzeyine ilişkin beklentileri de değiştirmiştir (Tekin, 2023). Öğretmenlerin bu teknolojinin nasıl kullanılacağını ileri düzeyde bilmeleri bekleniyor denilebilir. Bu yüzden eğitimde AI'nın gelişimi, öğretmenlerin desteği ile olacaktır. Davranışların kelimelerden daha etkili olduğunu düşünürsek AI kullanımını ilk benimseyenin öğretmen yani *öğretmen* olması gerektiği söylenebilir. Bu sürecin mümkün olduğunca verimli işlemesi için öğretmenin özellikle önemli bir bileşen olduğu söylenebilir (Bayraktar vd., 2023). AI'nın sınıfa başarılı bir şekilde entegrasyonu çoğunlukla öğretmenlerin sorumluluğunda mümkün olabilir. AI teknolojilerinin kullanılıp kullanılmayacağına ve nasıl kullanılacağına ilişkin karar öğretmenler tarafından verilebilmelidir. Ayrıca öğretmenler, AI teknolojilerinin ve bu araçların sağladığı verilerden elde edilen sonuçların yardımıyla farklı kaynakların nasıl kullanılacağı konusunda en iyi kararları verebileceklerdir. Bununla birlikte AI, öğrencilere ilgi çekici öğrenme fırsatları sunarken öğretmenlerin iş yüklerinin bir kısmını hafifletmelerine yardımcı olan oldukça faydalı bir öğretim aracı olma potansiyeline de sahiptir. Dolayısıyla, eğitimin iki ana unsuru olan öğrenciler ve öğretmenler, yapay zekânın anlaşılmasının ve kullanılmasının geliştirilmesine yön verebilecek olan güçlerdir denilebilir.

Eğitimin bir diğer önemli ayağı da *müfredattır*. Müfredatı hazırlamanın kolay yolunun yapay zekâdan yararlanmak olduğu söylenebilir. Yapay zekâ ile öğretmenler müfredatı

oluşturmada en baştan başlamak yerine mevcut müfredat üzerinde değişiklikler yaparak iyileştirme yapabilirler. Bu iyileştirmenin eğitime katkısının büyük olacağı düşünülmektedir ve böylece öğretmenler temel öğrenme kaynakları arayışlarında da daha fazla zaman kazanırlar (Kuprenko, 2020). Ayrıca hedef müfredata ek olarak müfredatı destekleyici öğretim materyalleri hazırlamak ve ölçme değerlendirme konularında gelişme sağlamak da AIEd ile mümkündür. Öğretmenlerin bilgi ve becerilerini desteklemek için bir AI Teaching Assistant (TA, Öğretim Asistanı) kullanmak bunu yapmanın bir yöntemidir. AI TA, öğretmen eğitimini daha iyi bir hale getirmek için metinler, resimler, videolar, artırılmış gerçeklik animasyonları, bağlantılar ve ağ bağlantıları gibi eğitim ve mesleki gelişim kaynaklarını otomatik olarak sunabilir. Ayrıca, öğrencilerin sınıf etkinliklerine katılırken ne kadar iyi performans gösterdiklerini izleyebilir, öğrenen modellerini düzenli olarak güncelleyebilir, öğretilen konuların alan modelleri arasındaki noktaları birleştirebilir ve zaman içindeki ilerlemeyi gösterebilmektedir (Holmes vd., 2023). Böylece, yalnızca bir müfredat oluşturulmuş olmaz, aynı zamanda oluşturulan müfredatın içeriği ve değerlendirmesi de derinlemesine ve anlamlı bir şekilde doldurulmuş olur.

Öğrenme ortamları düşünüldüğünde, yapay zekânın öğrenmenin her yerde gerçekleşmesine olanak sağlaması eğitim için paha biçilmez bir fırsata dönüşebilir. Günümüz gençliği, sürekli bir hareket ve dinamizm içerisindedir; hareketsiz kalmamaktadırlar. Bu hareketlilik içinde zaman en kıymetlileri oluyor. Bu nedenle günlük işlerini daha çok akıllı telefonlarını ya da tabletlerini kullanarak yapmayı tercih ediyorlar. Zaman, hız ve teknoloji gençler için bu kadar değerliyken bu unsurları yapay zekâ tabanlı uygulamalar ile bir araya getirmek uygun öğrenme ortamı oluşturmak demek olacaktır. Başka bir deyişle, AI tabanlı teknolojiler öğrenmeyi zaman ve mekân kavramlarının ötesine taşıma kapasitesine sahiptir. Bu sayede eğitim hem daha yaygın hem de daha etkili hale gelebilir (Alanoğlu & Karabatak, 2020). Kısacası yeter ki isteyelim AIEd yardımıyla öğrenme ortamlarının hayatımızın her karesinde ve erişime hazır olduğunu söylenebilir.

Özetle, AIEd uygulamasının öneminin ve buna ihtiyacın giderek arttığı ve AIEd' in öğrenci-öğretmen etkileşimlerini geliştirebileceği, öğrenmeyi özelleştirebileceği ve akademik prosedürleri iyileştirebileceği açıktır (Bhimdiwala vd., 2022; Zhang & Zhang, 2024). Eğitimciler bunu kabul eder ve etkili bir şekilde kullanmaya gönüllü olurlarsa, AIEd'nin büyümesi kaçınılmazdır. Bu büyüme için öğretmenlerin, AI'nı sınıfa başarılı bir şekilde uyarlanması için sorumluluğun çoğunu üstlenmeleri gerekebilmektedir. Bunun yanı sıra,

eğitmenlerin bu araçların sağladığı verileri ve AI teknolojisinin sonuçlarını kullanarak çeşitli kaynakları en iyi şekilde nasıl kullanacaklarına karar verebilecekleri de vurgulanmaktadır (Arslan, 2020). Ayrıca öğrencilere yapay zekâ teknolojisi yardımıyla kendi kendine öğrenme yollarını öğretmek öğrenci özerkliği sağlanabilmekte ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri eşliğinde yukarıda bahsettiğimiz bir dizi olanak sağlamaktadır (Loeckx, 2016). Eğitimin iki temel bileşenini oluşturan öğrenciler ve öğretmenler, yapay zekâyı daha iyi kavrayabilecek ve olumlu bir etken olarak kullanabileceklerdir. Dürüst olmak gerekirse, AİEd'nin gelişimi önümüzdeki yıllarda hepimiz için gerçekten çarpıcı bir hal alabilecektir.

2.3. Dil Eğitiminde Yapay Zekâ Teknolojisi

Son yıllarda yapay zekâ teknolojisine olan ilgi giderek artmaktadır. Genel olarak yapay zekâ, kişiselleştirilmiş öğrenme fırsatları sağlayarak, öğretim kaynaklarını optimize ederek ve öğrenmeyi gelenekselin ötesine taşıyarak eğitimde devrim yaratabilecek değerli bir araç olarak görülmektedir. Böylece eğitimin dijitalleşmesindeki önemli ilerleme, yapay zekâ teknolojilerinin gelişimi ve kullanımıyla daha da hızlanmıştır (Gao, 2021). Bu hızlanma yaklaşık otuz yıldır kelimenin tam anlamıyla zaten sınıflarda olan bilgisayarların eğitim ortamlarında başka bir boyutta var olmasını sağlamıştır denilebilir. Bu boyut ise yapay zekâ teknolojisidir. Dil eğitimi alanına bakıldığında ise çok sayıda çalışmada, yapay zekânın dil öğrenme deneyimlerini genişletme potansiyelini araştırıldığı görülmektedir (Xianhua, 2019). Son dönemde yapılan araştırmalar, dil eğitimindeki yapay zekâ yeniliklerinin kişiselleştirilmiş ve uyarlanabilir öğrenme çözümleri sunarak geleneksel dil öğrenme deneyimlerini dönüştürme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Öyle gözükmektedir ki, dil eğitiminde Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi (Computer Assisted Language Learning: CALL) terimi, AI sınıf ortamına dahil edildiğinde daha fazla anlam kazanmaktadır. Aslında, dil öğretimi ve öğreniminde yapay zekâ ile ilgili olarak, CALL terimi Akıllı CALL (ICALL) olarak isimlendirilebilir (Kannan & Munday, 2018). ICALL alt-alanı, özellikle doğal dil işleme (Natural Language Processing- NLP), kullanıcı modellemesi, uzman sistemler ve akıllı eğitim sistemleri gibi yapay zekâ algılarını, tekniklerini, algoritmalarını ve teknolojilerini CALL yararına kullanmaya odaklanmaktadır (Woo & Choi,2021). Ancak terimin daha sonra başka bir şekilde de ortaya çıktığını ve Yapay Zekâ Destekli Dil Öğrenimi (Artificial Intelligence-Assisted Language Learning: AIALL) olarak adlandırıldığını görmekteyiz (An vd., 2023). AIALL, öğrencilere anında geri bildirim sağlama, her yerde öğrenmeyi kolaylaştırma, öğrenme deneyimlerini kişiselleştirme ve bireyselleştirme, öğrenci ilgisini ve motivasyonunu artırma ve

ders planlamasında benimseme ve esnekliği geliştirme gibi çok sayıda fayda sunmaktadır. Ayrıca farklı dil becerileri arasında köprü kurmaya, gerçek iletişimsel durumlar yaratmaya, öğretmenlere zaman kazandırmaya ve dil öğretiminde öğrenci merkezli yaklaşımları teşvik etmeye yardımcı olabilmektedir (Loor vd., 2024). Bu artılar, öğrenciler için daha etkili ve ilgi çekici bir dil öğrenme deneyimine katkıda bulunmaktadır. Yapay zekâ destekli dil öğrenme platformlarının en önemli avantajı, bireysel öğrenme stillerini analiz etme ve dil becerilerini geliştirmek için özelleştirilmiş alıştırmalar ve geri bildirim sağlama yetenekleridir. Ayrıca, AI'ın dil eğitimine entegrasyonu, farklı öğrenme ihtiyaçlarına hizmet edebilecek etkileşimli öğretim modellerinin geliştirilmesine yol açmıştır. Bu kapsamda, AIALL alanı büyümeye ve gelişmeye devam etmektedir (Huertas-Abril & Palacios-Hidalgo, 2023). AIALL, evrim ve gelişim yörüngesini sürdürürken, eğitim alanında yenilikçi ve etkili dil öğrenme çözümlerinin geliştirilmesi için umut verici bir geleceği müjdelemektedir.

AIALL 'ın faydalarını sıraladığımızda şunlar karşımıza çıkmaktadır: Öncelikle yapay zekâ destekli dil öğrenme uygulamaları ve platformlarını kullanan öğrenciler, gerçek zamanlı konuşmalara ve etkileşimli alıştırmalara katılabilir ve dil becerileri hakkında anında geri bildirim alabilirler. Bu araçlar, kişiselleştirilmiş öğrenme yolları sağlayarak telaffuz ve dilbilgisi hakkında anında geri bildirim verebilir ve hatta gerçek hayattaki konuşmaları canlandırabilir (Rugaiyah, 2023; İskender vd., 2024). Bu etkileşimli yaklaşım, öğrenme sürecini daha dinamik ve etkili hale getirirken, aynı zamanda bu süreci öğrenciler için daha eğlenceli hale getirmektedir. Böylece, öğrenciler kendilerine en uygun yöntemlerle öğrenme imkânı bulurlar ve dil becerilerini daha hızlı geliştirirler. Yapay zekâ teknolojilerinin bu esnekliği, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına yanıt verir ve onların bağımsız çalışma alışkanlıklarını geliştirir. Ayrıca, öğrenciler yapay zekâ destekli uygulamalar sayesinde kendi öğrenme süreçlerini kontrol edebilir ve öğrenme motivasyonlarını artırabilirler.

AIALL'ın başka bir faydası ise, dil öğrenimini daha geniş kitleler için daha erişilebilir hale getirmesidir. Çevrimiçi platformlar ve mobil uygulamalar aracılığıyla, dünyanın çeşitli yerlerinden bireyler yüksek kaliteli dil öğrenme kaynaklarına istedikleri zaman erişebilmektedir (Xianhua, 2019). Bu, farklı coğrafi ve sosyo-ekonomik arka planlardan gelen öğrencilerin, eşit eğitim fırsatlarına sahip olmasını sağlar ve dil öğrenim sürecini demokratikleştirir. Bu geniş erişim, özellikle gelişmekte olan bölgelerdeki öğrencilerin kaliteli dil eğitimi almasını mümkün kılar. Ayrıca, bu durum dil eğitimine olan ilgiyi artırarak, daha fazla insanın yabancı dil

öğrenme sürecine katılımını sağlar. Böylelikle, dil eğitimi küresel anlamda daha bütünleşmiş ve kapsayıcı bir hale gelir.

Dil öğrenme sürecini iyileştirebilmek için hata tanımlama, geri bildirim alma, kaynak sağlama ve dil becerilerini değerlendirme amacıyla yapay zekâ araçlarından yararlanabilmek yine AIALL'ın dil eğitimine sağladığı yararlarından bir başkasıdır. Bu araçları kullandıktan sonra, öğrenciler dil becerilerini, tutumlarını, bilgilerini ve hedef dili kullanımlarını geliştirebilmektedirler (Woo & Choi, 2021). Bu, öğrencilerin bağımsız çalışarak kendi öğrenme süreçlerini yönetmelerine ve daha sorumlu öğrenenler olmalarına yardımcı olur. Bunun yanı sıra, öğrenciler yapay zekâ destekli araçlarla çalışırken, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini de geliştirme fırsatı bulurlar. Bu araçlar, öğrencilerin özgüvenlerini artırarak, onların dil öğrenme sürecine daha fazla katılım göstermelerini sağlar.

Öğretmenler açısından değerlendirildiğinde AIALL'ın faydası ise öğretmenlerin iş yükünü hafifleterek, onlara daha fazla zaman kazandırması ve bu zamanı öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına yönelik olarak kullanmalarını sağlamasıdır (Fahimirad & Kotamjani, 2018). Bu da öğretmenlerin daha stratejik ve kişiselleştirilmiş eğitim yaklaşımları geliştirmelerine olanak tanır. Öğretmenler, yapay zekâ desteği sayesinde sınıf içi etkinlikleri daha verimli planlayabilir ve öğrencilere özel rehberlik sunabilirler. Ayrıca, yapay zekâ teknolojileri öğretmenlerin profesyonel gelişimlerine de katkıda bulunur, çünkü öğretmenler bu teknolojileri kullanarak kendi öğretim yöntemlerini sürekli olarak güncelleyebilir ve iyileştirebilirler.

Bunların yanı sıra, yapay zekâ, oldukça hacimli miktarda veriyi analiz ederek bir öğrencinin dil edinim sürecindeki kalıpları belirleyebilmekte, kişiselleştirilmiş ders planlarına ve hedefe yönelik alıştırmalara olanak sağlayabilmektedir (Luo & Cheng, 2020). Bu sayede, her öğrenci kendi ihtiyaçlarına ve öğrenme hızına uygun bir eğitim planı ile çalışabilir, böylece daha etkili öğrenme sonuçları elde edebilir. Ayrıca, bu tür veri analizleri sayesinde öğretmenler, öğrencilerin gelişimlerini daha yakından takip edebilir ve gerektiğinde müdahale ederek öğrenme sürecini optimize edebilirler. Yapay zekâ destekli ders planları, öğrencilerin motivasyonunu artırırken, onların akademik başarılarını da yükseltir.

Dil eğitiminde bahsedilen ilk yapay zekâ aracı Chat GPT olabilir. Chat GPT, 2015 yılında kurulan araştırma tabanlı bir laboratuvar olan Open AI tarafından piyasaya sürülen yapay zekâ ve Makine Öğrenmesi tabanlı bir chatbottur ve kullanıcılardan elde ettiği kapsamlı verilerden yararlanarak çalışmaktadır. Girdileri/talepleri algılar ve ardından insanlarınkine çok

benzeyen bir dilde uygun yanıtlar üretebilir (Singh vd., 2023). ChatGPT'nin sınırsız gibi görünen uygulamaları (yüzlerce dilde makale yazmak, ünlü bir kişinin tarzında konuşmalar oluşturmak, belgeleri özetlemek, kod yazmak, önceki yazışmalardan anlam çıkarmak, saçma sapan soruları yanıtlamak, yasal ve tıbbi sınavları geçmek, vb.) dünyada hayranlık uyandırmıştır (Rudolph vd., 2023). İlk keşifler, ChatGPT'nin öğrencilerin dilsel yeteneklerinin algısal gelişimini desteklediğini, dil edinimi için altyapı sağladığını, dil kullanımını zenginleştirdiğini ve öğrenci özerkliğinin geliştirilmesini kolaylaştırdığını göstermektedir. Bu, dil eğitimi alanında dijital teknolojinin önceden var olan faydalarına katkıda bulunmaktadır (Bin-Hady vd., 2023; Rudolph vd., 2023). Bunu da daha etkileşimli ve etkili bir öğrenme ortamının önünü açarak yapmaktadır. ChatGPT'nin dil eğitimine entegrasyonu, kişiselleştirilmiş ve verimli öğrenme deneyimlerine doğru önemli bir adım anlamına gelmektedir ve eğitimin geleceğini şekillendireceği benzenmektedir.

Bir diğeri ise Google tarafından geliştirilen Bard uygulamasıdır. Tıpkı Chat GPT gibi, Google da 2023'te Google Bard AI adlı chatbotunu piyasaya sürmüştür (Demir & Karadavut, 2023). Google Bard AI benzer şekilde insanlarla etkileşime girebilmektedir. Chat GPT'nin yaptığı gibi karşılıklı konuşma şeklinde çalışmaktadır (Singh vd., 2023). Öğrenciler, interaktif dersler, kişiselleştirilmiş geri bildirim ve dil alıştırmaları gibi özelliklerinden yararlanarak dil öğrenmek için Bard AI'ı etkili bir şekilde kullanabilirler. Bard AI, öğrencilere dil yeterlilik seviyelerine göre uyarlanmış etkileşimli dersler sunarak kendi hızlarında öğrenmelerine olanak tanımaktadır. ChatGPT ile karşılaştırıldığında, daha etkili olduğu görülmektedir çünkü öğrenciler görseller de alabilmektedirler (Dao, 2023). Google, Ekim 2023'te kendini yenileyerek Bard AI'ın yerine Gemini adlı uygulamasını çıkarmıştır (Wangsa vd., 2024). Bard, genellikle metin oluşturma ve doğal dil işleme görevlerinde kullanılır ve kullanıcılarla etkileşimde bulunarak bilgi sağlar. Gemini, daha gelişmiş bir model olup, daha geniş bir veri kümesi üzerinde eğitim almıştır. Ayrıca, görsel ve metin tabanlı içerikleri birleştirme yeteneğine sahiptir. Bu geçiş, yapay zekâ odaklı dil eğitimi alanında yaşanan önemli bir gelişmeye işaret etmekte ve eğitim teknolojisindeki sürekli evrimi ve yenilikçiliği gözler önüne sermektedir.

AIALL'ın bir başka önemli örneği de bir İngilizce sınavında yüksek puanlar alabilen Microsoft'un Bing Chat'idir (Dao, 2023). Vietnam'da yapılan lise mezuniyet sınavından yeterli puanı alabildiği kanıtlanmıştır (Dao vd., 2023). Dil eğitiminde bir destek aracı olarak hizmet vermektedir. Bing Chat, AI teknolojisini kullanarak öğrencilere İngilizce dil becerilerini

geliştirmek için etkileşimli alıştırmalar, kelime araçları ve gerçek zamanlı konuşma pratiği sağlayabilmektedir. Bing Chat, ChatGPT'nin bazen yanıltıcı ve yanlış bilgiler üretebilmesi ve uzun sohbetlerde önceki konuşma bağlamını yitirmesi gibi bazı zayıflıklarını gideren potansiyel bir çığır açıcıdır. GPT-4 dil modellemesi Bing verilerine dayanmaktadır. ChatGPT ile Bing Chat arasındaki en önemli fark, ikincisinin internete erişimi olmasıdır. Bu nedenle güncel olaylardan haberdardır ve gelişmelerden bihaber değildir (Rudolph vd., 2023).

Çin'in önde gelen teknoloji devi Baidu tarafından geliştirilen ve çığır açan başka bir yapay zekâ sistemi olan Ernie AI, doğal dil işleme alanında oyunun kurallarını değiştiren bir sistem olarak karşımıza çıkmaktadır (Sun vd., 2019). Ernie AI'nın başarılarının temelinde, Bilgi Entegrasyonu Yoluyla Geliştirilmiş Temsili (Enhanced Representation through Knowledge Integration) anlamına gelen teknolojisi yer almaktadır ve Ernie AI, geniş bir metin verisi derlemesi üzerinde geliştirilmiş, insan benzeri dili kayda değer bir doğruluk ve akıcılıkla anlayabilen ve bu dili üretilmesini sağlayabilen büyük bir dil modelidir (Zhang vd., 2019). Bu sayede, Ernie AI, dil işleme görevlerinde rakiplerinden ayrılarak daha başarılı sonuçlar elde etmektedir. Ernie AI'nın geliştirilmesinde etkili olan derin ve pekiştirmeli öğrenme teknolojisi yatmaktadır (Xiao vd., 2020). Geleneksel konuşma tanıma sistemlerinin uzun uğraşlar sonucu geliştirilmiş işleme süreçlerine dayandırılmasının aksine, Ernie AI'nın uçtan uca derin öğrenme yaklaşımı, arka plan gürültüsü, yankılanma ve konuşmacı çeşitliliği gibi çeşitli faktörlere karşı dayanıklı oluşu bir işlevi doğrudan öğrenmesini mümkün kılmaktadır.

Bahsedilen yapay zekâ örneklerine her geçen gün yenisinin eklendiği söylenebilir. Bu durum ise dil eğitiminde yapay zekâ teknolojisinin ilerleyişinin takip edilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu yüzden dil eğitiminde yapay zekanın kullanımı, dil öğrenimi veya öğretimi ile ilgilenen herkes- öğretmenler, öğrenciler, araştırmacılar, yöneticiler ve politika yapıcılar- için devrim niteliğinde bir faktördür. Çünkü kişiye özel öğrenme ortamları, anında geri bildirim, ihtiyaca göre uyarlanabilir öğrenme yöntemleri ve yenilikçi öğretim metotları sağlayabilmektedir (Kuddus, 2022). Diller arasında etkili iletişimin çok önemli olduğu iletişim halindeki dünyamızda, yapay zekâ kişiselleştirilmiş öğrenme, etkileşimli araçlar ve her öğrencinin bilgiyi nasıl kavradığına dair daha derin bir anlayış getirmektedir. Yapay zekâ teknolojisi, dil becerilerini ve genel öğrenme sonuçlarını geliştirmektedir. Yapay zekâ araçlarını benimseyerek öğrencilerin dil öğrenme şekli dönüştürülebilir, daha ilgi çekici ve etkili hale getirilebilir. Hepimiz yapay zekanın eğitimde sunduğu olanakları keşfederken, günümüzün dijital çağında daha esnek ve duyarlı bir dil öğretme yöntemini şekillendirmekteyiz

(Patty, 2024). Bu durum, dil eğitimini daha birbiriyle bağlantılı ve teknolojik açıdan daha gelişmiş bir gelecek için yeniden şekillendirmede yapay zekânın dönüştürücü potansiyelinin altını çizmektedir. Hızla değişen dünyamızın taleplerine yanıt olarak daha uyarlanabilir ve etkili eğitim uygulamalarına yönelik devam eden gelişimi vurgulamaktadır.

Yapay zekâ teknolojilerinin dil eğitimi alanındaki kullanımında hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin karşılaştığı sorunlar da birbirine bağlı ve dinamiktir. Dünyamız daha bağlantılı hale geldikçe, özellikle diller farklı olduğunda, insanların etkili bir şekilde iletişim kurması daha da önemli hale gelmektedir. Dil öğretmenleri çok çeşitli yelpazedeki öğrencilerin gereksinimlerini ve tercihlerini karşılamak için çalışırken, araştırmacılar yapay zekâyı dil eğitimine dahil etmenin etik, sosyal ve kültürel sonuçlarını anlamaya çalışmaktadırlar. Yöneticiler ve politika yapıcılar ise yapay zekâ destekli bir ortamın sunduğu fırsatlar ve potansiyel riskler dikkate alındığında atılacak en uygun adımları bulmaya çalışmaktadırlar (Kartal, 2023). Bu ortak çaba, eğitimcilerin yenilikçi yapay zekâ teknolojisini anlama ve kullanma konusundaki kritik rolünü vurgulayarak, özellikle İngilizce öğrenimi ve öğretimine yapay zekânın entegrasyonunda çağdaş dil eğitimi gereksinimlerini karşılama konusunda önemli bir adımı işaret etmektedir.

Sonuç itibarıyla, günümüzde yapay zekâ dünyası eşi benzeri görülmemiş bir hızla gelişmektedir. Bu öncü teknolojiler sadece yeni ufukların kilidini açmakla kalmayıp, aynı zamanda dil öğrenme metodolojilerini geliştirmek için çok çeşitli imkanlar barındırmaktadır. AIALL'un gelişimi, ELT alanında da önemli gelişmelere vesile olmuştur. Sürekli olarak ortaya çıkan ve gelişen yapay zekâ uygulamaları, dil eğitimi alanında sayısız fırsat ve yeni yollar sunmaktadır. Yapay zekâ gelişmeye devam ettikçe, AIALL'da daha fazla büyüme ve gelişme potansiyeli son derece yüksektir ve dünyanın dört bir yanındaki öğrenciler için daha da dönüştürücü ve kişiselleştirilmiş bir dil öğrenme deneyimi vaat etmektedir (Rugaiyah, 2023).

2.4. Yapay Zekânın İngilizce Öğrenimi ve Öğretimine Entegrasyonu

Yapay zekâ, eğitimin değişik alanlarında giderek daha fazla entegre edilmektedir; buna İngilizcenin bir dil olarak öğretilmesi ve öğrenilmesi de dahil hale gelmektedir (Meço & Coştu, 2022; Güngör vd., 2021). Yapay zekânın İngilizce dil eğitimine dahil edilmesi, yalnızca öğrenme deneyimini iyileştirmekle kalmamakta, aynı zamanda bireysel ihtiyaçlara ve tercihlere göre şekillendirilmiş etkileşimli ve uyarlanabilir öğrenme ortamları için yeni imkanlar sunmaktadır. Yapay zekânın bu alanlardaki potansiyel faydaları, kişiselleştirilmiş öğrenme

deneyimleri sağlayabileceği, öğrenme kaynaklarını çeşitlendirebileceği ve öğretim stratejilerini geliştirebileceği için önem arz etmektedir (Hou, 2021). Bu sebeple, yapay zekânın eğitim sistemine entegrasyonu, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yönelik büyük fırsatlar sunmakta ve öğrenme süreçlerini daha etkili kılmaktadır.

Son araştırmalar, İngilizce öğrenimi ve öğretiminin etkinliğini artırmak için AI'dan nasıl yararlanılabileceğini vurgulamıştır (Mukhallafi, 2020). Bu bulgular, AI tabanlı teknolojilerin eğitimdeki rolünü daha da pekiştirmekte ve öğrenme süreçlerini daha etkili hale getirmekteki potansiyeline işaret etmektedir. AI tabanlı teknolojiler, bireysel öğrenci ihtiyaçlarını karşılayan, konuşma, dinleme, okuma ve yazma yeterliliklerini geliştiren etkileşimli ve uyarlanabilir öğrenme deneyimleri sunabilmektedir (Yong, 2020). Bu, öğrencilerin kendi hızlarında öğrenmelerine olanak tanırken, aynı zamanda daha kapsamlı bir dil becerisi gelişimi sağlar. Örneğin, yapay zekâ destekli sistemler doğal konuşmaları simüle ederek öğrencilerin gerçek zamanlı geri bildirim ve kişiselleştirilmiş rehberlik sağlayan güvenilir ve ilgi çekici bir ortamda konuşma becerilerini geliştirmelerine ve pratik yapmalarına olanak tanıyabilmektedir (Mukhallafi, 2020; Rusmiyanto vd., 2023). Bu tür sistemler, öğrencilerin dil becerilerini daha özgürce geliştirmelerine ve hatalarından öğrenmelerine yardımcı olabilmektedir. Bu tür teknolojiler sayesinde, dinleme becerileri de gelişmekte, öğrenciler farklı aksanları ve konuşma hızlarını anlayabilmektedir (Hou, 2021). Bu ise, öğrencilerin dilin gerçek dünya kullanımına daha yakın bir deneyim elde etmelerini sağlamakta ve anlamadıkları ifadeleri hızlıca çözümlmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca, okuma becerileri açısından, öğrencilere sunulan çeşitli metinler onların kelime dağarcığını genişletmekte ve okuma hızlarını artırmaktadır (Meço & Coştu, 2022). Bu çeşitlilik, öğrencilerin okuma alışkanlıklarını çeşitlendirirken, dilde daha derin bir anlama yeteneği geliştirmelerini de sağlar. Yazma becerileri de yapay zekâ destekli araçlar sayesinde gelişmekte, öğrenciler dil bilgisi ve sözdizimi hatalarını düzelterek daha etkili yazılar yazabilmektedir (Hou, 2021). Bu araçlar, öğrencilerin yazılı dildeki eksikliklerini tespit etmelerini sağlayarak yazma becerilerini pekiştirebilmektedir. Hem İngilizce öğrenenler hem de öğretmenler için bu süreci kolaylaştıran pek çok yapay zekâ uygulaması mevcuttur ve her yeni gün yeni bir yapay zekâ uygulaması ile karşılaşmak mümkün gözükmektedir.

Özetleyecek olursak, yapay zekâ İngilizce öğrenme ve öğretme dünyasında süper bir kahraman gibidir. Öğrenciler için öğrenmeyi daha eğlenceli ve etkili hale getirebilecek, öğretmenlerin zamandan ve emekten tasarruf etmelerine yardımcı olabilecek kapasitededir.

Yapay zekâ, kişinin ne söylediğini anlayabilir, bir öğrencinin yazısına not verebilir ve hatta hem öğrenci hem de öğretmen için kişiselleştirilmiş geri bildirim verebilir. Bu, 7/24 hizmet veren özel bir öğretmene sahip olmak gibidir. Yapay zekâ daha akıllı hale geldikçe, İngilizce öğrenme ve öğretme şeklimizi değiştirmeye devam edeceği gayet açık gözükmektedir. Şu an dil öğrenen veya öğreten olmak için kelimenin tam anlamıyla heyecan verici bir zaman dilimindeyiz ve yapay zekâ bu yolculuğu daha da keyifli ve kolay hale getirmeye dünden hazır gözükmektedir. Yapay zekânın İngilizce öğrenimine ve öğretimine entegrasyonu, zamanın gerekliliklerinden biridir ve ilk adımın öğretmenlerden gelmesi gerektiği söylenebilir.

2.5. Yapay Zekâ Destekli İngilizce Dil Öğrenimi ve Öğretiminin Etkililiği

Teknoloji gelişmeye devam ettikçe, AI destekli İngilizce dil öğrenimi ve öğretimi, dil becerilerini edinme ve öğretme şeklimizde çığır açma potansiyelleri nedeniyle büyük ilgi görmektedir. Yapay zekanın entegrasyonu ile öğrenciler ve eğitimciler, dil yeterliliğini ve eğitim kazanımlarını geliştirebilecek yeni araçlar ve yöntemlerle karşılaşmaktadır. Bu yaklaşım, kişiselleştirilmiş ve uyarlanabilir öğrenme deneyimleri sunarak öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine göre kişiye özel destek almalarını sağlayabilmektedir (Hou, 2021). Yani, yapay zekâ bize dil becerilerimizi geliştiren ve eğitim sonuçlarımızı daha iyi hale getiren kişiselleştirilmiş ve uyarlanabilir tecrübeler sunarak İngilizce öğrenme ve öğretme şeklimizi değiştirebilmektedir. Yapay zekâ, hızın, zorluk seviyesinin ve eğitim içeriğinin her öğrencinin ihtiyaçlarına ve performansına göre değiştiği uyarlanabilir öğrenme ortamlarının oluşturulmasına destek olabilmektedir. Yapay zekâ araçları bu desteği, belirli dil becerilerine ve ilerleme gerektiren alanlara odaklanan öğrenme yollarının kişiselleştirilmesine imkân sağlayarak yapmaktadır (Hartono vd., 2023). Teknolojideki bu ilerleme, yapay zekanın İngilizce dil eğitiminde devrim yaratma potansiyelinin altını çizerek, bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılayan ve daha iyi sonuçlar için öğrenme sürecini optimize eden özel yaklaşımlar sunmaktadır.

İngilizce öğreniminde AI, her bir öğrencinin nasıl öğrenebildiğini belirlemek için akıllı algoritmalar kullanır. Bu, özelleştirilmiş alıştırmalar, içerik ve geri bildirim sunarak kişiselleştirilmiş öğrenme etkinlikleri oluşturmaya yardımcı olmaktadır. AI, her öğrencinin benzersiz ihtiyaçlarına odaklanarak, daha iyi yeterlilik için dil becerilerini geliştirmeye yardımcı olur (Xianhua, 2019). AI, öğrenme deneyimlerini bireysel ihtiyaçlara göre uyarlayan ve öğrencilerin dil becerilerini etkili bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olan kişisel bir öğretmen olarak hareket edebilir. Öğrenciler kendi öğrenme haritalarını çizebilirler, örneğin,

bir öğrenci dinleme becerilerinde iyi değilse, AI aracı bu açığı kapatmak için daha fazla dinleme alıştırmaları önerir. Yapay zekâ sistemleri, alıştırmaların zorluk seviyesini değiştirebilir, ihtiyaç duyulan yerlerde ilave yardım sağlayabilir ve her bir kişinin öğrenme şekline en uygun olacak şekilde konuları farklı biçimlerde açıklayabilir (Woo & Choi, 2021). Bu dinamik yaklaşım, öğrenciler için daha etkili ve kişiselleştirilmiş bir dil öğrenme yolculuğunun önünü açmaktadır.

Yapay zekâ destekli İngilizce öğreniminin bir diğer kayda değer özelliği ise gerçek zamanlı geri bildirim ve değerlendirme sunabilmesidir (Wei, 2023). Yapay zekâ, konuşma tanıma ve doğal dil işleme teknolojileri aracılığıyla öğrencilerin telaffuzlarını, dil bilgisi kullanımlarını ve kelime dağarcıklarını gerçek zamanlı olarak değerlendirebilir ve dil becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olmak için anında ve hedefe yönelik geri bildirim sağlayabilmektedir (Fitria, 2021). Bu gerçek zamanlı geri bildirim teknolojisi sadece öğrenme sürecini iyileştirmekle kalmaz, aynı zamanda eğitimcilerin öğretim yöntemlerini daha etkili bir şekilde uyarlamalarını sağlayarak sonuçta öğrenciler için daha kişiselleştirilmiş ve verimli dil öğrenme deneyimleri sunmaktadır.

Ayrıca, yapay zekâ destekli İngilizce öğrenme platformları genellikle gerçek hayattaki dil durumlarını modelleyen etkileşimli ve sürükleyici etkinlikler içerir. Bu etkinlikler arasında yapay zekâ dil modelleriyle sanal konuşmalar, etkileşimli sınavlar ve oyunlar ile gerçek dünya senaryolarının sürükleyici simülasyonları yer alabilmektedir (Hou, 2021). Bu sayede öğrenciler, günlük iletişim senaryolarını yansıtan pratik alıştırmalara katılabilir ve dil becerilerini dinamik ve etkileşimli bir şekilde pratik edip geliştirebilirler. Bu etkileşimli unsurlar, öğrenme sürecini daha ilgi çekici ve eğlenceli hale getirmekle kalmaz, aynı zamanda öğrencilere dil bilgilerini gerçekçi bağlamlarda uygulamak için değerli fırsatlar sunarak materyalin daha derin bir şekilde anlaşılmasını ve akılda tutulmasını kolaylaştırır (Sun vd., 2021). Bu yenilikçi yaklaşımlar sayesinde yapay zekâ destekli İngilizce öğrenme platformları, öğrencileri gerçek dünyada dil kullanımını ve iletişime hazırlayan kapsamlı ve etkili bir öğrenme deneyimi sunmayı amaçlamaktadır.

Yapay zekâ, bireysel ihtiyaçları analiz ederek ve hedefe yönelik destek sağlayarak öğrencilerin İngilizce becerilerini geliştirmelerine önemli ölçüde destek olduğundan bu yaklaşım sadece öğrenme yolculuğunu kişiselleştirmekle kalmayıp, bununla birlikte öğrencilerin İngilizce dilini kullanma konusundaki katılımını ve güvenini de artırmaktadır. Bu unsurlara bakarak, AI'nın dil eğitimini ne şekilde etkilediği ve AI destekli öğrenmeyi nasıl daha ileriye götürebileceğimiz hakkında pek çok bilgiye ulaşabilir. Bir sonraki kısımda, yapay zekâ

destekli öğrenme ve öğretimin daha kişiselleştirilmiş dersler oluşturmada ve öğrencilerin İngilizce becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmada ne ölçüde başarılı olduğunu görmek için özellikle bire bir İngilizce derslerinde yapay zekâ destekli öğrenmenin uygulaması incelenecektir.

2.6. Bire Bir İngilizce Dil Derslerinde Yapay Zekânın Uygulamaları

İngilizce dil derslerine teknoloji entegrasyonu, yeni bir dil öğrenmeyle ilgili bazı zorlukların aşılmasında oldukça yaygın bir şekilde kabul görmektedir (Roll & Wylie, 2016; Knox, 2020). Buraya kadar bahsedildiği gibi yapay zekâ, etkinliği ve verimliliği artırmak için dil eğitiminde her geçen gün daha fazla kullanılmaktadır. Bire bir İngilizce dil derslerinde AI'nın başarılı uygulamalarından biri, AI destekli sanal öğretmenlerin veya chatbotların kullanılmasıdır. Yapay zekâ öğretmenleri, tıpkı gerçek insanlar gibi sizinle sohbet eden akıllı öğretmenler gibidirler. Söylediklerinize bakarak ve öğrenme sürecinizi nasıl geliştirebileceğiniz konusunda size ipuçları vererek alıştırmaya yapmanıza ve bir dili daha iyi konuşmanıza yardımcı olurlar. Doğal dil işleme ve makine öğrenmesi algoritmaları sayesinde, yapay zekâ öğretmenleri öğrencinin yanıtlarını analiz edebilmekte ve hedefe yönelik geri bildirim sağlayarak öğrencilerin dilbilgisi, kelime bilgisi, telaffuz ve genel dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilmektedirler (Găbureanu & Istrate, 2013). Öğrencilerin dil becerilerini daha etkin bir hale getirmek için, İngilizce dil derslerindeki yapay zekâ öğretmenleri, gerçek dünyadaki konuşmaları taklit ederek kişiselleştirilmiş geri bildirim sunarak ileri teknolojiden yararlanmakta ve öğrencilere özel ve esnek eğitim sağlamaktadır. Bu araçlar, her öğrencinin kendine özgü taleplerini değerlendirebilir, beceri derecelerini belirleyebilir ve özelleştirilmiş alıştırmalar ve kurslar sağlayabilir. İlerlemeyi izler, hızlı bir biçimde geri bildirim sağlar ve öğrencinin sergilediği performansına göre müfredatı değiştirirler. Doğal dil işleme yöntemini kullanan chatbotlar veya sanal dil öğretmenleri, öğrencilerle iletişim kurabilir, alıştırmaya dersleri sunabilir ve dille ilgili sorulara yanıt verebilirler (Hartono vd., 2023). Yapay zekâ sistemleri artık doğal dil işleme teknolojisi sayesinde insan dilini anlayabilmektedir ve bu dili üretebilmektedirler. Bu ilerleme yalnızca dil öğrenme deneyimlerini geliştirmekle kalmamakta, aynı zamanda kişiselleştirilmiş ve etkileşimli eğitim için yeni olanaklar sunarak öğrencilerin dil öğrenme araçları ve kaynaklarıyla etkileşim kurma biçiminde devrim yaratmaktadır.

Yapay zekanın dört temel İngilizce dil becerisi (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) için neler sunduğuna bakıldığında farklı uygulamalar karşımıza çıkmaktadır. İngilizce okuma

becerisi için yapay zekâ destekli araçlar, kişiselleştirilmiş içerik önerileri ve uyarlanabilir öğrenme deneyimleri sunarak öğrencilerin okuma becerilerini önemli ölçüde geliştirebilmektedir (Dugošija, 2024). Bu araçlar, öğrencilere okuma materyallerini anlama konusunda yardımcı olarak onların dil gelişimine katkıda bulunmaktadır. Yapay zekâ, metinleri analiz edebilir ve öğrencilere anlama soruları, kelime açıklamaları ve hatta ilgi alanlarına ve okuma seviyelerine göre kişiselleştirilmiş okuma önerileri sağlayabilir (Zhao & Yang, 2021). Örneğin, Read&Write, Natural Reader ve Newsela gibi platformlar, öğrencilerin okuma alışkanlıklarını analiz etmek ve onlara göre uyarlanmış seviyelerde okuma materyalleri sunabilmek için yapay zekâ algoritmalarından yararlanmaktadır. Bu okuma asistanları bir öğrencinin göz hareketlerini izleyebilir, zorluk alanlarını belirleyebilir ve özel ihtiyaçlarını karşılamak için hedefli egzersizler veya kaynaklar önerebilmektedir (Zhu, 2021). Bu araçlar, öğrencilerin ilerlemelerine göre etkileşimli alıştırmalar ve gerçek zamanlı geri bildirimler sunarak kelime dağarcıklarını, anlamalarını ve okuma akıcılıklarını geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır.

Yazma becerilerini geliştirmek için de yapay zekadan faydalanmak mümkündür. AI yazıyı otomatik olarak analiz edebilmekte ve öğrencilere nasıl yaptıklarına dair anında geri bildirim verebilmektedir (Song & Song, 2023). Bu geri bildirim, kelime dağarcığı ve dilbilgisinin yanı sıra cümle yapısı ve bütünlüğünün nasıl geliştirileceğine dair ipuçları sunabilmektedir. İngilizce akademik yazımda öğrenciler için yapay zekâ destekli yazma araçları, biçimlendirici geri bildirim ve değerlendirme yoluyla öğrenme davranışını ve teknolojinin tutumsal kabulünü teşvik etmek için de yararlı bir araç olabilir (Nazari vd., 2021). Bire bir İngilizce derslerinde, Grammarly ve Turnitin gibi yapay zekâ araçları öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Bu araçlar, öğrencilerin yazma ödevlerindeki dil bilgisi, noktalama işaretleri ve stil hatalarını analiz etmek için doğal dil işlemeyi kullanır. Yazım ve dilbilgisi hataları, cümle yapısı ve genel yazım netliği hakkında anında geri bildirim sağlayan yapay zekâ, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerine ve yüksek kaliteli yazılı çalışmalar üretmelerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır (Maphoto vd., 2024; Hwang & Nurtantyana, 2022). Bunun yanı sıra, yapay zekanın yazma eğitimine entegrasyonu sadece öğrencilerin yazma yeterliliğini artırmakla kalmaz, aynı zamanda akademik gelişim ve başarı için daha etkileşimli ve ilgi çekici bir öğrenme ortamı yaratılmasını sağladığı söylenebilir.

AI uygulamalarındaki etkileşimli alıştırma ve gerçek zamanlı geri bildirim öğrencilerin dinleme becerilerini de geliştirebilmektedir (Chaikovska vd., 2024; Nagalakshmi, 2024). ChatGPT Voice, ElevenLabs ve Talkpal gibi platformlar, öğrencilerin telaffuzlarını ve dinlediklerini anlamalarını değerlendirmek için yapay zekâ destekli ses tanıma özelliğini kullanmaktadırlar. Gerçek hayattaki konuşmaları taklit ederek ve tonlama, aksan ve kelime vurgusu hakkında kişiselleştirilmiş geri bildirim sağlayarak, AI öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmelerine ve konuşulan İngilizceyi daha iyi anlamalarına yardımcı olabilmektedir (Suryana vd., 2020; Yu vd., 2023). Bu sayede öğrenciler hem anlama hem dinleme becerisi açısından kendilerini geliştirebildikleri için aynı zamanda kendilerini daha güvende hissederler.

Bununla birlikte, yapay zekanın en çok konuşma alanında daha gelişmiş ve şaşırtıcı imkanlar sunduğu söylenebilir. Yapay zekâ destekli ses tanıma teknolojisi, öğrencilerin bir AI sistemi ile konuşmalar yaparak konuşma ve telaffuz becerilerini geliştirmelerine olanak tanıırken, öğrencinin telaffuzunu doğru bir şekilde değerlendirip anında geri bildirim sağlayarak telaffuz hatalarını belirlemelerine ve bunları iyileştirmeye çalışmalarına da imkân tanımaktadır (Zhou, 2019; Ran vd., 2021). Örneğin, ELSA Speak, SpeechAce ve Babbel gibi platformlar öğrencilerin telaffuzlarını, tonlamalarını ve akıcılıklarını gerçek zamanlı olarak değerlendirmek için yapay zekâ algoritmalarını kullanmaktadırlar. Aksan azaltma, kelime vurgusu ve konuşma hızı hakkında hedefe yönelik geri bildirim sağlayan yapay zekâlı sanal eğitmenler, öğrencilerin konuşma yeterliliklerini geliştirmelerine ve sözlü iletişimde güven kazanmalarına yardımcı olmaktadır.

Yapay zekâ teknolojileri İngilizce öğretiminde büyük bir kolaylık sağlasa da insan etkileşimi ve kontrolünün yerini almaması gerektiğini unutmamak çok önemli bir husustur. Öğretmenlerin, öğrencilere rehberlik etmede, anlamlı iletişimi teşvik etmede ve güvenli bir öğrenme ortamı oluşturmada kritik bir rol oynamaya devam edebilmesi gerekliliği halen mevcuttur. Yapay zekânın, eğitimi zenginleştirecek ve dil öğrenme yolculuğunda öğrencileri ve eğitimcileri destekleyecek bir unsur olarak görülmesi gerektiği söylenebilir (Hartono vd., 2023).

2.7. Bireysel Araştırma (Öz-İnceleme)

Bu kısımda yapay zekâ teknolojisini kullanarak mesleki gelişime katkı sağlayabilmek için önerilen bir yöntem olan bireysel araştırma yöntemi ile ilgili bir literatür taraması

verilmektedir. Eğitim alanında mesleki gelişim oldukça önemlidir (Atal & Sancar, 2021) ve öğretmenler için aynalama, günlük tutma gibi teknikler etkili bir gelişim yolu çizebilmektedir. Özellikle bireysel araştırma, yansıtıcı öğretimin nasıl yapılacağı konusunda yol gösterici bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Alan, 2019). Bu yöntem, öğretmenlerin kendi öğretim uygulamalarını derinlemesine analiz etmelerini ve bu analizler doğrultusunda mesleki pratiklerini daha etkili ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirmelerini teşvik eder. Bu tür bir gelişim süreci, mesleki gelişim için gerekli olan en önemli unsurlardan biridir (Evans, 2002). Bireysel araştırma yöntemi, öğretmenlerin yalnızca mevcut pratiklerini değerlendirmelerini değil, aynı zamanda bu pratiklere eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşarak alternatif yöntemler geliştirmelerini de sağlayabilmektedir. Bu süreçte, bireysel araştırma yoluyla elde edilen bulgular, öğretmenlerin sınıf içi etkileşimlerini ve öğrenci geri bildirimlerini daha iyi anlamalarına olanak tanır. Kendi pedagojik uygulamalarını nesnel bir bakış açısıyla analiz etmelerine olanak tanır (Saban, 2023). Ayrıca, bireysel araştırma yöntemi, öğretmenlerin mesleki kimliklerini güçlendirmelerine, yeni teknolojik araçları pedagojik bağlamda nasıl kullanacaklarına dair stratejiler geliştirmelerine yardımcı olur. Bu bağlamda, bireysel araştırma, yansıtıcı öğretim sürecinin temel bir unsuru olarak kabul edilmektedir. Yansıtıcı öğretim, öğretmenlerin sadece bireysel performanslarını geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda meslektaşlarıyla bilgi ve deneyim paylaşımı yaparak kolektif bir öğrenme kültürü oluşturmasını da desteklemektedir (Uştuk & De Costa, 2021). Özellikle yapay zekâ gibi yenilikçi teknolojilerin eğitimde kullanımına ilişkin bireysel araştırma, öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerini artırırken pedagojik esnekliklerini de geliştirmektedir. Bu durum, hem öğretmenlerin kendi profesyonel yetkinliklerini hem de öğrencilerinin öğrenme süreçlerini olumlu yönde etkileyen bir döngü yaratmaktadır. Sonuç olarak, bireysel araştırma yöntemi, öğretmenlerin teknolojiyi anlamlı ve etkili bir şekilde eğitim süreçlerine entegre etmeleri için güçlü bir çerçeve sunarken, yansıtıcı öğretim anlayışının uygulanabilirliğini artırarak mesleki gelişime önemli katkılar sağlamaktadır.

2.7.1. Bireysel Araştırmanın Tanımı

Bireysel araştırma, öz-inceleme araştırması olarak da bilinmektedir. Araştırmacıların kendilerini ve çalışmalarını daha iyi anlayabilmek için kendi deneyimlerini ve uygulamalarını incelemelerini içeren nitel bir araştırma yöntemidir (LaBoskey, 2004). Kişinin kendi uygulamalarının kalitesini artırmanın yanı sıra daha geniş bir araştırma alanına katkıda bulunmak için kullanılan bir eylem araştırması biçimidir denilebilir (Cochran-Smith & Lytle,

2015). Bireysel araştırma genellikle eğitim, psikoloji ve sosyal hizmet alanlarında kullanılır (Loughran, 2004) ancak araştırmacının kendi uygulamasını incelemekle ilgilendiği her alana uygulanabilir (Pinnegar & Hamilton, 2009).

Bireysel araştırmanın önemli bir boyutu araştırmacının dünyayı anlamaya yönelik bir bakış açısı olmasıdır. İnsan ilişkileri sosyal bilimlerin temelidir ve bir kişi diğerini incelediğinde, diğeriyile olan ilişkisi araştırmanın ana konusu haline gelmektedir. Biyografi yazarken, anlatı toplarken, tarih çalışırken, eylem araştırması yaparken ve hatta ekonomik meseleleri incelerken bilgi, kitap ve belge kaynaklarına dair kavrayışlar, sorulan sorular ve sunulan yorumlar araştırmacının iç dünyasından gelir (Loughran, 2004). Başka bir deyişle, sosyal bilimlerde, sınıflar veya genel olarak eğitimin olduğu herhangi bir ortamda kavrayış kazanmak ve fikir üretmek yani o dünyayı anlamak için kendimizi başkalarıyla ilişkili olarak inceleriz. Öz-inceleme metodolojisini kullanan araştırmacılar da işte bu karşılıklı ilişki içinde diğer araştırma yaklaşımlarını göz ardı etmemekte, bunun yerine çalışma konusu ve araştırmacı olarak ikili işlevlerini kabul ederek bunları titizlikle kullanmaktadır. Dolayısıyla araştırılan uygulamada araştırmacılar hayati bir rol oynamaktadır (Pinnegar & Hamilton, 2009). Bu iç içe olma durumu, araştırmada yansıtıcılığın önemini vurgulamaktadır, çünkü bu, söz konusu dinamiklerin daha derinlemesine anlaşılmasına olanak tanımaktadır. Nihayetinde bu yaklaşım, işbirliğine dayalı bilgi üretimini teşvik ederek ve sosyal etkileşimlerin daha incelikli bir şekilde anlaşılmasını sağlayarak eğitim ortamını zenginleştirmektedir.

Bireysel araştırmanın üç ana aşamadan oluşan döngüsel bir süreç olduğu söylenebilir: planlama, uygulama, gözlemlene ve yansıtma (LaBoskey, 2004). Planlama aşamasında, araştırmacı keşfetmek istediği bir sorun ya da soruyu belirler. Uygulamaya geçme aşamasında, araştırmacı sorunu ya da soruyu ele almak için harekete geçer. Gözlemlene aşamasında, araştırmacı kendi eylemleri ve deneyimleri hakkında veri toplar. Son olarak yansıtma aşamasında ise, araştırmacı verileri analiz eder ve uygulamaları hakkında sonuçlar çıkarır. Bireysel araştırma; görüşmeler, gözlemler ve belge analizi gibi çeşitli nitel araştırma yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilebilir. Araştırmacı, veri toplama aracı olarak öz yansıtma ve günlük tutma yöntemlerini de kullanabilir.

Bu çerçevede, öz inceleme araştırması, araştırmacının kendisini ve yürüttüğü çalışmaları daha derinlemesine anlaması için kendi deneyimlerini ve uygulamalarını incelemesini içeren nitel bir araştırma yöntemidir. Gözlem, görüşme ve öyküleme gibi bir dizi nitel araştırma tekniği kullanılarak yürütülebilen yinelemeli bir yöntemdir. Diğer nitel araştırma

desenlerinden ayrılan yönü ise amacının eleştirel düşünme ve kişisel deneyimlerin analizi yoluyla araştırmacının kendi uygulamalarını geliştirmek olmasıdır.

2.7.2. Eğitim ve Mesleki Gelişim Kapsamında Bireysel Araştırma

Eğitimde bireysel araştırmanın evrimi 1980'lerden önce önemli dönüşümler geçirmiş, akademik araştırmalar büyük ölçüde psikoloji, antropoloji, sosyoloji, felsefe ve tarih gibi alanlara yoğunlaşmış, doğrudan öğretim uygulamalarını ele alan çok az çalışma yapılmıştır (Pinnegar & Hamilton, 2009). Çünkü, öğretmenler genellikle akademik çevreler tarafından sağlanan bakış açılarını ve yöntemleri güvenilir bulmuş (Samaras ve Freese, 2009), kendi öğretim deneyimlerini ve ortamlarını araştırma için uygun konular olarak görmemişlerdir. Bireysel araştırma yöntemlerine duyulan ihtiyaç ancak geleneksel akademik bakış açıları pratik sorunlara yanıt veremediğinde ortaya çıkmıştır. Bu durum araştırmacıları, öğretmenlerin kendi deneyimlerini değerli bilgi kaynakları olarak görüp görmediklerini araştırmaya sevk etmiştir (Pinnegar & Hamilton, 2009). Bakış açısındaki bu değişim, öğretmenlerin öğretim etkinliklerini ve mesleki gelişimlerini artırmak için kendi uygulamalarını aktif olarak incelemelerine odaklanan bireysel araştırmaların ortaya çıkmasına öncülük etmiştir.

Bireysel araştırma, öğretmenlerin veya dil eğitimcilerinin kendi uygulamaları üzerinde, öğretimlerini ve mesleki gelişimlerini iyileştirmek amacıyla araştırma yapmalarını içeren bir araştırma yaklaşımı olarak eğitim alanında çeşitli uygulamalara sahiptir. Mesleki gelişim, müfredat geliştirme ve kanıta dayalı uygulamayı içermektedir. Bireysel araştırma, öğretmen eğitimcilerinin kendi uygulamaları üzerine düşünmeleri ve öğretim becerilerini geliştirmeleri için değerli bir araç olabilmektedir. Öğretmen eğitimcileri kendi uygulamalarını inceleyerek gelişime ihtiyaç duydukları alanları fark edebilir ve öğretmen olarak yeterliliklerini artırmak için planlar oluşturabilirler (Hauge, 2021). Örneğin, bir dil eğitmeni, yeni bir öğretim yaklaşımının etkililiğini incelemek veya öğretim tarzının geliştirilmesi gereken alanları belirlemek için bir öz inceleme araştırma projesi yürütebilir. Kendi öğretiminin iyi ve kötü yanlarını görebilir ve daha güçlü yöntemler kullanabileceği öğretim yaklaşımını değiştirebilir. Böylece eğitimin temel bileşenleri olan öğretmenler, mesleki gelişimleri için neye ihtiyaç duyduklarını algılayabilirler. Öğrenilmiş teorisyenlerin tarafsız sesinden ziyade öğretmenin sesiyle konuşan öz-inceleme, araştırmaya yeniden odaklanmakta ve onu sınıf içi uygulamaya dayandırmaktadır.

Gelişim, bireysel araştırmanın görünürdeki hedefidir, ancak değişiklikleri uygulamak ve gerçekten geliştiklerine dair kanıt bulmak zor olabilir. Süreç boyunca, kişinin eğitiminin genel yapısının dönüşümü daha da zorlaştırdığını görmek yaygındır. Öğretim ve araştırma arasındaki teori/uygulama ayrımı tüm eğitimde olduğu gibi öğretmen eğitiminde de önemlidir ve aynı şey öğretmen eğitimiyle bağlantılı tüm araştırma çabaları için de söylenebilir (Russell, 2004). Bu bağlamda, kişisel/mesleki gelişim ve öz- yansıtma, nitel bir yöntem olarak bireysel araştırma yaklaşımının önemli bileşenleri olarak ortaya çıkmaktadır. Bu yaklaşım, araştırmacının kendi deneyimlerine ve yansımalarına odaklanarak hem katılımcı hem de gözlemci olmasını sağlamaktadır. Kişisel gelişim, zihinsel ve duygusal olarak ilerlemeye hazır olmayı, varsayımlara meydan okumayı, güçlü yönlerin farkına varmayı ve değişim arzusunu ifade etmeyi içerir (Travers vd., 2015). Dolayısıyla bireysel araştırma, gelişimi hedeflerken, aynı zamanda kişisel ve mesleki gelişimi de teşvik etmekte ve teori ile uygulama arasındaki boşluğu kapatmaya katkıda bulunmaktadır. Kişisel/mesleki gelişime odaklanma, araştırmacıların çalışmalarını nasıl yorumladıklarında önemli bir rol oynayan öz- yansıtma süreciyle yakından ilişkilidir. Öz-yansıtma, kişinin araştırmayı nasıl yorumladığı üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla kendi değerleri, yaşam deneyimleri ve inançları üzerine düşünme sürecidir. Yansıtıcılık sırasında araştırmacı kendi varsayımlarını ve önyargılarını sorgulamaya hazır olmalıdır (Hauge, 2021). Araştırmacının etkili bir yansıtma görebilmesi için kendi varlığından uzaklaşması ve başka biri olmaya çalışması gerekmektedir. Yansıtıcı yazıların nitel analizi, programın avantajları ve katılımcıların gelişimi hakkında daha fazla içgörü sağlayabilir (Castleberry, vd., 2016). Bireysel araştırma yapan araştırmacılar, gelişimi sağlamak adına, “yöntemlerini anlamak için gerekli kanıt ve arka planı sunabilecek her türlü yaklaşımı” kullanmaktadır.

Dil eğitimcileri, bireysel araştırma yaparak müfredat tasarımı ve uygulamasının geliştirilmesine ve iyileştirilmesine aktif olarak katkıda bulunabilirler (Turner, 2010). Eğitimciler kendi uygulamalarını analiz ederek müfredattaki eksiklikleri tespit edebilir ve bunları gidermek için stratejiler geliştirebilirler. Ayrıca, bireysel araştırma mevcut müfredatın etkinliğinin değerlendirilmesine olanak tanıyarak eğitimcilerin gerekli ayarlamaları ve iyileştirmeleri yapmalarını sağlayabilmektedir. Dahası, bu yansıtıcı süreç öğrencilerin ihtiyaçlarının ve öğrenme stillerinin daha iyi anlaşılmasını sağlayarak müfredatın ilgili ve duyarlı kalmasını mümkün kılar.

Sonuç olarak, bireysel araştırma, öğretmenlerin ve dil eğitimcilerinin öğretim uygulamalarını ve mesleki gelişimlerini hızlandırmaları için oldukça önemli bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitimciler, bireysel araştırma yaparak kendi yöntemleri üzerinde eleştirel bir şekilde düşünebilir, iyileştirme alanlarını belirleyebilir ve öğrencilerinin ihtiyaçlarını daha iyi karşılamak için öğretim stratejilerini uyarlayabilirler. Bu yansıtıcı süreç sadece kişisel ve mesleki gelişime katkıda bulunmakla kalmaz, aynı zamanda müfredat geliştirme ve uygulama konusunda daha derin bir anlayışı da teşvik edebilir. Ayrıca, bireysel araştırmalar eğitimcileri mevcut müfredatın etkinliğini değerlendirme ve gerekli ayarlamaları yapma konusunda cesaretlendirerek eğitim uygulamalarının güncel kalmasını ve öğrenci ihtiyaçlarına yanıt vermesini sağlamaktadır. Nihayetinde bu yaklaşım, teori ve uygulama arasındaki boşluğu doldurarak eğitimcilerin kendi öğrenme yolculuklarında hem katılımcı hem de gözlemci olmalarını sağlayarak eğitim ortamını zenginleştirmektedir.

2.8. İlgili Araştırmalar

Dil eğitiminde yapay zekâ üzerine ve bireysel araştırma yöntemi üzerine yapılan önceki çalışmalar iki alt başlık altında ve yayınlanma tarihleri dikkate alınarak sıralanmıştır. Yapay zekâ ile ilgili araştırmalar yurtdışında ve Türkiye’de yapılan araştırmalar olarak iki alt başlıkta incelenmiştir. Bireysel araştırma yöntemi ile ilgili araştırmalar da aynı şekilde yurtdışında ve Türkiye’de yapılan araştırmalar olarak iki alt başlıkta sunulmuştur.

2.8.1. Yapay Zekâ ile İlgili Araştırmalar

Dil eğitiminde yapay zekâ üzerine yapılan önceki çalışmalar iki alt başlık altında ve yayınlanma tarihleri dikkate alınarak sıralanmıştır.

2.8.1.1. Yapay Zekâ ile İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Sha (2009), "AI-Based Chatterbots And Spoken English Teaching: A Critical Analysis (Yapay Zekâ Tabanlı Chatterbotlar ve Konuşma İngilizcesi Öğretimi: Eleştirel Bir Analiz)" başlıklı çalışmasında, yapay zekâ tabanlı chatterbotların konuşma İngilizcesi öğretimindeki etkinliğini eleştirel bir şekilde analiz etmeyi hedeflemiştir. Bu araçların, bilgisayar simülasyonlu insan-insan etkileşimleri yoluyla dil öğrenimini nasıl geliştirebileceğini keşfetmeyi ve geleneksel öğretim yöntemlerine kıyasla potansiyel faydalarını ve sınırlamalarını belirlemeyi amaçlayan çalışma, ayrıca, bunların dil edinimi ve iletişimsel yeterlilik üzerindeki etkilerini anlamaya çalışarak, bir sınıf anketi aracılığıyla öğrencilerin chatterbot etkileşimlerine

katılımını ve tepkilerini de araştırmaktadır. Ana dili İngilizce olan kişilerle konuşma konusunda yarısının belli bir deneyime sahip olduğu 15 üniversite öğrencisi (13 kadın, 2 erkek) araştırmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Anket için, beş farklı ajan karakteri içeren ve L&H TTS3000 seslerini kullanan Verbot 4.1 isimli bir chatterbot kullanılmıştır. Tüm anket soruları açık uçlu olup öğrencilerin düşünce ve deneyimlerini özgürce ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Anket sonuçlarına bakıldığında şunlar elde edilmiştir; katılımcıların %47'si görünüşüne göre belirli bir karakteri tercih ederken, %27'si bu konuda herhangi bir fikir belirtmemiştir. %47'si karakterin yüz ifadelerini etkileyici bulurken, %80'i interaktif etkileşimle ilgilendiğini belirtmiştir. Ayrıca, öğrencilerin %73'ü sohbet etmek için Verbot'u evlerinde bulundurmak istediklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların verdiği yanıtlar, sohbet robotunun verdiği cevapların doğruluğu konusunda farklılık göstermiştir; %33'ü çoğu soruyu doğru yanıtladığını düşünürken, %49'u yalnızca birkaç soruyu doğru yanıtladığını söylemiştir. Ayrıca ankette, bilgisayar tarafından simüle edilen insan-insan etkileşimi örneklerine dikkat çekilmiştir; öğrenciler chatterbot ile samimi diyaloglar kurmuşlardır denilmektedir. Araştırma, chatterbot'ların dil öğreniminde faydalı bir tamamlayıcı olarak hizmet verebileceği, ancak tasarım ve programlamalarının etkinliği daha iyi hale getirmek ve öğrenciler tarafından belirlenen sınırlamaların giderilmesi için dikkatlice uyarlanması gerektiği sonucuna ulaşmaktadır.

Demmans Epp (2010), "Protutor: A Pronunciation Tutor That Uses Historic Open Learner Models (Protutor: Geleneksel Açık Öğrenci Modellerini Kullanan Bir Telaffuz Öğretmeni)" başlıklı çalışmasında, öğrencilerin Rusçayı düzgün telaffuz etmeyi öğrenmelerine katkıda bulunmak için bir ITS (Intellegent Tutoring System: Akıllı Özel Ders Sistemi) oluşturmuştur. ProTutor, ikinci dil öğrenenlerin, özellikle de Rusça öğrenenlerin telaffuzlarını geliştirmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış bir ITS (Akıllı Özel Ders Sistemi)'dir. Öğrenciyi düşünmeye teşvik etmek ve öğrenci motivasyonunu korumak için Geleneksel Açık Öğrenci Modeli (HOLM) kullanılmaktadır. Sistem, Saskatchewan Üniversitesi'ndeki başlangıç ve orta düzey Rusça öğrencileriyle değerlendirilmiştir. Sistemdeki üç aşamayı da tamamlayabilen 5 öğrencinin görüşleri alınmıştır. Her aşamanın sonunda "ProTutor bir şeyi yanlış telaffuz ettiğimde bunu tespit etmeme yardımcı olmuştur.", "ProTutor bir şeyi ne zaman doğru telaffuz ettiğimi belirlememe yardımcı olmuştur", "ProTutor zayıf yönlerim üzerinde çalışmama yardımcı olmuştur.", "ProTutor Rusça telaffuzumu geliştirmeme yardımcı olmaya çalışmıştır.", "Tek tek Rusça sesleri telaffuzumun geliştiğini düşünüyorum.", "Öğrenci modeline baktığımda farklı sesleri nasıl telaffuz ettiğimi görebilmek hoşuma gitti." ve benzeri

20 soruluk bir anket uygulanmıştır. Bu sorularla, katılımcıların sistemin telaffuz becerileri ve genel öğrenme deneyimleri üzerindeki etkisine ilişkin algılarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların ProTutor hakkındaki genel izlenimleri son derece olumlu olmuştur. Öğrenciler, sistemin telaffuz hatalarını tespit etmesini ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olma becerisini takdir etmişlerdir. Geleneksel Açık Öğrenci Modelini (HOLM) kendi kendilerini takip etmek ve öğrenmelerini motive etmek için faydalı bulmuşlardır. Katılımcılar, ProTutor'un telaffuz pratiklerini etkili bir şekilde desteklediğini ve Rusça konuşma konusunda kendilerine güvenmelerine katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte, bazıları bir öğrenme yardımı olarak etkinliğini tam olarak değerlendirmek için daha fazla değerlendirmeye ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Sonuç olarak, ProTutor'un dil öğrenenler için değerli bir kaynak olarak umut vaat ettiği ancak, sürekli iyileştirmeye ve değerlendirmeye ihtiyacının olduğu da belirtilmiştir.

Alhabbash ve diğerleri (2016), "An Intelligent Tutoring System for Teaching Grammar English Tenses (İngilizce Dilbilgisi Zamanları Öğretmek için Akıllı Bir Özel Ders Sistemi)" başlıklı çalışmalarında, öğrencilerin İngilizce dilbilgisini öğrenmelerine yardımcı olmak için bir Akıllı Özel Ders Sistemi (Intelligent Tutoring System: ITS) tasarımını tanımlamayı amaçlamışlardır. Sistem, İngilizce dilbilgisi ile ilgili her konuyu sunmakta ve öğrencilerin her bir konu için yanıtlamaları gereken bir dizi sorudan oluşmaktadır. Daha düşük seviyedeki öğrencilerle başlayan uygulama, her öğrencinin karakteristik farklılıklarına uyarak kademeli olarak daha ileri bir seviyeye doğru yükselmektedir. Sistem, İngilizce öğretimi konusunda uzman bir grup öğretmen ile lise ve üniversite düzeyinde bir grup öğrenci tarafından sistemin faydaları, materyal kapsamlılığı, tasarım kalitesi ve materyal kalitesi hakkında yöneltilen sorulara verilen cevaplar yoluyla değerlendirilmiştir. Bulgular, öğrencilerin genel olarak sistemden memnuniyet duyduklarını göstermektedir. Sistemin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına başarılı bir şekilde yanıt verdiği, kişiselleştirilmiş eğitim sağladığı ve soruları otomatik olarak ürettiği vurgulanmıştır.

Kessler (2018), "Technology and The Future of Language Teaching (Teknoloji ve Dil Öğretiminin Geleceği)" başlıklı bir literatür taraması olan çalışmada, dil öğretmenlerinin teknolojiyi dil öğreniminde kullanmaları için çok sayıda fırsat olduğunu vurgularken, uygun kaynak ve araçları seçmenin getirdiği zorlukları da kabul etmektedir. Sosyal medya, yapay zekâ, büyük veri ve artırılmış gerçeklik gibi gelişmekte olan teknolojilerin dil öğrenme deneyimlerini iyileştirmedeki potansiyelinin altını çizmektedir. Günlük hayatımızdaki teknoloji

aracılığıyla gerçekleşen sosyal etkileşimlerin, öğrenenlere fayda sağlamak ve onları kapsamlı bir şekilde dil pratiği yapmaya teşvik etmek için nasıl kullanılabileceğini anlatmaktadır. Genel olarak bu çalışma, otantik ve kültürel olarak içeriğe dayalı öğrenme fırsatları sağlamak için dil eğitiminde teknolojiyi anlamının ve kullanmanın önemini vurgulamaktadır.

Pokrivcakova (2019), " Preparing Teachers for The Application of AI-Powered Technologies in Foreign Language Education (Yabancı Dil Eğitiminde Yapay Zekâ Destekli Teknolojilerin Uygulanması için Öğretmenlerin Hazırlanması)" başlıklı çalışmada, yapay zekânın yabancı dillerin öğretilme şeklini nasıl değiştirdiğini tartışmaktadır. Doğal dil süreci, makine öğrenimi ve uyarlanabilir öğrenme gibi AI araçlarının dil eğitiminde nasıl kullanıldıklarını incelemektedir. Çalışmada, dil öğretmenlerinin bu araçları daha fazla verimlilik ve etkinlik için öğretime başarılı bir şekilde entegre etmeleri için hazırlanmasının önemini vurgulanmaktadır. Ayrıca, yapay zekâ araçlarının yabancı dil eğitiminde yol açtığı değişimlere de odaklanmaktadır. Araştırmada, dil eğitimi için sekiz farklı türde yapay zekâ destekli araç tanımlanmıştır. Yazar, dil öğretmeni olabilme yeterliliklerinin AI entegrasyonu ışığında yeniden gözden geçirilmesini önermektedir.

Luo ve Cheng (2020) " Exploration of Interactive Foreign Language Teaching Mode Based on Artificial Intelligence (Yapay Zekâyâ Dayalı Etkileşimli Yabancı Dil Öğretim Modunun Araştırılması)" başlıklı çalışmalarında geleneksel yabancı dil öğretiminin kaynaklar, kültürel iletişim ve değerlendirme açısından bireyselleştirilmiş öğrenme ihtiyaçlarını karşılamada ne kadar yetersiz kaldığını tartışmaktadırlar. Yabancı dil öğretiminde yapay zekâ teknolojisinin kullanılmasının sınırlı zaman, mekân, kaynaklar ve yinelenen değerlendirme yöntemleri gibi sorunları çözebileceğini öne sürmektedirler. Makale, öğretim modellerine, öğrenme yöntemlerine ve öğretmen rollerine odaklanarak yabancı dil öğretiminde yapay zekâ uygulamasını araştırmaktadır. Öğrenen modellemesi, öğretim süreçleri ve değerlendirme sistemlerine vurgu yaparak, yapay zekaya dayalı etkileşimli bir yabancı dil öğretim modelinin geliştirilmesinin ana hatlarını çizmektedir. Ayrıca, etkileşimli bir yabancı dil öğretim platformunun tasarımını önermekte ve bu çalışmada platform için temel AI teknolojilerini tanıtmaktadır.

Pikhart (2020), " Intelligent Information Processing for Language Education: The Use of Artificial Intelligence in Language Learning Apps (Dil Eğitimi İçin Akıllı Bilgi İşlem: Dil Öğrenme Uygulamalarında Yapay Zekâ Kullanımı)" başlıklı çalışmada, yapay zekânın veri bilimi ve bilgi bilimi de dâhil olmak üzere çeşitli sektörlerde giderek daha önemli hale geldiğini

vurgulamakta, ancak az sayıda dil öğrenme uygulamasının yapay zekâ kullandığına da dikkat çekmektedir. Çalışma, tanınmış ve en çok indirilen 10 dil öğrenme uygulamasını incelemekte ve kullanıcı görüşleri açısından bakıldığında yapay zekanın uygulamada kullanılıp kullanılmadığı üzerine yoğunlaşmaktadır. Çoğunlukla önceden tanımlanmış algoritmalara dayanan dil öğrenme uygulamalarında gelişmiş yapay zekâ, derin öğrenme ve makine öğrenimi eksikliğini tartışmaktadır. Konuşma tanımada, özellikle de telaffuz testlerinde yapay zekanın sınırlı kullanımına dikkat çekilmekte ve iyileştirme için önemli bir alan olduğu belirtilmektedir. Siri veya Alexa gibi daha gelişmiş yapay zekâ uygulamalarıyla karşılaştırma yapılarak mobil dil öğrenme uygulamalarındaki boşluk vurgulanmaktadır. Araştırma, dil gelişimi için bu uygulamaları kullanan öğrenci sayısının artması nedeniyle dil uygulamalarında yapay zekâ kullanımını iyileştirmenin gerekliliğini belirtmektedir. Bunun yanı sıra, kullanıcıların çoğunluğunun dil uygulamalarında yapay zekâ uygulamasını daha fazla çekicilik ve kullanılabilirlik için memnuniyetle karşıladığını ve yalnızca küçük bir yüzdesinin güvenlik sorunları konusunda endişeli olduğunu gösteren bir çalışmadır. Çalışma, bilgi işlem kapasitesini doğru kullanmak için bu uygulamaların yapay zekâyı nasıl kullanması gerektiğine yönelik bir araştırma niteliğindedir. Yirmi birinci yüzyılda sürdürülebilirlik ve rekabetçilik için eğitimde inovasyon ihtiyacını vurgulamakta ve dil öğrenme uygulamalarında yapay zekâ kullanımı için çözümler ve yararlı rehberlik sunarak çözümler üretmektedir. Dil uygulamalarında yapay zekanın hızlı bir şekilde uygulanması, kaynaklardan tasarruf etmek için önce basit bir yaklaşımla başlanması ve yüksek maliyetlere neden olmadan yapay zekanın zaman içinde kademeli olarak iyileştirilmesi önerilmektedir.

Fitria (2021), " The Use Technology Based on Artificial Intelligence in English Teaching and Learning (İngilizce Öğretimi ve Öğreniminde Yapay Zekâya Dayalı Teknoloji Kullanımı)" başlıklı çalışmasında, yapay zekânın ELT'deki rolünü ve ELT üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Araştırma bilimsel yazılar yoluyla veri toplama ve bir sorunu ele almak için ilgili kütüphane materyallerini incelemeyi içeren bir kütüphane araştırmasıdır. Yazar çalışmasına kuramsal bir temel oluşturmak için referans kitapları, dergileri ve önceki araştırmaları analiz etmiştir. Veri kaynakları kitapları, dergileri ve internet kaynaklarını içermektedir. Kullanılan veri toplama yöntemi, belgeler, makaleler, bildiriler ve gazeteler gibi çeşitli kaynaklardan bilgi toplamayı içeren dokümantasyon yöntemidir. Araştırmacı, verileri topladıktan sonra, doğru sonuçlara ulaşmak için içerik analizi tekniği kullanarak verileri çözümlenmektedir. Araştırma sonuç olarak, AI teknolojilerinin İngilizce öğrenenler için kişiselleştirilmiş bir öğrenme ortamı sunduğunu ve mevcut seviyelerine, ihtiyaçlarına ve ilgi

alanlarına göre becerilerini uygulamalarına izin verdiğini savunmaktadır. Araştırmada, AI, gerçek simülasyon diyaloglarını mümkün kılmakta ve hem sözlü hem de yazılı İngilizce becerilerini geliştirmektedir denilmektedir. Bununla birlikte AI'nın öğrencilerin öğrenme kabiliyetini geliştirdiği ve ELT'de İngilizce öğretiminin etkinliğini artırdığı belirtilmiştir. AI teknolojisi ve platformlarının gelişiminin, İngilizce öğrenmeyi kolaylaştırmış olmasının ve dil öğrenenler için Google Translate, Text to Speech (TTS), Chatbot ve Duolingo gibi çeşitli seçenekler sunduğunun altı çizilmiştir. Çalışmasında yazar, AI'nın dil öğrenme deneyimlerini geliştirme ve İngilizce dil becerilerini iyileştirme potansiyeline sahip olduğu sonucuna varmıştır.

Sharadgah ve Sa'di (2022)'nin, " A Systematic Review of Research on The Use of Artificial Intelligence in English Language Teaching and Learning (2015-2021): What Are the Current Effects? (İngilizce Dil Öğretimi ve Öğreniminde Yapay Zekâ Kullanımı Üzerine Araştırmaların Sistematik Bir İncelemesi (2015-2021): Mevcut Etkiler Nelerdir?)" başlıklı çalışmaları, 2015-2021 yılları arasında yayınlanan İngilizce Öğretiminde Yapay Zekâ ile ilgili makaleleri bir araya getirmek için nitel araştırma yöntemlerini kullanan sistematik bir derlemedir. Web of Science, Scopus ve Google Scholar gibi çeşitli veri tabanları anahtar kelimeler ve arama dizinleri kullanılarak taranmıştır. 734 makale ile araştırmaya başlanmış daha sonrasında kriterleri taşıyan 200 makale taranmış ve 64 makale incelemeye alınmıştır. Analiz edilen temel parametreler arasında makale detayları, kullanılan teknoloji, araştırma yöntemleri, araçlar, dergi isimleri, yayın yılları, eğitim seviyeleri, dil becerileri ve yapay zekanın ELT üzerindeki etkisi yer almaktadır. İnceleme süreci beş aşamadan oluşmuştur: arama stratejisinin planlanması ve yürütülmesi, ilk tarama, dahil etme/dışlama kriterlerinin belirlenmesi, makalenin uygunluğunun değerlendirilmesi, veri çıkarımı ve veri sentezi. Araştırma, bu alanda kaydedilen ilerlemeyi ve karşılaşılan zorlukları belirlemeyi amaçlamıştır. İnceleme, ELT'de AI'nın umut verici bir geleceğe sahip olduğunu ve dil becerilerini, çeviriyi, değerlendirmeyi, tanımayı, tutumu ve memnuniyeti geliştirme açısından olumlu sonuçlar gözlemlendiğini ortaya koymuştur. İncelenen çalışmalarda makine öğrenimi, sinir ağı ve doğal dil süreçleri de dahil olmak üzere çeşitli AI yaklaşımları tespit edilmiştir. Bununla birlikte, çalışma, beden dili, jestler, ifadeler, duygular ve çeviri ile ilgili konular gibi literatürdeki boşluklara da vurgu yapılmıştır. Bu çalışma hem uygulayıcılara hem de araştırmacılara, ELT sınıfları için etkili AI tabanlı sistemler tasarımları ve metodoloji, araştırma tasarımı ve önerilen sistemlerin ayrıntılı açıklamaları ile daha fazla araştırma yapmaları için öneriler

sunmaktadır. Bu çalışmanın bulguları, ELT'de AI uygulamalarını inceleyen araştırmacılara, eğitimcilere ve AI uzmanlarına fayda sağlayabilir.

Lesia Viktorivna ve diğerleri (2022) " Artificial Intelligence in Language Learning: What are We Afraid of? (Dil Öğreniminde Yapay Zekâ: Korktuğumuz Şey Nedir?)" başlıklı çalışmalarında yapay zekânın İngilizce öğrenimindeki rolünü ve etkinliğini incelemektedirler. İngilizce öğreniminde AI'nın rolünü, etkinliğini ve uygulama için pratik yöntemleri tartışmaktadırlar. Araştırma, üç Ukrayna üniversitesinde İngilizce öğrenen 418 öğrenci arasında dil öğreniminde yapay zekâ algılarını anlamak için yapılan bir anketi içermektedir. Anket 1.Yapay zeka ne anlama geliyor?, 2. Yapay zekayı nerede kullanıyorsunuz?, 3. Yapay zekanın hayatınız üzerinde olumlu ya da olumsuz bir etkisi var mı?, 4. Dil öğreniminde yapay zekayı nasıl değerlendiriyorsunuz (%)?, 5. Dil öğreniminde yapay zekadan ne kadar korkuyorsunuz? şeklindeki 5 sorudan oluşmaktadır. Anketin geçerliliği, öğretim metodolojisi, müfredat ve psikolojik testler konusunda uzmanlaşmış yirmi sekiz akademik personel tarafından gözden geçirilmiştir. Çalışma, katılımcılar arasında AI'nın yüksek düzeyde anlaşıldığını ve %83-100'ünün dil öğrenimi üzerindeki olumlu etkisini gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, öğrenciler siber güvenlik, kişisel bilgi kaybı ve AI tabanlı dil öğreniminde yaratıcılık ve doğaçlama eksikliği ile ilgili endişelerini de dile getirmektedir. Yapay zekânın, eğitim sistemini dönüştürme, kurumsal rekabet gücünü artırma ve öğretmen ve öğrencileri güçlendirme potansiyeline sahip olduğu da belirtilmiştir. Makale, dil öğreniminde AI kullanımının insan içerik tasarımcılarının ve eğitim uzmanlarının ustalığına ihtiyaç duyduğu sonucuna varmıştır.

Yang (2022), " Perceptions of Preservice Teachers on AI Chatbots in English Education (Öğretmen Adaylarının İngilizce Eğitiminde Yapay Zekâ Chatbotlarına İlişkin Algıları)" başlıklı çalışmasında, İngilizce eğitiminde yapay zekâ chatbotlarının kullanımını öğretmen adaylarının bakış açısıyla ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, İngilizce eğitimi alan yirmi sekiz İngilizce öğretmen adayı bir hafta boyunca Kuki chatbotlarını kullanmış ve ardından bu teknoloji hakkında ne hissettiklerini raporlamışlardır. Bu öğrenciler amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir ve öğrenci eğitimi ve eğitim teknolojisi araçları konusunda deneyim kazanmış kişilerdir. Katılımcılar, derslerinde çeşitli eğitim uygulamalarını ve teknolojiyi kullanmaya aşina öğrencilerdir. Google Asistan gibi bilişim araçlarında yetkin olsalar da metin tabanlı chatbotlarla ilgili önceden deneyimleri bulunmamaktadır. İngilizce eğitiminde yapay zekâ chatbotlarına ilişkin algıları, bu teknolojiye dersle ilgili deneyimlerine dayanmaktadır.

Uygulamaya ilişkin deneyimlerini ve görüşlerini anketler ve görüşmeler yoluyla paylaşmışlardır. Anket, AI chatbotlarının algılanan kullanılabilirliği, uygulanabilirliği, faydaları ve dezavantajları ile ilgili sorular içermektedir. Görüşmeler açık uçlu sorular içermektedir. Verileri analiz etmek için tematik analiz yöntemi kullanılmıştır ve toplanan verilerden, eğitimciler, öğrenciler, dil, duyuşsal unsurlar, iletişim ve değerlendirmeye ilişkin bakış açılarını kapsayan altı ana tema ortaya çıkarılmıştır. Yazılı ve anlatsal yanıtlardan elde edilen bulguları değerlendirmek ve doğrulamak için üye kontrol görüşmeleri yapılmıştır. Genel olarak, çalışma yapay zekâ chatbotlarının İngilizce dil ediniminde etkileşimli iletişimi artırarak hem öğretmenler hem de öğrenciler için faydalı olabileceğini göstermiştir. Çalışma, chatbotların İngilizce eğitimine en iyi şekilde entegre edilebilmesi için çeşitli stratejiler ve modeller geliştirmeye odaklanarak, chatbotların eğitimde kullanımına ilişkin daha fazla araştırma yapılması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, chatbot etkileşimlerinin, özellikle öğrencilerin İngilizce konuşma konusundaki güven ve motivasyonlarını artırmada faydalarını en üst düzeye çıkarmak için öğrencilerin seviyelerine ve özelliklerine göre uyarlanmasının önemine dikkat çekmektedir.

An ve diğerleri (2023), "Modelling Students' Perceptions of Artificial Intelligence Assisted Language Learning (Öğrencilerin Yapay Zekâ Destekli Dil Öğrenimine İlişkin Algılarının Modellenmesi)" başlıklı çalışmalarında, ortaokul ve lise öğrencilerinin ikinci dil öğreniminde yapay zekâ kullanma eğilimlerini incelemektedir. Veriler yapılan anketler aracılığıyla toplanmıştır. Anketler, öğrencilerin yapay zekâ destekli dil öğrenme sistemlerine ilişkin algılarını kullanım kolaylığı, öğrenmeyi geliştirme, sosyal etkiler, mevcut kaynaklar, memnuniyet, kültürel ilgi ve eğitim hedeflerine ulaşmak için algılanan yararlılık gibi alanlarda değerlendirmektedir. Bu anketler 1-10 Kasım 2021 tarihleri arasında altı ortaokulda ve üç lisede dağıtılmıştır. Alınan 554 yanıttan 524'ü kalite taramasından sonra muhafaza edilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin yaş ortalaması 12,9, lise son sınıf öğrencilerinin yaş ortalaması ise 16,2'dir. Hem ortaokul hem de lise öğrencileri için örneklem büyüklükleri Yapısal Eşitlik Modellemesi (Structural Equation Modeling (SEM)) analizi için gerekli miktarın üstünde olmuştur. Katılımcılar tarafından kullanılan AILL (AI Asistant Laanguage Learning: Yapay Zeka Destekli Dil Öğrenme) işlevleri arasında akademik performans tahmini, öğrenme güçlüğü analizi, kaynak önerileri, makine çevirisi, kompozisyon notlandırma, konuşma tanıma ve resim tanıma yer almaktadır. Çalışmada çaba beklentisi, başarı beklentisi, sosyal etki ve motivasyonel yönler gibi faktörler araştırılmaktadır. Çalışma, AILL (AI Asistant Laanguage Learning: Yapay Zekâ Destekli Dil Öğrenme)-Motivasyon-UTAUT modelini oluşturmak için Birleşik Teknoloji

Kabul ve Kullanım Teorisi (UTAUT: Unified Theory of Acceptance and Use of Technology) modelini L2 Motivasyonel Bireysel Sistem teorisi ile birleştirmektedir. Sonuçlar, performans beklentisi, kültürel ilgi ve araçsallık-teşvikin öğrencilerin dil öğreniminde yapay zekâyı kullanma amaçlarını tatmin ettiğini göstermektedir. Bunun dışında, çalışma, öğrencilerin sosyal ve teknolojik yönleri ilişkin algılarının AILL'deki motivasyonlarını etkileyebileceğini ortaya koymuştur. Bu çalışmada teyit edilen model, İngilizceyi ikinci dil olarak öğrenmek için AI entegrasyonu üzerine gelecekteki araştırmalara yol gösterici olabilir.

Bin-Hady ve diğerleri (2023), " Exploring the Dimensions of Chatgpt in English Language Learning: A Global Perspective (İngilizce Öğreniminde Chatgpt'nin Boyutlarının Araştırılması: Küresel Bir Bakış Açısı)" başlıklı çalışmalarında, bir yapay zekâ teknolojisi olan ChatGPT'nin ikinci ve yabancı dil eğitimi üzerindeki etkisine, özellikle de İngilizce öğrenimi bağlamında odaklanmaktadır. Çalışma, ChatGPT'nin İngilizce öğrenimini hangi boyutlarda desteklediğini inceleyerek dil eğitiminde yapay zekanın rolünün anlaşılmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada, ChatGPT'nin İngilizce öğrenimini nasıl geliştirdiğini araştırmak için temellendirilmiş teoriye dayalı nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Veriler, akademik ağ oluşturma kapasitesinden dolayı seçilen ResearchGate platformunda 20 araştırmacı ile yapılan çevrimiçi bir tartışma yoluyla toplanmıştır. ResearchGate'te ChatGPT'nin İngilizce öğreniminde nasıl kullanılabileceğini soran açık uçlu bir soru yayınlanmıştır ve bu 20 araştırmacının çevrimiçi tartışmada belirttiklerinden veriler elde edilmiştir. Veri toplama süreci 5 Şubat- 20 Şubat 2022 tarihleri arasında iki hafta sürmüştür. Yanıtlar Microsoft Word'e aktarılmış ve tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Verilerden kodlar oluşturulmuş ve bunlar daha sonra kategoriler ve temalar halinde sınıflandırılmıştır. ChatGPT'nin dil becerilerini geliştirme ve öğrenmeyi yapılandırmadaki rolüne ilişkin iki ana tema ortaya çıkmıştır; dil becerilerini geliştirme ve eğitimde yapı iskelesi (scaffolding learning). Çalışma, ChatGPT'nin dil becerilerini geliştirme ve eğitim sürecinde yapı iskelesi oluşturma becerisi sayesinde İngilizce öğrenimini geliştirmek için önemli bir potansiyele sahip olduğu sonucuna varmaktadır. Araştırma, Yapay Zekâ Destekli Dil Öğrenimi (AIALL) için beş boyutlu bir model oluşturarak, teknolojinin eğitime dikkatli bir şekilde entegre edilmesinin önemini vurgulamaktadır. Eğitimciler, ChatGPT'nin yenilikçi uygulamalarını keşfederek eğlenceli ve etkili öğrenme ortamları oluşturmayı hedeflerken, eğitimde yapay zekâ kullanımının etik hususlarını da dikkate almaktadır.

Hartono ve diğeri (2023), " Artificial Intelligence (AI) Solutions in English Language Teaching: Teachers-Students Perceptions and Experiences (İngilizce Öğretiminde Yapay Zekâ (AI) Çözümleri: Öğretmen-Öğrenci Algıları ve Deneyimleri)" başlıklı çalışmalarında, İngilizce öğretiminde öğretmenlerin ve öğrencilerin AI çözümleri ile ilgili algılarını ve deneyimlerini araştırmaktadırlar. Karma yöntem yaklaşımı kullanılan araştırmanın nicel aşaması, önceki çalışmalardan veri toplamayı içerirken, nitel aşaması seçilen katılımcılarla derinlemesine görüşmeleri ve odak grup tartışmalarını içermektedir. Nitel aşama, amaçlı örnekleme kullanılarak seçilen öğretmen ve öğrencilerle derinlemesine görüşmeler ve odak grup tartışmaları yapılmasını içermektedir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, katılımcıların İngilizce öğretiminde yapay zekâ çözümleriyle ilgili deneyimlerini, algılarını ve zorluklarını keşfetme esnekliği sağlamıştır. Görüşmelerden ve tartışmalardan elde edilen veriler yazıya dökülmüş, kodlanmış ve anlamlı temaları ve kalıpları belirlemek için tematik olarak analiz edilmiştir. Çalışmada, katılımcıların yapay zekâ hakkında iyi tutumlara sahip oldukları ve bireyselleştirilmiş eğitim sağlama ve dil becerilerini geliştirme yeteneğine değer verdikleri keşfedilmiştir. Ancak teknolojik hazırlık ve yardım ve eğitim ihtiyacı konusunda endişeler ortaya konmuştur. Bulgulara göre, AI'ı başarılı bir şekilde entegre etmek için, eğitimciler ve politika yapıcılar öğretmen hazırlığına, teknik hazırlığa ve desteğe yüksek öncelik vermelidir sonucu çıkarılmıştır. Bu, İngilizce öğretiminde insani yönü korurken yapay zekanın potansiyel avantajlarını en üst düzeye çıkarmalarını sağlayacaktır denilmektedir.

Huertas-Abril ve Palacios-Hidalgo (2023) " New Possibilities of Artificial Intelligence-Assisted Language Learning (AIALL): Comparing Visions from the East and the West (Yapay Zekâ Destekli Dil Öğreniminin (AIALL) Yeni Olanakları: Doğu ve Batı'dan Vizyonların Karşılaştırılması)" başlıklı çalışmalarında dil öğretmenlerinin AIALL hakkındaki görüşlerine ilişkin bilimsel araştırma eksikliğini incelemektedirler. Doğu ve Batı ülkelerindeki dil öğretmenlerinin AIALL hakkındaki bakış açılarını karşılaştırarak, bu çalışma açığını kapatmayı hedeflemektedirler. Araştırmada, Doğu ve Batı ülkelerinden eşit düzeyde temsil sağlamak için gönüllülük ve kökene dayalı amaçlı örnekleme kriterlerini uygulamış ve sonunda altı katılımcı seçilmiştir. Veriler, AIALL'ın avantajları, dezavantajları, öğretim potansiyeli, riskleri ve ders planlaması hakkında altı soru içeren yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Katılımcılar araştırma hedefleri konusunda bilgilendirilmiş ve rızaları alınmıştır. Görüşmeler İngilizce veya İspanyolca yapılmış, Cisco Webex aracılığıyla kaydedilmiş ve analizden önce kimlik bilgileri gizlenmiştir. Veri analizinde Atlas.ti (macOS için v. 9) kullanılarak içerik analizi yapılmıştır. Araştırmacılar ilk olarak görüşme sorularına dayalı kategoriler oluşturmuş

ve ardından verileri temellendirilmiş teori kullanarak bağımsız bir şekilde analiz etmiştir. Hem tümevarımsal hem de tündengelimsel kodlama kullanmışlar, sonuçları karşılaştırmışlar, kategorilere ve bağlantılara son halini vermişlerdir. Ana kodları ve Doğulu ve Batılı katılımcılar arasındaki karşılaştırmaları görselleştirmek için kavram haritaları oluşturulmuştur. Vietnam, İran, Endonezya, İspanya, Almanya ve Birleşik Krallık'taki bu altı öğretmenle yapılan görüşmeler, katılımcıların AIALL'un potansiyeli konusunda iyimser olmalarına rağmen aynı zamanda endişeli olduklarını da ortaya koymuştur. Çoğunlukla etik hususlar, eşit erişim ve dil becerilerinin dengelenmesi ile ilgili olmak üzere birçok sorun ortaya çıkmıştır. Araştırma, AIALL'ın başarılı bir şekilde uygulanmasında öğretmen eğitiminin önemini vurgulamakta, intihal ve hile ile ilgili ölçme sorunlarına değinmekte ve AIALL'ın getirdiği avantajlara odaklanmaktadır.

Motlagh ve diğerleri (2023), " The Impact of Artificial Intelligence on the Evolution of Digital Education: A Comparative Study of OpenAI Text Generation Tools including ChatGPT, Bing Chat, Bard, and Ernie (Yapay Zekanın Dijital Eğitimin Evrimi Üzerindeki Etkisi: ChatGPT, Bing Chat, Bard ve Ernie dahil OpenAI Metin Oluşturma Araçlarının Karşılaştırmalı Bir Çalışması)" başlıklı çalışmalarında, OpenAI'nin Bing Chat, Bard, Ernie ve ChatGPT gibi metin oluşturma araçlarının eğitim üzerindeki etkisini araştırmaktadırlar. Çalışma ChatGPT, Bing Chat ve Alphabet'in Bard'ı da dahil olmak üzere çeşitli chatbotları değerlendirmiştir, ancak Ernie'ye erişimde zorluklarla karşılaşmıştır. Bu sınırlama nedeniyle, yapılan değerlendirmede istemeyerek de olsa Amerika Birleşik Devletleri tercih edilmiş ve diğer ülkelerin yapay zekâ olanakları tam olarak dikkate alınmamıştır. Seçilen chatbotlar, çeşitli araştırmacılar tarafından yapılan karşılaştırmalarla yüksek öğretimde oldukça saygı görmektedir. Özellikle, ChatGPT ve Bard arasındaki dil modellerindeki farklılıklar vurgulanmıştır. Makale, yapay zekanın eğitimi merkezden uzaklaştırma, öğrenmeyi kişiselleştirme ve raporları kaydetmedeki rolünü tartışmaktadır. ChatGPT'nin hızla benimsenmesini ve eğitimin demokratikleştirilmesi ve öğrenci katılımının artırılmasındaki faydalarını vurgularken, akademik ahlakın tehdit edilmesi gibi kötüye kullanım risklerini de kabul etmektedir. Etik kuralların, pedagojik düzenlemelerin ve işbirliğine dayalı girişimlerin önemi vurgulanarak, eğitimde yapay zekaya dengeli bir yaklaşım çağrısında bulunmaktadır.

Nash ve diğerleri (2023), " Artificial Intelligence in English Education: Challenges and Opportunities for Teachers and Teacher Educators (İngilizce Eğitiminde Yapay Zekâ: Öğretmenler ve Öğretmen Eğitimcileri için Zorluklar ve Fırsatlar)" başlıklı çalışmalarında

ChatGPT başta olmak üzere diğer üretken yapay zekâ türlerinin İngilizce eğitimi üzerindeki etkisini tartışmaktadırlar. Çalışma, öğrencilerin, gazetecilerin ve eğitimcilerin, ChatGPT gibi yapay zekâ araçlarının okullarda daha yaygın olarak kullanılmaya başlamasıyla birlikte duydukları ilgi ve endişelere dikkat çekmektedir. Araştırmacılar özellikle yazma öğretimi söz konusu olduğunda, AI araçlarının eleştirel bir şekilde analiz edilmesi gerektiğinin altını çizmektedirler. Ayrıca, ChatGPT ve diğer AI araçlarının yazma sürecine getirdiği zorlukları ve fırsatları ele alarak, öğrencilerin bu araçlarla eleştirel bir şekilde etkileşime girmeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Çalışma, AI teknolojisindeki yeni gelişmeler ışığında okuryazarlık uygulamalarının nasıl değiştiğini vurgulamaktadır ve eğitimcilerden öğretme, öğrenme ve yazma bağlamında üretken AI'nin etkileri hakkında sürekli tartışmalar yapmalarını istemektedir.

Yu ve diğerleri (2023), "English Listening Teaching Mode under Artificial Intelligence Speech Synthesis Technology (Yapay Zekâ Konuşma Sentezi Altında İngilizce Dinleme Öğretim Modu) " başlıklı çalışmalarında alandaki mevcut zorlukların analiziyle başlayarak, İngilizce dinleme öğretiminde yapay zekâ konuşma sentezi teknolojisi ve kablosuz ağ teknolojisinin uygulanmasını incelemektedirler. Çalışmada, Jilin Eyaletindeki bir ilkokulun 6. sınıflarından rastgele seçilen iki sınıftan biri deney grubu, diğeri kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Toplam 41 öğrenciden oluşan deney grubuna yapay zekâ konuşma sentezi teknolojisi kullanılarak İngilizce dinleme eğitimi verilirken, yine 41 öğrenciden oluşan kontrol grubuna geleneksel öğretim yöntemleri uygulanmıştır. Her iki grup da Ünite 1'den Ünite 6'ya kadar aynı ders kitabı içeriğini kullanmıştır. Araştırma, dinleme becerilerindeki gelişmeleri değerlendirmek için ön testler ve son testler dahil olmak üzere 10 hafta sürmüştür. Veri analizinde, katılımcıların dinleme becerilerini geliştirmede müdahalenin etkinliğini değerlendirmek amacıyla bağımsız örneklem T-testleri yapmak için SPSS 25.0 yazılımı kullanılmıştır. Çalışmada konuşma kalitesi, anlaşılır telaffuz ve yapay zekâ konuşma sentezleme teknolojisinin İngilizce dinleme becerileri üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Sonuçlar, yapay zekâ konuşma sentezi teknolojisinin anlaşılır telaffuz ile yüksek kaliteli ses ürettiğini ve destekleyici ders kitabı sesinden daha iyi performans gösterdiğini ortaya koymuştur. Yapay zekâ konuşma sentezi kullanan deney grubu, kontrol grubuna kıyasla İngilizce dinleme puanlarında iyileşme göstermiştir. Gruplar arasında önemli farklılıklar gözlemlenmiştir ve bu da yapay zekâ konuşma sentezinin öğrencilerin dinleme becerileri üzerindeki olumlu etkisini vurgulamaktadır. Genel olarak sonuçlar, teknolojinin telaffuzu, anlamayı, katılımı artırdığını ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sağladığını ve

geleneksel öğretim yöntemlerinden daha iyi İngilizce dinleme sonuçlarına ulaşılabilceğini göstermiştir.

2.8.1.2. Yapay Zekâ ile İlgili Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Alyaz (2003), " Yabancı Dil Öğretim Yazılımlarında Yapay Zekâya Dayalı Etkileşim" başlıklı çalışmasında, yabancı dil öğretimi için hazırlanan yazılımlarda yapay zekâ tabanlı etkileşimin daha etkin bir bilgisayar destekli dil öğretimi için gerekli olduğunu vurgulamaktadır. Çalışma, çeşitli Almanca öğrenme programlarındaki yazılım etkileşimlerinde ve geri bildirimlerinde yapay zekanın türlerini, tekniklerini ve mevcut olup olmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Seçilen yazılımlar, Goethe Enstitüsü, Auralog ve BBC gibi saygın kurumların bilgisayar destekli Almanca veya diğer yabancı dil öğretiminde uzmanlaşmış, fiyatları 50 ila 500 Euro arasında değişen programlarını içermektedir. Bu betimsel çalışmada, programların test ve uygulama bölümlerindeki öğrenci yanıtlarının kalitesi, öğrencilere sağlanan geri bildirim değerlendirilmesiyle birlikte bilgisayar analiziyle incelenmektedir. Uluslararası bilgisayar destekli dil öğrenme konsorsiyumu CALICO, Almanya'nın yazılım değerlendirme enstitüsü SODIS ve De Witt'in yazılım değerlendirme kriterleri gibi kurumların etkileşim ve geri bildirim kriterleri, programlardaki etkileşim türlerini, bu etkileşimlerde yapay zekadan yararlanılıp yararlanılmadığını, etkileşimlerde kullanılan tekniklerin ne ölçüde yapay zekaya dayandığını ve programların yazılım değerlendirmedeki 'Uygun Etkileşim' kriterlerine ne kadar uyduğunu belirlemek için temel olarak kullanılmaktadır. Çalışma, etkileşimdeki eksiklikleri ve zorlukları ele almayı ve bilgisayar destekli öğretimde bu sorunların çözülmesi veya en aza indirilmesi için kullanıcılara ve geliştiricilere öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Bu yazılım inceleme çalışmasında, öğrenci yanıtlarının doğru yanıtlar için herhangi bir işleme tabi tutulmadan gösterildiği ve öğrencilerin bilgisayarın çözümüne göre doğruluğa karar vermesine olanak tanıyan bazı etkinliklerdeki etkileşimler ele alınmaktadır. Çalışma, öğrencilerin fazla zihinsel çaba sarf etmesini gerektirmeden sonuçları verimli bir şekilde gösteren bu tür etkinliklerin, sundukları kolaylık nedeniyle üreticiler veya yazılım geliştiriciler tarafından tercih edildiğini göstermektedir. Bir diğer önemli bulgu ise, öğrenci yanıtlarının büyük bir kısmının önceden tanımlanmış bir çözümle karşılaştırılması ve çoğunun ya tamamen ya da kısmen eşleşmesidir. Bu karşılaştırma yöntemi, yazılım geliştirmeyi basitleştirdiği ve potansiyel olarak zaman ve maliyet tasarrufu sağladığı için üreticiler açısından avantajlı görülmektedir. Çalışma ayrıca, mikrofon aracılığıyla girilen yanıtları analiz etmek için ses ve

konuşma tanıma sistemlerinin kullanımını incelemekte ve bu tür uygulamalarla ilgili teknik zorlukları ve artan maliyetleri vurgulamaktadır. Çalışma, etkileşimlerin doğasını belirlemede girdilerin işlenmesi ve tanımlanması sırasında elde edilen verilerin önemini vurgulamakta ve sonuçlar, girdi işleme yöntemlerinin ve hata sınıflandırmalarının etkileşimlerde önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Arslan (2020), "Eğitimde Yapay Zekâ ve Uygulamaları" başlıklı çalışmasında, AI kavramını ve eğitimdeki uygulamalarını tartışmayı amaçlamıştır. AI'ın tarihçesi, tanımı ve terminolojilerinin yanı sıra AI'ın eğitim alanına nasıl katkıda bulunabileceği ve uygulanabileceği ele alınmaktadır. Makale ayrıca uzman sistemler, akıllı özel ders sistemleri ve diyalog tabanlı özel ders sistemleri gibi AI tabanlı eğitim uygulamalarından örnekler sunarak AI'ın eğitim sürecinde bilginin yönetimi ve sunumu üzerindeki etkisinin yanı sıra öğretme ve öğrenme süreçlerine doğrudan katılımının olduğunu vurgulamaktadır. Genel olarak makalede, AI'ın öğretim metodolojilerini geliştirerek, öğrenci katılımını artırarak ve idari süreçleri kolaylaştırarak eğitimde devrim yaratma potansiyeline sahip olduğu ortaya konulmaktadır. Teknoloji ilerledikçe, AI'ın eğitim ortamlarına entegrasyonunun artması ve hem öğrenciler hem de eğitimciler için yeni fırsatlar sunması beklenmektedir denilmektedir.

Çoşkun ve Gülleroğlu (2021), "Yapay Zekanın Tarih İçindeki Gelişimi ve Eğitimde Kullanılması" adlı çalışmalarında yapay zekanın zaman içindeki gelişimine ve eğitimde kullanımına genel bir bakış sunmaktadırlar. Yapay zekanın tarihi, insan zekâsı arasındaki ilişkisi ve yapay zekanın eğitim sistemi üzerindeki etkisi tartışılmaktadır. Ayrıca, insan ve yapay zekâ arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ve yapay zekanın eğitim sistemi üzerindeki potansiyel etkisi hakkında devam eden tartışmaları incelemektedir. Bir derleme makalesi olan çalışma, AI'ın nasıl hızla geliştiğini ve günlük hayata nasıl entegre olduğunu ve aynı zamanda bu teknolojinin kullanımıyla ilgili potansiyel faydaları ve endişeleri vurgulamaktadır.

İşler ve Kılıç (2021), "Eğitimde Yapay Zekanın Kullanımı ve Gelişimi" başlıklı çalışmalarında, AI teknolojilerinin başarılı projeler ve araştırmalar sayesinde giderek artan bir ilgi gördüğünü özellikle vurgulamaktadırlar. Çeşitli sektörlerde başarıyla kullanılan bu teknolojiler artık eğitim alanında da uygulanmaktadır. Çalışma, AI'ın eğitimdeki etkisi hakkında aydınlatıcı bilgiler sunmakta ve hem Türkiye'de hem de dünyada AI teknolojisinin kullanımına ilişkin örnekler paylaşmaktadır. Örneğin; Eğitim Endüstrisi ve Teknoloji Enstitüsü (ESTEN) bu konuya odaklanan altı çalıştay düzenlemiştir. Altıncı çalıştayın raporu, görüntü işleme teknolojileri aracılığıyla "Akıllı Sınıf Davranış Yönetimi" kullanımını vurgulamıştır. Bu

sistem, sınıflara yerleştirilen kameralar aracılığıyla her 30 saniyede bir öğrencilerin yüz ifadelerini ve duygusal durumlarını izleyerek öğretmenlerin ders sırasında öğrenci katılımına ilişkin veriler elde etmesini sağlamaktadır. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), öğrencilerin bireysel gelişimini destekleyen kişiselleştirilmiş eğitim içeriği oluşturmak için İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) ile işbirliği yapmaktadır. İTÜ ayrıca öğretmenler için yapay zekâ eğitimleri de vermektedir. Bunların yanı sıra MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK), okulların ve öğretmenlerin ilköğretimden başlayarak yapay zekâ uygulamalarını hayata geçirmeleri için çeşitli kaynaklar üretmeyi planlamaktadır. İngiltere'den Cambridge Profesyonel Eğitim Akademisi ve IBM Watson'ın da aralarında bulunduğu dokuz ortakla birlikte “Çocuklar için Yapay Zekâ Eğitimi” adlı bir proje başlatılmıştır. Bu girişim, yapay zekâ ile ilgili eğitsel oyunlar, görselleştirmeler ve kılavuz kitaplar oluşturmayı amaçlamaktadır. Araştırmada, AI'nin eğitim sektörüne sağladığı katkılar bir literatür taraması ile incelenmektedir.

Gücük (2022), " Perception Of English Language Learners And Teachers Towards The Use of Artificial Intelligence in the Language Classroom (İngilizce Öğrenenlerin ve Öğretmenlerin Dil Sınıfında Yapay Zekâ Kullanımına Yönelik Algıları)" adlı çalışmasında, öğrencilerin ve eğitimcilerin yapay zekâ araçlarına, web sitelerine veya uygulamalarına yönelik algılarını analiz etmiştir. Bu çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmış olup, 100 civarında üniversite hazırlık sınıf öğrencisine yapay zekâ algıları hakkında 40 soruluk bir anket uygulanmış ve 10 İngilizce öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Cinsiyet, yaş ve yabancı dil öğrenme yılı gibi demografik faktörler ankete dahil edilmemiş, bunun yerine Mukhallafi'ye (2020) dayalı içerik analizi ve SPSS'te alt faktör analizine odaklanılmıştır. Üniversite öğrencilerine yapılan anket, yapay zekâ hakkında ne kadar bilgi sahibi oldukları, AI'nin kullanıldığı alanlarda ne kadar faydalı olduğu, karşılaştıkları zorluklar, daha ne kadar çok ürün ortaya konulması gerektiği gibi soruları içeren bir ankettir. Öğretim görevlileriyle yapılan görüşme soruları, AI platformlarını kullanmanın zorluğu, İngilizce öğretimindeki etkinlikleri ve öğretim görevlilerinin AI'nin dil öğretimindeki rolü hakkındaki görüşleri de dahil olmak üzere eğitimde AI'nin çeşitli yönlerini keşfetmeyi amaçlayan sorular olmuştur. Görüşmeler Zoom ve Microsoft Teams aracılığıyla her bir öğretmenle ayrı ayrı yapılmış, zaman kısıtlamaları nedeniyle üç görüşme yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, cinsiyetleri ve yaşları not edilmiş olsa da anonim kalan on öğretim görevlisinin önceden onayı alınarak kaydedilmiştir. Görüşmeler, üniversite öğretim görevlilerinin çevrimiçi, yüz yüze ve hibrit öğretimle ilgili deneyimlerine ilişkin algılarını, özellikle de sınıfta yapay zekâ kullanımıyla

ilgili olarak değerlendirmeyi amaçlamıştır. Pandemi dolayısıyla teknoloji konusunda deneyim kazanan tüm ğretmenler, AI araçlarının avantaj ve dezavantajlarını ve kullanım kolaylıklarını tartışma imkânı bulmuştur. Son odak noktası, yapay zekanın gelecekte öğretmenlerin yerini alıp alamayacağı ve potansiyel etkinliği olmuştur. Her görüşme yaklaşık 30 ila 40 dakika sürmüş ve ğretim görevlilerinin yanıtlarına göre önceden tanımlanmış anahtar kodlar ve anahtar kelimeler belirlenmiştir. Sonuç olarak araştırmacı, öğretmenlerin yapay zekâyı interaktif dersler için faydalı bulduğunu, öğrencilerin ise rehberlik olmadan zorlanabileceğini tespit etmiştir. AI, dil öğrenimi için motivasyonu artırmakta ancak etkili kullanım için destek gerektirmektedir. Çalışmada, ğrencilerin yapay zekâyı sosyal medyadan aşına olsalar da ne tür hünerleri olduğunu tam olarak anlayamayabilecekleri söylenmiştir. Öğretmenler, değerlendirmeler için AI'ın yararını görmektedirler ancak puanlama güvenilirliği konusunda endişeleri bulunmaktadır. AI'ın anında geri bildirimini hem öğrencilere hem de öğretmenlere fayda sağlasa da intihal tespiti için iyileştirmelere ihtiyaç vardır sonucuna ulaşılmıştır.

Demirekin (2023), "Dil ğretiminde Güncel Yeni Teknolojiler" başlıklı bir derleme makalesi olan çalışmasında, dil öğrenenlerin öğrenmelerini sağlamak ve kolaylaştırmak için öğretmenler tarafından kullanılan kaynakların artık yapay zekâ, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, robotik süreç otomasyonu gibi teknolojik imkânlarla zenginleştirildiğinin altını çizmektedir. Teknolojik eğitim materyalleri aracılığıyla dil öğrenmenin oldukça keyifli yolları olduğundan, yapay zekânın yaratıcı gücünün sadece dil ğretiminde değil tüm eğitim alanlarında hologram görüntüler, sesler veya veriler oluşturmak için kullanıldığından bahsedilmektedir. Çalışmada, teknolojik yaklaşımın eğitimde kullanılmasının önemi vurgulanırken aynı zamanda dil ğretiminde kullanılan mevcut teknoloji hakkında detaylı bilgiler sunulmaktadır. Teknolojik araçların eğitimde etkili bir şekilde kullanılabilmesi için bilimsel yaklaşımlardan yararlanılması gerektiği de vurgulanmaktadır. Öğretmenlerin pedagojik teknolojiyi nasıl etkili bir şekilde kullanacaklarını kavramaları gerekmektedir denilmektedir. Özetle, teknolojinin eğitime entegre edilmesinin verimliliği artırmakta olduğu ve öğrenme deneyimini zenginleştirdiği vurgulanmaktadır.

Feyzi ve diğerleri (2023), "Yapay Zekanın Eğitime Etkileri" başlıklı çalışmalarında, yapay zekanın eğitimdeki önemli rolüne özellikle verimliliğin artırılması, kişiselleştirilmış öğrenme ve değerlendirme gibi alanlarda değinmektedirler. Çalışma bir literatür taramasıdır. Yapay zekanın daha verimli çalışmalar ve kişiselleştirilmış öğrenme gibi avantajlarının yanı sıra ciddi etik, veri gizliliği ve ğretmen etkisi sorunlarını da beraberinde getirip getirmediğini

incelemektedirler. Çalışmada, AI, kurumsal etkinliği artırarak, öğrenmeyi kişiselleştirerek ve hem öğretmenler hem de öğrenciler için deneyimleri iyileştirerek eğitimde devrim yaratma gücüne sahiptir denilmektedir. Bununla birlikte, AI'ın eğitimde etik olarak kullanıldığından emin olmak için önyargı, veri gizliliği ve etik normlar gibi endişeler titizlikle hesaba katılmalıdır sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada, AI'ın eğitimi nasıl etkilediğine bakılarak, AI teknolojilerinin ne kadar hızlı geliştiği ve eğitim süreçlerini nasıl etkilediği vurgulanmaktadır. AI'ın eğitimciler, öğrenciler ve eğitim kurumları için sunduğu potansiyel ve sorunların tartışılmasının ne kadar önemli olduğunun altı çizilmektedir.

Kartal'ın (2023) editörlüğünü yaptığı "Transforming the Language Teaching Experience in the Age of AI (Yapay Zekâ Çağında Dil Öğretimi Deneyimini Dönüştürmek)" adlı kitap, yapay zekanın etkisine odaklanarak teknolojik gelişmeler neticesinde dil eğitiminde karşılaşılan zorlukları incelemektedir. Kitapta, eğitimcilere, politika yapıcılara ve akademisyenlere kapsamlı bir analiz, en son araştırmalar ve faydalı fikirler sunulmaktadır. Kitap, dil eğitimi iyileştirmek için yapay zekayı kullanan en son stratejilerin kullanımını teşvik etmek amacıyla etik konuları ve yapay zekâ güdümlü dil öğrenme tekniklerini kapsamaktadır. Ayrıca, AI tekniklerinin küresel dil öğretimi dönüştürdüğü ve dünyanın her yerindeki öğrenciler için işbirliği ve hayat değiştiren öğrenme deneyimlerini teşvik eden bir gelecek olduğu, durum çalışmaları ve ilerici bakış açıları aracılığıyla öngörülmektedir.

Kasimi ve Fidan (2023), "An Investigation into Artificial Intelligence (AI) in the English as a Foreign Language (EFL) Context (Yabancı Dil Olarak İngilizce (EFL) Bağlamında Yapay Zekâ (YZ) Üzerine Bir Araştırma)" başlıklı çalışmalarında Bibliometrix ve Web of Science (WoS) verilerini kullanarak yapay zekâ ile ilgili dil ve dilbilim makalelerini analiz etmiştir. Bibliyometri ve Biblioshiny ile veri analizi yoluyla, EFL'de AI'a yönelik geçmiş eğilimleri araştırmışlardır. Araştırmada, 2013'ten 2023'e kadar olan WoS verilerine dayanarak, 1693 EFL AI yayını tespit edilmiştir. Çalışmada, 177 açık erişimli makale incelenmiş; bu süreçte yazarlar, üniversiteler, ülkeler, dergiler, konular ve atıf oranları dikkate alınmıştır. Sonuçlar, önde gelen üniversiteleri, önemli yazarları ve ülkelere göre farklı düzeylerde katılımı vurgulayan AI yayınlarında bir artış olduğunu göstermektedir. Araştırmacılar dil ve dilbilim alanındaki AI araştırmalarının değerlendirilmesine yardımcı olmayı hedeflemektedirler.

Talayhan & Babayiğit (2023), "The Influence of AI Writing Tools on the Content and Organization of Students' Writing: A Focus on EFL Instructors' Perceptions (Yapay Zekâ Yazma Araçlarının Öğrenci Yazılarının İçeriği ve Organizasyonu Üzerindeki Etkisi: Yabancı

Dil Olarak İngilizce Öğretmenlerinin Algularına Odaklanması " adlı çalışmalarında, bir devlet üniversitesindeki 12 Yabancı Dil Olarak İngilizce (EFL: English as a Foreign Language) öğretmenin görüşlerine dayanarak, AI yazma araçlarının öğrencilerinin yazıları üzerindeki etkisini araştırmaktadırlar. Katılımcıların seçim kriterleri arasında yapay zekâ yazma araçlarıyla deneyim, katılmaya isteklilik ve kompozisyon yazma gibi ileri düzey derslerde yeterlilik yer almıştır. Hepsinin en az beş yıllık İngilizce öğretmenliği deneyimi ve bir yıllık AI araçları kullanma deneyimi bulunmaktadır. Katılımcılara gizlilik için tanımlayıcı isimler verilmiş ve bilgilendirilmiş onam da dahil olmak üzere çalışmaya katılma süreci boyunca etik standartlar korunmuştur. Görüşme soruları, yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde AI araçlarının pratik uygulamalarına ve teorik çıkarımlarına odaklanan bir literatür taramasına dayanarak geliştirilmiştir. Görüşme sorularını oluşturmak için araştırmacılar, Dale ve Viethen (2021), Marzuki ve diğerleri (2023), Lee ve diğerleri (2022), Nazari ve diğerleri (2021) ve Zhao (2022) tarafından yapılan çalışmaların literatür taramasını gerçekleştirmişlerdir. Nitel bir yaklaşım kullanılarak, görüşmelerden elde edilen veriler tematik olarak analiz edilmiştir. Analiz beş adımdan oluşmuştur: görüşme dökümlerine hâkim olma, ön kodların oluşturulması, bu kodların kategorize edilmesi, ilişkilerin belirlenmesi ve nihai kategorilerin oluşturulması. Bu titiz süreç, nitel verilerin kapsamlı bir şekilde araştırılmasını ve yorumlanmasını kolaylaştırmıştır. Katılımcılar, yazma becerilerini geliştirmek için Quillbot, ChatGPT ve DeepL gibi araçları kullandıklarını, bu araçların değerli yönlendirici öneriler sunduğunu ve içerik organizasyonunu geliştirdiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte, yapay zekaya aşırı güvenmenin eleştirel düşünme ve yaratıcılığı engelleyebileceğine ilişkin endişelerini dile getirmişlerdir. Bulgular, etkili öğrenme çıktıları elde etmek için AI araçlarının dengeli bir şekilde kullanılması gerektiğini vurgulamaktadır. Araştırmacılar, AI yazma araçlarının faydaları hakkında değerli bilgiler sağlarken, tek bir üniversitedeki öğretmenlerin küçük bir örneklem grubu olması nedeniyle sınırlamaları kabul etmektedirler. Gelecekteki araştırmalar, AI araçlarının yazma becerileri üzerindeki etkilerini daha iyi anlamak için daha büyük ve daha çeşitli bir öğretmen grubunu içermeli ve öğrencilerin bakış açılarını araştırmalıdır denilmektedir.

Yıldız (2023), " Measurement of Attitude in Language Learning with AI (MALL:AI) (YZ ile Dil Öğreniminde Tutum Ölçeği) " başlıklı çalışmasında, dil öğrenenlerin AI'a yönelik tutumlarını ölçmek için bir ölçek geliştirmeyi amaçlamıştır. Çalışmaya, yapay zekâ tabanlı mobil uygulamalar ve dijital öğretim araçları da dahil olmak üzere yeni teknolojik araçları yaygın olarak kullandıkları bilinen Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden 174 üniversite öğrencisi katılmıştır. Dil öğreniminde (LL: Language Learning) AI'ya yönelik tutumları değerlendiren

bir anket geliştirmek için, öncelikle Kasım 2022'den Şubat 2023'e kadar 30 Türkçe öğrenen öğrencinin katıldığı bir pilot anket yapılmıştır. Bu pilot anket, bu öğrencilerin yazma dersleri sırasında AI'nin LL sürecine entegrasyonuna ilişkin görüşlerine odaklanmaktadır. Veriler, dil eğitimi alanında doktoralı üç akademisyen ve iki yapay zekâ değerlendirme uzmanı tarafından analiz edilmiştir. Katılımcılar, zaman kısıtlaması olmaksızın dört açık uçlu soruya yanıt vererek fikirlerini belirtmişlerdir. Yanıtlar frekans analizine tabi tutulmuş ve katılımcıların ifadeleri değiştirildikten sonra uzmanlar arasında fikir birliği sağlanarak hem olumlu hem de olumsuz 20 tutum maddesi geliştirilmiştir. Bu maddeler, Türkçe eğitimi alanında uzman bir akademisyen tarafından daha ileri düzeyde incelenmiş ve düzenlenmiştir. Nihai tutum ölçeği, “kesinlikle katılıyorum”, “kısmen katılıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” şeklindeki seçenekleriyle 3'lü Likert tipi olarak yapılandırılmıştır. Olumlu maddeler 3'ten 1'e kadar puanlanırken, olumsuz maddeler tersine puanlanmış ve Likert ölçeğinden alınan toplam puanlara dayalı olarak tutumların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi sağlanmıştır. Pilot uygulamanın sonucunda elde edilen ölçek İngilizce öğrenen üniversite öğrencilerine uygulanmıştır. Veri analizi sonucunda, MALL:AI (Measurement of Attitude in Language Learning with AI) ölçeğinin iletişimsel, davranışsal ve bilişsel beceriler olmak üzere üç unsur ile geçerli ve güvenilir olduğu belirlenmiştir. Değerliliklerine göre, üç alt faktörün her biri bu unsurların farklı bir özelliğini ortaya koymaktadır. Çalışmada, mevcut ölçekteki unsurlar özellikle LL (Language Learning: Dil Öğrenme) sürecine dayandığından, eğitimde LL'e yönelik tutumları değerlendiren başka ölçekler bulunmadığı ve bu sebepten dolayı böyle bir ölçek oluşturma yoluna gidildiği dile getirilmiştir. Çalışmaya göre, dil öğrenenler AI'ı öğrenme süreçlerinde kullanmaktan oldukça memnunar ve bunu kullanmayı tercih etmektedirler. Dil öğrencilerinin sürekli olarak YZ teknolojilerine maruz kalması ve bu teknolojilerin LL sürecine entegre edilebilmesi açısından bu ölçeğin oluşturulması büyük önem taşımaktadır. MALL:AI, öğretmenlere öğrencilerin YZ algılarını ve bunu öğrenmelerine dahil etme yaklaşımlarını ölçmek için bir araç sağlamaktadır. Ayrıca, akademisyenler ölçüm sonuçlarını müfredatı öğrencilerin ihtiyaçlarını daha iyi karşılayacak şekilde uyarlamak için kullanabilirler ve derslerin yeniden tasarlanması için öneriler sunabilirler.

Kartal ve Yeşilyurt (2024), "A Bibliometric Analysis of Artificial Intelligence in L2 Teaching and Applied Linguistics Between 1995 and 2022 (1995-2022 Yılları Arasında L2 Öğretiminde ve Uygulamalı Dilbilimde Yapay Zekanın Bibliyometrik Analizi)" başlıklı çalışmalarında, 1995'ten 2022'ye kadar ikinci dil (L2) öğretiminde ve uygulamalı dilbilimde yapay zekâ kullanımının kapsamlı bir bibliyometrik analizini sunmaktadırlar. Araştırma, akıllı

özel ders sistemleri, doğal dil işleme, robot destekli dil öğrenimi ve chatbotlar gibi ana temaları kapsamaktadır. Veriler Web of Science (WoS) veri tabanından toplanmış ve bu alandaki bilimsel çıktılara kapsamlı bir genel bakış sağlamak için analiz edilmiştir. Verilerin uygunluğundan emin olmak için çeşitli filtreler uygulanmıştır. 2023'ten itibaren yayınlanan makaleler hariç tutularak 42 yayın çıkarılmıştır. Araştırmada yalnızca hakemli makalelere odaklanılmış ve sayı 2.703'e düşürülmüştür. Daha fazla detaylandırma için ilgili beş WoS kategorisinden makaleler seçilerek toplam sayı 364'e düşürülmüştür. İngilizce makalelerin özellikle seçilmesi bu sayıyı 345'e düşürmüştür ve yalnızca Sosyal Bilimler Atıf Endeksi'nde (SSCI) dizinlenmiş olanlar dahil edildiğinde 222 ilgili yayın saptanmıştır. Seçilen makalelerin doğruluğunu ve uygunluğunu sağlamak için, her makalenin başlığı, özeti ve araştırma soruları L2 pedagojisi ve uygulamalı dilbilimde yapay zekâ ile bağlantıları açısından incelenerek kapsamlı bir manuel tarama yapılmıştır. Konuyla ilgisi net olmayan makalelerin tamamı okunmuş ve gerektiğinde meslektaşlardan görüş alınmıştır. Ek olarak, makalelerin rastgele %10'luk bir alt kümesi, üçüncü bir tarafça bağımsız olarak güncel uygunluk açısından incelenerek taramanın sağlamlığı artırılmıştır. Sonunda 185 makale belirlenmiş ve incelenmiştir. Veriler, bibliyometrik bir yazılım aracı olan VOSviewer'da kullanılmak üzere eşanlamlılar sözlüğü dosyalarının oluşturulması da dahil olmak suretiyle doğruluk ve tutarlılığı sağlamak için kapsamlı bir filtreleme sürecinden geçmiştir. VOSviewer kullanılarak ayıklanmış veriler, yapay zekâ destekli L2 öğretimi ve uygulamalı dilbilim alanındaki temel araştırma konularını, eğilimleri ve kalıpları ortaya çıkarmak için analiz edilmiştir. Araç, kavramlar arasındaki ilişkileri görselleştirmek, etkili yazarları, kurumları ve dergileri belirlemek ve işbirliği modellerini ortaya çıkarmak için ortak kelime haritaları ve ağ diyagramları oluşturarak dil öğretimi ve öğreniminde AI alanındaki mevcut araştırmalara kapsamlı bir genel bakış sunmaktadır. Çalışma, dil eğitimi için AI uygulamalarına olan ilginin arttığını ve alanı geliştirmek için daha fazla araştırma yapılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Gerek Türkiye'de gerek yurt dışında yapılan araştırmalara bakıldığında yapay zekâ teknolojisinin ve eğitime etkilerinin daha çok olumlu bir tutum yarattığı görülmektedir. Birçok çalışma, eğitimcilerin ve öğrencilerin yapay zekâ araçlarının öğrenme ortamına entegrasyonundan fayda sağladığını gösteren tatmin edici sonuçlar bildirmiştir. Bu faydalar genellikle gelişmiş kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri, idari görevlerde gelişmiş verimlilik ve eğitim kaynaklarına daha fazla erişilebilirliği içermektedir. Bununla birlikte, yapay zekânın öğretmenlerin rolü, yaratıcılığın geliştirilmesi ve sınıf içindeki kişilerarası ilişkiler üzerindeki potansiyel etkilerinin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Yapay zekâ

gelişmeye devam ettikçe, eğitimciler ve öğrenciler arasındaki geleneksel dinamiklerin nasıl değişirebileceğine dair sorular ortaya çıkmaktadır. Örneğin, değerli öngörü ve destek sağlayabilirken, AI'nın öğretmenlerin öğrencilerle etkileşimlerine getirdiği benzersiz insani nitelikleri zayıflatabileceğine dair bir endişe bulunmaktadır. Dahası, eğitimde yapay zekanın etik boyutları da göz ardı edilemeyeceği de bir gerçektir. Veri gizliliği, algoritmik önyargı ve teknolojiye aşırı güvenme potansiyeli gibi konular, daha fazla araştırılması gereken önemli endişelere neden olmaktadır. Mevcut literatürde vurgulanan olumlu sonuçlara rağmen, bu kritik yönlerle ilişkin araştırmalarda önemli bir açık bulunmaktadır. Bu boşluğun ele alınması, yapay zekanın eğitime entegrasyonunun yalnızca öğrenme çıktılarını iyileştirmekle kalmayıp aynı zamanda etik standartları korumasını ve öğretme ve öğrenmenin temel insani unsurlarını desteklemesini sağlamak için gereklidir. Yani yapay zekanın öğretmenin rolüne, yaratıcılık ve insan ilişkilerine olan etkisi ve etik boyutu düşünüldüğünde alanyazında bir boşluk olduğu da bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.8.2. Bireysel Araştırma Yöntemi ile İlgili Araştırmalar

Bireysel araştırma yöntemi üzerine yapılan önceki çalışmalar iki alt başlık altında ve yayınlanma tarihleri dikkate alınarak sıralanmıştır.

2.8.2.1. Bireysel Araştırma Yöntemi ile İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Hamilton'ın (1998) editörlüğünü yaptığı "Reconceptualizing Teaching Practice: Self-Study in Teacher Education (Öğretmenlik Mesleğinin Yeniden Kavramsallaştırılması: Öğretmen Eğitiminde Bireysel Araştırma)" başlıklı kitap öğretmen eğitimi bağlamında öğretim uygulamalarının yeniden düşünülmesi ve öz-inceleme yöntemlerinin bu süreçteki rolünü ele alan kapsamlı bir çalışmadır. Kitap, öğretmenlerin kendi öğretim yöntemlerini ve deneyimlerini eleştirel bir şekilde değerlendirmelerine olanak tanıyan öz-inceleme yaklaşımını merkeze alarak, mesleki ve kişisel gelişimi desteklemenin yollarını tartışmaktadır. Çalışmada, öğretim uygulamalarına ilişkin geleneksel anlayışların sorgulanması ve yenilikçi öğretim yöntemlerinin keşfedilmesi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda, öz-incelemenin öğretmenlerin mesleki etkinliğini ve öğrenci başarılarını nasıl etkileyebileceği incelenmekte ve öğretimde sürekli öğrenme ve adaptasyonun önemi vurgulanmaktadır. Ayrıca, kitapta iş birliği ve topluluk temelli öğrenmenin öğretim uygulamalarının geliştirilmesindeki kritik rolü ele alınmakta, öğretmenlerin deneyim ve stratejilerini paylaşabilecekleri destekleyici topluluklar oluşturmanın önemi vurgulanmaktadır. Bu eser, öğretmenlerin öğretim uygulamalarını eleştirel

bir çerçevede değerlendirmelerine ve sınıf içinde daha etkili olabilmek için gerekli yöntem ve çerçeveleri keşfetmelerine rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Öz-inceleme, iş birliği ve sürekli gelişim odaklı bu yaklaşım, öğretmen eğitimi alanında önemli bir kaynak olarak değerlendirilmektedir.

Hamilton ve diğerleri (2008), “Fitting The Methodology With The Research: An Exploration of Narrative, Self-Study and Auto-Ethnography (Metodolojiyi Araştırmaya Uydurmak: Anlatı, Bireysel Araştırma ve Oto-Etnografi Üzerine Bir İnceleme)” başlıklı makalelerinde üç niteliksel araştırma metodolojisi olan anlatı araştırması, bireysel araştırma ve oto-etnografya arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları incelemektedir. Araştırma, metodolojik tercihin araştırmacıların sorgulama süreçlerini nasıl etkileyebileceğini değerlendirmekte ve bireysel araştırmanın hangi durumlarda en uygun tercih olabileceğini ele almaktadır. Makale, Hamilton’un (2005) bir makalesini örnek olarak kullanarak, bu üç metodolojiden hangisinin kullanıldığının belirsiz olduğu bir durumu tartışmakta ve bu durumun anlatı araştırması, oto-etnografya ve öz-inceleme metodolojilerinin her birinin araştırma tasarımında 'benlik' kavramını öne çıkardığını ve öğretme ve öğretmen eğitimi anlayışını derinleştirebileceğini belirtmektedir. Çalışmada iki ana soruya odaklanılmıştır: 1) Metodolojik tercihler araştırmacıların sorgulama süreçlerini nasıl etkiler? 2) Öz inceleme, hangi durumlarda sorgulama için en uygun tercih olabilir? Makale, metodolojik şeffaflığın her bir araştırma perspektifinin anlaşılmasını güçlendirebileceğini savunarak, her üç metodolojinin benzerliklerini ve farklarını incelemektedir. Hamilton’un (2005) makalesi, bu metodolojilerin herhangi biriyle yorumlanabilecek belirsizlikler taşıyan bir örnek olarak kullanılmıştır.

Pinnegar ve Hamilton’ın (2009) editörlüğünü yaptığı, “Self-Study of Practice as a Genre of Qualitative Research: Theory, Methodology, and Practice (Nitel Araştırmanın Bir Türü Olarak Bireysel Araştırma Uygulaması: Teori, Metodoloji ve Uygulama)” başlıklı kitapta nitel araştırma yöntemleri arasında giderek daha fazla önem kazanan öz inceleme yaklaşımı derinlemesine ele alınmaktadır. Kitap, 8 bölümden oluşmaktadır ve araştırmacıların ve uygulayıcıların kendi deneyimlerinden yola çıkarak anlam üretmelerine ve uygulamalarını geliştirmelerine olanak tanıyan öz yansıma ve öz analizin temel ilkelerini, teorik arka planını ve metodolojik yönlerini kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Bu çalışma, özellikle eğitim ve sosyal bilimler bağlamında, bireylerin kendi bilgi ve uygulama süreçlerine eleştirel bir gözle bakmalarını teşvik etmektedir. Bu bağlamda, öz inceleme yaklaşımı, araştırmacının yalnızca bir veri toplayıcı değil, aynı zamanda kendi pratiklerini dönüştürme potansiyeline sahip bir özne

olarak rolünü yeniden tanımlamaktadır. Kitap, öz incelemenin teorik çerçevesini sunarken, bu yöntemin farklı bağlamlarda nasıl uygulanabileceğine dair somut örnekler ve pratik ipuçları da sağlamaktadır. Ayrıca, öz incelemenin metodolojisi detaylandırılarak, bu yöntemin etik boyutları, veri toplama ve analiz süreçleri ile yazım aşamalarındaki yansımaları tartışılmaktadır. Öz incelemenin, bireysel gelişim ve kuramsal bilgi üretimi arasındaki ilişkiyi nasıl güçlendirebileceği de kitapta vurgulanan önemli bir konudur.

Pithouse ve diğerleri (2009), “Self-Study in Teaching and Teacher Development: A Call to Action (Öğretim ve Öğretmen Gelişiminde Bireysel Araştırma: Bir Harekete Geçme Çağrısı)” başlıklı çalışmada, öğretmenlik ve öğretmen gelişiminde öz-incelemenin, özellikle toplumsal eylem bağlamında nasıl bir rol oynayabileceğini ele almaktadır. Yazarlar, öğretmenlik ve öğretmen gelişiminde öz-yansıtma ve öz-inceleme pratiklerinin, sosyal ve eğitimle ilgili zorlukları aydınlatma ve bu zorluklara özgü, uygulayıcı liderliğinde çözümler üretme potansiyeline vurgu yapmaktadır. Özellikle Güney Afrikalı öğretmenlerle yapılan çalışmalardan yola çıkarak kişisel anlatılar ve video belgesel yöntemlerinin öz-inceleme süreçlerinde nasıl kullanıldığını örneklendirmektedir. Makale, öz-incelemenin bireyin kendisini, eylemlerini, fikirlerini ve “kendisi olmayan” unsurları ele alarak eleştirel bir bakış geliştirdiğini ve bunun hem kişisel hem de mesleki gelişimi desteklediğini öne sürmektedir. Tarihsel olarak akademi tarafından ihmal edilen öz-inceleme, son yıllarda öğretmenlik ve öğretmen eğitimi alanında giderek daha fazla önem kazanmıştır. Bu yaklaşımın, sosyal ve eğitim bağlamındaki zorlukların üstesinden gelmek için bağlama özgü ve uygulamaya dayalı çözümler sunduğu ifade edilmektedir. Yazarlar ayrıca, öz-inceleme girişimlerinin toplumsal eylem ve topluluk gelişimi için bir araç olarak nasıl desteklenebileceğini tartışmaktadır. Eğitim bakanlıklarının ve eğitim fakültelerinin bu tür girişimlere destek sağlamasının, öğretmenlerin bireysel uygulamalarına ve daha geniş kapsamlı toplumsal değişime katkıda bulunabileceği belirtilmektedir. Bu bağlamda, öz-incelemenin hem mesleki gelişim hem de sosyal değişim için güçlü bir araştırma yöntemi ve pedagojik araç olduğu sonucuna varılmaktadır.

Tidwell ve diğerlerinin editörlüğünü yaptığı (2009) “Research Methods for the Self-Study of Practice (Bireysel Araştırma Uygulaması İçin Araştırma Yöntemleri)” başlıklı kitapta araştırmacıların mesleki uygulamalarını eleştirel bir şekilde değerlendirmelerine ve analiz etmelerine olanak tanıyan yöntemler kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. Kitap, öz-çalışma metodolojisi üzerine odaklanarak, eğitimciler ve araştırmacılar için öğretim ve öğrenme süreçlerini iyileştirmeye yönelik yapılandırılmış bir çerçeve sunmaktadır. Bu bağlamda,

çalışma, yansıtıcı uygulamaların dönüştürücü potansiyelini vurgulamakta ve bu uygulamaları hem kişisel gelişim hem de mesleki uygulamaların geliştirilmesi için etkili bir araç olarak ele almaktadır. Kitap, öz-inceleme bağlamında kullanılabilir çeşitli araştırma tekniklerini ayrıntılı bir şekilde tartışarak, okuyuculara farklı eğitim ortamlarında öz-inceleme araştırmaları yürütmek için pratik stratejiler sağlamaktadır. Bireysel yansımaya daha geniş mesleki gelişim hedefleriyle ilişkilendiren bu yöntemler hem pedagojik uygulamaların hem de eğitim teorilerinin geliştirilmesine katkı sunmaktadır. Öz-inceleme yönteminin, kişisel ve profesyonel gelişim için bir araç olarak nasıl kullanılacağına dair değerli içgörüler sunan bu eser, özellikle yansıtıcı uygulamalar yoluyla mesleki ilerleme hedefleyen eğitimciler ve araştırmacılar için önemli bir kaynak niteliğindedir.

Samaras'ın (2010) editörlüğünü yaptığı "Self-Study Teacher Research: Improving Your Practice Through Collaborative Inquiry (Bireysel Öğretmen Araştırması: İşbirlikçi Sorgulama Yoluyla Uygulamayı Geliştirmek)" başlıklı iki bölüm ve on üç kısımdan oluşan kitap, öğretmenlerin mesleki uygulamalarını geliştirmelerine yönelik öz-inceleme ve iş birliğine dayalı sorgulama yöntemlerini ele alan kapsamlı bir eserdir. Çalışma, öğretmenlerin kendi öğretim uygulamalarını eleştirel bir şekilde incelemelerini, yöntemlerini analiz etmelerini ve sonuçlarını değerlendirmelerini teşvik ederek, öz-yansıtmanın öğretim süreçlerindeki önemine vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda, öğretim etkinliğinin artırılmasına yönelik stratejiler sunarken, araştırma ve yansıtma süreçlerini bir arada ele almaktadır. Eser, iş birliğine dayalı sorgulama yaklaşımıyla, öğretmenlerin meslektaşlarıyla birlikte çalışarak pedagojik uygulamalarını geliştirebileceklerini ve karşılıklı deneyim paylaşımı yoluyla yeni stratejiler öğrenebileceklerini önermektedir. Ayrıca, öz-incelemenin mesleki gelişim sürecindeki rolüne dikkat çekmekte ve öğretmenleri sürekli öğrenme ve mesleki yenilenme süreçlerine katılmaya teşvik etmektedir. Kitapta, öğretim bağlamında araştırma yürütme yöntemleri ve bu araştırmaların sınıf uygulamalarına nasıl entegre edilebileceği detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Sistematik bir öz-yansıtma süreciyle öğretim deneyimlerinin yeniden değerlendirilmesi ve bu sürecin uygulamaya yönelik çıktılarla desteklenmesi hedeflenmektedir. Sonuç olarak, bu eser, öğretmenlerin öz-inceleme ve iş birliğine dayalı sorgulama yoluyla mesleki gelişimlerini üstlenmelerini sağlamayı amaçlamakta ve bu süreçte öğretim ve öğrenme çıktılarını iyileştirmeye yönelik kapsamlı bir rehber sunmaktadır. Eğitimciler için teorik ve pratik bir kaynak niteliği taşıyan kitap, mesleki gelişim yolculuğunda önemli bir kılavuzdur.

Lunenberg ve Samaras (2011), “Developing a Pedagogy for Teaching Self-Study Research: Lessons Learned Across the Atlantic (Bireysel Araştırma Öğretimi Üzerine Bir Pedagoji Geliştirilmesi: Atlantik Ötesinden Çıkarılan Dersler)” başlıklı çalışmada öz-inceleme araştırmalarını öğretmek için pedagojik bir çerçeve geliştirmeye odaklanmaktadır. Çalışma, Hollanda ve Amerika Birleşik Devletleri’nde farklı bağlamlarda gerçekleştirilen iki ayrı projenin bulgularını birleştirerek, öz-inceleme araştırmasını öğretmek için altı rehber ilke sunmaktadır. Makalede, öğretmen eğitimcilerinin kendi uygulamalarını incelemelerine olanak tanıyan öz-inceleme yönteminin, mesleki gelişim süreçlerinde nasıl etkili bir araç olarak kullanılabileceği detaylandırılmaktadır. Öz-inceleme araştırmasının nitel bir metodoloji olarak bireyin kendi pratiğini merkezine aldığı ve eleştirel, iş birliğine dayalı bir öğrenme topluluğu içerisinde yürütüldüğü vurgulanmaktadır. Yazarlar, projelerinden elde ettikleri deneyimlerle öz-inceleme katılımcıların bireysel ve kolektif öğrenmelerini nasıl desteklediğini göstermektedir. Ayrıca, araştırma sürecinin güvenilirliğini artırmak için şeffaflık ve sistematik bir yaklaşımın önemine dikkat çekilmektedir. Çalışma, öz-inceleme araştırmasını öğretme sürecinin karmaşıklığını ve zorluklarını ele alırken, bu yöntemin eğitim reformları için nasıl bir potansiyel taşıdığına dair derinlemesine bir tartışma sunmaktadır. Elde edilen bulgular, öz-çalışmanın yalnızca bireysel bir öğrenme aracı değil, aynı zamanda öğretmen eğitimi bağlamında pedagojik bir dönüşüm aracı olabileceğini göstermektedir.

Vanassche ve Kelchtermans’ın (2015) “The State of the Art in Self-Study of Teacher Education Practices: A Systematic Literature Review (Öğretmen Eğitimi Uygulamalarının Öz-inceleme Alanında Son Durum: Sistematik Bir Literatür Taraması)” başlıklı makalesi, Öğretmen Eğitimi Uygulamalarının Öz-İncelemesi (S-STEP, the Self-Study of Teacher Education Practices) araştırmaları üzerine yapılan kapsamlı bir sistematik derleme sunmaktadır. 1990-2012 yılları arasında yayımlanan literatürü inceleyen bu çalışma, S-STEP’i öğretmen eğitimcilerinin kendi uygulamalarına odaklanan, nitel araştırma yöntemlerini önceliklendiren, iş birliğine dayalı etkileşimleri merkeze alan ve güvenilirlik temelinde doğrulanan bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlamaktadır. Çalışma, S-STEP araştırmalarında öne çıkan iki temel gerilime dikkat çekmektedir: uygulamanın alana katkısının sağlanması ile araştırmanın akademik titizliği arasındaki denge ve etkili olma hedefi ile daha derin bir anlayış geliştirme amacı arasındaki gerilim. Bu makale, S-STEP’in öğretmen eğitimi bağlamında öz-yansıtma ve eleştirel sorgulama süreçlerini metodolojik bir çerçeve içerisinde yapılandırarak, mesleki gelişim ve teorik bilgi üretimi arasında bir köprü kurmayı amaçlayan önemli bir araştırma yaklaşımı olduğunu ortaya koymaktadır.

Lassonde ve Galman (2019), “Self-Study Research Methodologies for Teacher Educators (Öğretmen Eğitimcileri İçin Bireysel Araştırma Metodolojileri)” başlıklı editörlüğünü yaptıkları kitapta özellikle öğretmen eğitimcilerinin mesleki gelişim süreçlerine katkıda bulunmak amacıyla bireysel araştırma metodolojilerine odaklanmaktadır. Bu kitap, eğitimcilerin kendi öğretim uygulamalarını derinlemesine incelemelerini, eleştirel bir perspektifle değerlendirmelerini ve bu süreçte mesleki gelişimlerini sürekli olarak desteklemelerini teşvik etmektedir. Eğitimcilerin kendi uygulamaları üzerine düşünerek öğretim etkinliklerini artırmaları ve öz-yansıtma yoluyla pedagojik pratiklerini geliştirmeleri için teorik çerçeveler, yöntemsel araçlar ve pratik yaklaşımlar sunulmaktadır. Özellikle öz-yansıtma ve araştırma sürecinin, öğretmen eğitimcilerinin bireysel öğretim deneyimlerinden hareketle eğitim bilimine ve uygulamalarına nasıl anlamlı katkılar sağlayabileceği detaylandırılmaktadır. Kitap, yansıtıcı uygulama, bireysel araştırma yöntemleri ve mesleki gelişim süreçlerine yönelik eleştirel analizlerle, öğretim ve öğrenme deneyimlerinin nasıl daha etkili hale getirilebileceğine dair bütüncül bir rehber niteliği taşımaktadır. Eğitimcilerin bireysel uygulamalarından yola çıkarak daha geniş eğitim alanını dönüştürme potansiyellerini ele alan bu eser, alan yazınına önemli bir katkı sunmaktadır.

Kitchen ve diğerleri (2020), “International Handbook of Self-Study of Teaching and Teacher Education Practices (Öğretmenlik ve Öğretmen Eğitimi Uygulamalarında Bireysel Araştırma Uluslararası El Kitabı), başlıklı kitabın editörlüğünü yapmışlardır. 38 bölümden oluşan bu çalışma, öz-inceleme alanındaki mevcut bilgi ve araştırmaları derleyerek kapsamlı bir inceleme sunmakta, bu yöntemin çeşitli öğretmenlik ve öğretmen eğitimi bağlamlarındaki geçerliliğini ve uygulanabilirliğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, öz-incelemenin temel özelliklerini ve gelişimini açıklığa kavuşturarak, eğitimciler ve araştırmacılar arasında bu metodolojinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. Öz-incelemenin öğretmenlik mesleği için profesyonel bir bilgi birikimi oluşturmadaki rolüne vurgu yaparak, yansıtıcı uygulamayı ve sürekli gelişimi teşvik etmektedir. Uygulamadaki öz-inceleme örnekleriyle bu yöntemin öğretim pratiğine nasıl entegre edilebileceğini gösteren el kitabı, araştırma ve uygulama arasındaki köprüyü kurmayı hedeflemektedir. Sonuç olarak, öğretim ve öğrenme süreçlerinin daha derinlemesine anlaşılmasını sağlayan bu el kitabı, eğitimdeki teorik bulguları pratik uygulamalarla birleştirerek öğretmenlerin profesyonel gelişimlerini desteklemektedir.

Kennedy ve De Costa'nın (2023) "Reflexivity, Emerging Expertise, and Mi[S-STEP]s: A Collaborative Self-Study of Two TESOL Teacher Educators (Yansıtıcılık, Gelişen Uzmanlık

ve Mi[S-STEP]s: İki TESOL Öğretmen Eğitimcisinin İşbirliğine Dayalı Öz İncelemesi)" başlıklı çalışması, iki TESOL öğretmen eğitimcinin mesleki kimliklerini ve profesyonel gelişim süreçlerini öz inceleme yöntemiyle ele almaktadır. Bu çalışma, öğretmen eğitimi alanındaki kimlik gelişimini, öğretim deneyimlerini ve uygulama ile teori arasındaki ilişkiyi anlamayı amaçlamaktadır. Araştırmacılar, birbirleriyle işbirliği içinde çalışarak, kurs koordinatörü ve eğitimci olarak karşılaştıkları zorlukları, güç dinamiklerini ve profesyonel kimliklerini nasıl şekillendirdiklerini incelemiştir. Çalışma, öz inceleme yaklaşımını kullanarak, iki eğitimcinin kendi kimlik gelişimlerini nasıl gözlemlediklerini ve mesleki pratiğini nasıl eleştirel bir şekilde sorguladıklarını ortaya koymaktadır. Özellikle, eğitimde karşılıklı mentorluk ve geriye dönük düşünme süreçlerinin, öğretmen eğitimcilerinin profesyonel kimliklerinin gelişiminde nasıl önemli bir rol oynadığı vurgulanmaktadır. Çalışma, iki eğitimcinin, ders içeriği, öğretim materyalleri, değerlendirmeler ve belgelendirme gereklilikleri gibi çeşitli konularda birbirlerine nasıl destek olduklarını ve bu süreçlerin öğretim biçimlerini nasıl şekillendirdiğini detaylı bir şekilde analiz etmektedir. Geriye dönük düşünme ve pratik düşünme süreçlerini, yani önceki deneyimlerden öğrenme ve uygulamada öğrendiklerini tekrar gözden geçirme yöntemlerini temel alarak, araştırma, mesleki gelişimlerini anlamada bu iki süreç arasında nasıl bir etkileşim olduğunu göstermektedir. Çalışma, aynı zamanda eğitimdeki değişim ve zorluklarla başa çıkabilmek için geniş bir mentorluk ağının önemini vurgulamaktadır. Araştırma, yalnızca bireysel değil, aynı zamanda kolektif bir öğrenme süreci olarak öz incelemenin eğitimdeki etkilerini derinlemesine ele almaktadır. Son olarak, bu çalışma, eğitimcilerin kendi zorluklarını ve iletişimsel engellerini nasıl aşarak daha etkili öğretmenler haline gelebileceklerini ve öğretmen eğitimi bağlamında kimliklerini nasıl yeniden inşa ettiklerini açıklamaktadır.

McCool ve Myers (2023), "Reviewing the Literature to Clarify Self-Study Research (Bireysel Araştırmayı Netleştirmek için Alanyazının Değerlendirmesi)" başlıklı makalelerinde, 2009-2021 yılları arasında yayımlanan öz-inceleme araştırmalarını inceleyen kapsamlı bir literatür taramasını rapor etmektedir. Makale, öz-inceleme araştırmalarında yazarların nasıl tanımlamalar yaptığı, çalışmalarını nasıl uyguladığı ve geçerlilik konusunu nasıl ele aldığını analiz etmektedir. Öz-inceleme araştırmaları ile eylem araştırmalarını "paralel" araştırma yaklaşımları olarak karşılaştıran çalışma, iki yöntem arasındaki farklılıklara da odaklanmıştır. Öz-inceleme araştırmalarının bireysel olarak başlatılan, geliştirme odaklı ve etkileşimli bir yöntem olduğu vurgulanırken, eylem araştırması kolektif bir öz-yansıtmacı sorgulama süreci olarak tanımlanmıştır. Yazarlar, her iki yönteme de açıkça atıfta bulunan 2009-2021 dönemine

ait 16 deneysel çalışmayı incelemiştir. Bu çalışmaların analizi, sistematik bir yöntem izlenerek gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, makaleler arası karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılarak her makaleden elde edilen bilgiler karşılaştırılmış ve genel eğilimler belirlenmiştir. Analiz için oluşturulan tabloda, makalelerin türü (teorik, deneysel, derleme), bağlamı (örneğin, öğretmen adaylarının eğitimi veya hizmet içi öğretmen mesleki gelişimi) ve öz inceleme ile ilişkili anahtar kavramlar gibi kategoriler yer almıştır. Makalelerin seçimi, 2009-2021 yılları arasında yayımlanmış, öz inceleme ve eylem araştırmasına açıkça atıfta bulunan deneysel makalelerle sınırlandırılmıştır. Derinlemesine analiz aşamasında, öz inceleme ve eylem araştırmasının tanımında kullanılan terimler, katılımcılar, analiz birimi (bireyler veya gruplar), araştırma ortamı, süresi, veri toplama yöntemleri, veri analiz teknikleri ve bulgular gibi unsurlar detaylı bir şekilde incelenmiştir. Sürekli karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılarak elde edilen veriler ve yorumlar, veri seti ile sürekli doğrulama yapılarak sistematik bir şekilde ele alınmıştır. Bu yapılandırılmış analiz süreci, öz-inceleme ve eylem araştırmalarının literatürde nasıl tanımlandığı, uygulandığı ve geçerlilik kavramının nasıl ele alındığına dair önemli içgörüler sunmuştur. Verilerin analizi, öz-inceleme, eylem araştırması ve öz-inceleme eylem araştırması yöntemleri arasında ortak noktalar olduğunu ortaya koymuştur.

Yan (2024), “A Classroom Practitioner's Self-Study on Theorizing a Practicality Ethic Framework for Adopting Digitalaffordances in Language Education (Dil Eğitiminde Dijital Kaynakların Benimsenmesine Yönelik Uygulanabilirlik Etiği Çerçevesinin Teorileştirilmesi Üzerine Bir Sınıf Uygulayıcısının Öz İncelemesi)” başlıklı çalışmada, Avustralya'daki bir okulda Yabancı Dil Olarak Diğer Diller (LOTE: Languages Other Than English) eğitimi bağlamında dijital olanakların benimsenmesi sürecindeki öğretim deneyimlerini inceleyen bir öz-inceleme çalışması sunmaktadır. Çalışma, öğretmenin özel öğretim teorileri, öğretmen ajandası ve Bilgi ve İletişim Teknolojileri (ICT: Information and Communications Technology) kullanımına dair karar alma süreçleri arasındaki dinamik ilişkiyi araştırmaktadır. Bu öz-inceleme, öğretmenin teknoloji kullanımını nasıl şekillendirdiğini anlamaya yönelik bir araştırma süreci olarak tasarlanmış ve öğretmenin sınıf içindeki dijital araçları seçme, uygulama ve değerlendirme süreçlerine odaklanmıştır. Öğretmenin kendisi ve öğrencileri araştırmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Çalışmanın bulguları, öğretmenin mevcut bilgisinin dijital araçların benimsenmesi sürecindeki kararlar üzerinde önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, çalışma sırasında geliştirilen uygulanabilirlik etik çerçevesi, öğretmenlerin teknoloji kullanımını kendi değerleri, inançları ve öğretim bağlamlarıyla uyumlu hale getirmelerini sağlamak amacıyla bir değerlendirme aracı olarak sunulmaktadır. Bu

çerçeve, öğretmenlerin günlük teknoloji kullanımını eleştirel bir şekilde analiz etmelerine ve öğretim ile öğrenme üzerindeki etkilerini daha iyi anlamalarına olanak tanımaktadır. Sonuç olarak, bu öz-inceleme çalışması, teorik bilgi ile sınıf içindeki teknoloji kullanımının pratik uygulamaları arasında önemli bir boşluk olduğunu vurgulamaktadır. Öğretmenler, deneyimlerini yansıtarak teorik bilgiyle pratikte geçerli olan bilgi arasında bir köprü kurabilmektedir, bu da öğretim etkinliklerini iyileştirmektedir. Çalışma ayrıca, öğretmen ajansının dijital teknolojilerin entegrasyonundaki rolünü de ön plana çıkarmaktadır. Öğretmenlerin, sınıf bağlamlarına uygun kararlar alma yetkisine sahip olmaları gerektiği ve bu ajandanın öğretim ortamlarının özgün zorluklarına yanıt verme ve yenilik yapma yeteneklerini geliştirdiği ifade edilmektedir. Gelecekteki araştırmalar için, çalışma, işbirlikçi öz-incelemeler ve disiplinler arası çalışmaların dijital teknolojilerin benimsenmesine dair daha kapsamlı bir anlayış geliştirmeye yardımcı olabileceğini önermektedir. Çalışma, öğretmenlerin sahip oldukları bilgileri ve kişisel inançlarının dijital teknolojilerin dil eğitimine entegrasyonunu nasıl şekillendirdiğine dair önemli bilgiler sunmakta olup, geliştirilen uygulanabilirlik etik çerçevesi, öğretmenlerin dijital olanakları daha etkili kullanmalarına yardımcı olabilecek değerli bir kaynak sağlamaktadır.

2.8.2.2. Bireysel Araştırma Yöntemi ile İlgili Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Yücel Dağ’ın (2015), “Kavram Karikatürleriyle Zenginleştirilmiş Etkileşimli Kısa Tarihsel Hikâyelerin Bilimin Doğası Öğretiminde Kullanımı Üzerine Bir Öz-İnceleme” başlıklı bir doktora tezi olan çalışması, 5. sınıf ortaokul öğrencilerine bilimin doğasını öğretmek amacıyla etkileşimli kısa tarihsel hikâyeler (EKTH) ile kavram karikatürlerinin kullanıldığı öz-inceleme yöntemini ele almaktadır. Çalışmanın temel amacı, EKTH ve kavram karikatürleri yoluyla öğrencilerin bilimin doğasına yönelik anlayışlarını geliştirmektir. Araştırmacı, sınıf uygulamalarında kendi deneyimlerini, değerlerini ve inançlarını merkeze alan öz-inceleme yöntemiyle bu süreci incelemiştir. Araştırmacının günlükleri, eleştirel arkadaşlarının ve öğrencilerinin görüşleri alınarak veriler toplanmıştır. Toplanan veriler anlatı yöntemiyle analiz edilmiştir. Bulgular, araştırmacının sınıf ortamındaki rolünün önemini ve kişisel özelliklerinin, öğrenci iletişimi ve sınıf dinamikleri üzerindeki etkisini ortaya koymuştur. Öz-inceleme süreci, araştırmacıya kendisini daha iyi tanıma fırsatı sunmuş ve öğretim uygulamalarında değişiklikler yapmasını sağlamıştır. Tez, bilimin doğasının öğretiminde EKTH ve kavram karikatürlerinin etkili bir yöntem olduğunu vurgulamakta ve Türkiye’de bu alanda yapılan öz-inceleme temelli araştırmalar için öncü bir örnek olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, diğer öğretmenleri öz-

inceleme yöntemini kullanmaya teşvik ederek, kendi öğretim yöntemlerini ve sınıf dinamiklerini daha iyi anlamalarına yönelik önemli bir katkı sunmaktadır.

Alan'ın (2016), “Öğretmen Eğitiminde Nitel Bir Araştırma Yöntemi Olarak Bireysel Araştırma” başlıklı çalışması, bireysel araştırma (öz-inceleme) yöntemini öğretmen eğitimi bağlamında ele alan kapsamlı bir incelemedir. Çalışmada, bireysel araştırmanın öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının kendi uygulamalarını sistematik bir şekilde sorgulamalarını ve yansıtılmalarını sağlayarak mesleki gelişimlerine katkıda bulunduğu vurgulanmaktadır. Araştırma, bireysel araştırmanın tarihsel gelişimini ve nitel araştırma yöntemleri arasındaki yerini detaylandırarak bu yöntemin diğer yöntemlerden farklı özelliklerini açıklamaktadır. Bireysel araştırmanın, öğretmenlerin kendi uygulamaları üzerinde derin bir anlayış geliştirmelerine ve öğretim etkinliklerini iyileştirmelerine olanak tanıdığı belirtilmektedir. Ayrıca, bu yöntemin bağlamsal ve iş birliğine dayalı bir sorgulama sürecini teşvik ettiği, öğretmenlerin kendi uygulamalarını geliştirirken aynı zamanda öğrencilerinin öğrenme süreçlerine de olumlu etkiler sağladığı ifade edilmektedir. Çalışma, bireysel araştırmanın hem öğretmen eğitimi alanında bir pedagojik dönüşüm aracı olarak kullanılabileceğini hem de öğretim uygulamalarına ilişkin yeni ve anlamlı bilgiler sunabileceğini göstermektedir. Bu kapsamda, bireysel araştırmanın öğretmen eğitimi programlarına entegrasyonunun, öğretmen adaylarının ve eğitimcilerin mesleki farkındalıklarını artırarak daha etkili öğretim stratejileri geliştirmelerine katkıda bulunabileceği vurgulanmaktadır. Alan'ın çalışması, bireysel araştırmayı Türkiye bağlamında tanıtmaya ve bu yöntemi öğretmen eğitimi alanında kullanıma açması açısından önemli bir referans niteliğindedir.

Alan'ın (2019), “Kişisel Deneyim Metotları ile Kendini Yeniden Keşfetme: Bir Öyküleyici Bireysel Araştırma” başlıklı bir diğer çalışması ise, bireysel araştırma yöntemini kullanarak öğretim uygulamalarını inceleyen nitel bir araştırmadır. Araştırmada, öğretmenlerin hem araştırmacı hem de araştırılan kişi rolünü üstlenerek kendi pedagojik uygulamalarını değerlendirmeleri ve mesleki gelişimlerini desteklemeleri ele alınmaktadır. Çalışma, araştırmacının kendi öğrencileri ve meslektaşlarının geri bildirimlerinden yola çıkarak güçlü ve zayıf yönlerini belirlemesini amaçlamaktadır. Bu amaçla, araştırmacı kişisel deneyimlere dayalı bir öyküsel bireysel araştırma yöntemi kullanmıştır. Araştırma, Anadolu Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nda 2017-2018 Bahar döneminde, araştırmacının kendi öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, bireysel araştırmanın yansıtıcı öğretim ve eylem araştırması kökenine dayandığı, ancak araştırmacının “kendi”sini merkeze alarak farklı bağlamlarda daha

yaratıcı yöntemler kullandığı vurgulanmıştır. Bu bağlamda, kişisel deneyim metotları (örneğin serbest yazım, metaforlar ve eleştirel olaylar) kullanılarak elde edilen bulgular, öğretim uygulamaları ve öğretmenlik kimliği hakkında beklenmedik ve yeni farkındalıklar ortaya koymuştur. Araştırma, öğretmenlerin sadece akademik bilgi sunmanın ötesinde sınıf içi ilişkiler, bireysel öğrencilerin ihtiyaçları ve kendi pedagojik inançları ile uyumlu bir şekilde hareket etmesi gerektiğini göstermiştir. Çalışma, bireysel araştırma yönteminin eğitimciler için güçlü bir öz-yansıtma ve mesleki gelişim aracı olduğunu vurgulamakta, öğretmenlerin kendi uygulamalarını daha sistematik ve eleştirel bir şekilde değerlendirmelerine olanak tanıyan bir çerçeve sunmaktadır. Araştırma bulguları hem öğretmen eğitimi hem de bireysel araştırma alanında önemli bir katkı niteliğindedir.

Alan ve diğerleri (2021), “Critical Friendship in Self-Study (Bireysel Araştırmada Eleştirel Arkadaşlık)” başlıklı çalışmada bireysel araştırma yöntemi bağlamında ele alınan "eleştirel arkadaşlık" kavramını detaylandırmayı amaçlamaktadır. Bireysel araştırma, nitel bir araştırma yöntemi olarak, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının kendi uygulamalarını analiz etmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır. Batı ülkelerinde yaygın olarak tanınan bu yöntem, Türkiye'de henüz yeni bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Çalışmada, bireysel araştırma yönteminin tarihsel gelişimi ve diğer nitel araştırma yöntemlerinden farklılıkları ele alınmıştır. Ayrıca, bireysel araştırma metodolojisinin iş birliğine dayalı yapısının temel özelliklerinden biri olan "eleştirel arkadaşlık" kavramı detaylandırılmıştır. Eleştirel arkadaşlar, araştırmacıya veri sağlayan güvenilir meslektaşlar olmakla birlikte, araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğini artırmaya yönelik destek sunar. Bu bağlamda, eleştirel arkadaş seçimi, bireysel araştırma sürecinin başarısını önemli ölçüde etkilemektedir. Çalışma, bireysel araştırmada bir eleştirel arkadaşın sahip olması gereken nitelikleri ve rollerini tartışmakta ve bu arkadaşlık sürecinin araştırmaya sunduğu katkılara vurgu yapmaktadır. Metodolojik ve teorik temelleriyle bireysel araştırma hem öğretmen eğitimi uygulamalarının hem de kişisel ve mesleki gelişimin desteklenmesi açısından önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu bağlamda, eleştirel arkadaşlık süreci, yalnızca araştırmanın bilimsel kalitesini değil, aynı zamanda araştırmacının kendi pedagojik uygulamalarını dönüştürme yetisini de artırmaktadır.

Saban (2023), “Bir Mesleki Gelişim Modeli Olarak Bireysel Araştırma: Kavramsal Bir Analiz” başlıklı çalışmada, bireysel araştırma yönteminin eğitim alanındaki potansiyelini kavramsal bir çerçevede analiz etmeyi ve bu yöntemle ilgili alanyazına katkı sunmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, bireysel araştırmanın tarihsel gelişimini, tanımlayıcı

özelliklerini ve diğere nitel araştırma desenlerinden farkını kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Çalışma, bireysel araştırmanın eğitimcilerin mesleki gelişim süreçlerindeki rolünü vurgularken, özellikle öz-yansıtma, eleştirel arkadaşlık ve etkileşim gibi temel bileşenlerin önemini ortaya koymayı hedeflemektedir. Ayrıca, bu yöntemin eleştirilerini ve uygulamada karşılaşılan zorlukları tartışarak, hem bireysel araştırmaya yeni başlayacak araştırmacılara rehberlik etmeyi hem de bu yöntemin eğitim ortamlarında daha yaygın bir şekilde uygulanabilmesi için öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, bireysel araştırma hem mesleki dönüşüm hem de pedagojik gelişim için bir araç olarak değerlendirilmektedir.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırma deseni, katılımcılar, veri toplama araç ve teknikleri, verilerin toplanması ve verilerin analizi sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Teknolojiyi, özellikle de yeni teknolojilerin kullanımını, mesleki gelişimin mihenk taşı olarak görmek mümkündür. Çünkü öğretim, rehberlik ve denetimi içeren eğitim süreçlerinin yoğunluğunu arttıran (Cilliers, 2017) teknolojiyle daha donanımlı bir Z kuşağının öğretmeni olarak, bu teknolojilerin etkin kullanımı önemli bir rol oynamaktadır. Kendimizi geliştirmenin yollarından biri de deneyimlerimizden yola çıkmaktır. Bu araştırmada, bireysel araştırma yöntemini kullanarak bir öğretmen olarak kendimi daha iyi anlamayı ve yapay zekayı öğretimime daha etkili bir şekilde dâhil etme konusunda kendimi geliştirmeyi amaçlamaktayım. Bu nedenle bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan "öz-inceleme (bireysel araştırma)" deseni kullanılmıştır. Kişinin uygulamalarını, kendini ve öğretim hakkındaki öğretilerini keşfetmek ve araştırmak için bir metodolojidir (Bullough ve Pinnegar, 2004). Bu bağlamda, kendimi güncel tutmak için derslerimde AI'ı nasıl daha verimli kullanabileceğimi görmek için nitel araştırma desenlerinden öz-inceleme araştırma desenini kullanarak araştırmamı yürüttüm.

Nitel araştırma, bir araştırma problemini eğilimler üzerinden betimleme ya da değişkenler arasındaki ilişkiyi açıklama ihtiyacından doğan bir araştırma çeşididir (Creswell, 2012). Bu yaklaşımda, insan davranışının karmaşıklığının ve bireylerin deneyimlerine yükledikleri anlamların anlaşılması vurgulanmaktadır. Nitel araştırma, araştırma problemine yorumlayıcı bir bakış açısı sağlar, verilere doğrudan kaynaktan erişerek sayısal ölçüm olmaksızın bulgular geliştirir ve çalışmanın bağlamına uyum sağlayan esnek bir araştırma tasarımına izin verir. (Büyüköztürk vd., 2015). Nitel araştırma doğal dünyada gerçekleşir, birçok yöntem kullanır, etkileşimli ve hümanistiktir. İçeriğe vurgu yapar ve yoruma dayalıdır (Rossman ve Rallis, 2003). Nitel araştırmalar tam da insanın bir beden ve ruha sahip olmasındaki farkındalığın özetidir. Yani nicel araştırmalar insan bedeni olarak düşünülürse nitel araştırmalar ruhtur.

Nitel araştırma yöntemlerinden olan bireysel araştırma, bireylerin içgörü kazanmak ve anlayışlarını geliştirmek için kendi uygulamalarını veya deneyimlerini incelemelerini içeren bir

yöntemdir. Süreklilik ve sorun çözümüne odaklanan eylem araştırması yöntemi, bireysel araştırma deseninin temelini oluşturmaktadır. Bireysel araştırmalarda, araştırmanın konusu olarak belirlenen öğretmen, kim olduğuna dair fikirler üretilirken, eylem araştırmalarında öğretmenlerin ne yaptığıyla ilgilenilir (Alan, 2016). Yani bireysel araştırma yöntemi, eğitimcilerin kendi uygulamaları ve deneyimleri üzerinde derinlemesine düşünmelerine olanak tanıyarak kişisel ve mesleki gelişimi teşvik etmektedir. Eğitim ve öğretmen gelişimi gibi alanlarda yaygın olarak kullanılmaktadır (Hauge, 2021). Bu yöntem eğitimin kalitesini artırmak için ve öğrenme süreçlerini geliştirmek için öne çıkan bir yoldur.

Bireysel araştırmanın temelinde yatan kişisel gelişim ve içgörü, öz-inceleme araştırmasının mühim yönlerindedir. Öz-inceleme araştırması diye de bilinen bu yöntem adından anlaşılacağı gibi öz ile bağlantılıdır ve araştırmacının aynı zamanda katılımcı olduğu ve araştırmacının kendi deneyimlerine ve yansımalarına odaklandığı bir araştırma türüdür. Bu açıdan bakıldığında kişisel gelişim yani kişinin kendi içindeki değişim, büyümeye ve zorlukları kucaklamaya yönelik bilişsel ve duygusal bir hazır olma halini ifade etmektedir (Travers vd., 2015). Değerlerin netleştirilmesini, kişisel yargıların kontrol edilmesini, güçlü yönlerin belirlenmesini ve değişim arzusunun sergilenmesini kapsamaktadır. Kişisel gelişim hem akademik olarak doğrudan hem de dolaylı gelişim hedeflerine ulaşmak yoluyla sağlanabilir ve buna gelişim hedeflerinin belirlenmesine eş zamanlı gelişim yansıması sürecinin destek olduğu görülmektedir.

Bireysel araştırmanın en önemli boyutlarından biri, araştırmacının dünyayı anlamaya yönelik duruşudur. İnsani temas, sosyal bilimsel araştırmanın temelidir ve bir kişi diğerini incelediğinde, diğerleriyle olan kendi ilişkisi araştırmanın ana konusu haline dönüşmektedir. Verilere, literatüre ve belge kaynaklarına ilişkin anlayışların yanı sıra sorulan sorular ve ortaya konan yorumlar, biyografi yazarken, anlatı derlerken, tarih çalışırken, eylem araştırması döngüsü kullanırken ve hatta ekonomik meseleleri incelerken araştırmacının zihninden gelmektedir (Loughran, 2004). Başka bir deyişle, sosyal bilimlerde, sınıflar veya genel olarak eğitim gibi belirli ortamlarda anlayış kazanmak ve fikir üretmek için kendimizi başkalarıyla ilişkili olarak inceleriz. Bireysel araştırma metodolojisini kullanan araştırmacılar diğer araştırma yaklaşımlarını reddetmezler, bunun yerine hem araştırmacı hem de incelenen özne olarak ikili rollerini kabul ederken bunları titizlikle kullanırlar. Araştırılan alanda merkezi bir rol üstlenirler (Pinnegar & Hamilton, 2009).

Özetle, öz-inceleme, öğretmenlerin kendi uygulamalarını ve amaçlarını anlamak ve kendi eylemlerini tanımlamak için analiz ve yorumlama araçlarını kullandıkları bir araştırma biçimidir (Magee, 2009). Bu bağlamda, öz-incelemenin odak noktası öğretmenin kişiliği, kimliği, davranışı, konuşması, düşünceleri ve tepkilerinin yanı sıra karar verme süreçleridir (Austin ve Senese, 2004). Bu yansıtıcı süreç sadece öğretmenlerin mesleki gelişimini artırmakla kalmaz, aynı zamanda sınıfta daha etkili öğretme ve öğrenme çıktıklarına da katkıda bulunabilir.

3.2. Katılımcılar

Bireysel araştırma, araştırmacının kendi kendini sorgulamasıyla şekillenir ve araştırmacı kendi uygulamalarına ya da deneyimlerine odaklanır (LaBoskey, 2004). Bu yöntemde, araştırmacı kendi pratiğini derinlemesine analiz eder. Başka bir deyişle, bireysel araştırmada araştırmacının incelemiş olduğu araştırma konusu, araştırmacının kendisi ve yaptıklarıdır (Alan vd., 2021). Yani, bu çalışmanın esas katılımcısı araştırmacının kendisidir. Bu sebeple, dört hafta boyunca verdiğim derslerde yapay zekâyı nasıl daha etkili kullanabileceğim araştırmamın problem cümlesini oluşturmaktadır.

Devlet okullarında 9. sınıf öğrencisi olan üç özel ders öğrencim ve iki öğretmen arkadaşım çalışmamın diğer katılımcılarıdır. Böylece toplam 6 katılımcı bulunmaktadır. Çalışmaya iki kız ve bir erkek öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin İngilizce seviyeleri milli eğitim müfredatının 9.sınıf düzeyindedir. Erkek öğrencim Peaceful, kız öğrencilerim ise Prudent ve Serene takma adlarını kullanmışlardır. Öğrencilerin takma adları isimlerinin İngilizce karşılıklarından onların beğendikleri arasından seçilmiştir. Peaceful Konya’da bir fen lisesinde öğrenim görmektedir. İngilizce dersine karşı aşırı istekli olmasa da okuldaki sınavlardan geçer not alacak kadar İngilizce öğrenmeyi kendine yeterli görmektedir ancak teknolojiye en çok merakı olan öğrencim Peaceful’dur. Prudent ve Serene ise yine Konya’da bulunan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencisidirler. Prudent İngilizce öğrenmeyi seven ve öğrenmekten hoşlanan bir öğrencimdir. Teknolojiyi günlük hayatında çokça kullanan birisidir. Serene ise İngilizce’ye karşı biraz önyargısı olan ve çoğunlukla anlaşılır olmamasından şikâyet eden bir öğrencimdir. Üç öğrencim arasında teknolojiden en az faydalanan öğrencim Serene’dir diyebilirim. Üç öğrencim de okul derslerinde aynı ders kitabını kullanmaktadırlar. Katılımcı öğrencilerimin her biri farklı bir okulda eğitim görmektedir. Öğrencilerim tam olarak Z kuşağından, İngilizce derslerinde teknolojinin her zerresini kullanmaya ve yapay zekâ hakkında bilgi edinmeye hevesli öğrencilerdir.

Tablo 3.1. Katılımcı Öğrencilere Ait Bilgiler

Katılımcı Kategorisi	Yaş	Cinsiyet	Sınıf Seviyesi	Takma Ad
Öğrencim 1	15	Erkek	9	Peaceful
Öğrencim 2	15	Kız	9	Prudent
Öğrencim 3	15	Kız	9	Serene

Katılımcı öğrencilere ait bilgiler tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1, araştırmamızda yer alan katılımcıların demografik bilgilerini ve sınıf seviyelerini içermektedir. Katılımcılar, 9. sınıf düzeyinde öğrenim gören 15 yaşındaki 2 kız 1 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma sırasında katılımcılar, anonimliklerini korumak amacıyla takma adlarla (Peaceful, Prudent ve Serene) belirtilmiştir.

Çalışmadaki diğer katılımcılar bir erkek ve bir kadın İngilizce öğretmenidir ve bu katılımcılar çalışmadaki eleştirel arkadaşlarım olmuştur. Eleştirel arkadaş, araştırmacıya çeşitli açılardan analiz yapabilmesi için ilham verici sorular yönelten, araştırmacının yöntemlerini değerlendirmede yardımcı olan ve gerçeklere dayalı faydalı eleştiriler sunan kişidir (Alan vd., 2021). Araştırmamdaki eleştirel arkadaşlarımdan biri kendisi de İngilizce öğretmeni olan, 14 yıldır öğretmenlik yapan deneyimli bir öğretmendir. Y kuşağından gelmesine rağmen yapay zekayı hayatının her alanında kullanmaya oldukça meraklı birisidir. Araştırmamda takma ad olarak Brave’i kullanmayı tercih etmiştir. Diğer eleştirel arkadaşım da yine deneyimli bir meslektaşımıdır. Kendisi 14 yıldır İngilizce öğretmenliği yapmaktadır. Derslerinde teknolojiyi kullanma konusunda çok başarılı bir öğretmendir. İkinci eleştirel arkadaşım takma ad olarak Destiny’yi kullanmayı tercih etmiştir.

Tablo 3.2. Katılımcı Öğretmenlere Ait Bilgiler

Katılımcı Kategorisi	Yaş	Cinsiyet	Mesleki Tecrübe	Takma Ad
Kendim	37	Kadın	11 yıl	-
Eleştirel Arkadaşım 1	37	Erkek	14 yıl	Brave
Eleştirel Arkadaşım 2	37	Kadın	14 yıl	Destiny

Katılımcı öğretmenlere ait bilgiler tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2 ise, araştırmada eleştirel arkadaş olarak yer alan katılımcıların yaş, cinsiyet, mesleki tecrübe ve takma ad bilgilerini içermektedir. Katılımcılar arasında araştırmacının kendisi ve eleştirel arkadaşları bulunmaktadır. 2 kadın ve 1 erkek olan katılımcı öğretmenlerden Brave ve Destiny takma adlarını kullanan katılımcılar 14 yıllık, araştırmacının kendisi ise 11 yıllık mesleki tecrübeye sahiptir. Bu bilgiler, araştırmanın analiz sürecinde farklı bakış açılarını ve deneyimleri yansıtmak amacıyla kullanılmıştır. Katılımcılar, anonimliklerini korumak amacıyla takma adlarla belirtilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

İnsanın bireysel özelliklerinin zengin ve kapsamlı çeşitliliği, öz-inceleme araştırması deseninin temelini oluşturmaktadır. Önceki etkileşim odaklı nitel araştırma yaklaşımlarından iki temel açıdan farklılık gösterir. Bu iki temel ayrım Pinnegar & Hamilton (2009) tarafından "ontolojik duruş" ve "diyalog" olarak tanımlanmıştır. Dünyadaki varlıklara dair farklı bir bakış açısı ontolojik bir tutum olarak bilinmektedir. Bu nedenle, bilme, yapma ve olmayı bütünleştiren varoluş biçimlerini teşvik etmektedir. Akıl ve bilinç kavramları sorgulanarak alternatif öğrenme gerçekleştirilebilir (Dall'Alba & Barnacle, 2007; Hamilton & Pinnegar 2017). Ben de kendi derslerimi geliştirmek ve böylece eğitim dünyasına bir katkı yapabilmek amacıyla ilk elden deneyimlerimi samimiyetle ele alarak diyaloga dayalı bir ontolojik eğilim sergilemek istedim. Amacım, pratik bilgi engellerini aşmak ve diyalog yoluyla bireysel araştırmanın özelliklerinin anlaşılmasını artırarak önce kendime ve öğrencilerime sonra dil eğitimi literatürüne katkıda bulunabilmek olmuştur. Öz-inceleme araştırmalarının en çok eleştirilen yanı olan güvenilirliği sağlamak adına eylemlerimi ve onları şekillendiren tüm şartları eleştirel bir gözle (Samaras & Roberts, 2011) değerlendirdim. Bununla birlikte güvenilirliği artırmak için nitel araştırmalarda sıkça kullanılan üçgenleme (triangulation) yöntemine başvurdum. Üçgenleme, farklı veri kaynakları, yöntemler veya araştırmacıların görüşleriyle elde edilen bilgilerin bir araya getirilmesi anlamına gelir. Bu teknik, araştırma bulgularının doğruluğunu ve güvenilirliğini artırarak, elde edilen sonuçların daha sağlam ve güvenilir olmasını sağlar (Işık & Semerci, 2019; Donkoh & Mensah, 2023). Bu çalışmada, araştırmacı olarak kendi gözlemlerimi, öğrencilerimin görüşlerini ve eleştirel arkadaşlarımdan geri bildirimlerini bir araya getirerek, analiz sürecinde daha geniş bir perspektif elde etmeye çalıştım.

Alan (2016)'a göre bireysel araştırma yürütmek, işbirliğine dayalı sorgulama yapmayı gerektirir. Bu doğrultuda, ben de eleştirel arkadaşlarımdan ve öğrencilerimle işbirliği yaparak deneyimlerimizi sorguladım. Anlatıma dayalı sorgulama yaklaşımını benimseyerek, çalışmam için sistematik ve kapsamlı bir şekilde veri topladım. Chiu-Ching & Chan (2009)'a göre, hikayeleştirilmiş deneyimlerimiz olan bu verileri inceleyerek, kişisel felsefemizi eylem halinde görebilir, görüşlerimizin, değerlerimizin ve inançlarımızın nasıl formüle edildiğini ve şimdi öğretimdeki eylemlerimizi nasıl yönlendirdiğini anlamamıza rehberlik edebiliriz. Hikayeleştirme tekniği benim de deneyimlerimi anlamama rehberlik etti. Öyküleyici sorgulama aynı zamanda deneyimin yapılandırılmış doğasının incelenmesine olanak sağlar ve aynı zamanda bir sorgulama sırasında üretilen araştırma materyalinin doğasını tanımlamaktadır

(Connelly & Clandinin, 1990; Smith, 2006). Bu yöntem, deneyimlerimi ve hikayelerimi derinlemesine incelememe olanak tanıyarak araştırma konum olan kendime ve derslerime ilişkin zengin ve ayrıntılı içgörüler sağladı. Bu anlatıların dikkatli bir şekilde analiz edilmesi sayesinde, toplanan verilerin daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına katkıda bulunan altta yatan temaları ve örüntüleri ortaya çıkarabildim. Bu bağlamda araştırmamda veriler anlatı tekniği ile öyküleyici sorgulama yaparak çözümlenmiştir.

Öz-inceleme araştırma deseninde tasarladığım bu araştırmada kullandığım başlıca veri kaynakları şunlardır:

- Yaşam öyküleri,
- Günlüğüm ve yansıtıcı günlüğüm,
- Eleştirel arkadaşlarımın gözlem günlükleri,
- Öğrenci görüşleri,
- Dersteeki etkinlikler.

Nitel araştırma, betimleyici, süreç odaklı, tümevarımcı ve anlam odaklı yaklaşımıyla karakterize edilmektedir. Bu özelliklerinden dolayı, yanlış yorumlama potansiyelini azaltmak ve bulguların geçerliliğini sağlamak için nitel araştırmalarda üçgenleme kullanılır. Üçgenleme, sonuçların doğruluğunu artırmak için bir konunun çeşitli bakış açılarından incelenmesini içermektedir (Işık & Semerci, 2019). Veri üçgenlemesi sağlamak amacıyla kullanılan yukarıdaki kaynaklarından ilkini yaşam öyküleri oluşturmaktadır. Bullough ve Gitlin'e (1995) göre geçmişini anlamak, kişinin kendisini bir kişi ve sosyo-tarihsel bir grubun temsilcisi olarak anlamasını gerektirmektedir. Bu araştırmadaki fikirler ve eylemler için kendi deneyimlerimden ilham aldım ve kendi yaşam öyküme yer verdim. Kendi yaşam öykümle birlikte eleştirel arkadaşlarımın yaşam öykülerini de aktardım ki veri kaynakları güvenilirlik açısından net bir anlatım sağlasın. Yaşam öyküleri, teknolojinin hayatımıza ve kariyerimize nasıl girdiğini göstermek amacıyla yazılmıştır. Diğer bir veri kaynağı olan günlüğüm ve yansıtıcı günlüğümde ise araştırma konusu olan derslerimin nasıl olduğu, derslerin en etkili kısmının neresi olduğu ve nasıl başka türlü yapabileceğime dair sorular bulunmaktadır. Günlükler kişisel gelişimin bir kaydı (Pitblado & Christou 2020) olduğundan bu bağlamda, günlüğüm ve yansıtıcı günlüğüm veri toplamak için kullanılan iki temel araç olmuştur. Öğrencilerle yapılan görüşmeler, öğrencilerin fikirlerini almak için ucu açık sorularla desteklenmiş yarı yapılandırılmış görüşmeler olarak hazırlanmıştır. Öğrencilerin araştırma dahilindeki dört dersin sonunda soruları yanıtlamaları ve derslerle ilgili görüşlerini ifade etmeleri sağlanmıştır. Gözlem

günlüğünde ise eleştirel arkadaşların görüşleri derlenmiştir. Eleştirel arkadaşlarım ders planlarını, derslerdeki etkinlikleri inceleyerek ve bazı derslere bizzat gözlemci olarak katılarak gözlem günlüklerini doldurup görüşlerini bildirmişlerdir. Derslerde kullandığım yapay zekâ araçları ile dinleme, telaffuz ve konuşma pratiği gibi etkinlikler hazırlanmıştır. Örneğin; Elsa Speak ve SpeechAce araçları ile telaffuz geliştirici etkinlikler yapılmıştır. Öğrencinin ses kaydı alınıp kelimenin ya da cümlenin telaffuzundaki doğruluk oranına bakılmıştır. Ayrıca Bing AI ve Gencraft yapay zekâ araçlarından komut verilip görseli istenerek yaratıcı etkinlikler yapılmıştır. Bunlar, öz-inceleme araştırma deseninde gerçekleştirdiğim bu çalışmada kullandığım ana veri kaynakları olmuştur.

3.3.1. Yaşam Öyküleri

Yaşam öyküleri çok fazla bilgi barındırır (Cohen vd., 2005). Analiz edilebilecek, yorumlanabilecek ve ders çıkarılabilecek çok sayıda bilgi, deneyim ve ayrıntı içermektedirler. Bireyin kimliğini belirleyen benzersiz ve dinamik anlatılardır (McAdams, 2001). Araştırmacılar, tarihçiler, psikologlar ve bireyler yaşam öykülerini inceleyerek toplumun kalıplarını, insan davranışlarını ve kişisel gelişimi daha iyi anlamak için kullanılabilirler. Her bireyin yaşam öyküsü, kişisel deneyimler, ilişkiler ve toplumsal etkilerden oluşan ipliklerle girift bir şekilde örülmüş, canlı ve çok katmanlı bir anlatı oluşturan bir kilim gibidir. Varoluşumuzun karmaşıklığı içinde yol almaya devam ettikçe, yaşam öykülerimiz de evrim geçirerek hayat denen bu güzel ve öngörülemez şeydeki yolculuğumuzun gelgitlerini ve akışını yansıtmaktadır.

Öz-inceleme kapsamında, yaşam öyküsü (otobiyografi) önemli bir bilgi kaynağıdır ve kişisel bir deneyimin yanı sıra tarihsel bir öğrenme sunmaktadır. Yaşam öyküleri bir yansıtma yöntemi, nitel analizde kullanılan bir araştırma yaklaşımı, davranış ve uygulama arasındaki karmaşık bağlantıyı anlamamanın bir yolu ve uygulamanın değerini hatırlatan bir araçtır. Kişisel anlatıların da gösterdiği gibi, uygulamadaki bir sorun, öğretim sırasında davranış değiştirmenin zorluğudur (Bullough & Pinnegar, 2004). Otobiyografi ve kişisel hikâyeler için zihindeki dinleyici kitlesiyle yazılmış hikâyelerdir şeklinde tanımlanır (Coia & Taylor, 2002). Kendi anlatımızın ana karakteri ve yazarı sizsinizdir. Samaras, Hicks ve Berger (2004) yaşam öykülerini kişinin kendisini dürüst bir şekilde incelemesi olarak tanımlamaktadır. Yaşam öyküleri kendi yaptıklarımızı ve bunların sonuçlarını bir başkası gibi değerlendirme fırsatı sunarak yeni ufuklar açabilmektedir.

Kişinin hayatı, kendisi, deneyimleri ve bunlardan çıkardığı dersler ve bu derslerin hayatındaki yansımaları üzerine düşünmesi önemlidir (Yücel-Dağ, 2015). Ben kimim? Hangi hedefe doğru gidiyorum? Bu sorulara yanıt verebilmek çok mühim bir husustur. "Ben", öz-incelemenin başladığı yerdir. "Öz-ben", öz inceleme araştırmalarında kuşkusuz çok önemli bir kavramdır (Bullough, Jr. & Pinnegar, 2004). Öz incelememize kendimizle başlamalıyız ve bunu yaparken kişisel sorumluluğu kabul etmeli ve üstlenmeliyiz (Loughran, 2004). Bu minvalde kendime sorduğum "Çağın gereği teknolojiyi özellikle yapay zekâ teknolojisini ders içi uygulamalarımda nasıl kullanıyorum?" ve "Uygulamalarımın etkililiğini nasıl geliştirebilirim?" soruları bu araştırmayı yönlendiren temel sorular olmuştur. Sonuç itibarıyla, araştırma soruları da dahil olmak üzere araştırmamın hemen her kelimesini yazarken ben-dili kullanılmıştır. Araştırmamda kendi hayat hikayemin yanı sıra eleştirel arkadaşlarımın da hayat hikayelerine yer verilmiştir. Onlardan özellikle eğitim hayatlarını ve hayatlarında teknolojinin özellikle yapay zekâ teknolojisinin etkisini anlatmaları istenmiştir.

3.3.2. Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm

Yazarın kendi tecrübelerine ve dünyadaki olaylara şahitlik ettiği günlükler yüzyıllar boyu tutula gelmiştir (Hyers, 2018). Akademik çalışmalar için de veri toplama araçları arasında yer almaktadır. Günlükler ve yansıtıcı günlükler, kişinin zaman içindeki düşüncelerini, yansımalarını ve içgörülerini belgelemek ve analiz etmek için bir araç sağladığından, öz inceleme araştırmalarında değerli birer araç niteliğindedirler. Günlük yazma, içgörü ve yansıtma için bir fırsat olarak düşünülebilir. Öğretmenlerin mesleki gelişimi, günlük yazmanın öyküsel sorgulamasıyla desteklenmektedir çünkü fikirlerin ifade edilmesi, görüş ve uygulamalardaki değişiklikler için bir katalizör görevi görmektedir. Öğretmenler edindikleri bilgileri ifade eder ve ardından günlükteki anlatılar ve öz diyaloglar aracılığıyla öğretim ilkelerini ve ayrıntılarını yeniden içselleştirirler (Engin, 2011).

Günlükler ve yansıtıcı günlükler araştırmacıların gelişimlerini izlemelerine, deneyimlerini öğrenmelerine ve teori ile uygulama arasında bağlantı kurmalarına olanak tanır. Bunlar, araştırmacının yolculuğunun kişisel bir kaydı olarak hizmet eder; gelişim anlarını, karşılaşılan zorlukları ve öğrenilen dersleri belgeleyenler. Günlüklere ve yansıtıcı günlüklere düzenli olarak yazarak, araştırmacılar kendi öğrenme süreçlerini daha iyi anlayabilir, geliştirilmesi gereken alanlarını belirleyebilir ve uygulamalarını geliştirmek için stratejiler geliştirebilirler. Bu günlükler aynı zamanda araştırmacıların araştırmalarıyla ilgili kendi düşüncelerini, duygularını ve motivasyonlarını keşfetmelerine olanak tanıyarak öz-

yansıma için bir alan sunmaktadırlar. Günlükler ve yansıtıcı günlükler aracılığıyla, öz inceleme araştırmacıları araştırma süreçleriyle ilgili duygu ve düşüncelerini keşfederek kendileriyle sürekli bir diyaloga girebilirler (Engin, 2011). Günlüklerde araştırmacının araştırdığı konuyla ilgili fikirleri kendi kaleminden direkt yer alırken yansıtıcı günlüklerde önceden belirlenmiş sorular ile araştırma konusunda düşüncelerine ulaşmaya çalışılmaktadır (Mackenzie vd., 2013). Ben de araştırmam boyunca her ikisini de kullanarak ilerledim. Kendimle olan diyalogumu günlüğüme, “En eğlenceli an neydi?” gibi sorulara verdiğim cevaplardaki dersin eleştirisi olan kısımları ise yansıtıcı günlüğüme kaydettim (Ek 1, s.150). Verdiğim derslerden sonra haftalık olarak günlüğümü ve her dersin ardından yansıtıcı günlüğümü tuttum. Dersimin bana göre nasıl geçtiğini kendi pencereden görmek istedim. Kendime yalan söyleyemeyen dürüst birisi olsam da günlüklerimdeki ve yansıtıcı günlüklerimdeki kayıtlarım eleştirel arkadaşlarımın ve öğrencilerimin görüşleri ile karşılaştırarak düzeltmeye çalıştığım öğretmenliğime tutulan aynalardır diyebilirim.

3.3.3. Gözlem Günlüğü

Gözlem günlüğü, günlük hayatta yapılan gözlemleri kaydetmek ve yansıtmak için kullanılan bir araçtır. Genellikle kültürel bir norm, dil kullanımı, sınıf dinamikleri, doğa, kendini yansıtmaya veya duyuşal deneyimler gibi belirli bir gözleme odaklanan kısa girişlerden oluşur (Randolph, 2018). Araştırmacının gözlemlerinin ayrıntılı ve sistematik bir kaydını sağlayarak, toplanan verilerin analiz edilmesine ve yorumlanmasına yardımcı olarak araştırmalarda kullanılabilir. Araştırmacılar sınıf, laboratuvar veya doğal ortam gibi çeşitli ortamlardaki gözlemlerini belgelemek için bir gözlem günlüğü kullanabilirler. Gözlemler bireysel araştırmalarda yansıtıcı düşünmeye açılan kapılardır (Hamilton, 1998). Araştırmada literatür taraması yapıldıktan sonra uzman görüşü alınarak son hali oluşturulan gözlem günlükleri (Ek 2, s.151) kullanılmıştır. Her bir eleştirel arkadaşımın araştırmama dahil ettiğim derslerin sonunda bu gözlem günlüklerini doldurmaları istenmiştir. Gözlem günlüklerinde, incelenen derse ait ders planları, AI destekli hazırlanmış etkinlikler ve dersin genel akışı hakkında açık uçlu sorular bulunmaktadır. Eleştirel arkadaşlardan düşüncelerini bu gözlem günlüklerine yazmalarını istenmiştir. Gözlem günlüğüne istedikleri her şeyi ekleyebilecekleri belirtilmiştir.

3.3.4. Yarı Yapılandırılmış Görüşmeler

Yarı yapılandırılmış görüşmeler, açık uçlu soruları esnek bir görüşme yapısıyla birleştiren nitel araştırmalar için kullanılan veri toplama araçlarından biridir (Adams, 2015). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, bir konunun derinlemesine araştırılmasına olanak tanırken aynı zamanda görüşme sırasında bir miktar esneklik imkânı da sağlar. Bu veri toplama tekniği, özellikle araştırmacının katılımcılardan detaylı bilgi ve görüş toplamak istediği durumlarda kullanışlıdır. Yapılandırılmış görüşmelerin aksine, yarı yapılandırılmış görüşmeler katılımcılara yanıtlarını detaylandırma fırsatı sunarak konunun daha zengin ve incelikli bir şekilde anlaşılmasını sağlar. Bu yaklaşım genellikle beklenmedik bilgiler edinilmesini ve araştırmacının beklenmedik ilgi alanlarına girmesini sağlayabilmektedir (Sayrs, 1996); (Longhurst, 2009). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, farklı bakış açılarının ve deneyimlerin nispeten tutarlı bir çerçeve içinde keşfedilmesine olanak tanıdığından, karmaşık ve çok yönlü konuların araştırılması için oldukça uygundur (Dömbekci & Erişen, 2022). Bu yaklaşım sadece katılımcıların bakış açılarının derinliğini ve zenginliğini yakalamakla kalmaz, aynı zamanda araştırmacıya incelenen konunun daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına katkıda bulunabilecek temaları ve kalıpları ortaya çıkarma fırsatı sunabilmektedir.

Bu çalışma için de görüşme soruları oluşturulurken genelden özele bir akış sağlanmaya çalışılmıştır. Sorular olumlu ya da olumsuz her türlü fikri dile getirebilmelerini sağlayacak şekilde hazırlanmıştır. Sorular hazırlanırken literatür taranarak sorular oluşturulmuş, uzman ve alan uzmanlarının görüşleri alınarak düzeltmeler yapılmıştır. Görüşme soruları (Ek 3, s.152), teknolojinin bireyler için önemini, İngilizce öğrenme algılarını ve yapay zekâ kullanılarak oluşturulan etkinliklere ilişkin görüşlerini kapsayan sorulardan oluşmaktadır. Katılımcılardan yapay zekâ tarafından oluşturulan bu etkinliklerden keyif alıp almadıkları, bunlardan ne öğrendikleri ve deneyimin akılda kalan yönlerinin yanı sıra yapay zekâ etkinlikleriyle ilgili en çok neyi sevdiğikleri gibi konuları paylaşmaları istenmektedir. Görüşmeler esnasında öğrencilerin dersleri nasıl hissettilerse öyle eleştirebilmeleri için ortamın karşılıklı sohbet havasında doğal akışında olmasına özen gösterilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Öz-inceleme araştırması, kişinin kendi pratiğini anlaması, tanımlaması, araştırması ve bu doğrultuda hareket etmesi için bir yöntemdir (Clarke & Erickson, 2004). Aslında tek ve doğru yol tam anlamıyla şudur denilemez. Doğası gereği yapılandırmacı olan öz-inceleme, sürekli araştırma, bireysel deneyime saygı ve bilgi yaratma geliştirme işlevinin bileşenlerini

içerir. Kişisel, mesleki ve son olarak programın yenilenmesi bu sürecin sonraki aşamalarıdır (Yücel-Dağ, 2015). Yani toplanan veriler aslında araştırmamanın sonucuna değil sürecine bağlıdır denilebilir. Araştırmamdaki veri toplama süreci de toplam 6 ay sürmüştür. Bu sürede 17 farklı yapay zekâ aracı incelenmiş olup, arayüz kolaylığı, ücretsiz sürümlerinin yeterli oluşu gibi durumları uygun olan 7 tanesi ile dört ders planlanmış ve bu dersler katılımcı üç öğrenci ile haftada bir ders olacak şekilde uygulanmıştır. Her dersin süresi 40 dakikadır ve araştırma dahilinde toplam 12 ders yapılmış ve dersler dört hafta sürmüştür.

Araştırmamdaki veri toplama sürecinden önce Necmettin Erbakan Üniversitesi Etik Kurul Komisyonu'ndan gerekli izin talep edilmiş ve 05/01/2024 tarihinde 2024/11 karar numaralı etik kurul onayı alınmıştır. Ayrıca, katılımcı onay formu ve bilgilendirilmiş onam formu da katılımcılara ve katılımcı öğrenci velilerine verilerek bilgilendirme yapılmış ve gerekli tüm izinler alınmıştır. Veriler süreç boyunca haftalık olarak üç şekilde toplanmıştır:

1. Kendi öğretimim hakkındaki görüşlerime ilişkin veriler, hayat hikayem, yansıtıcı günlüğüm ve günlüğüm aracılığıyla toplanmıştır.
2. Öğrencilerin öğretim sürecine ilişkin yansımalarına ilişkin veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır.
3. Eleştirel arkadaşlarımla görüşleri ile ilgili veriler kendi hayat hikayeleri ve gözlem günlükleri aracılığıyla toplanmıştır.

Veriler, yapay zekâ destekli hazırlanıp yürütülen 12 dersin öncesinde ve sonrasında belirtilen araçlarla bu şekilde toplanmıştır.

3.5. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde ders planlarının hazırlanması ve düzenlenmesi öncesinde öğrencilerin ihtiyaç analizi kapsamında – öğrenciler daha öncesinde de araştırmacıdan özel ders almış olduklarından- gözlem ve görüşmeler yoluyla öğrencilerin seviye, ihtiyaç, ilgi ve algıları göz önünde bulundurularak hareket edilmiştir. Göz önünde bulunduran ihtiyaç analizi sonrasında araştırma dahilinde yapılan derslerin öncelikle ders planları ana hatlarıyla hazırlanmıştır. Planlanan 4 ders için seçilecek olan yapay zekâ araçlarına dair bir araştırma yapılmıştır. Eğitimde kullanılabilen 17 farklı yapay zekâ aracından, kullanım kolaylığı, fiyat, kalite, performans ve ulaşılabilirlik açısından uygun olduğu tespit edilen 7 tanesi belirlenmiştir.

Bu araçlar belirlenirken uzman görüşüne başvurulmuştur. Belirlenen bu 7 yapay zekâ aracı ile dersler detaylandırılarak planlanmıştır.

Planlanan birinci ders için ChatGPT ve Duo Lingo tercih edilmiştir. ChatGPT'den bir ders planı hazırlaması istenmiş ve bu AI tarafından oluşturulan ders planındaki diğer AI olan Duo Lingo uygulaması ile ders yapılmıştır. Dersler birebir özel ders olduğu için her bir öğrenciye ders planının ChatGPT ürünü olduğu söylenmiş ve bu yapay zekâ aracının tavsiyesi olan Duo Lingo adlı dil öğretmeyi hedefleyen başka bir yapay zekâ aracındaki adımlar takip edilerek ders işlenmiştir. Ders, yapay zekanın tanıtımı ve seviye belirleme ile başlamış ve süre boyunca etkinlikler öğrencilerle birlikte yapılmıştır.

İkinci ders konuşma ve telaffuz üzerine hazırlanmış bir derstir. Bu ders için Elsa Speak ve SpeechAce adlı iki yapay zekâ aracından faydalanılmıştır. Dersin ilk 20 dakikası olan başlangıç kısmında Elsa Speak üzerinden ders yapılmış ve ikinci 20 dakikada ise SpeechAce yapay zekâ aracı üzerinden öğrencinin seçtiği etkinlikler yapılmıştır. Her iki yapay zekâ aracı da ses tanıma özelliğini kullanarak öğrencinin kelime ya da cümleleri ne kadar doğru telaffuz ettiğini gösteren geri dönütleri oranlarını göstererek vermiştir. Bu dönütler anlık olarak telaffuz edilen kelimenin hangi hecesinin hangi oranda doğru söylendiği şeklinde ekranda verilmekteydi.

Üçüncü derse ise Geçmiş Zaman (Simple Past Tense) konusu ile başlanmış, her ne kadar daha önceki derslerde bu konuya geniş yer verilmiş olsa da genel bir konu tekrarı yapıldıktan sonra dersin son kısmında GenCraft ve Bing AI araçları kullanılarak öğrencilerin anlattıkları rüyaların görselleri oluşturulmuştur. Her iki yapay zekâ aracına da aynı komutlar verilmiş, öğrencilerin tercihleri doğrultusunda görsel biçimlerine karar verilmiştir. Örneğin öğrenci Peaceful “realistic” biçimini tercih ederken, Prudent ve Serene çoğunlukla “anime” biçimini seçmişlerdir. Bunlar üzerine konuşularak mevcut bağlam içinde dil bilgisi öğretimi yapılmıştır. Son olarak yapay zekâ araçlarının oluşturduğu görsellerden öğrencilerin seçtikleri bulgular kısmında verilmiştir.

Araştırmanın son dersi olan dördüncü derste ise okuma ve dinleme becerileri üzerine bir ders planlanmış ve Natural Reader adlı yapay zekâ aracından yararlanılmıştır. Öncelikle öğrencilerin okul ders kitaplarından aşina oldukları bir metin seçilmiştir. Seçilen bu metin üzerine ders oluşturulmuştur. Natural Reader aracında belirtilen hedef dillerden okul ders kitapları ve öğrencilerin aldığı eğitim Birleşik Krallık İngilizcesi olduğu için İngilizce (Birleşik

Krallık) seçilmiştir ve yapay zekâ karakterlerinden yine öğrencilerin tercih ettikleri karakterler seçilmiştir. Seçilen karakter sayfaya yüklenen metni sesli olarak okumaktadır. Öğrencilere okunan metin üzerinden anlama soruları sorulmuş ve her bir sorunun cevabını içinde barındıran kısımları yeniden dinletilmiş ve metnin çözümlenmesi ile ders sonlandırılmıştır. Yürütülen bütün derslere ait görseller bulgular kısmında verilmiştir.

Bahsedilen bu derslerin sonunda öğrencilerle yapılan görüşmeler bilgisayar ortamına ses kaydı olarak alınmıştır. Ses kayıtları tekrar tekrar dinlenerek yazıya dökülmüş ve öğrenci görüşleri de bulgular kısmında verilmiştir. Diğer bir veri kaynağı olan hayat hikayelerinin toplanması süreci ise hem kendimin hem eleştirel arkadaşlarımın kaleme aldığı yazılar aracılığıyla olmuştur. Aynı zamanda eleştirel arkadaşlarla yapılan görüşmeler esnasında eleştirel arkadaşlarımın eğitim ve kariyer geçmişlerine dair bilgiler elde edilmiştir. Veri toplama süreci bu şekilde gerçekleşmiştir.

3.6. Verilerin Çözümlemesi

Öz-inceleme araştırmalarında, uygulamanın anlaşılmasını artırmak için araştırmacının dikkat etmesi gereken bazı noktalar vardır (LaBoskey, 2004):

- Kim olduğunuzu ve neyi ne kadar bildiğinizi ortaya koymak, böylece kültürel profilinizi çizmeye çalışmak gerekir.

- Çalışma mümkün olduğunca eksiksiz bir şekilde yazıya dökülmelidir, bunun için de gerçekten güvenilir kayıtlara ihtiyacımız vardır ve bu kayıtlar, yapmayı umduğumuz şeyin aksine, belirlenen öğrenci kazanımlarıyla ilişkilendirebilmelidir.

- Öğrenci etkinliklerinin ve onlara verilen görevlerin analiz edilmesi gerekir. Öğrenciler tarafından belirtilen noktaların vurgulanması ve yeterli ölçüde değer verilmesi son derece önemlidir (Holt-Reynolds & Jonhson, 2002).

- Öğrencilerden uygulamaları ve öğrenmeleri üzerine düşünceleri beklenmektedir.

- Etkinliklere ilişkin alternatif bakış açıları, meslektaşlarla işbirliği yoluyla kazanılır.

İşte bu hususlara dikkat edildiğinde bireysel araştırma yapılırken hem araştırmacının kendi kayıtlarını hem de eleştirel arkadaşlardan ve öğrencilerden toplanan verileri analiz etmek için öyküleştirme yani anlatı tekniği biçilmiş kaftandır (Clandinin & Connelly, 2004). “Öyküleyici sorgulama (Narrative inquiry)” olarak da bilinen bu veri analizi tekniği ile

araştırmacı nitel araştırmaların özü olan duygulara hitap ederek araştırma yapabilme özelliğini öyküler yoluyla yazıya dökmüş olur. Sanatsal bir ifade biçimi olan öyküleyici sorgulama, yalnızca duyguları ifade etmenin bir aracı olarak değil, aynı zamanda bireylerin dünyayı nasıl deneyimlediklerini göstermenin bir yolu olarak da düşünülebilir (Connelly & Clandinin, 1990). Bu yaklaşım, kişisel hikayelerin ve bunların ortaya çıktığı bağlamların daha derinlemesine anlaşılmasını mümkün kılar. Araştırmacılar, anlatılara odaklanarak insan deneyiminin karmaşıklığını ve gerçeklik anlayışımızı şekillendiren farklı perspektifleri yakalayabilmektedir.

Bu tekniğe her bir katılımcının bakış açısını öyküleştirmek de denilebilir. Öyküleyici sorgulama, öğretmen ve öğrencilerin hayatlarını daha yakından incelemelerini sağlarken, geçmiş deneyimlerinin eğitimci kimliklerini nasıl şekillendirdiğini anlamalarına da yardımcı olmaktadır (Chiu-Ching & Chan, 2009). Örneğin, öğretmenler kendi kişisel hikayeleri üzerine düşünerek, unutulmaz bir mentor ya da zorlu bir sınıf deneyimi gibi öğretim felsefelerini etkileyen önemli anları tespit edebilirler. Benzer şekilde, öğrenciler de geçmişlerinin ve deneyimlerinin öğrenme tarzlarını ve sınıftaki etkileşimlerini nasıl etkilediğini fark etmek için kendi anlatılarını keşfedebilirler. Bu yansıtıcı süreç sadece rolleriyle daha derin bir bağ kurmalarını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda daha empatik ve destekleyici bir eğitim ortamını da teşvik etmektedir. Böylece kendi kendini değerlendirmenin yanı sıra öğrenci katkısını vurgulayarak, güvenilir kayıtlar tutarak, eleştirel arkadaşlarla işbirliği yoluyla alternatif bakış açıları arayarak ve öğrenci düşüncelerini teşvik ederek, eğitimciler öğrenme sürecindeki öğrenci etkinliklerinin ve görevlerinin etkinliğini ve derinliğini artırılabilir ve verilerin çözümlemesinde daha hızlı ve verimli bir yol kat edilebilir. Üstelik farklı veriler kullanarak ve çözümleme sağlanarak bulguların güvenilirliğine ve tarafsızlığına da katkıda bulunulur.

Ben de çalışmamda toplanan verileri sistematik olarak incelemek için anlatı tekniği kullanarak, katılımcıların ve kendimin sunduğu verilerin altında yatan temaları ve örüntüleri ortaya çıkarmak için zengin ve ayrıntılı anlatılar analiz edebilmeyi amaçladım. Bu anlatıların derinlemesine incelenmesi, kapsamlı bir anlaşılabilirlik sağlamıştır. Öğrenci perspektiflerini değerlendirip belirlenen kazanımlarla ilişkilendirmek için güvenilir kayıtlar tutmanın önemini vurgulamak istedim. Ayrıca, eleştirel arkadaşlarımla işbirliği yaparak etkinliklere ilişkin alternatif bakış açıları kazanarak veri analizi sürecinin derinliğini ve genişliğini artırdığımı düşünüyorum. Genel olarak, anlatı tekniğinin, yani öyküleyici sorgulamanın, özellikle nitel çalışmaların bulgularının karmaşıklığını aydınlatmada ve katılımcıların uygulama ve öğrenme deneyimlerine ışık tutmada değerli bir araç olduğu kanıtlanmıştır (Connelly & Clandinin 1990).

Anlatı yöntemi, öğretmen eğitimi uygulamalarının öz- yansımalarını ve incelenmesini iki farklı şekilde geliştirme potansiyeline sahiptir. İlk olarak, bir metodoloji olarak, kişisel deneyimleri hatırlamak, başkalarının deneyimlerini keşfetmek ve öğretmen eğitimi ortamlarındaki dinamikleri anlamak için farklı yaklaşımlar sunar. İkinci olarak, olguları incelemek için bir yöntem olarak anlatı yoluyla araştırma, bu deneyimleri, onları şekillendiren pratik bilgileri ve sosyal bağlamlarını yorumlamak için değerli çerçeveler sağlamaktadır (Kithchen,2009). Araştırmamda verilerin analizi için anlatı tekniği kullandım çünkü insanların anlattıkları hikayeler ve paylaştıkları deneyimler, bir yöntem olarak anlatının başladığı yerdir (Creswell, 2013). Yaşam öyküleri paylaşılmaktan daha fazlasını gerektirir; bu öyküler aynı zamanda fikirlerin analiz edilmesini ve tanınmasını da gerektirir (Holt-Reynolds & Johnson, 2002). İşte tam da burada toplanan verilerin çözümlenmesine anlatı tekniğiyle başlanır.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Bu bölümde her bir veri toplama aracıyla elde ettiğim bulgulara yer verilmiştir. Sırasıyla hayat hikâyemde yer alan teknolojinin hayatıma girişinden yapay zekâ ile oluşturduğum ders planlarını kullanabileceğim süreye kadar geçen zamanı kaleme aldığım bölüm ve eleştirel arkadaşlarımla hayat hikâyelerinde teknolojinin yeri, araştırmamdaki her dersim ile ilgili günlüğüme yazdıklarım, ders sonunda yansıtıcı günlüğümdeki sorulara verdiğim cevaplar, derslerimizin sonunda öğrencilerimle yaptığım görüşmeler ve ders ile ilgili görüşlerini gözlem günlüğüne aktaran eleştirel arkadaşlarımla görüşleri sırasıyla incelenmiştir. Derslerimde yaptığımız etkinliklerin fotoğrafları ve yapay zekâ ile ders esnasında oluşturulan görseller de bu bölümde yer almaktadır.

4.1. Yaşam Öyküleri

Bu bölümde kendimin ve eleştirel arkadaşlarımla yaşam öykülerine yer verilmiştir. Yaşam öyküleri özellikle eğitim ve meslek hayatlarımızda teknolojinin nasıl yer ettiğini göstermeye yönelik olmuştur.

4.1.1. Benim Yaşam Öykümde Teknoloji

Hayat hikâyemi yazma fikri içimde bir yerlerde hep oldu ancak yüksek lisans eğitimime başlayıp öz-inceleme yapmaya karar verince bunun tezim için bir veri kaynağı olabileceğini keşfettim. Zihnimde hep benimle yaşayan otobiyografi sayfalarını yazıya dökmek fikrine sahip olmam şimdiye kadar yazmama yetmemişti. Yaşadıklarımızın deneyim hanesine yazıldığını düşünürsek her türlü deneyim sonucuna bakılmaksızın bizim için kazanım olur. Benim için de iyi veya kötü özellikle eğitim hayatımdaki her deneyim kazanım oldu.

Eğitim hayatıma teknolojinin ilk girişi ile başlamak isterim. Üniversite sınavı sonuçlarını öğrenmek için bilgisayar ve interneti olan bir arkadaşımın yardım istediğimde eğitimimdeki teknoloji ile tanışıklık başladı diyebilirim. Daha öncesindeki okul hayatımda bilgisayar sadece müdür odasında gördüğümü hatırlıyorum. Liseye giriş sınavı sonucunun mektupla öğrenildiği bir dönemden bahsediyorum. Üniversitedeyken evimize ilk kez bilgisayar ve internet geldi. Fare ve klavye ile olan savaşıma da başladım diyebilirim. Ancak çabuk öğrenen ve gelişime açık tarafım buna çabuk alıştı. Şu an bebek yaşta diyebileceğimiz miniklerin -ki buna kendi oğlumda şahit oluyorum- ustaca bilgisayar, tablet ya da telefon kullanabilmeleri

bana bazen bu teknolojik aletlere ben ne kadar geç elimi sürmüştüm dedirtiyor. Dahası, baş döndürücü hızla gelişen her yeni teknoloji karşısında yaş kaç olursa olsun şaşırmandan edemiyorum.

Üniversiteden mezun olduktan sonra ilk kez kendi mahallemdeki bir ortaokulda öğretmenliğe başladım. Yıl 2009... Sadece teknoloji sınıfı adındaki bir sınıfta projeksiyon aleti ve bilgisayar vardı. Ayda en fazla iki kez öğrencilerimi teknoloji sınıfına götürüp video izletebiliyordum. Öğretmenliğe başladığım ilk yıllarda okullardaki teknolojik durum kendi ortaokul yıllarımdakinden pek de farkı değildi. Sadece normal sınıflarda kara (yeşil) tahtadan beyaz tahtaya geçilmişti. Aradan geçen 9 yıllık sürede ben daha iyi bir bilgisayar kullanıcısı olsam da derslerime bunu entegre ederken yazıcıdan çıktı almaktan ileri gidememiştim. Konya merkezde çalıştıktan sonra atanıp gittiğim Erzurum'un İspir ilçesinde de teknolojiden daha da yoksun, kitap elinde bolca tahtaya kelimeleri yazan bir öğretmen olmaktan ileri gidemediğimi kabul etmeliyim. Bilgisayarına bağladığım minik hoparlörler derslerimin en teknolojik yanları oldu diyebilirim. Öğrenciler için sınıfa gelen bir bilgisayar ve hoparlör bile çok anlam ifade ediyor olmalıydı ki teneffüslerde dahi etrafıma toparlanıp dinlemek istedikleri şarkıları sıralarlardı. Erzurum'da geçirdiğim bir yılda üç farklı okulda 4.sınıftan 11.sınıfa kadar altı farklı kademenin derslerine girdiğim için itiraf etmeliyim ki iki hatta üç katı deneyim kazanarak yılı bitirmiştım. Beni ve bilgisayar çantamı birlikte gören öğrencilerin gözlerindeki ışığı unutmam mümkün değil. Öğretmenliğimin ilerleyen yıllarında özel bir kolejde çalışma fırsatım oldu. Ekonomik gücün de sağladığı imkanlarla daha çok teknoloji kullanabildiğim dersler yapma şansım oldu. Hemen her ders, akıllı kitaplar sayesinde öğrencilerimin ellerine akıllı kalemleri verip daha eğlenceli ve etkileşimli dersler yapmak benim de yüzümü güldürüyordu. Bir tıkla okuduğumuz hikâyenin videosunu izlemek ve hemen arkasından hikâye ile ilgili etkinliklerin cevaplarını öğrencilerime göstermek hem kolay hem etkili oluyordu.

Ancak ilk kızımı kucağıma aldıktan sonra öğretmenliğe ara verdim. İkinci kızımızın da dünyaya gelmesiyle kızlarımı büyütme için 5 yıl etkin öğretmenliğe ara verip tabiri caizse kabuğuma çekildim. Sadece iki tane özel ders verdiğim öğrencim oldu. Özellikle ana dili Rusça olan bir öğrencimle yaşadığım zorluğu düşündükçe o zamanlar neden teknolojiyi kullanmadım demeden geçemiyorum. Çünkü bu öğrencime İngilizce üzerinden Türkçe öğretmişim ve bu benim için oldukça farklı bir deneyim olmuştu. Şimdi olsa tabi ki anlık çeviri siteleri ile iletişimi sağlardım. Ara verdiğim 5 yılı Türkmenistan'da geçirdiğim için Türkiye'ye döndüğümüzde yeni teknolojik uygulamalar beni bekliyor olmalıydı. Geçen yılların sonunda yine aynı şekilde

karşılaştım ve geri döndüğümde kaldığım yerden devam edebileceğimi gördüm. Hayal kırıklığına uğradığımı kabul etmek zorundayım. 5 yıl sonra yıl 2018 iken öğretmenliğe geri döndüğümde çalışmaya başladığım dil kursunda bir projeksiyon cihazı bile yoktu. Gözükten o ki bıraktığım yerde bile değildim. İngilizce derslerinin vazgeçilmezi olan, teknolojiden faydalanmanın en basit ve etkili yolu olarak bilinen videoları bilgisayarına bağlayabildiğim küçük bir televizyon ekranından öğrencilerime izletebiliyordum. Buna rağmen Kahoot gibi interaktif ve eğlenceli uygulamalar ile teknolojiyi sınıflarımda var olmaya devam ettirdim.

10 ay süren dil kursundaki öğretmenlik maceramın ardından 2019 yılı Eylül ayından başlayıp 2023 Ağustos ayına kadar özel bir üniversitede İngilizce hazırlık sınıflarının derslerine girdim. Sınıflardaki akıllı tahtalar ya da projeksiyon aletleri, elektronik kitapların kullanımını, çevrimiçi kaynaklar işimi epey kolaylaştırıyordu. Tam bir Z kuşağı olan öğrencilerim ve çoğunluğu genç olan meslektaşlarımla mesleki hayatımda teknoloji kullanımını artırdım. Artık yazıcımız bile daha teknolojik idi. Seçenekleri çoğaltılmış, isteğinize göre çıktılarınızı sizin yerinize kategorize eden hatta bir sensörü olduğu için yanına yaklaştığınızda uyku modundan çıkıp hazır hale gelen bir yazıcı. Öğrencilerimin çevrimiçi oyunları sevmeleri derslerimi şekillendirdi diyebilirim. İngilizce konuşmaktan çekinenler için konu ile ilgili ses kaydını Whatsapp'tan gönderme seçeneğini de artık verebileceğim ödevler listesine eklemiştim. Benden çok daha tecrübeli olan meslektaşlarımdan ise hep yeni şeyler öğrendim. Kendini yenileyen kişilerin yeni kaldığı bir zümre ile çalıştım. 2020 yılının başlarında başlayan pandeminin sonucunda tamamen çevrimiçi olan derslerimde her şey bilgisayar karşısında olmak zorunda olunca arayışlarım arttı. Artık kameranın arkasında kalan öğrencilere ulaşmak benim için daha zordu. Sözüm ona teknoloji denilince akla gelen ilk alet olan bilgisayar karşısında ders yapıyorduk ama bu çoğunlukla kendi kendinize bir video kaydı almaktan ileri gitmiyordu. O yüzden, pandemi süreci boyunca, daha çok öğrencileri bireysel çalışmaya yönlendirecek internet sitesi bağlantıları paylaşıp gönüllü olarak İngilizce seviyelerini yükseltmelerini bekledim. Pandeminin ilk aylarını atlatıp yaz tatiline girdiğimizde ailemizin en küçük üyesi oğlum da aramıza katıldı. Üçüncü çocukla birlikte İngilizce öğretmenliğinden bir yıl kadar daha uzak kaldım.

Bu yıllarda teknoloji ile olan bağlarımı sağlamlaştırmak ve derslerimde teknoloji kullanımını geliştirici yollar öğrenebileceğimi düşündüğüm için Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde çevrimiçi olarak yüksek lisansa başladım ancak 3.dönem sonunda bıraktım. Buna rağmen bu üç dönemde aldığım dersler sayesinde derslerimde

kullanabileceğim pek çok yeni internet sitesi ve uygulamalarla kendimi geliştirdim. Öğretmenliğimin ilk yıllarından itibaren dersleri eğlenceli hale getirebilmek için biriktirdiğim her etkinliği çevrimiçi hale getirmeye çalıştım. Kağıtlarla hazırladığım kelime eşleştirme etkinlikleri artık çevrimiçi sitelerde hazırlayıp öğrencilerimle bağlantı paylaşarak yaptırıyordum. Her derse farklı bir şeyler ekleyebilmenin yolunun teknolojiyi etkili kullanmak olduğuna inandım ve inanıyorum.

Teknolojinin en yenisi olan yapay zekâ ile tanışmamız ise iki yıl kadar önce ChatGPT'nin piyasaya sürülmesiyle oldu. Daha önce film konusu olmaktan ileri gitmeyen bu teknolojiyle elinizdeki malzemelerin isimlerini verip akşam yemeği menüsü almak herkesi olduğu kadar beni de heyecanlandırdı. Bir öğretmen olarak tabi ki “Eğitimde neler neler yapar bu teknoloji?” diye düşünmekten kendimi alamadım. Özellikle bir öğretmene ihtiyaç duymadan İngilizce öğrenilebileceği hissi ve gerçeği beni biraz ürküttü de diyebilirim. Kendi de İngilizce öğretmeni olan eşim sayesinde yapay zekâ ile ilgili her gelişmeyi kullanan birinden, birinci elden öğrenme fırsatı buldum ve bu mevzu hâlâ akşam çaylarının yanındaki sohbet konumuz olmaya devam ediyor.

Son bir yıldır yani 2024 yılı boyunca verdiğim özel dersler için bire bir İngilizce öğretiminde yapay zekâyı nasıl etkili kullanabileceğimin yollarını aradım. “Derse ders planından başlanır.” düsturunca yapay zekadan ilk önce derslerimin planlarını yapmasını istedim. En çok telaffuz geliştirici yapay zekâ uygulamalarını kullanmak hoşuma gitti. Haftanın bir günü bir araya geldiğimiz öğrencilerimle yapay zekâ sayesinde ben olmadan telefonlarına yükledikleri uygulamalarla nasıl İngilizce öğrenebileceklerini öğrettim demek daha doğru olacaktır. Derslerde öğrencilerimin yazdıkları hikâyelerin yapay zekâ uygulamalarına resmini çizdirmek için meraklı bakışlarla bilgisayar ekranına bakmak en büyük zevkim oldu. Yapay zekâ ile tanışıklığımız daha uzun yıllar devam edecek gibi gözüküyor. Tabi mesleğimizi elimizden almazsa...

4.1.2. Eleştirel Arkadaşlarımın Yaşam Öykülerinde Teknoloji

Eleştirel arkadaşlarım için Brave ve Destiny takma isimleri kullanılmıştır. Her ikisi de mesleğinde deneyimli öğretmenler olarak araştırmam için teknolojinin onların eğitim hayatlarında nasıl bir sergüzeşte sahip olduklarını anlattılar. Brave adlı arkadaşım, meslektaş olarak çok net ve yapıcı yorumlarını sivri dil olarak görmezseniz ayna gibi yansıtıcı düşüncelere sahiptir. Şu an bir dil kursunda eğitim koordinatörü olarak hem öğretmenlik hem yöneticilik

yapmaktadır. Özel dersler vermeye de devam ettiği için bire bir özel ders konusunda işinin ehlidir denilebilir.

Destiny ise öğretmenliğe aynı yılda başladığım ve hatta bir dönem aynı okulda görev yaptığım bir meslektaşımıdır. Destiny de eleştirirken hiç çekinmeden fikirlerini söyleyebilecek, hayatımda tanıdığım en dürüst kişilerden biridir. Şu an bir devlet okulunda öğretmenlik yapmaktadır. Görev yaptığı mevcut okulu bir ortaokul olsa da hemen her kademeye öğretmenlik yapmış biridir. Zaman zaman özel dersler de veren Destiny'nin derslerin nasıl eğlenceli hale getirileceğini çok iyi bildiğini düşünmekteyim.

Bununla birlikte eleştirel arkadaşlarımdan her ikisi de 15 yıla yakın süredir öğretmenlik yapan tecrübeli öğretmenlerdir. Eleştirel arkadaşlarımdan eğitim ve kariyer geçmişlerine dair görüşmeler yapılarak bu bilgiler edinilmiştir. Her ikisinden de hayat hikayelerinde teknolojinin yerini yazılı bir şekilde anlatmaları istenmiş ve öyküleri aşağıda verilmiştir.

4.1.2.1. Eleştirel Arkadaşım Brave'in Yaşam Öyküsünde Teknoloji

Eğitim Hayatımda Teknolojik Dönüşüm

14 yaşımda lise hayatıma başladığım yıllarımda, sınıfa gelen öğretmenlerin kullandığı teknolojik araçlar oldukça sınırlıydı. Hatırladığım kadarıyla, sınıfa gelen öğretmenlerimiz çoğunlukla teypte kayıtlı şarkılar dinletirdi. Sınıfta kasetler ve bir de televizyon vardı. Bu video kaset çalar (demir kafes içinde kilitli) kullanırdı. Bunun yanı sıra, sınıflarda siyah tahta ve tebeşir kullanımı hakimdi.

Üniversite eğitimime başladığımda, teknoloji kullanımının biraz daha geliştiğini gördüm. Artık sınıflarda projeksiyon cihazları ve bilgisayarlar kullanılmaya başlanmıştı. Öğretim üyelerimiz, ders sunumlarını bu teknolojik araçlar yardımıyla gerçekleştiriyordu. Siyah tahta ve tebeşirin yerini beyaz tahta ve tahta kalemi almıştı.

Üniversite eğitimimi tamamladıktan sonra öğretmenlik hayatına başladım. İlk görev yerim, teknolojik donanımı diğer okullara göre nispeten daha iyi olan bir okul oldu. Burada, sınıflarda akıllı tahtaların kullanıldığını gördüm. Derslerimde bu akıllı tahtaları aktif bir şekilde kullanmaya başladım. Yaklaşık 4 yıl boyunca, akıllı tahta kullanımının avantajlarından yararlandım.

Daha sonra, bir dil kursunda görev aldım. Ancak, buradaki teknoloji kullanımı oldukça sınırlıydı. Sınıflarda sadece beyaz tahtalar vardı. Projeksiyon cihazı ya da akıllı tahta gibi araçlar bulunmuyordu. En teknolojik alet tahtanın altına yerleştirilmiş minik televizyonlardı.

2015 yılından itibaren, teknolojinin eğitim alanındaki kullanımı hızla gelişmeye başladı. Artık sınıflarda projeksiyon cihazları, akıllı tahtalar ve çeşitli e-öğrenme platformları yaygınlaşmaya başladı. Ben de bu teknolojik yenilikleri derslerimde kullanmaya başladım. Öğrencilerimle birlikte, teknolojinin sunduğu olanakları keşfetme fırsatı buldum. 2020 yılında başlayan pandemi süreci, eğitimde teknoloji kullanımını daha da ön plana çıkardı. Okulların kapanmasıyla birlikte, tamamen çevrimiçi eğitime geçildi. Bu dönemde, video konferans araçları, çevrimiçi öğrenme platformları ve çeşitli online uygulamalar hayatımıza girdi. Ben de öğrencilerimle bu teknolojik araçları kullanarak derslerimizi sürdürmeye çalıştım.

Son olarak, yapay zekâ teknolojilerinin eğitim alanına girmesiyle karşılaştım. Özellikle ChatGPT gibi yapay zekâ asistanları, derslerimde yeni olanaklar sunmaya başladı. Öğrencilerimle birlikte, bu teknolojilerin eğitim süreçlerine nasıl entegre edilebileceğini keşfettik. Bu süreçte, yapay zekâ asistanı Monica ile tanışma fırsatı da buldum. Monica, eğitim alanındaki teknolojik gelişmeleri yakından takip eden ve bu konuda bana destek olan bir yapay zekâ uygulaması oldu.

Sonuç olarak, eğitim hayatım boyunca teknolojinin gelişimini ve dönüşümünü yakından deneyimledim. Başlangıçta sınırlı teknoloji kullanımından, günümüzün çeşitli teknolojik araçlarına kadar uzanan bu yolculuk hem benim hem de öğrencilerimin öğrenme süreçlerine önemli katkılar sağladı. Gelecekte, yapay zekâ gibi yeni teknolojilerin eğitimde daha da yaygınlaşacağını düşünüyorum. Bu değişime ayak uydurmak hem öğretmenler hem de öğrenciler için önemli bir gündem maddesi olacaktır.

4.1.2.2. Eleştirel Arkadaşım Destiny'nin Yaşam Öyküsünde Teknoloji

Eğitimimde Teknoloji

90 'lı yıllarda çocuk, bugünlerde bir öğretmen olarak şunu söyleyebilirim ki teknoloji birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da öyle değişti ve gelişti ki bundan daha ilerisini hayal etmek güç geliyor bana. Eğitim hayatım; ilk ve ortaokulda sadece kitap, defter kullanarak devam etti. Eğitimime teknoloji ancak lisede kaset çalar ile kasetlerden bir şeyler dinlemeye başlayınca dahil olabildi. Lise son sınıftayken Kayıp Balık Nemo'yu izlediğimizi hatırlıyorum.

Bekir Hocamız elinde projeksiyon cihazıyla sınıfa girdiğinde hepimiz şaşkınlık içindeydik tabii. Üniversite hayatımda da öyle ultra teknolojik bir süreç yaşadığımdan bahsedemeyeceğim. Bizim temel kaynaklarımız hep kitap, defter olmuştu. Hocalarımızın anlattıklarını yakalayabildiğimiz kadar not alıyor ve sınavlara bu notlardan çalışıyorduk ama takdir edersiniz ki konuşan birinin söylediklerini eş zamanlı olarak not etmek çok da kolay olmuyordu. Bir ses kayıt cihazı bile girememişti 24 numaralı amfiye. Sadece sunum yaparken kullanabildiğimiz projeksiyon cihazımız vardı. Dediğim gibi çok sınırlı şekilde kullanırdık bu projeksiyon cihazını bile. Sunumlar dışında sadece bir kez film izlediğimizi anımsıyorum, Sineklerin Tanrısı. Issız bir adada hayatta kalmak için adeta canavarlaşan çocukların hikayesi.

Ve artık öğretmendirim. Tarih 2009 Eylül'ü idi. Özel okulda çalıştığım için şartlar çok iyiydi. Yazılım kullanımı olan kitaplarımız vardı. Videolar, şarkılar, kitapların akıllı tahtaya yansıtılması derken büyük bir şaşkınlık ve hayranlıkla dahil oluveriyordum bu yeniliklere. Ve gerçekten görüyorum ki hem öğretmen hem de öğrenci için büyük bir konfor sağlayıcı ve akılda daha da kalıcı bir öğrenme sistemiydi bu. Öğrencilik dönemimde ara sıra internet kafeye gidip araştırma yapıp, gerektiğinde yine buradan çıktığımızı alabiliyorken artık okulumda istediğim gibi çıktı alıp, fotokopi çekebiliyordum. Çalıştığım okulun imkanları beni teknolojiye daha yakın hale getirdi diyebilirim.

Bir kaç yıl sonra atanıp MEB'te göreve başladığımda teknolojik olarak yine daha eskiye gitmek zorunda kaldım çünkü Türkiye'de özellikle doğu bölgelerde durum hiç batıdaki kadar parlak değildi. İzmir'den Şanlıurfa Suruç'a gelince bu gerçekle yüzleşmiş oldum. Atandığım erkek lisesinde sınıflarda akıllı tahta vardı ama kilitli olduğu için kullanılmıyordu. Bu durum trajikomik denilebilecek bir gerçek olarak hep aklımda kalmıştır. İstanbul'a taşındıktan sonra ise Fatih Projesi kapsamında sınıflarda akıllı tahta ve internetin varlığıyla rahat bir nefes aldığımı söylemem yanlış olmayacaktır. Bu sayede şarkılar, videolar, etkileyici görsellerle daha çok duyu organına hitap ettiğimiz için öğrenmenin daha kalıcı olduğunu tekrar gördüm ve hatta kendi eğitim sürecimde 15-20 yıl geçmesine rağmen izlediğim 2 filmin hala aklımda kalması da buna en güzel örnek olmuştur.

Daha yakın geçmiş zamana gittiğimizde yıl 2020'de, malum pandemi süreci, teknoloji eğitim alanında daha etkin bir şekilde var oldu daha doğrusu var olma zorundaydı. İyi ki de öyle oldu diyorum şu an. Hem çocuklarım için hem de öğrencilerim için uzaktan eğitimin varlığı çok önemliydi ama ne var ki yüz yüze eğitim ile kıyaslanamayacak kadar yetersizliği

ayrı bir konu olmasına rağmen bir sıfırdan büyüktür mantığıyla düşünürsek teknoloji ile eğitimin bütünleşmesi ve devam edebilmesi çok kıymetliydi.

Özellikle 15-20 yıl içerisinde inanılmaz derecede gelişen teknoloji elbette bir yerlerde biraz daha kontrol edilebilir hale gelmeli diye düşünüyorum bu günlerde. Şimdilerde tüm konular hakkında cevabı olan yapay zekâ programı ChatGPT'nin yaygınlaşması yok artık dediğimiz boyutlara ulaştı. Teknoloji her alanda olduğu gibi eğitimde de var olsun ama bize de özel bir alan kalsın ve ben artık 5-10 yıl sonrasını hayal edemiyorum belki de hayal etmekten korkuyorum.

4.2. Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm

Günlüğüme derslerden önce ve sonra hissettiklerimi yazdım. Yansıtıcı günlüğümde ise yönlendirici sorulara cevaplar vererek derslerimi değerlendirdim. Öğrencilerim için takma ad olarak kendi seçtikleri Peaceful, Prudent ve Serene kelimelerini kullandım. Bu bölümde öğrencilerimin her biri ile yaptığım dörder derse ait günlüklerim ve yansıtıcı günlüklerim sunulmuştur.

4.2.1. Peaceful ile Yaptığımız Derslerle İlgili Tuttuğum Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm

Özel ders veriyorsanız öğrencinizi tanımak için aslında daha çok vaktiniz var gibi düşünülebilir ancak tek bir kişiyle ders yaparken sadece sizinle olan iletişimini gördüğünüz için derinlemesine ve birçok açıdan değerlendirme yapamadığımız için tanımak daha da zorlaşabilir. Bu öğrencim Peaceful ile aylardır ders yapmamıza karşın sessiz bir karaktere sahip olduğundan tanımam ve konuşurmam epey vakit aldı. Kullandığı bilgisayar ve telefonda da anladığım kadarıyla teknoloji ile arası gayet iyi olan kelimenin tam anlamıyla bir Z kuşağı genciydi. İlk derste göz ucuyla benim dizüstü bilgisayarımın bütün özelliklerini keşfetmişti ve bilgisayarımın özelliklerini sayarak beni de şaşırtmıştı. Ancak sayısal dersleri seven ve İngilizce öğrenme amacı İngilizcede sınav hazırlığından ileri gitmeyen bir fen lisesi öğrencisiydi. Özellikle geçen yıl girdiği LGS (Liseye Geçiş Sınavı) hazırlık sürecinde sadece şıklardan doğru olanı bulmaya odaklandığı için telaffuz ve dinleme becerilerinde eksikleri çoktu. Üstelik doğru şıkkı bulduktan sonra telaffuzun doğru mu yanlış mı olduğunu önemsemiyordu. Onun için önemli olan yaptığı etkinlikte doğru cevabı bulmaktı. Yani hedeflerimiz ortak değildi. Ben cevabın doğru olduğu kadar telaffuzunun da doğru olması için uğraşırken öğrencim Peaceful cevabın doğru olmasıyla gururlanıyordu. Zamanla hedeflerimizi aynı noktaya taşıdık diyebilirim. Bu

kısımda Peaceful ile yaptığımız dört dersle ilgili günlüğüme ve yansıtıcı günlüğüme yazdıklarımı göreceksiniz.

4.2.1.1. Birinci Ders- Peaceful

Bu dersimde yapay zekayı ders planı için kullandığımdan öğrencilerimin öğrenmeleri üzerinde etkisi hakkında değil ama öğretmene yol gösterici olması üzerine notlar almıştım. Monica isimli yapay zekâ programını kullandım. İngilizce komutlar verdim. Birkaç cümleyle yapmak istediğim dersin komutlarını verdim ve arkama yaslanıp bekledim. Yapay zekaya verdiğim komut şu şekildeydi:

“Plan an English lesson for a single student. The duration of the lesson is 40 minutes. It is a private lesson. Level is intermediate. Use artificial intelligence tools for English language learning and teaching. (Tek bir öğrenci için İngilizce dersi planla. Dersin süresi 40 dakikadır. Özel bir derstir. Seviye orta düzeydir. İngilizce dil öğrenimi ve öğretimi için yapay zekâ araçlarını kullan.)”

Bu komuta cevap olarak yapay zekanın yazdığı ders planı şu şekilde olmuştur:

Private English Lesson Plan for One Student

Level: Intermediate

Duration: 40 minutes

Objective: To enhance the student's English language skills through the integration of artificial intelligence tools for language learning and teaching.

Materials Needed:

- Computer or tablet with internet access
- Headphones
- Language learning apps (e.g., Babbel, Duolingo)
- Voice recognition software for pronunciation practice
- Online English tutoring platforms (e.g., Cambly, iTalki)

Lesson Plan:

1. Introduction (5 minutes)

- Greet the student and discuss their language learning goals and preferences.
- Introduce the AI tools that will be used during the lesson and explain how they can benefit the learning process.

2. Vocabulary Building (10 minutes)

- Utilize a language learning app to introduce new vocabulary related to a specific theme or topic.
- Engage the student in interactive exercises and quizzes to reinforce and practice the new words.

3. Grammar Practice (10 minutes)

- Use an AI-powered grammar checker or language learning app to work on grammar exercises tailored to the student's level.
- Provide explanations and examples to reinforce grammar rules and concepts.

4. Speaking and Pronunciation (10 minutes)

- Utilize voice recognition software for pronunciation practice and speaking exercises.
- Engage in conversational activities where the student can practice speaking English with AI feedback.

5. Reading Comprehension (5 minutes)

- Select a short passage or article for the student to read using an online English tutoring platform.
- Discuss the content, vocabulary, and comprehension questions to assess understanding.

6. Wrap-Up and Feedback (5 minutes)

- Review key points covered in the lesson and provide feedback on the student's progress.
- Assign homework using AI tools for continued practice and improvement.

Note: Throughout the lesson, monitor the student's engagement and adapt the activities based on their responses and learning pace. Encourage active participation and interaction with the AI tools to maximize language learning outcomes.

Ders planının Türkçesi aşağıdadır:

Bir Öğrenci İçin Özel İngilizce Ders Planı

Seviye: Orta

Süre: 40 Dakika

Amaç: Dil öğrenimi ve öğretimi için yapay zekâ araçlarının entegrasyonu yoluyla öğrencilerin İngilizce dil becerilerini geliştirmek.

Gerekli Materyaller:

- İnternet erişimi olan bilgisayar veya tablet
- Kulaklık
- Dil öğrenme uygulamaları (örn. Babbel, Duolingo)
- Telaffuz pratiği için ses tanıma yazılımı
- Çevrimiçi İngilizce özel ders platformları (örn. Cambly, iTalki)

Ders Planı:

1.Giriş (5 dakika)

- Öğrenciyi selamlayın ve dil öğrenme hedeflerini ve tercihlerini tartışın.
- Ders sırasında kullanılacak yapay zekâ araçlarını tanıttın ve öğrenme sürecine nasıl fayda sağlayabileceklerini açıklayın.

2.Kelime Dağarcığı Oluşturma (10 dakika)

- Belirli bir tema veya konuyla ilgili yeni kelimeleri tanıtmak için bir dil öğrenme uygulaması kullanın.
- Yeni kelimeleri pekiştirmek ve pratik yapmak için öğrenciyi interaktif alıştırmalara ve testlere dahil edin.

3.Dilbilgisi Pratiği (10 dakika)

- Öğrencinin seviyesine uygun dilbilgisi alıştırmaları üzerinde çalışmak için yapay zekâ destekli bir dilbilgisi denetleyicisi veya dil öğrenme uygulaması kullanın.
- Dilbilgisi kurallarını ve kavramlarını pekiştirmek için açıklamalar ve örnekler sağlayın.

4.Konuşma ve Telaffuz (10 dakika)

- Telaffuz pratiği ve konuşma alıştırmaları için ses tanıma yazılımını kullanın.
- Öğrencinin yapay zekâ geri bildirimini ile İngilizce konuşma pratiği yapabileceği konuşma etkinliklerine katılın.

5.Okuduğunu Anlama (5 dakika)

- Çevrimiçi İngilizce özel ders platformunu kullanarak öğrencinin okuması için kısa bir pasaj veya makale seçin.
- Anlamayı değerlendirmek için içeriği, kelime bilgisini ve anlama sorularını tartışın.

6.Toparlama ve Geri Bildirim (5 dakika)

- Derste ele alınan önemli noktaları gözden geçirin ve öğrencinin ilerlemesi hakkında geri bildirim sağlayın.
- Sürekli uygulama ve gelişim için yapay zekâ araçlarını kullanarak ev ödevi verin.

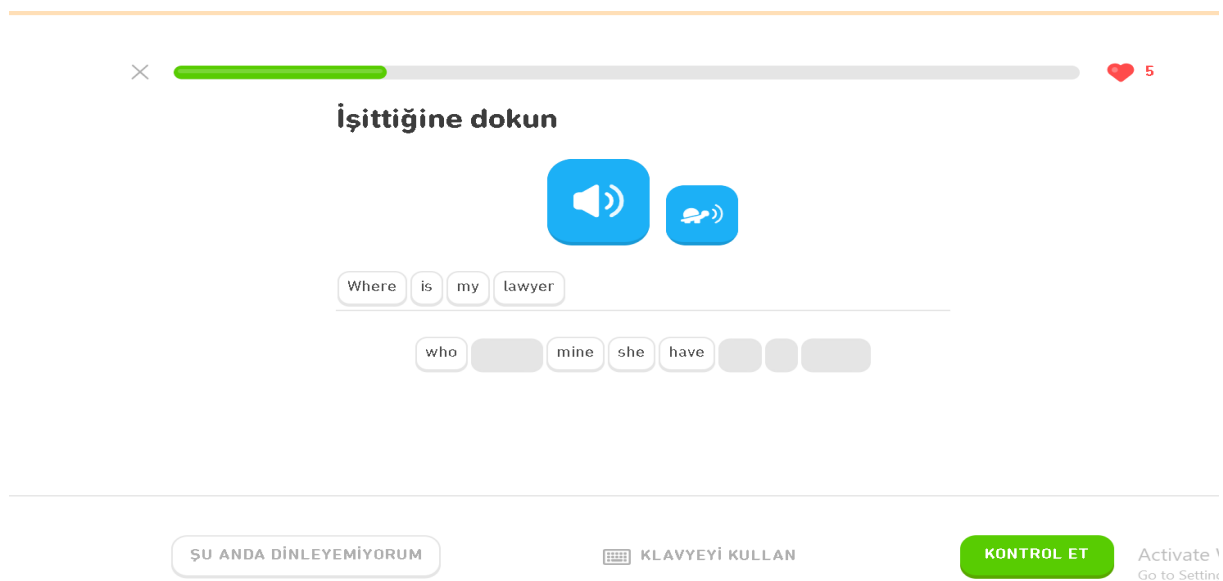
Not: Ders boyunca öğrencinin katılımını izleyin ve yanıtlarına ve öğrenme hızına göre etkinlikleri uyarlayın. Dil öğrenme kazanımlarını en üst düzeye çıkarmak için yapay zekâ araçlarıyla aktif katılımı ve etkileşimi teşvik edin.

Ders planı her ne kadar alışık olduğumuz her açıdan düşünülmüş bir plan gibi gözükse de elle tutulur bir etkinlik vermemişti. Komutlar eksik mi kaldı diye düşünmeden edemedim. Yapay zekanın verdiği ders planını tek bir ders için hazırlanmış bir plandan daha çok bir

dönemlik bir müfredat taslağına benzettim. Aslında yapay zekanın bir derslik değil de araştırmamda kullanacağım dört dersin planlamasını yaptığını düşünüm.

Bu ders planıyla yaptığım derste öğrencime Duo Lingo gibi yapay zekâ uygulamalarını önermekle başladım. Ama bu önerim uygulamanın adını vererek havada kalır diye endişelendiğim için önce kendim uygulama üzerinden bir ders yaptım ve Peaceful ile de onun bilgisayarından birlikte ilk dersi yaptık. Hem Peaceful'dan hem diğer öğrencilerimden mutlaka her gün Duo Lingo ile bir ders yapmalarını istedim.

Peaceful daha önce birçok kez denemesine rağmen tam anlamıyla ve istikrarlı bir şekilde bu aracı kullanmamıştı. Daha önceki derslerde ben de bahsettiğim için telefonunda uygulama olmasına rağmen kullanmıyordu. Bildiği bir araç ile ders yapmanın benim de onun da pek hoşumuza gittiği söylenemez. Peaceful'u bu derste pek şaşırtamayacağımı düşünürken ders planını bir yapay zekâ hazırladı dediğimde derse biraz canlılık geldi. ChatGPT'nin daha neler yapabileceğini eminim benden daha iyi biliyordu çünkü dersi 3 boyutlu bir yazıcının yanında onun bilgisayarında yapıyorduk. Orta seviyeyi seçerek etkinlikleri yapmaya başladık. Daha öncesinden bir aşinalığı olduğu ve sitenin dilini Türkçe olarak seçtiğimiz için bu derste kendimi biraz da gözlem yapıyormuşum gibi hissettim. Etkinlikler bazen cümleyi doğru sıraya koyma şeklinde bazen İngilizce-Türkçe ya da Türkçe-İngilizce çeviri şeklinde ve bazen de sesli kayıt yapıp doğru telaffuzu bulma şeklinde ders boyunca karışık olarak karşımıza geldi. 40 dakikanın sonunda öğrencimden her gün düzenli olarak 10 dakikalık dersler yapacağı sözünü alarak haftaya tekrar buluşmayı temenni edip dersi bitirdik.

Şekil 4.1. Peaceful ile yapılan birinci derste Duo Lingo aracındaki dinleme etkinliğine ait görsel.

Dersi bitirip öğrencimin evinden ayrıldıktan sonra birinci ders ile ilgili yansıtıcı günlüğümü doldurmaya başladım. Her bir başlığın altına ders sonunda hissettiklerimi tek bir cümle ile yazmaya çalıştım. Günlüğümde farklı olarak hedefe yönelik cümleler ve sorular olduğu için bu günlükleri doldururken her dersim baştan sona bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçti. Öğrencim Peaceful ile yaptığımız birinci ders sonunda yansıtıcı günlüğüme yazdıklarım şu şekildeydi:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Öğrencim daha önce uygulamayı bildiği için fareyi ona bırakıp seyretmek en zevkli andı.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Karışık verilmiş cümleyi sıralı hale getirirken her kelimeyi yeniden dinleyebilmek en iyi etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Daha önce az da olsa tanıdığı bir yapay zekâ aracı olduğu için dersten çabucak sıkıldığını görmek en zor andı.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey öğrencinizin Z kuşağı olmasının sizi de o kuşağın içine çekiyor olması oldu.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

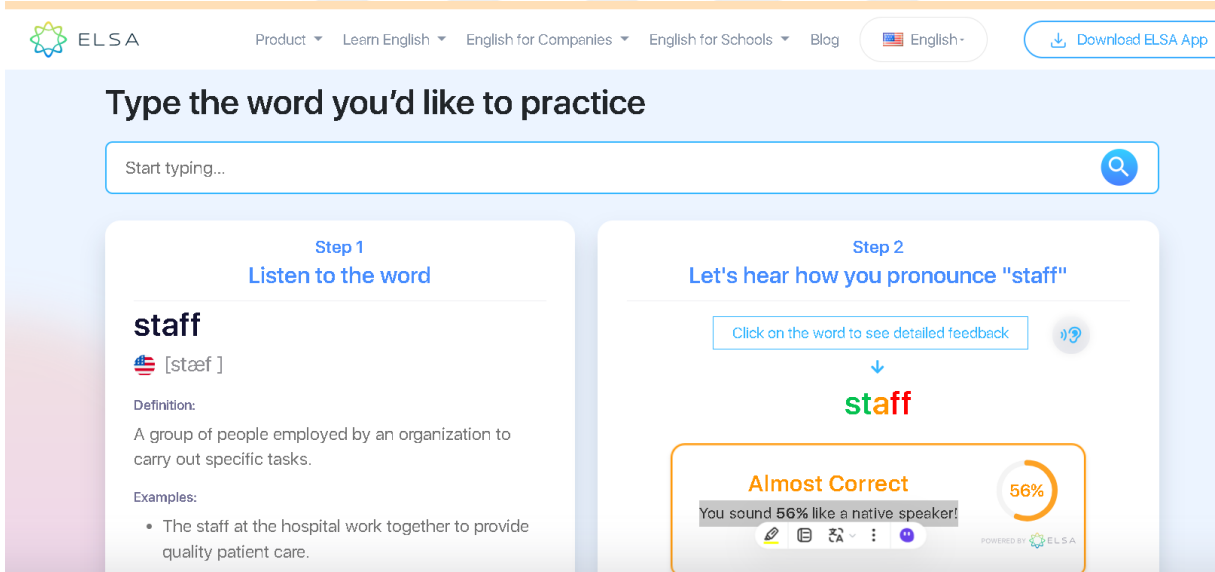
Cevap 5. Bu ders için yapay zekanın önerdiği diğer araçlardan faydalanabilirdim çünkü Peaceful, Duo Lingo uygulamasını zaten biliyordu.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Öğrencimin seviyesine uygun yerden başlamak işe yaramadı. Bir üst seviyeden başlatıp daha çok ilgisini çekebilirdim.

4.2.1.2. İkinci Ders- Peaceful

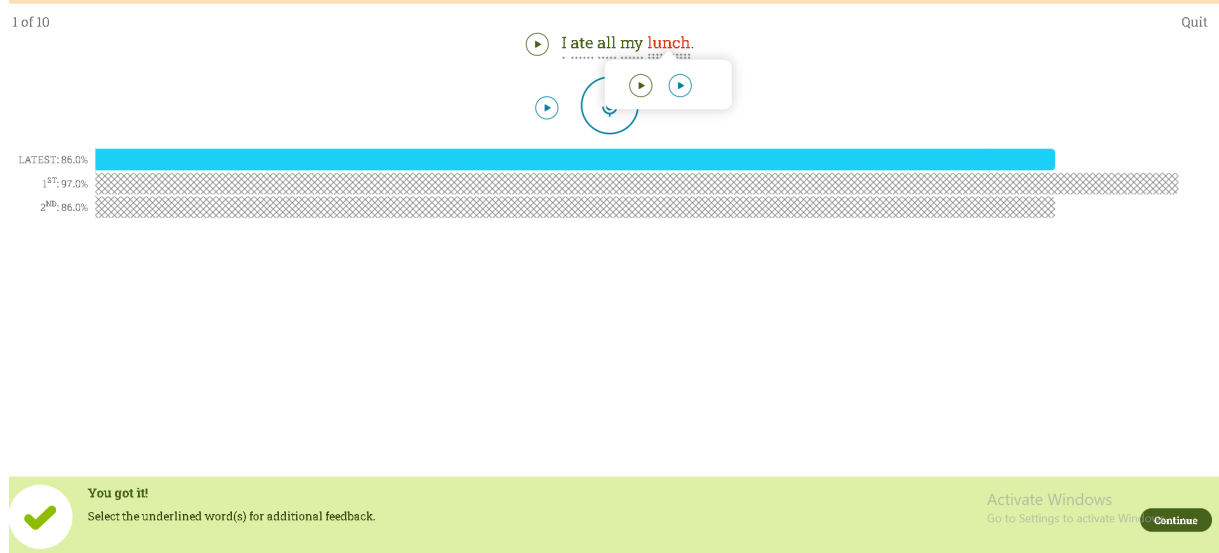
Araştırmamda incelediğim bu derste telaffuz geliştirici AI uygulamalarını deneyimledim. Bu dersin öğrencim Peaceful'un çok hoşuna gitmeyeceğini düşünmeden edemedim. Dersimize başlarken Türkçe açıklamalar yaparak başlamak zorunda kaldım. 9.sınıf öğrencisi olmasına rağmen 4 beceri üzerinden değerlendirdiğimde İngilizce seviyesi A2 düzeyinde değildi tam olarak hatta konuşma becerisi daha da gerilerdeydi. Bu ders biraz da uygulamayı nasıl kullanacağını açıklayarak daha çok rehberlik yaptığım bir ders oldu. Benimle değil de yapay zekâ uygulaması ile etkileşime geçtiği bir dersti. Bunun için Elsa Speak adlı AI uygulamasını kullandık. Elsa Speak uygulamasında önce kelimeler sonra cümleler ile ilerledik. Sık sık Türkçe açıklamalar yaptım. Kullandığımız yapay zekâ aracının sitesinde site dili İngilizce olduğu için hep benden açıklama bekledi. Peaceful sevdi sanki, en azından elinden geldiğince telaffuzlarını düzgün söylemeye çalıştı. Genel olarak daha önce de bahsettiğim gibi söylenişe pek dikkat etmeyen bir öğrencimdi ama yüzdelik oranı %50'nin altında kaldıkça hırslandı sanırım.

Şekil 4.2. Peaceful ile yapılan ikinci derste Elsa Speak aracındaki telaffuz etkinliğine ait görsel.

Elsa Speak ile olan etkinliğimizi yaptıktan sonra SpeechAce adlı araç ile konuşma düzeyini ölçen bir test yaparak başlamak istedim. Ancak test uzun süre alacağı için Peaceful yapmak istemedi ben de isterse kendi seviyesini görmek için istediği zaman bunu yapabileceğini söyleyerek etkinlikleri yapmaya geçtim. Tarayıcıda “dene” seçeneğinden hesap açmadan etkinliklere başladık.17 farklı seçenekten sesli harfler ve basit cümleler kısımlarındaki etkinliklerin bazılarını yaptık. Kendi sesini kaydetmek ve sonra tekrar dinlemek biraz utandırır

da Peaceful ile telaffuz konusundaki sorunu yapay zekâ ile aşabileceğimize inancım tam oldu. Cümleleri önce ben söyleyip kendimi de test etmiş oldum ve tabi ki %97-98’lerde söylediklerim doğrudu. Peaceful için bu uygulamada oranlar diğerine göre daha yüksek çıkıyordu çünkü cümleler ve cümleleri oluşturan kelimeler daha basitti.

Şekil 4.3. Peaceful ile yapılan ikinci derste SpeechAce araçındaki cümle telaffuzu etkinliğine ait görsel.

Öğrencim Peaceful ile yaptığımız ikinci dersimizin sonunda yansıtıcı günlüğüme aldığım notlar şu şekilde olmuştur:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Bu derste sadece İngilizce değil bu araçtaki mevcut diğer dillerin yapay zekâ karakterlerini de inceleyerek hem ülkeler konusunu gözden geçirmiş olduk hem de en eğlenceli an burası oldu.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Öğrencime kendi ses kaydını ve doğru olanı dinleterek hatasını kendinden bulmasını istemem en iyi etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Öğrencim Peaceful telaffuz konusunda pek de istekli olmadığı için mikrofona doğru konuşmasını sağlamak en zor andı.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey dil eğitiminde nasıl başlanırsa öyle devam edildiği oldu. Yanlış öğrenilmiş kelimelerin doğrusunu öğretmek yeni kelime öğretmekten çok daha zor.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Bu derste elle tutulabilen bir mikrofon kullanabilirdim. Bilgisayarın mikrofonuna eğilmek bizi biraz zorladı.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Bu derste kullandığım yapay zekada seviye testini yapabilseydik daha etkili olabilirdi ve tek bir derslik bir uygulama değildi. Daha geniş bir zaman dilimine yayılmalıydı ya da öğrencimden ders öncesinde testi yapmasını istemeliydim.

4.2.1.3. Üçüncü Ders- Peaceful

Bu dersimde beni de heyecanlandıran bir AI uygulaması kullanacaktım. Komutları verip resmini istemek! Tarif edip bunu çiz demeniz yeterli. Derse öncelikle gece nasıl uyuduğunu sorarak başladım. Kaçta yattığını ve kaçta kalktığını sordum. Genellikle derslere girişte ısındırma soruları bu ve benzeri sorular olduğu için öğrencim gayet net cevaplar verdi. Sonrasında öğrencime rüya görüp görmediğini sordum. Gördüğünü ancak hatırlamadığını söyleyince öğrencimden herhangi bir rüyasını anlatmasını istedim. Rüyasını anlatırken Simple Past Tense (Geçmiş Zaman) kullanması gerektiğini söyledim. Burada konu tekrarı yaparak olumlu, olumsuz ve soru cümlelerinin bu yapıda nasıl kurulduğunu hatırlattım. Rüyasını anlatırken daha çok olumlu cümleler kurduğu için düzensiz olan bazı fiillerin nasıl kullanılacağı konusunda sık sık müdahale etmek zorunda kaldım. Anlattığı rüyayı bir dikte programı kullanarak yazmasını istedim. Bu konulara benden daha hâkim bir Z kuşağı mensubu olan öğrencim Peaceful hemen rüyasını cümlelere döktü. “In my dream it was at night and someone tried to catch me and I ran away. I was so scared. (Rüyamda geceydi ve arkamdan biri beni yakalamaya çalıştı, ben kaçtım. Çok korkmuştum.)” dedi. Bu cümleleri AI programına komut olarak kullandık ancak geçmiş zaman cümlelerinin yetersiz geldiğini görünce cümleleri emir cümlelerine dönüştürdük ve rüyasının resmini aldık. Gencraft isimli yapay zekadan öğrencimin rüyasını resme dökmesini beklerken geçen birkaç saniye bizim için oldukça uzun geldi ve gözümüzü ekrandan ayıramadık. Bing AI kullanarak aynı şeyleri yaptık ve Bing AI’ın daha

verimli olduğunu düşündük. Bu dersimin sadece sonuç kısmı yapay zekâ ile harmanlanmış oldu. Her iki AI tarafından oluşturulan görseller şu şekildeydi:

Şekil 4.4. Peaceful ile yapılan üçüncü derste yapay zekâ araçlarının oluşturduğu görseller. Soldaki Gencraft, sağdaki Bing AI

Bu görselleri aldıktan sonra öğrencimle fikir alışverişinde bulunduk. Hem her iki yapay zekâ aracının verdiği görsellerin farklı oluşu hem öğrencimin rüyasının bu görsellerle alakasının olmadığını söylemesi her ikimize de yapay zekanın sınırları olduğunu düşündürdü. İnsan ve zekâsının çok daha farklı ve kaliteli olduğu konusunda hemfikir olduk. Dersin sonunda öğrencimden her iki görsel arasındaki farkı birkaç cümleyle belirtmesini isteyerek dersi bitirdik ki bu ders 40 dakikayı çoktan aşmıştı. Peaceful ile yaptığımız üçüncü dersin sonunda yansıtıcı günlüğümdekiler şu şekildeydi:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Öğrencimin çok ilginç rüyalarını anlatabilmesi en zevkli andı.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Şimdiye kadar deneyimlediğim en heyecan verici yapay zekâ etkinliği diyebileceğim, komut verip görselini istemek en iyi etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Hangi rüyanın resmini çizdireceğimize karar vermek en zor andı.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey dersteki AI'nın oluşturduğu görsel imgelerin öğrencinin ilgisini artırdığıdır.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

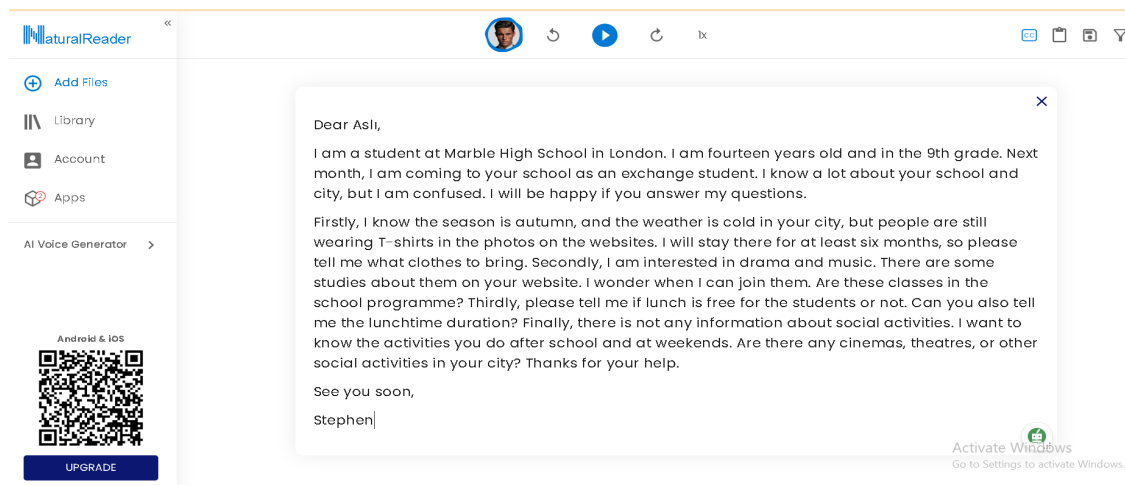
Cevap 5. Görseli isterken daha farklı seçenekleri deneyebilirdik.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Konumuz olan Simple Past Tense cümleleri komut olarak yeterli gelmedi.

4.2.1.4. Dördüncü Ders- Peaceful

Peaceful ile yaptığımız bu derste İngilizce becerilerinden okuma ve anlama üzerinde durduk. Derse hazırlık yaparken kullanacağım metinleri okulda kullandıkları ders kitabından alarak biraz daha aşına oldukları bir ders hazırlamaya çalıştım. Okulda bu yıl boyunca kullandıkları ders kitabından bir okuma metni alıp, bu metni önce kendimiz sonra bir yapay zekâ uygulamasına okuttuk. Natural Reader adlı bu uygulama ile istediğiniz metni kopyalayıp yapıştırarak seçtiğiniz yapay zekâ karakterinden dinleyebiliyorsunuz. Bu derste Noah'ı seçtik ve Noah bizim için metni sesli olarak okudu. Sonra Peaceful'dan okumasını istedim. Dersin sonunda yine içimdeki AI adına hissettiğim tedirginlik bir an alevlenmedi değil. Artık bana ihtiyacı olmadan sadece yapay zekâ uygulaması ile öğrencim okuma derslerini kendi yapabilirdi en azından okuma kısmında bence bir öğretmene ihtiyacı olmayacaktı. Anlama kısmında ise karşılıklı sorular sorarak dersimizi bitirdik.

Şekil 4.5. Peaceful ile yapılan dördüncü derste Natural Reader aracında okuma etkinliğine ait görsel.

Peaceful ile gerçekleştirdiğimiz dördüncü dersin sonunda yansıtıcı günlüğüme yazdıklarım şu şekildeydi:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Yapay zekâ karakterleri hakkında öğrencimin yorumlar yapması en zevkli andı.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Seçtiğimiz yapay zekâ karakterinin verdiğimiz metni okuması en iyi etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Öğrencimin okul kitabından seçtiğim metni çok sevmediğini görmek en zorlayıcı andı.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şeyin yapay zekâ sesinin insan kulağına çok daha az çekici geldiği oldu.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Öğrencimin kendisine metni seçtirerek etkinliği yapabilirdik.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Bu öğrencimi yapay zekâ uygulamaları ile şaşırtıp ders için daha heyecanlı hale getirme planım pek işe yaramadı. Daha farklı yapay zekâ araçları bulabilirdim.

Peaceful ile haftada bir ders yaparak dört haftayı tamamladık. Peaceful ile daha öncesinde derslerimiz olmasına rağmen araştırma dahilindeki derslerimiz temmuz ayı boyunca sürmüştü ve bu son dersle birlikte artık öğrencim için kelimenin tam anlamıyla yaz tatili başlamıştı. Dördüncü dersin sonunda öğrencimin görüşlerini aldığım görüşmemizi yapıp vedalaştık.

4.2.2. Prudent ile Yaptığımız Derslerle İlgili Tuttuğum Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm

Prudent İngilizce öğrenmeyi seven ve isteyen bir öğrencimdi. Hem sevmesi hem ilgili olması dersleri ikimiz için de daha akıcı ve eğlenceli hale getiriyordu. İmam Hatip Lisesi öğrencisi olduğu için aynı zamanda Arapça öğreniyordu. Dil öğrenmeye meyilli olduğundan bazen eğitimini aldığı bu iki yabancı dil arasında karşılaştırmalar yaptığımız da oluyordu. Ama İngilizceyi daha çok sevdiğini her fırsatta dile getirdi.

Bununla birlikte Prudent da hem LGS sürecinden geçtiği için hem de eğitim sistemindeki ezberci yaklaşımdan dolayı İngilizceyi dil değil okul dersi olarak görüyor ve en temel kelimeleri dahi ancak gördüğü zaman hatırlayabiliyordu. Üstelik kendi de kolay kelimeleri hatırlayamadığına epey şaşırıyordu. İngilizce konuştuğumda beni anlamasına rağmen Türkçe cevaplar veriyordu. Ancak yine de ilk dersimizden itibaren ilgisi daha çabuk ilerleyebileceğimizi gösteriyor gibiydi. Bu bölümde öğrencim Prudent ile ilgili günlüğümde ve yansıtıcı günlüğümde olanlar bulunmaktadır.

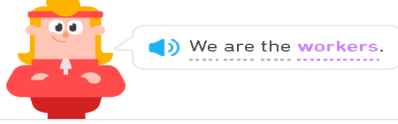
4.2.2.1. Birinci Ders- Prudent

Prudent ile yapay zekanın hazırladığı plandan yola çıkarak Duo Lingo uygulamasının nasıl kullanıldığını anlatan bir ders yaptık. Öğrencime bu dersin planının ChatGPT tarafından hazırladığımı söylediğimden ciddi anlamda şaşırıldı. Dersimize başladık. Daha önce sadece adını duyduğu bu uygulamayı en çok seven öğrencim Prudent oldu. Adını duyduğunda içeriğinden hiç haberi yoktu. YouTube üzerinden izlediği bir videoda uygulamayı duyduğunu hatırladığını söyledi. Onun seviyesine uygun olan dersle başladık. Artık fare öğrencimin elindeydi. En çok sevdiği yanı talimatların Türkçe olması oldu. Sitenin dilini değiştirebilsek de Türkçe kalmasını istedi. Duo Lingo ile yaptığımız etkinliklerde hem İngilizce hem Türkçe kelimeler ve cümleler olması Prudent için onu rahat hissettiren bir durum oldu. Kesinlikle telefonuna indirip her gün dersleri yapacağını belirtti.

×

YENİ KELİME

Bunu Türkçe yaz

İşçiler biziz süt dayım görürüm kariyer

GEÇ

KONTROL ET Activat
Go to Sett

Şekil 4.6. Prudent ile yapılan birinci derste Duo Lingo aracında yapılan çeviri etkinliğine ait görsel.

Prudent ders için benim evime gelmişti. Dersimizi bitirip onu yolcu ettikten sonra yansıtıcı günlüğüme yazdıklarım şu şekildeydi:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Bu dersimin en zevkli anı öğrencimin öğrenmeye bu kadar istekli oluşunu gözlerinde görmemdi.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. En iyi etkinlik çevirilerin olduğu etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. En zorlayıcı an öğrencimin hata yapmaktan korkarak duraksamasıydı.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey bir şeyi severek yaparsanız zamanın çok çabuk geçtiği oldu.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

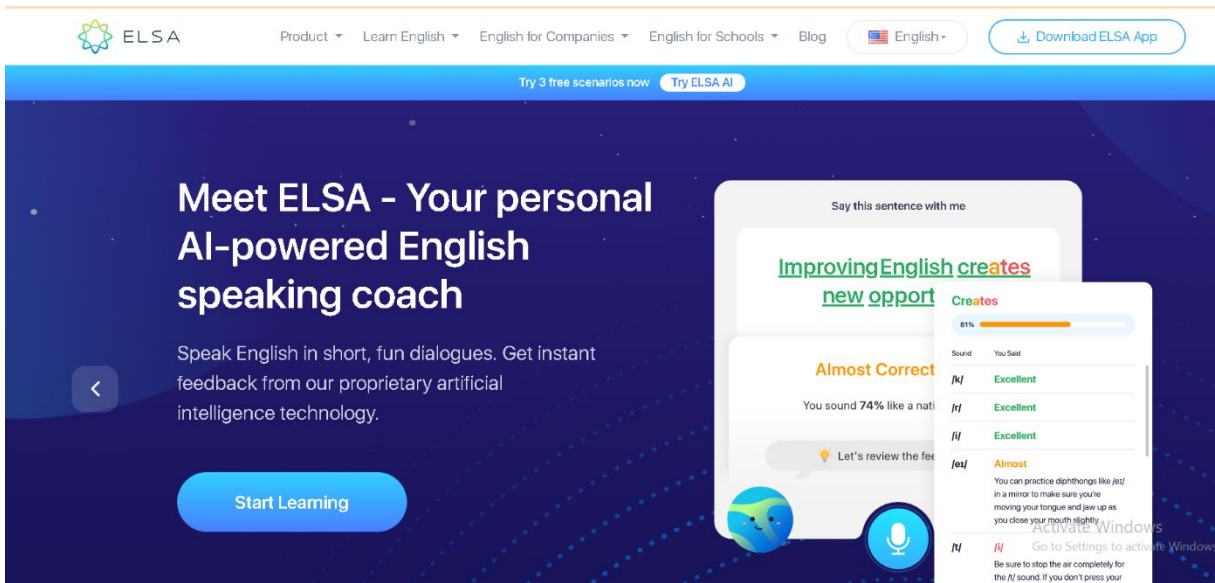
Cevap 5. Bu derste her ne kadar zaman yönetimi sorunu yaşamamam da yapay zekanın önerdiği diğer yapay zekâ araçlarını da kullanabilirdim.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Kullandığım bu yapay zekâ aracında her kelimenin Türkçe anlamının olması yerine eş anlamlı bir kelime ya da İngilizce açıklaması olabilirdi. Çünkü öğrencim kolay yolu seçmeye yöneldi.

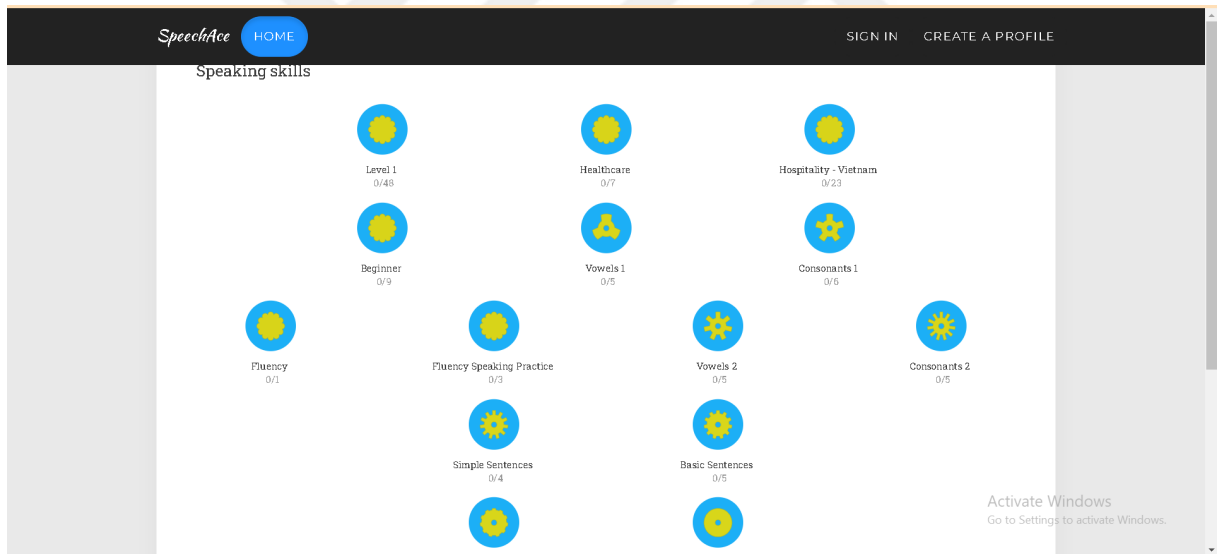
4.2.2.2. İkinci Ders -Prudent

Öğrencim Prudent ile de telaffuz üzerine AI kullanarak araştırmaya dahil olan dersimizi yaptık. Prudent doğru duyabildiği hemen her kelimeyi doğru telaffuz edebilen bir öğrencimdi. Elsa Speak ve Speechace ile yapacağımız etkinlikleri seveceğini düşünerek derse başladım. Elsa Speak aracını tanıttığımda biraz kafası karışmıştı çünkü sitenin dili İngilizce idi ve açıklamalar, talimatlar vesaire gözünü korkuttu. Biraz tedirgin bakıyordu bilgisayar ekranına sanki. Bilgisayarın faresini hemen bana verdi. Dil seçeneklerine baktığımızda altı farklı dil seçeneği vardı ancak Türkçe bunlardan biri değildi. Benim yönlendirmelerimle kelime telaffuzu üzerinde durduk. Daha önceki derslerde Prudent'in zorlandığı kelimelerin listesinden seçtiğimiz kelimeleri çalıştık. Önce dinleyip sonra öğrencime söyleyip doğruluk yüzdesinin ekranda belirmesini bekliyorduk. Bu araç yüzdelik verirken örneğin "You sound 56% like a native speaker!" (Sesiniz %56 oranında bir ana dil konuşmacısı gibi!) diyerek ne kadar doğru söylediğinizi oran şeklinde veriyor. Bu ifade hem beni hem öğrencimi o kadar teşvik etti ki bu oranı %70'lerin üzerine çıkarmak için tekrar tekrar deneyerek eğlenceli bir ders yaptık. Bazen yarışmak derslere kesinlikle başka bir hava katıyordu.

Şekil 4.7. Prudent ile yapılan ikinci derste Elsa Speak aracındaki cümleyi söyleyip doğru söyleme oranını alma etkinliğine ait görsel.

Bu ders için planladığım ikinci araç ise SpeechAce isimli bir ses tanıma sistemiydi. Bu araç aynı zamanda çevrimiçi dersleriniz için Learning Management System (LMS- Öğrenme Yönetim Sistemi) üzerinden içerik üretebileceğiniz bir yer ancak ben özel derste yüz yüze bir öğrencimle telaffuz etkinlikleri yapmak için kullandım. Site dilinin İngilizce olması öğrencim için biraz ürkütücü olsa da etkinlikleri çabuk kavradı. Direkt deneme sayfasını açarak kafasının karışmasını istemedim. Burada 17 farklı etkinlikten bu ders için iki tanesini seçtik. Her bir etkinliği tıkladığınızda karşınıza onlarca kelime ya da cümle çıkıyor. Biri sesli harflerden sadece iki ses üzerine hazırlanmış bir etkinlikti diğeri ise temel cümlelerin olduğu bir etkinlikti. Bu araç tıpkı Elsa Speak gibi ses kaydınızı birkaç saniye içinde analiz ederek yüzdelik oran veriyor ancak her denememiz kayıtlı kaldığı için ilerlemenizi görebiliyorsunuz. Prudent ile bilerek yanlış telaffuzlar yaparak uygulamayı denemeden kendimizi alamadık. Yanlış söylediğinizde hem oran düşüyor hem de yanlış söylenen kısımlar kırmızı renkle gösteriliyor. Bu kırmızı renkli kelimeyi tıkladığınızda size açıklamasını veriyor. Prudent bunu ben kendim de kullanabilirim diyerek sonunda fareyi tekrar eline alabildi.

Şekil 4.8. Prudent ile yapılan ikinci derste SpeechAce aracındaki konuşma becerileri için sunulan etkinlik başlıklarına ait görsel.

Görseldeki etkinliklerden öğrencim Beginner (Başlangıç) olanı seçti, sanırım gözü korkmuştu ama başlayınca keyif aldı ve bu kısmı yaparak dersimizi tamamladık. Dersimiz bittikten sonra Prudent'ı evine yolcu edip hemen yansıtıcı günlüğümü doldurmaya başladım. Yansıtıcı günlüğüme kaydettiklerim şu şekildeydi:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Bu dersimizde öğrencim Prudent’ın yeni bir yapay zekâ aracı keşfedeceği için meraklı gözlerle bana bakışı dersin en zevkli anı idi.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. En iyi etkinlik söylediğiniz kelimeyi hangi oranda ana diliniz İngilizceymiş gibi söylediğinizi gösteren telaffuz etkinliği idi.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Bu derste öğrencimin site dili İngilizce olduğu ve ileri seviyede bir dil kullanıldığı için dersin akışından kopması en zor an oldu.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey eğer siz ümitsizliğe düşüp bırakırsanız kimse sizi devam etmeye zorlayamaz. Dersin başında site dili Türkçe değil diye tedirginlik yaşayan öğrencimden ümidimi kesmeyerek dersi ilerletebildim.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Öğrencimin ilk yapay zekâ aracını kullanmaktaki ümitsizliğini yıkmak için Türkçe açıklamalar yaparak derse başlayabilirdim.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. İki farklı yapay zekâ uygulaması tek bir telaffuz dersi için fazla geldi. Bu derste tek bir uygulama üzerinden ilerleyebilirdim.

4.2.2.3. Üçüncü Ders- Prudent

Üçüncü dersimiz için öğrencim Prudent ile bir araya geldik. Bu öğrencim genellikle ben İngilizce konuştuğum ve beni anladığı halde Türkçe cevaplar verirdi. Bu durum bu derste de böyle devam etti. Dersin ilk bölümünde Simple Past Tense (Geçmiş Zaman) konusunu hatırlayarak başladık. Daha önceki derslerimizde bu konuyu öğretmiştim ancak yeniden hatırlatmam gerekti. Cümle yapılarının nasıl olduğunu gözden geçirip birkaç örnek cümle yaptıktan sonra bana rüyasını anlattı. Rüyası şu şekildeydi:

"One day I had a dream that I was in Istanbul. I saw myself jumping off the 15 July Martyrs Bridge. When I fell into the sea, I saw a huge shark. I suddenly woke up."

“Bir gün rüyamda İstanbul’daydım. 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nden atladığımı gördüm. Denize düştüğümde ise kocaman bir köpek balığı gördüm. Aniden uyandım.”

İki farklı yapay zekâ aracı kullandım. Önce Gencraft adlı yapay zekâ aracına iki farklı şekilde komut vererek Prudent’in kâbus olan rüyasının resmini çizdirdik. Komutlarda öğrencimin cümlelerini komut şekline getirerek yazarak daha net olmasını sağladık. Birkaç saniyelik heyecanlı bekleyişin ardından AI bize resimleri oluşturdu. Bing adlı yapay zekaya komutları verince bu aracın çizimlerini daha başarılı bulduk. Komut verirken “a young girl at the age of 15 jumping off the 15 July Martyrs Bridge into the sea with a huge shark (Henüz 15 yaşında bir genç kızın 15 Temmuz Şehitler Köprüsü’nden dev bir köpek balığıyla birlikte denize atlaması)” şeklinde verdik. Sonuçlar şu şekildeydi:

Şekil 4.9. Prudent ile yapılan üçüncü derste yapay zekâ araçlarının oluşturduğu görseller. Soldaki Gencraft, sağdaki Bing AI.

Görselleri aldıktan sonra hiçbirinin rüyasındaki gibi olmayışı açıkçası pek hoşumuza gitmemişti. Öğrencimin ilk söylediği özellikle Gencraft aracının ürettiği görselin köpek balığı ile sörf yapan birine benziyor olması olmuştu. Öğrencim Prudent da insan zekasının daha sınırsız ve eşsiz olduğunu düşünüyordu. Bu öğrencimle de her iki resim arasındaki farkları sıralayarak dersimizi bitirdik. Dersin sonunda yansıtıcı günlüğüme yazdıklarım şu şekildeydi:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Öğrencimin son zamanlarda hiç rüya görmediğini söylemesi dersin en zevkli anıydı. Dersimiz başlamadan bitebilirdi. Bu durum bizi epey güldürdü.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Yapay zekaya rüyanın görselini çizdirmek en iyi etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. İlk komutla gelen görselin rüya ile alakasız oluşunu görmek en zor andı.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey gerçek hayatla dersi harmanlamanın gerçekten etkili olduğuydu.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Sesli komutlar vererek görseli çizdirebileceğimiz bir yol izleyebilirdim.

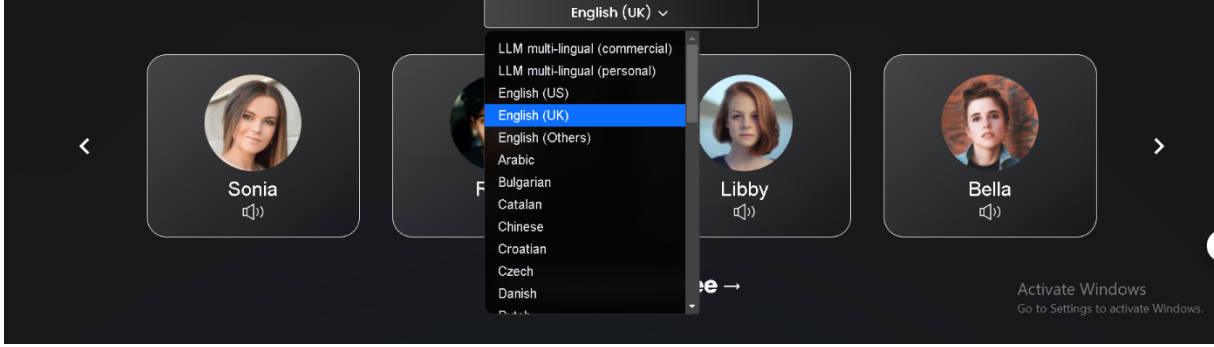
Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Yapay zekâ bizim zihnimizdeki görüntüler kadar zengin görseller sunamadı ve görsel oluştururken farklı font ve seçenekler kullanmak daha etkili olabilirdi.

4.2.2.4. Dördüncü Ders- Prudent

Prudent ile de Natural Reader üzerinden son dersimizi yaptık. Ben artık bu AI uygulamasını kullanmakta daha deneyimli olduğum için bu ders kendimi daha öz güvenli hissettim. Öğrencimden istediği yapay zekâ karakterini seçmesini istedim ve Prudent Bella 'yı seçti. İngiliz İngilizcesi ile metni okuyan bu karakter de insan ve yapay zekanın birleşimi ile oluşturulmuştu. Prudent için okuma metnini ben seçtim. Okulda kullandıkları kitaptan seçmiş olmama rağmen Prudent metni hatırlamadı çünkü okulda devlet kitabı yerine daha çok farklı bir kaynak kitap kullandıklarını söyledi. Ben bu ayrıntıyı nedense daha önce duymama rağmen önemsememiştim. Şimdi keşke dikkat etseydim diyordum çünkü diğer öğrencilerimde olduğu gibi Prudent ile de okuldaki derslerden aşına olduğu bir metin üzerinde çalışmak istemiştim. Okuma anlama dersimizi yaptık.

NaturalReader

Şekil 4.10. Prudent ile yapılan dördüncü derste Natural Reader etkinliğinde karakter dili seçimine ait görsel.

Dersin sonunda bu uygulamada dil seçeneği çok olduğu için diğer dillerin de karakterlerine bakmadan edemedik. Türkçe için sadece üç seçenek olmasına öğrencimle biraz alınmadık değil. Öğrencim daha çok benden duyduğu okuma metinlerini bu kez bir yapay zekadan dinlemişti. Nedense sesin ister istemez yapay zekâ ile olan kısmındaki mekanikliği ikimiz de sevmedik. Bu dersi öğrencimin evinde yapmıştık. Dersi bitirip oradan ayrıldıktan sonra evime gelip yansıtıcı günlüğüme yazdıklarım şu şekildeydi:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Yapay zekâ aracındaki diğer dil seçenekleri ile farklı dilleri dinleyerek anlamaya çalışmak dersin en zevkli anıydı. Böylece dil öğrenmenin sadece İngilizce ile sınırlı olmadığı hatta bu araçlarla yaşam boyu öğrenmenin mümkün olduğunu görmüş oldum.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Seçtiğimiz yapay zekâ karakterinin verdiğimiz metni okuması en iyi etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Yine sitenin dilinin İngilizce oluşunun öğrencim üzerindeki olumsuz etkisini görmek en zorlayıcı andı.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey öğrencinizin ya da kişilerin önyargılarını yıkmamanın duvarları yıkmaktan daha zor olduğuydu. Öğrencim site dili İngilizce olduğu için ben bunu anlayamam diyerek yapay zekâ aracı ile arasına bir duvar koymuştu.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Başka bir yapay zekâ aracı ile anlamayı geliştirici sorular hazırlayabilirdim.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Öğrencim yapay zekanın değil benim okumamın daha etkili olduğunu söylediğinde bu ders için seçtiğim aracın yetersiz olduğunu düşündüm.

Öğrencim Prudent ile de araştırmam dahilinde yaptığımız derslerin sonuna geldik. Öğrencim her ne kadar ben İngilizce öğrenemem, kullanım dili İngilizce olan araçları kullanamam diyerek derslere önyargıyla başlasa da yaptığımız derslerin sonunda İngilizce öğrenebileceği teknolojik araçlardan daha çok haberdar olduğunu söyleyerek memnuniyetini belirtti. Dördüncü haftanın sonunda Prudent ile yaptığımız görüşme bölüm 4.4'te verilmiştir.

4.2.3. Serene ile Yaptığımız Derslerle İlgili Tuttuğum Günlüğüm ve Yansıtıcı Günlüğüm

Öğrencim Serene yatılı bir okulda eğitim aldığı için dersleri planlamak daha zor oluyordu. Sadece hafta sonları eve geliyordu hatta sınav haftaları eve gelmek yerine yurttaki sınavlarına hazırlanmayı tercih ediyordu. Bu yüzden öğrencim Serene ile çok fazla ders yapamadık. Serene de bir İmam Hatip Lisesi öğrencisiydi ve proje sınıfı denilen İngilizce saatlerinin daha fazla olduğu bir eğitim alıyordu. Haftalık 5 ders saati İngilizce görüyordu.

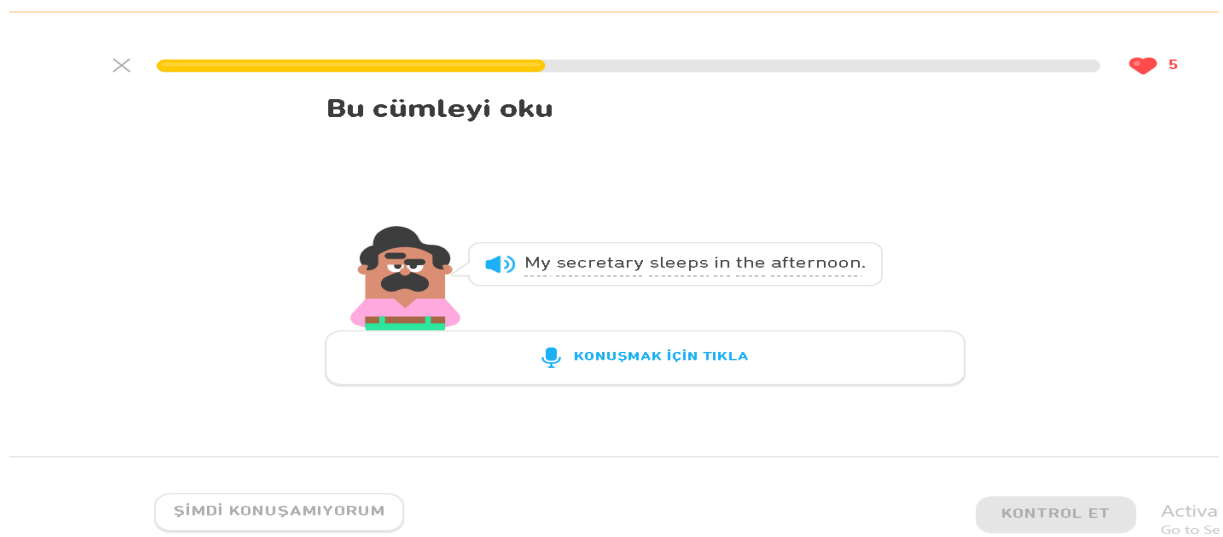
Serene'nin İngilizce ile arası çok iyi değildi hatta Arapça dersini de sevmiyordu ve dil öğrenmeyi sevmediğini açıkça söylüyordu. Daha doğrusu bu ön yargıları ortaokul yıllarından kalmaydı. Özel ders olarak okuldaki İngilizce dersinde ilerleme kaydetmesini bekleyen bir ailesi vardı. Bunu karşılamak için elinden geleni yapıyordu. Benden aldığı özel dersler aracılığıyla İngilizce dil becerilerini geliştirmesi için büyük umutlar besleyen bir ailesinin özellikle babasının beklentilerini karşılamaya kararlı bir şekilde, kendini tüm kalbiyle bu çabaya adadı, çalışmalarında mükemmelleşmek ve İngilizce seviyesinde ilerleme kaydetmek için gayretle çabaladı. Yol boyunca karşılaştığı, akademik iş yükünü diğer sorumluluklarıyla dengelemek gibi zorluklara rağmen, kendini geliştirme konusundaki kararlılığını sürdürdü. Azim ve sıkı çalışma sayesinde sadece İngilizce yeterliliğini geliştirmekle kalmadı, aynı

zamanda eğitimin gücü ve sevdiklerinin desteği konusunda daha derin bir takdir kazandı diyebilirim. Bu bölümde Serene ile yaptığımız derslerde günlüğüme kaydettiklerim yer almaktadır.

4.2.3.1. Birinci Ders- Serene

Öğrencim Serene ile de diğer öğrencilerimle olduğu gibi araştırmamda veri topladığım derslerin ilkinde yapay zekanın oluşturduğu ders planını uygulayarak başladık. Duo Lingo uygulamasını daha önce duysa da hiç kullanmamıştı. Bildikleri kulaktan dolma bilgilerdi. Bu yapay zekâ uygulamasını birlikte yaptıkça çok sevdiğini ve ne kadar iyi olduğunu her defasında dile getirdi.

Derse başlarken bu dersin ders planını ChatGPT yaptı dediğimde şaşkınlığını gizlemedi. Serene bir Z kuşağı mensubu olsa da bu kuşağa has bilinen yaygın özellikleri çok da göstermiyordu. Mesela bilgisayar karşısında fareyi tutuşundan bile anlaşılabilen aşinalık yoktu. Bu derste yine kendi kuyumu kazdığımı düşünerek yani bir öğretmene ihtiyacı olmadan İngilizce öğrenebileceğini öğretmek, uygulamayı tanıtır seviyesine uygun seçtiğimiz dersi yaptık. Cümleleri veya kelimeleri istediği an dinleyebilmek Serene'in hoşuna gitmişti. Aslında telaffuz konusunda kendini çok çabuk geliştirebileceğini ona söyledim. Çünkü ders esnasında dinlediği her kelimeyi duyduğu şekliyle tekrar söyleyip düzgün telaffuz edebiliyordu. Serene de diğer öğrencilerim gibi bu uygulamayı beğenip artık kullanacağını söyledi ve dersimizi bitirdik. Yine bir balık verme değil balık tutmayı öğretme hikayesini birlikte yazmış olduk.

Şekil 4.11. Serene ile yapılan birinci derste Duo Lingo ile yapılan telaffuz etkinliğine ait görsel.

Serene ile dersimizi bitirdikten sonra hemen dersimi değerlendirmek için yansıtıcı günlüğüme şunları yazdım:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Zor alıştırma olarak karşımıza çıkan soruyu ilk denemede yardımım olmadan doğru cevaplayıp ödülü almasıyla yaşadığımız sevinç bu dersteki en zevkli andı.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Dersimizin en iyi etkinliği öğrencimin ekrandaki cümleyi okuyup sesini kaydetmemiz ve doğru olup olmadığını öğrenmek için “kontrol et” butonunu tıkladığımız etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Bu dersin en zorlayıcı anı öğrencimin bir alıştırmayı anlamadığı için dili tutulmuş gibi kalması olmuştu.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey insanların pratik yaptıkça mükemmelleşmesinin kaçınılmaz olduğudur.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Bu derste daha net hedefler koyarak ders planımı daha iyi hale getirebilirdim. Özellikle yapay zekaya verdiğim komutlar daha net olmalıydı.

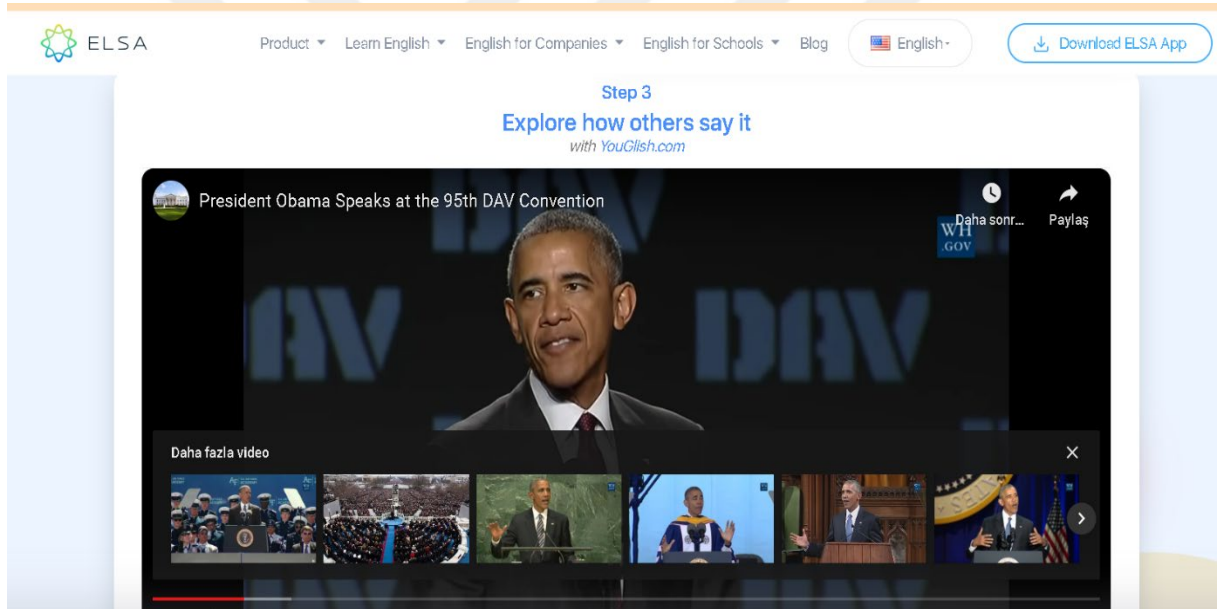
Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Dersimde zaman yönetimim maalesef kötüydü. 40 dakikalık dersin çoğunda ben konuştuğum için istediğim sayıda etkinlik yapamadım. Zamanı daha etkili kullanabilirdim.

4.2.3.2. İkinci Ders- Serene

Elsa Speak deyince aklına Karlar Kraliçesi gelen bir öğrencim Serene. Küçüklüğünde Karlar Kraliçesi Elsa'nın elbisesini çok seviyormuş. Bu Elsa'nın onun bildiği Elsa olmadığını öğrenince hayal kırıklığı yaşamış olabilir. Elsa Speak adlı yapay zekâ uygulamasına daha başlarken site dilinin Türkçe olmayışı öğrencimi tedirgin etmişti. Yazılan her talimata göz

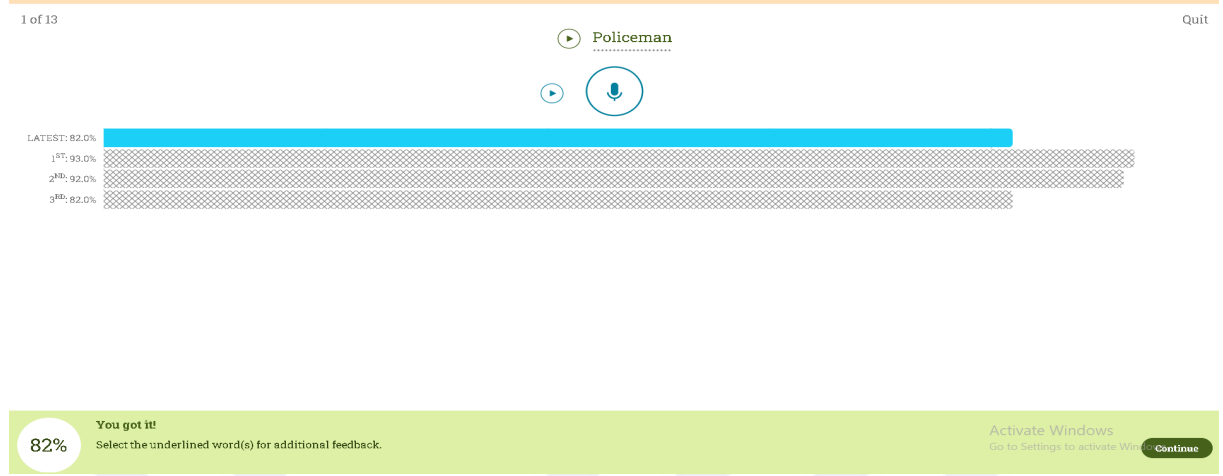
ucuyla bakarak anlamadığını söyledi. Bu dersi tamamen benim yönlendirmelerimle yaptık. Kelime telaffuzları üzerinde durduk. Serene ile bu araç üzerindeki başka bir etkinliği de yaptık. Üzerinde çalıştığımız kelimenin ana dili İngilizce olan kişiler tarafından nasıl söylendiğini içeren videoların olduğu bir adım vardı. “Explore how others say it with YouGlish.com (YouGlish.com ile başkalarının nasıl söylediğini keşfedin)” adımında hedef kelimenin içinde geçtiği kısa videolar sunuyordu. YouGlish.com sitesindeki orijinal videoların ses kalitesi çok iyi olmadığı için dersin bu bölümünün iyi geçtiğini söyleyemeyeceğim. Birkaç kez dinlemek zorunda kaldık ve açıkçası hedef kelimeyi benim tekrar etmem öğrencime daha anlaşılır geldi. Yine de tanınmış birinden ders amacı gütmeyen yapılmış bir konuşmanın içinde öğrendiği kelimeyi duymak benim de öğrencimin de hoşumuza gitmedi değil. Mesela bu derste Barack Obama'nın yıllar önce yaptığı bir konuşmadan alıntı vardı ve Amerika Birleşik Devletleri'nin eski başkanı “parent” kelimesini bizim için telaffuz ediyordu.

Şekil 4.12. Serene ile yapılan ikinci derste Elsa Speak aracındaki hedef kelimenin videosunun bulunduğu etkinliğe ait görsel.

Bu dersin ikinci kısmında SpeechAce adlı uygulama ile devam ettik. Sitede yer alan temel telaffuz etkinliklerinden bazılarını yaptık. Serene ile sesli harflerden “ə ve ʌ” sesleri üzerine çalıştık ve sonrasında temel cümleleri yaptık. Bu uygulama ses kaydınızı alıp doğruluk yüzdesini verebiliyor. Öğrencim bu aracı teste tabi tutmak istedi. Kelimeleri bilerek yanlış telaffuz etmeye başladı. Yazıldığı gibi okuyunca İngilizceyi bozarak bu uygulamanın kendimizce güvenilirliği test etmiş oluyorduk. Yapılan her denemeyi kaydettiği için de ne kadar doğru ve yanlış söylediğimizin oranlarını da görebiliyorduk. Bu ders bol kahkahalı olmuştu ve

İngilizceyi bu öğrencime sevdirmeme vesile olan uygulamalara müteşekkir kalacağımı düşünüyorum.

Şekil 4.13. Serene ile yapılan ikinci derste SpeechAce aracında sesli harflerin söylenişi ile ilgili kelime etkinliğine ait görsel.

Serene ile dersimizi bitirdikten sonra dersle ilgili fikirlerimi yazdığım yansıtıcı günlüğüm şu şekildeydi:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Bu dersin en zevkli anı yapay zekâ aracı Elsa ile Karlar Kraliçesi Elsa'nın öğrencimin kafasını karıştırdığı an olmuştu.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. "How to Pronounce (Nasıl Telaffuz Edilir)" etkinliği en iyisiydi.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Etkinlikleri yaptığımız yapay zekâ araçlarının site dili İngilizce olması öğrencim açısından en zorlu an oldu.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bu dersimde öğrendiğim en önemli şey her bir öğrencinin seviyesine uygun etkinlik seçmenin ne kadar gerekli olduğu oldu.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Başka bir yapay zekâ aracı seçebilirdim çünkü özellikle ikinci kısımdaki aracın verdiği kelimeler fazla basitti.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Etkinlikleri yaptığımız aracın bir bölümündeki “YouGlish.com” adlı sitedeki videoların kalitesi düşüktü daha kaliteli olabilirdi.

4.2.3.3. Üçüncü Ders- Serene

Yine bir kız öğrencimle rüyalarla başladığımız ve uzun uzun konuştuğumuz bir ders olacak gibiydi ki öyle de oldu. Serene bu gece rüya görmediği için önce dersi iptal mi etsek dedik ama yapay zekâ ile rüyanın resmini çizdirmek fikri ikimizi de heyecanlandırdı. Ancak öncelikle konu tekrarı yaparak Simple Past Tense (Geçmiş Zaman) cümlelerini nasıl yaptığımızı örneklerle yeniden hatırladık. Sonunda gördüğü bir rüyayı hatırlayan Serene anlatmaya başladı. Öğrencimin daha düzgün cümleler kurması için rüyasını önce sözlü sonra yazılı hale getirdik. Rüyasında göz renkleri farklı biraz korkunç bir kedi gördüğünü ve bu kedinin hoplayıp zıpladığını anlattı. Öğrencimin cümlelerinde düzeltmeler yaparak verdiğimiz komutlarla Gencraft ve Bing AI araçlarına çizdirdiğimiz görseller şu şekilde oldu:

Şekil 4.14. Serene ile yapılan üçüncü derste yapay zekâ araçlarının oluşturduğu görseller. Soldaki Gencraft, sağdaki Bing AI.

Görselleri her iki yapay zekâ aracından aldıktan sonra bilgisayar ekranında yan yana koyup, öğrencimden aralarındaki farkları İngilizce söylemesini istedim. Öğrencim öncelikle

yapay zekanın oluşturduğu görseldeki kedilerin de korkunç olduğunu söyleyerek beni şaşırttı çünkü diğer öğrencilerim kendi rüyaları ile oluşturulan görseller arasında hiç benzerlik olmadığını söylemişlerdi. Görselleri karşılaştırma işini yaptıktan sonra dersi bitirdik. Serene ile bu dersimizi bitirdikten sonra yansıtıcı günlüğüme yazdıklarım şu şekilde olmuştur:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Konu rüyalar olduğu için içerik olarak konuşacak şeyin çok olması bu dersimin en zevkli tarafı oldu.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Yapay zekaya rüyanın görselini çizdirmek en iyi etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Yeterli ve doğru komutu verebilmek en zor andı.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey eğer konunun gerçek hayatla ve öğrencinin ilgi alanları ile bağlantısı varsa dersin kesinlikle daha eğlenceli ve öğretici geçtiğidir.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Görselini aldığımız rüyanın kâğıda çıktısını alabilirdim. Dersin sonunda elinde tutacağı bir materyal bu öğrencim için daha etkili olabilirdi.

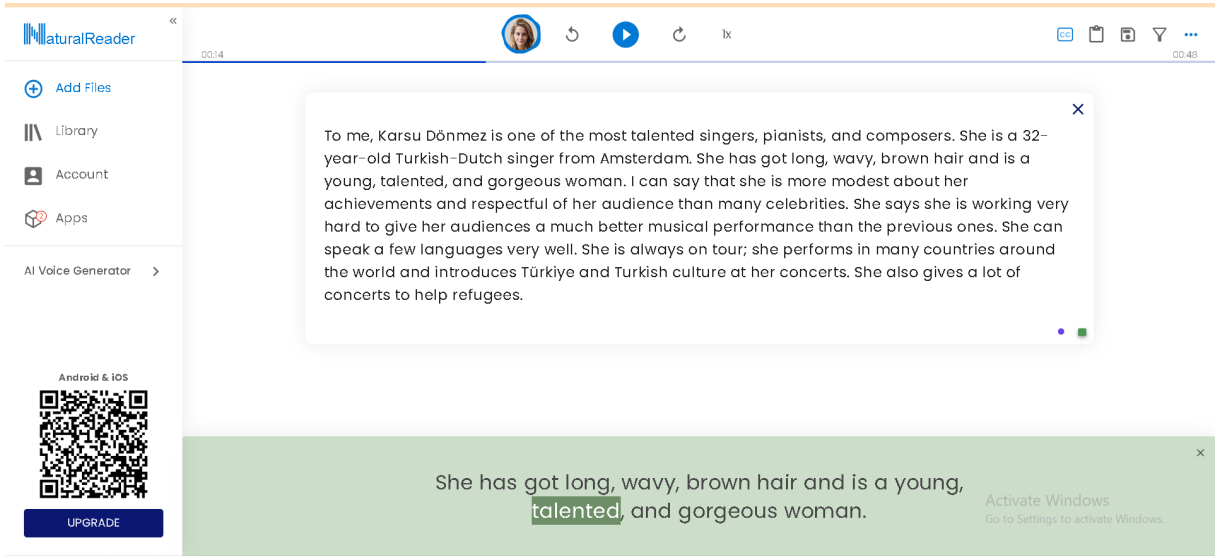
Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Bu derste direkt cümleler işe yaramadı ve sesli komutlar vererek bu etkinliği yapmak daha etkili olabilirdi. Hatta konu rüyalar iken yapay zekaya rüya tabiri yaptırmak daha eğlenceli olabilirdi.

4.2.3.4.Dördüncü Ders- Serene

Bu derste öğrencim Serene'den okuma metnini seçmesini istedim. Okulda kullandıkları kitaba "<https://ogmmateryal.eba.gov.tr/>" adresinden kolayca ulaşabildiğimiz için bu kez metni öğrencime seçtirdim. Uplift Grade 9 kitabından ilk dönem ünitelerinden olan bir okuma parçasını seçti. Bu dersimizde okuma ve anlama yapacaktık ama benim için daha çok dinleme

gibi geçti. Natural Reader adlı uygulama ile seçtiğimiz metni yapay zekâ karakterimize okuttuk. Serene, Emma adlı karakteri seçti. Emma da İngiliz İngilizcesi ile metinleri okuyan bir karakterdi. Emma bizim için metni sesli okudu, biz dinledik. Metin ile ilgili sorular sorarken Emma'ya tekrar tekrar cevabın olduğu cümleleri okuttum. Bu, istediğiniz metni sesli kitap haline getirmek demektir. Öğrencim okulda akıllı tahta ile de öğretmenin bunu yapabileceğini söyledi. Belki de birilerinin ufkunu açabileceğimi düşündüm.

Şekil 4.15. Serene ile yapılan dördüncü derste Natural Reader araçındaki metin okuma etkinliğine ait görsel.

Serene ile dördüncü yani son dersimizi yaptıktan sonra görüşme kısmına geçtik. Görüşme bittikten sonra yansıtıcı günlüğüme yazdıklarım şu şekilde oldu:

Soru 1. En zevkli an...

Cevap 1. Bu derste en zevkli kısım öğrencime yapay zekâ karakterini seçtirdiğim an oldu.

Soru 2. En iyi etkinlik...

Cevap 2. Yapay zekanın metni okuması en iyi etkinlikti.

Soru 3. En zorlayıcı an...

Cevap 3. Öğrencim ile metni seçmek biraz zorlayıcı ve zaman kaybettirici oldu.

Soru 4. Bugün öğrendiğin en önemli şey neydi?

Cevap 4. Bugün öğrendiğim en önemli şey yapay zekâ her ne kadar işleri kolay ve basit hale getirse de insanoğlu olarak yine de birbirimize ihtiyaç duyduğumuz oldu. Çünkü öğrencim benim okumamı daha çok sevdiğini söyledi.

Soru 5. Neyi farklı yapabilirdim?

Cevap 5. Bu derste okuma etkinliğinin dışında anlama etkinlikleri için de uygun bir yapay zekâ kullanabilirdim.

Soru 6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?

Cevap 6. Bu derste kullandığım yapay zekada cümleleri istediğiniz yerden geri sarabilme özelliği yoktu. Özellikle anlama sorularını cevaplarken cevabın olduğu kısmı okutmak isterken istediğimi yapamadım.

Serene ile gerçekleştirdiğimiz araştırma dahilindeki dört dersin sonunda görüşlerini aldığım bir görüşme gerçekleştirdik. Serene de diğer öğrencilerim gibi yapay zekâ teknolojisinin sunduğu imkanların genişliğini gördükçe daha keyifli İngilizce dersleri hayal etmeye başladı. İsterse İngilizce öğrenmeye karşı olan yeteneğini açığa çıkarabileceğini kendisi de biliyordu.

4.3. Öğrencilerimin Teknoloji ve Derste Kullandığımız Yapay Zekâ Araçları Hakkında Görüşleri

Üç öğrencim ile yaptığımız dersler sonunda yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan soruları sorarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler veli izinleri alındıktan sonra ses kaydı olarak kaydedilmiştir. Sohbet havasında geçen görüşmeler sonunda hepsinin görüşleri tek bir başlık altında toplanarak bu bölümde verilmiştir. Görüşme soruları toplam 6 sorudan oluşmaktadır. İlk 2 soru teknolojiye dair tutumlarına yönelik sorularken, 3,4,5 ve 6. sorular yürütülen derslerde kullandığımız yapay zekâ etkinlikleri hakkındaki görüşlerini almaya yönelik sorular olmuştur. Görüşme esnasında aldığım notlar ve görüşme kayıtlarının tekrar tekrar dinlenmesiyle şekillenen ve yazıya dökülen öğrenci görüşleri bu kısımda verilmiştir.

Görüşme soruları aşağıdaki gibidir ve aynı zamanda ekler bölümünde verilmiştir. Görüşme soruları teknoloji ve derslerde kullanılan yapay zekâ teknolojisi ile ilgili tutumlarını öğrenmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. (Bakınız Ek.3, sayfa 152)

1. Teknolojinin hayatındaki yeri nedir?
2. Derste kullandığımız yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikleri beğendin mi? Neden?
3. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten neler öğrendin?
4. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten aklında kalanları bana anlatır mısın?
5. Yapay zekâ etkinliklerinde en çok hoşuna giden şey ne oldu?
6. Yapay zekâ etkinliklerinden hoşuna gitmeyen şey ne oldu?

Görüşmelerden elde edilen veriler, katılımcıların yaşadıkları deneyimleri ve anlatılarını içermektedir. Bu veriler, hikayeleştirilerek anlatı tekniği ile analiz edilmiştir. Anlatı analizi, bireylerin kendi perspektiflerinden deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını ve bu deneyimlerin onların yaşamlarındaki etkilerini anlamamıza yardımcı olan önemli bir yöntemdir. Bu teknik, katılımcıların kişisel hikayeleri üzerinden daha derinlemesine ve nüanslı bir değerlendirme yapmamıza olanak sağlar (Hamilton vd., 2008). Anlatı analizi, öyküleyici sorgulama olarak da adlandırılan bir yöntem olup, elde edilen verilerin zenginliğini ve karmaşıklığını ortaya koyarak araştırma bulgularının daha etkili bir biçimde sunulmasına katkı sağlamaktadır. Bu yaklaşım, katılımcıların deneyimlerini ve bakış açılarını daha anlamlı ve bütüncül bir şekilde değerlendirmeyi mümkün kılmaktadır (Alan, 2016). Bahsedilen sebeplerle araştırmada, görüşmelerden elde edilen veriler hikayeleştirilmiş ve anlatı tekniği kullanılarak derinlemesine analiz edilmiştir. Bu yöntem, yalnızca verilerin anlamlılığını artırmakla kalmayıp, aynı zamanda bulguların bağlamsal ve öznel yönlerini de ön plana çıkararak araştırmanın genel geçerliliğini güçlendirmiştir.

4.3.1. Peaceful'un Görüşleri

Daha önce de belirttiğim gibi tam bir Z kuşağı çocuğu olan öğrencim Peaceful için teknoloji çok önemli idi. Teknoloji hem okul derslerine yardımcı hem eğlence anlamına geliyordu. İngilizce, öğrencim için oynadığı oyunlarda daha başarılı olmak için gerekli bir araç anlamı taşıyordu. Peaceful kendisi için teknolojinin çok önemli olduğunu, arkadaşlarıyla teknoloji sayesinde daha rahat görüşebildiğini ve teknolojinin öğrenmeyi eğlenceli hale getirdiğini dile getirdi. İngilizce öğrenmenin hem zorlayıcı hem heyecan verici olduğunu söyledi. Bazen gerçekten sinir bozucu olduğunu da ekledi. Öğrencim AI etkinliklerini gerçekten sevdiğini, teknolojinin daha etkileşimli ve eğlenceli dersler yaratabildiğini söyledi. Yapay zekâ etkinliklerinden telaffuz etkinliğinin oyun gibi olduğunu ve böylece öğrenmeye yardımcı olduğunu ifade etti. Kendi kendine de İngilizce öğrenebileceğine daha çok inanmaya başladığını, Duo Lingo ile daha çok ilgilenmediği için pişman olduğunu söyledi. Yapay zekâ etkinlikleri sayesinde “staff” kelimesini artık hep doğru telaffuz edeceğini söyledi. Bununla

birlikte yapay zekâ araçlarından özellikle SpeechAce’i kullanışlı bulmadığını ekledi. Öğrencim Peaceful’un görüşme sorularına verdiği cevaplar aşağıdaki gibidir:

1. Teknolojinin hayatındaki yeri nedir?

“Benim için her alanda çok önemli eğitimde olsun, eğlenme de olsun, sağlık alanlarında olsun her alanda yardımcı olduğu için.”

2. Derste kullandığımız yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikleri beğendin mi? Neden?

“Beğendim. Çünkü mesela sesimi dinleyip ne kadar doğru söyleyebildiğimi öğrenebiliyorum. Çeviri yapabiliyorum.”

3. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten neler öğrendin?

“Parents kelimesini öğrendim. Brother ve sister karışımı olan siblings kelimesini öğrendim. Bunlar kaldı aklımda.”

4. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten aklında kalanları bana anlatır mısın?

“İngilizce yazdığım rüyayı resme dökabiliyor. O aklımda kaldı.”

5. Yapay zekâ etkinliklerinde en çok hoşuna giden şey ne oldu?

“Rüyamın resmini görmek hoşuma gitti.”

6. Yapay zekâ etkinliklerinden hoşuna gitmeyen şey ne oldu?1. Teknolojinin hayatındaki yeri nedir?

“Mesela bir yapay zekâ aracı “Japon” diyerek yanlış telaffuz etsem de sesime yüksek puan verdi.”

4.3.2. Prudent’in Görüşleri

Diğer öğrencilerime göre daha sessiz ve çekingen olan öğrencim Prudent teknolojinin hayatının her alanında olduğunu ve okuldaki derslerine yardımcı olması için teknolojiden yararlandığını belirtti. İngilizce öğrenmek onun için eğlence anlamına geliyordu. Derslerde kullandığımız yapay zekâ araçlarını çok beğendiğini çünkü çoğunda eğlenerek öğrenebileceğini gördüğünü söyledi. Bu etkinlikler sayesinde öğrendiği kelimeleri sıraladı ve en çok aklında kalanın “parent (ebeveyn)” ve “sibling (kardeş)” kelimeleri olduğunu belirtti. Kendi kendine de

yapay zekâ araçları kullanarak kendini geliştirebileceğini ekledi. Duo Lingo ile tanıştığına çok memnun oldu. Duo Lingo uygulamasını sevmesinin en büyük sebebi yönergelerin Türkçe olması olduğunu söyledi. Yaptığımız etkinliklerde eğer yapay zekâ aracının yönergelerinin dili İngilizce ise bunun çok zor olduğunu ve hiç hoşuna gitmediğini dile getirdi. Elsa Speak ve SpeechAce araçlarını ben olmadan kullanamayacağını söyledi. Gördüğü rüyanın görselini aldığımız dersin en ilginç ders olduğunu ekledi. Öğrencim Prudent'ın görüşme sorularına verdiği cevaplar aşağıdaki gibidir:

1. Teknolojinin hayatındaki yeri nedir?

“Teknolojinin aslında bayağı önemli çünkü neredeyse tüm işlerimi orada halledebiliyorum. Zor işlerimi en çok da İngilizce ödevlerimi teknolojisi sayesinde halledebiliyorum. Hoca okulda ödevler veriyor. Bilemediğim kelimeleri ve cümleleri hocama sormaktansa teknoloji sayesinde daha iyi bir şekilde öğrenebiliyorum.”

2. Derste kullandığımız yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikleri beğendin mi? Neden?

“Beğendim. Hem bilgilendirme amacıyla yapılmış hepsi hani daha kolay öğrenmek için. O yüzden çok beğendim. En çok da Duo Lingo’yu beğendim.”

3. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten neler öğrendin?

“Yeni kelimeler öğrendim. Bir de zor zamanlarımda kullanabileceğimi öğrendim.”

4. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten aklında kalanları bana anlatır mısın?

“Duo Lingo kaldı aklımda. Bir de parents ve sibling kelimeleri var.”

5. Yapay zekâ etkinliklerinde en çok hoşuna giden şey ne oldu?

“Duo Lingo oldu çünkü dili Türkçe. Görevleri Türkçe verdiği için daha kolay yapabiliyoruz.”

6. Yapay zekâ etkinliklerinden hoşuna gitmeyen şey ne oldu?

“İkinci derstekileri (Elsa Speak ve SpeechAce yapay zekâ araçları) sevmedim. Çünkü seviyesi çok yüksek, anlaması çok zor, konuşması çok zor, okuması daha da.”

4.3.3. Serene'nin Görüşleri

Öğrencim Serene teknolojiyi en çok eğlence ve iletişim amaçlı kullandığını söyledi. İngilizcenin zor bir ders olduğunu ama anlayınca zevkli hale geldiğini ve hayatta çok işe yarayacağını ifade etti. Yapay zekâ etkinliklerini, seviyesi kolaydan zora doğru gittiği için beğendiğini söyledi. Etkinliklerin sonunda daha fazla kelime öğrenmesi gerektiğini gördüğünü söyledi. Etkinliklerden en çok aklında kalanın telaffuz geliştirici etkinlikler özellikle kelimeyi dinletip sonra kendi ses kaydını aldığı etkinlik olduğunu söyledi. Ayrıca cümle kurmayı öğretici etkinlikleri de beğenmişti. Serene de talimatların İngilizce olduğu etkinlikleri pek sevmemişti. Komut vermenin zorlaştığını düşünüyordu. Yönergeler İngilizce olunca ne yapması gerektiğini tam anlayamadığı için etkinliklerin daha zor geldiğini ifade etti. Bu sebeple keşke kullanım dilleri Türkçe olsaydı deyip Elsa Speak ve SpeechAce'si eleştirdi. Rüyası için kullandığımız yapay zekâ araçları ile daha farklı görseller almak istediğini ekledi. Öğrencim Serene'nin görüşme sorularına verdiği cevaplar aşağıdaki gibidir:

1. Teknolojinin hayatındaki yeri nedir?

“Teknoloji hayatımda bayağı gerekiyor. Eğlencede kullanıyorum. Konuşmak amaçlı kullanıyorum. Mesela ödevlerime bakarken kullanıyorum.”

2. Derste kullandığımız yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikleri beğendin mi? Neden?

“Beğendim çünkü hem öğrenmek amaçlı yani kolaydan başlayıp zora doğru gittiği için şey yapıyor. Öğrenciye ben yapabilirim dedirtiyor. O yüzden daha çok ilerlemesini sağlıyor.”

3. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten neler öğrendin?

“Bu tür etkinliklere daha çok ulaşabilmem ve daha fazla kelime öğrenmem gerektiğini öğrendim.”

4. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten aklında kalanları bana anlatır mısın?

“Mesela sesi dinletip onu sana söyletmesi de güzel yani ses aşinalığı yapıyor. Sonra cümle kurdurmayı da öğretmesi güzel.”

5. Yapay zekâ etkinliklerinde en çok hoşuna giden şey ne oldu?

“Konuşturup sonucunu (doğruluk oranını) tekrar göstermesi.”

6.Yapay zekâ etkinliklerinden hoşuna gitmeyen şey ne oldu?

“Sevmediğim yok ama mesela bazı programların İngilizce olması bir tık zor oldu.”

4.4. Eleştirel Arkadaşlarımın Gözlem Günlükleri

Araştırmamdaki bulguların bu kısmı eleştirel arkadaşlarımın derslerimi değerlendirmeleri ile elde edilmiştir. Eleştirel arkadaşlarımın derslerim hakkındaki görüşlerini aktardıkları gözlem günlükleri bu bölümde verilmiştir. Her bir eleştirel arkadaşım üç öğrencimle yaptığım dört dersin ders planlarını, benim günlük ve yansıtıcı günlüklerimi incelediler ve ayrıca derslerime fiziki olarak katılarak bu gözlem günlüklerini doldurdular. Hem Brave hem Destiny sabırla derslerimi takip edip fikirlerini paylaştılar. Gözlem günlüğünde dört başlık bulunmaktadır. Buradaki sorular ayrıca yansıtıcı günlüktekilerle paralel gitmektedir. Bunlar 1) Dersin en iyi anı nedir? Neden?, 2) Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?, 3) Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilir?, 4) Daha etkili ne olabilir? şeklindeydi. Gözlem günlüklerinde yer alan sorular, yansıtıcı günlüklerdeki sorularla içerik ve amaç bakımından paralellik göstermektedir. Her iki eleştirel arkadaşım da görüşlerini birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü dersler başlığı altında topladılar.

4.4.1. Brave’in Gözlem Günlükleri

Eleştirel arkadaşım Brave araştırma dahilindeki derslerle ilgili görüşlerini gözlem günlüklerine aktarmıştır. Bu gözlem günlüklerini bizzat katıldığı dersleri, benim günlüğüme ve yansıtıcı günlüğüme kaydettiklerimi inceleyerek ve aynı zamanda diğer eleştirel arkadaşla birlikte fikir alış verişi içinde bulunarak doldurmuştur. Brave’in her bir ders için görüşleri birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü dersler için ayrı başlıklar altında sunulmuştur.

4.4.1.1. Birinci Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri

Soru 1. Dersin en iyi anı nedir? Neden?

Cevap 1. Dersin en iyi yönü, öğretmenin Duolingo uygulamasını öğrenciye tanıtmadan önce kendisinin deneme yaklaşımıydı. Bu, öğretmenin araca aşina olmasını ve öğrenciye daha bilinçli rehberlik yapmasını sağlamıştır. Ayrıca, öğretmenin öğrencilerinin önceki deneyimlerini ve Duolingo'yu düzenli olarak kullanma konusundaki tereddütlerini anlamaya çalışması düşünceli bir yaklaşımdı. Yapay zekâ araçlarını etkin bir şekilde kullanarak ve

öğrencilerin ihtiyaçlarına yanıt vererek, katılımı ve bağlılığı teşvik eden dinamik bir öğretim ortamı oluşturulmuş oldu.

Soru 2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?

Cevap 2. AI tarafından oluşturulan ders planı, tek bir dersten ziyade bir dönem için müfredat taslağı gibi görünmektedir. En zorlu an muhtemelen öğretmenin yapay zekâ tarafından oluşturulan ders planının 40 dakikalık tek bir ders planından ziyade kapsamlı bir müfredata benzediğini fark ettiği andı. Plan ile gerçek ders süresi arasındaki bu uyumsuzluk, amaçlanan tüm etkinlikleri etkili bir şekilde ele almayı ve öğrencinin katılımını sürdürmeyi zorlaştırmış olabilir.

Soru 3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilirdi?

Cevap 3. Ders, öğrencilere Duo Lingo adlı yapay zekâ uygulamalarının önerilmesiyle başladı. Ancak, tavsiyenin belirsiz doğasıyla ilgili endişeler nedeniyle, öğretmen önce uygulamayı kullanarak bir ders gösterdi ve birlikte ilk dersleri için öğrenciler ile etkileşime girdi. Gelecekteki derslerde, yapay zekâ tarafından oluşturulan ders planı dahilinde daha yapılandırılmış ve etkileşimli etkinlikler sunarak, öğrenci katılımını artırabilir ve daha uygulamalı bir öğrenme deneyimini kolaylaştırabilir. Öğretmen sadece Duolingo'ya odaklanmak yerine, ders planında önerilen diğer yapay zekâ destekli araçları ve platformları dahil edebilirdi. Öğrencinin sadece Duolingo kullanmasını sağlamak yerine, yapay zekâ araçlarından yararlanan daha etkileşimli ve ilgi çekici etkinlikler tasarlanabilirdi.

Soru 4. Daha etkili ne olabilirdi?

Cevap 4. Teknoloji kullanımı ve öğrenci ortamına ilişkin net talimatlar sunarken, belirli bir dil öğrenme hedefi eklenerek görev rehberliği daha da geliştirebilir. Gelecekteki yönergeler daha belirli bir dil öğrenme hedefi veya teması ekleyerek, AI daha da hedefe yönelik ve öğrencinin ihtiyaçlarını etkili bir şekilde karşılamak için uyarlanmış ders planları oluşturabilir. Özetle ders planı, yapay zekaya verilen komut öğrencinin ihtiyaçlarına ve tercihlerine göre daha spesifik olarak uyarlanabilirdi. Farklı öğrenme stillerine hitap etmek için dijital ve çevrimdışı etkinliklerin bir karışımı dahil edilebilirdi. Genel olarak, öğretmenin öğrencilerinin bakış açısını ve AI tarafından oluşturulan planın sınırlamalarını anlamaya çalışma yaklaşımı övgüye layıktı ancak bazı ek ayarlamalar ve daha kişiselleştirilmiş bir yaklaşımla ders daha da etkili olabilirdi.

4.4.1.2. İkinci Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri

Soru 1. Dersin en iyi anı nedir? Neden?

Cevap 1. Dersin en iyi kısmı, telaffuzu geliştirmek için Elsa Speak AI uygulamasının kullanılmasıydı. Çünkü bu aracın, öğrenciyi hem faal durumda tuttuğunu hem de kelimeler ve cümleler aracılığıyla konuşma pratiği yapma imkânı sağladığını görmekteyiz. Öğretmenin, öğrencinin ihtiyaçlarına göre Türkçe açıklamalar yaparak dersi uyarlaması, dersin daha erişilebilir hale gelmesini sağlamıştır.

Soru 2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?

Cevap 2. En zorlayıcı an uygulamadaki İngilizce seviyesinin öğrencilerin seviyelerinin çok çok üstünde oluşuydu. Öğretmen hemen hemen tüm talimatları Türkçeye çevirerek dersi ilerletebildi ki bu kadar anadilin İngilizce eğitiminin içine girmesi dersin kalitesini düşürmüştür.

Soru 3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilirdi?

Cevap 3. Sözlü açıklamaları en aza indirmek için daha fazla görsel yardımcı veya örnek sunabilirdi. Öğrenciler yetersiz örneklendirmeden dolayı ne yapacaklarını ilk anda kavrayamadılar. Öğrenciler daha rahat hale geldikçe görevlerin karmaşıklığını kademeli olarak artırılabilirdi

Soru 4. Daha etkili ne olabilirdi?

Cevap 4. Ders boyunca olumlu pekiştirme ve geri bildirim sağlamak, öğrencinin özgüvenini artırılabilir. Öğrencilerin öğrenimini pekiştirmek için dersten sonra kullanabileceği ek kaynaklar veya pratik materyaller sunulabilir. Dersin sonunda öğrenciye kendi ilerlemesini değerlendirme fırsatı vermek, böylece daha fazla sorumluluk hissetmesi sağlanabilir.

4.4.1.3. Üçüncü Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri

Soru 1. Dersin en iyi anı nedir? Neden?

Cevap 1. Dersin en iyi kısmı, rüyalar hakkındaki ilgi çekici tartışma ve öğrencilerin rüyalarını görselleştirmek için yapay zekanın yaratıcı kullanımıydı. Bu kişisel bağlantı ve

hayallerinin yapay zekâ aracılığıyla hayata geçtiğini görme yeteneği, dersi öğrenci için unutulmaz ve anlamlı kıldı.

Soru 2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?

Cevap 2. En zorlu an muhtemelen rüyaları tartışmaktan AI uygulamalarını kullanmaya geçişi. Öğrencinin AI araçlarını nasıl etkili bir şekilde kullanacağını ve komutlarını nasıl ifade edeceğini anlamasını sağlamak bir zorluk oluşturdu.

Soru 3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilir?

Cevap 3. Öğretmen öğrencilerine rehberlik etmek için birkaç örnek komut hazırlayabilirdi. Öğretmen, o gece rüya görmemiş olsalar bile öğrencilerin keşfedebileceği rüyalarla ilgili birkaç ipucu veya tema hazırlayabilirdi. Bu, yaratıcılığa ve hayal gücüne olanak tanıyarak öğrencinin deneyimlerinden bağımsız olarak dersin ilgi çekici kalmasını sağlayabilirdi.

Soru 4. Daha etkili ne olabilirdi?

Cevap 4. Dersi daha etkili hale getirmek için öğretmen, rüyaların önemi veya yapay zekânın yaratıcı süreçlerde nasıl kullanılabileceği hakkında bir tartışma ekleyebilirdi. Bu, bağlam sağlayabilir ve öğrencinin anlayışını derinleştirebilirdi.

4.4.1.4. Dördüncü Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri

Soru 1. Dersin en iyi anı nedir? Neden?

Cevap 1. Dersin en iyi kısmı, öğrencilerin metinle yeni ve etkileşimli bir şekilde etkileşime girmesini sağlayan Natural Reader uygulamasını kullanmaktı. Bu uygulama ile daha doğru bir telaffuz duymuş oldu.

Soru 2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?

Cevap 2. En zorlu an, öğrencinin okuma pratiği için potansiyel olarak yalnızca yapay zekaya güvenebileceğinin farkına varması olabilir, bu da öğretmenin rolü hakkında endişelere yol açmıştır. Bu durum, giderek dijitalleşen bir öğrenme ortamında geleneksel öğretim yöntemlerinin gelecekteki geçerliliği konusunda endişe yaratabilir.

Soru 3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilir?

Cevap 3. Bu derste sadece okuma-dinleme etkinliği için bir yapay zekâ aracı kullanılmıştır. Öğretmen okuma parçasından sorular hazırlamak için de başka araçlar kullanarak dersi klasik bir okuma dersi olmaktan çıkarabilirdi.

Soru 4. Daha etkili ne olabilirdi?

Cevap 4. Öğretmen bu derste yazma etkinliği ile başlayarak tam da yapay zekanın en iyi yaptıklarından olan bir konu üzerine metin yazdırarak bu metin üzerinden okuma etkinliği yapabilirdi. Daha ilgi çekici bir ders olabilirdi.

Eleştirel arkadaşım Brave, yapıcı ve yol gösterici görüşlerini bu şekilde aktararak özellikle kendimi değerlendirirken sahip olduğum yansıtıcı fikirleri pekiştirdi. Geribildirimleri, sadece kendi kendimi değerlendirmemi desteklemekle kalmayıp aynı zamanda beni öğretim uygulamalarımı daha derinlemesine incelemeye teşvik ettiği için çok kıymetliydi. Brave, derslerimin gözden kaçırabileceğim yönlerini belirleme konusunda özgün bir kabiliyete sahip ve öğrenci katılımını ve öğrenme çıktılarını artırabilecek iyileştirme alanlarına işaret etti. Örneğin, öğrencilerimin farklı ihtiyaçlarını daha iyi karşılamak için düzenlenebilecek belirli öğretim yöntemlerini vurguladı. Onun görüşleri, daha kapsayıcı ve etkili bir öğrenme ortamını teşvik eden değişiklikleri uygulamam için bana ilham verdi.

4.4.2. Destiny'nin Gözlem Günlükleri

Destiny adlı eleştirel arkadaşım da gözlem günlüklerinde yer alan dört soruya bizzat katıldığı dersler, ders planları, benim günlüğüme ve yansıtıcı günlüğüme yazdıklarım ışığında cevaplar vermiş ve görüşlerini dile getirmiştir. Destiny de katılmadığı dersler için diğer eleştirel arkadaşım ile iş birliği içinde olmuştur. Aynı şehirde yaşamadığımız için sık sık telefon görüşmeleri de yaparak araştırmam boyunca desteğini benden esirgememiştir. Her üç öğrencimle yürütölen dersler ile ilgili aldığı notlar doğrultusunda görüşlerini birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü dersler başlıkları altında toplayarak anlatmıştır.

4.4.2.1. Birinci Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri

Soru 1. Dersin en iyi anı nedir? Neden?

Cevap 1. Öğrencilerin bazıları, telefonunda uygulama olmasına rağmen daha önce bu tür araçları sürekli olarak kullanmamış olsa da yapay zekanın katılımından bahsedilmesi derse enerji katmış gibi görünüyordu. AI etkisinin bu şekilde kabul edilmesi dersin en iyi anıydı.

Çünkü ChatGPT'nin önerilerini uygulamak derse canlı bir unsur katmıştı. Öğrencilerden her gün düzenli olarak en az 10 dakikalık seanslar için taahhüt alınması gerektiği, öğretmen tarafından dersin sonunda vurgulanarak tutarlı uygulamanın önemi belirtilmiştir. Öğretmenin her üç öğrencisiyle yaptığı birinci derslerin genelinde durum bu şekilde olmuştur.

Soru 2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?

Cevap 2. Araştırmacının öğrencileriyle yaptığı birinci derslerdeki en zorlu an yapay zekanın yaptığı ders planının uygulanabilir olmayıştıydı. Çünkü her 5 dakikaya ya da 10 dakikaya bir etkinlik değiştirmesi gereken böyle olunca da gerçek dersle uyuşmayan bir ders planı vardı.

Soru 3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilirdi?

Cevap 3. Öğrencinin mevcut İngilizce yeterliliğini ve öğrenme ihtiyaçlarını daha iyi anlamak için bir ön değerlendirme yapabilirdi. Net öğrenme hedefleri ve ders boyunca öğrencinin ilerlemesini değerlendirmek için bir plan oluşturulabilirdi. Yapay zekâ destekli araçların etkin kullanımını konusunda öğrenciye daha fazla rehberlik ve destek sağlanabilirdi.

Soru 4. Daha etkili ne olabilirdi?

Cevap 4. Öğretmen yapay zekaya daha belirgin ve amaca yönelik komutlar vererek daha etkili bir ders planı elde edebilirdi. Verilen komutların yetersizliği uygulama esnasında daha çok belirttiği için bu konuda düzenleme yapılabilirdi.

4.4.2.2. İkinci Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri

Soru 1. Dersin en iyi anı nedir? Neden?

Cevap 1. Dersin en iyi bölümü sesli harfler üzerinde yapılan çalışmalar olmuştur çünkü uygulamanın sağladığı geri bildirim, öğrencinin telaffuzunu geliştirmesine yardımcı olmuştur.

Soru 2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?

Cevap 2. En zorlu an, öğrencinin daha düşük İngilizce seviyesinden (A2) ve sınırlı konuşma becerilerinden dolayı sık sık Türkçe açıklamalara ihtiyaç duymasıydı. Bu durum yüzünden dersin akışı sık sık kesintiye uğramıştır.

Soru 3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilirdi?

Cevap 3. Öğrencilerin belirli güçlü ve zayıf yönlerini anlamak için kısa bir değerlendirme ile derse başlayabilirdi. AI uygulamasını kullanmadan önce daha basit alıştırmalar veya kelimelerle başlayarak öğrencinin güvenini artırabilirdi.

Soru 4. Daha etkili ne olabilirdi?

Cevap 4. Öğrenci katılımını artıran etkileşimli aktiviteler ekleyerek öğretmene olan bağımlılık azaltılabilir. Öğrenciyi motive etmek için belirli, ulaşılabilir hedefler belirlemek, özellikle %50'nin altında kaldığında rekabetçi bir tutum sergilenebilir.

4.5.2.3. Üçüncü Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri

Soru 1. Dersin en iyi anı nedir? Neden?

Cevap 1. Dersin en iyi kısmı öğretmenin geçmiş zaman konusu ile bu dil bilgisi kuralını kullanabilecekleri rüyalar konusuna geçişi idi. Gerçek hayat ile bir dil bilgisi kuralını birbirine ilişkilendirmek kalıcı öğrenmeyi sağlayabilir.

Soru 2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?

Cevap 2. Öğrencilerin anlattığı rüyalarını AI ile uyumlu komutlar çevirmek en zorlayıcı andı. Çünkü derste kullanılan uygulamalarda derste üzerinde durulan konu ile uyumsuzluk oluştu. Dersin başlangıcında öğretmenin anlattığı konu Simple Past Tense (Geçmiş Zaman) konusu iken talimatları Imperatives (Emir Cümleleri) ile vermek durumunda kaldık.

Soru 3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilirdi?

Cevap 3. Öğretmen, etkinliğe başlamadan önce AI uygulamalarının nasıl kullanılacağına dair kısa bir eğitim verebilirdi. Bu, öğrencinin araçları kullanırken daha rahat ve kendinden emin hissetmesini sağlardı.

Soru 4. Daha etkili ne olabilirdi?

Cevap 4. Burada yapay zekanın nasıl kullanıldığına dair örnek verilebilirdi. Öğrenciler bu aracın nasıl kullanıldığını görerek nasıl komutlar vermeleri gerektiğini daha net anlayarak kendilerini rahat hissedebilirlerdi.

4.4.2.4. Dördüncü Dersler için Gözlem Günlüklerinde Belirttiği Görüşleri

Soru 1. Dersin en iyi anı nedir? Neden?

Cevap 1. Dersin en iyi kısmı dersin başında yapay zekâ karakterlerini öğrencilerin kendilerinin seçmesiydi. Bununla ders daha eğlenceli ve farklı hale gelmiştir.

Soru 2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?

Cevap 2. En zorlayıcı an derste öğrencilerin okuma metinlerini takip etmesini sağlamaktı. Öğrencileri metne odaklı tutmak hiç de kolay gözüküyordu.

Soru 3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilirdi?

Cevap 3. Öğretmen öğrencinin daha aktif olduğu bir ders planlayabilirdi. Sadece okuma becerisi için Natural Reader adlı yapay zekâyı kullanmıştır. Bu konuda çeşitlilik sağlanabilirdi.

Soru 4. Daha etkili ne olabilirdi?

Cevap 4. Öğrenciler, insan okumasına karşı yapay zekâ tercihleri üzerine düşünmeye teşvik edilerek öğrenme deneyimleri hakkında daha derin tartışmalar yapmak için cesaretlendirilebilirdi. Derste kullanılan aynı metin ile öğrencilerin seslerini kaydedip bir değerlendirme yapılabilirdi.

Eleştirel arkadaşım Destiny de benimle ve derslerimle ilgili düşüncelerini bu şekilde paylaştı. Hem güçlü yönlerimi hem de geliştirmem gereken alanları vurgulayan anlayışlı geri bildirimler verdi. Destiny'nin gözlemleri, öğretim tarzım ve etkinliğim konusunda yeni bir bakış açısı sunduğu için özellikle değerliydi. Genel olarak, onun yapıcı eleştirileri öğretme yaklaşımımı şekillendirmemde etkili oldu ve beni uygulamalarım üzerinde derinlemesine düşünmeye teşvik etti.

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sürecinde edinilen deneyimler ve bu süreç sonucunda elde edilen bulgular tartışılmakta ve alanyazınla ilişkilendirilmektedir. Bulgulardan elde edilen veriler üçgenleme tekniği ile araştırmacı, eleştirel arkadaşlar ve öğrenciler açısından bağlantılandırılmaktadır. Bu doğrultuda, bölümün sonunda elde edilen bulguların değerlendirilmesi ve araştırmanın sonuçları sunulmaktadır. Ayrıca araştırmada elde edilen tecrübelerden hareketle bizzat işin uygulayıcısı konumunda olan öğretmenler için bazı öneriler sunulmaktadır.

5.1. Tartışma

Eğitimde yapay zekâ, öğretmenlerin pedagojik uygulamalarını dönüştürme ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma potansiyeli ile dikkat çekmektedir (Holmes vd., 2019; Selwyn, 2019). Bu teknolojilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinde yenilikçi yollar keşfetmelerine ve öğrencilerin öğrenme süreçlerine daha etkin bir şekilde müdahale etmelerine olanak sağladığı görülmektedir. Bir ELT öğretmeni olarak ben de araştırmamda yapay zekâ teknolojisinin kendi derslerimdeki boyutunu incelemeye çalıştım. Çalışmamda araştırma sorularım olan, “Bireysel araştırma yöntemini uygulayarak bire bir verdiğim İngilizce derslerimde yapay zekâ teknolojisinin kullanımının etkililiği nasıl geliştirilebilir?” ve “Öğrencilerim, kullandığım AI uygulamalarının öğrenmeleri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu düşünüyorlar mı?”, sorularına cevap ararken veri güvenirliliği için üçgenleme oluşturmak suretiyle yaşam öykülerinden, günlüklerden, gözlem günlüklerinden ve görüşmelerden yararlandım. Bir öz-inceleme olan çalışmamda ilk olarak yaşam öykülerine başvurdum. İçerisinde çok fazla bilgi bulunan ve anlatıcı olarak kendinizi tarafsızca değerlendirmeniz gereken hayat hikayeleri yani otobiyografiler (Cohen vd., 2005; Samaras vd., 2004) yazmaya başladığımız yerden noktayı koyduğunuz yere kadar sizin gelişim ve değişiminizi anlatan kaynaklar olmalıdır. Benim de yaşam öyküm, araştırmam boyunca yaptıklarımın mesleki gelişimime etkisi ve teknolojiyle aramdaki bağların kuvvetlenmesinin hızlanmasıyla yeni bir boyut kazandı. Son bir yılda hayatımda yapay zekâ teknolojisinin çokça yer etmesi hikayemi başka bir yöne taşıdı. Ayrıca, çalışmamın teknolojik yeterliliğimi artırmak için, bana mesleki gelişimimi ilerletmek, gelecekteki bakış açımı şekillendirmek ve karakterimi geliştirmek için yeni yöntemler sunmak için çeşitli yollar keşfetme fırsatı verdiğine inanıyorum. Öğrencilerimin ve eleştirel arkadaşlarımdan fikirleri de kendimi geliştirebilmek için bana

sunulan fırsatlardan olmuştur. Eğitimin tek taraflı olmadığını, öğretirken öğrendiğimizi ve kaliteli eleştirinin yapıcı gücünü bir kez daha keşfettim. Özetle, çalışmamda bana yön verecek veri kaynakları olarak yaşam öykülerinden, günlüklerimden, öğrencilerimin ve eleştirel arkadaşlarımla görüşlerinden yararlanmış oldum.

“Bireysel araştırma yöntemini uygulayarak bire bir verdiğim İngilizce derslerimde yapay zekâ teknolojisinin kullanımının etkililiği nasıl geliştirilebilir?” araştırma sorusu kapsamında ders içeriğinde yapay zekâ kullanımını nasıl geliştirilebileceğine yönelik cevaplar aranmış ve yaşam öyküleri, günlükler, yansıtıcı günlükler, eleştirel arkadaşlar ve öğrenci görüşlerinden faydalanılmıştır. Bu bağlamda doğru komut vermenin önemi, öğrenci motivasyonunu artırmasındaki etki, telaffuzu geliştirmedeki olumlu etkisi ve kişiselleştirilmiş öğretim sunması çıkarımları yapılmıştır. Aynı zamanda “Öğrencilerim, kullandığım AI uygulamalarının öğrenmeleri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu düşünüyorlar mı?” araştırma sorusu kapsamında yapay zekâ araçlarının öğrencilerin öğrenmelerine etkisine yönelik cevaplar aranmıştır ve öğrenci görüşlerinden faydalanılmıştır. Bu bağlamda öğrenmelerinin üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Buna ek olarak gerek şahsi gerekse eleştirel arkadaşların gözlemleriyle de bu konu hakkında destekleyici bilgiler edinilmiştir. Bu noktadan itibaren de takip eden paragraflarda konu ile ilgili detaylar derinlemesine incelenmiştir.

Teknolojik yenilikler, bireylerin yaşam öykülerinde önemli dönüm noktaları yaratmakta ve mesleki pratiklerin zamanla nasıl dönüştüğünü gözler önüne sermektedir (Samaras vd., 2004). Özellikle eğitim alanında, teknolojinin evrimi öğretmenlerin uygulamalarını doğrudan etkilemiş ve sınıf ortamlarını yeniden tanımlamıştır. Bu bağlamda hem benim hem eleştirel arkadaşlarımla yaşam öyküleri, hayatımızda teknolojinin yerinin yıllar boyunca süregelen tutarlı bir olgu olduğunu göstermiştir (Bknz Bölüm 4.4.1 ve 4.4.2). Yaşam öykülerimizde, lise yıllarında başlayan teknolojiyle tanışıklığımızın, üniversite ve meslek hayatlarımızda yıllar içinde geliştiği görülmektedir. Bu durum, teknolojinin gelişiminin yıllar aldığını desteklemektedir. Beyaz tahtadan akıllı tahtaya geçiş her birimiz için öğretmenliğe başladığımız yıllarda ancak olabilmıştır. Bu gelişme bazen kademeli olarak algılanırken, bazen de şaşırtıcı bir hızla ilerliyor gibi görünmektedir (Muthukrishnan vd., 2020). Eleştirel arkadaşlarımla ve ben yapay zekâ teknolojisinin son bir yılda baş döndürücü bir hızla hayatımıza ve eğitim dünyasına girişini öykülerimizde dile getirmekteyiz. Farklı deneyimlerimizi karşılaştırdığımızda, teknolojik ilerlemenin coğrafi konum, kentsel ve kırsal ortamlar ya da

farklı mali kaynaklar gibi farklılıklardan etkilenecek devam ettiği ortaya çıkmaktadır (Bknz s. 77 ve 82). Benim ve eleştirel arkadaşlarımın yaşam öykülerine yansıyan zaman dilimleri benzer teknolojik dönüm noktalarıyla karşılaştığımızı gösterse de teknolojinin Z kuşağına mensup öğrencilerimin yaşamları üzerindeki derin etkisini kabul etmek çok önemlidir. Konu yeni jenerasyona geldiğinde, önceki kuşaklarla kıyaslandığında dikkate değer farklılıkların ortaya çıktığı gözlemlenmektedir; bu farklılıklar, bireylerin değer yargıları, teknolojiyi kullanma biçimleri, sosyalleşme alışkanlıkları ve eğitimden beklentileri gibi çeşitli alanlarda belirgin bir şekilde kendini göstermektedir. Öğrenci görüşlerinin alındığı görüşmelerden elde edilen bulgularda öğrencilerin hayatın birçok alanında teknolojiyi kullandıklarına ulaşmaktayız (Bknz s. 113 ve 114). Bu kuşak, dijital teknolojinin yalnızca bir aksesuar değil, günlük varoluşlarının ayrılmaz bir bileşeni olduğu bir çağda dünyaya gelmiştir. Teknolojinin hayatlarının her yerinde olması sadece öğrenme deneyimlerini değil, sosyal etkileşimlerini ve dünya görüşlerini de şekillendirmektedir. Bu nedenle, bireysel yolculuklarımız zamansal benzerlikler gösterse de öğrencilerimin eğitim ortamlarında gezindikleri bağlamın, teknolojinin yaygın etkisi nedeniyle temelde farklı olduğunu kabul etmek zorunludur. Sonuç olarak, bu dinamikleri anlamak, Z kuşağı öğrencilerini akademik arayışlarına etkin bir şekilde dahil etmeyi ve desteklemeyi amaçlayan eğitimciler için elzemdir. Teknolojinin eğitim ortamlarına etkisiyle ilgili benzer bulgular, öğretmenlerin teknolojik yeniliklere adaptasyonunun bireysel ve çevresel faktörlerden nasıl etkilendiğini ortaya koyan araştırmalarda da görülmektedir (Ertmer ve Ottenbreit-Leftwich, 2010; Mishra ve Koehler, 2006).

Yapay zekâ, dil eğitiminin kişiselleştirilmesi ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre uyarlanması açısından devrim niteliğinde fırsatlar sunmaktadır (Rusmiyanto vd., 2023; Yong, 2020). Bu teknoloji, öğretmenlerin derslerini tasarlarken öğrenci ihtiyaçlarını daha verimli bir şekilde analiz etmelerine yardımcı olmakta ve öğrenme sürecini dinamik hale getirmektedir. Ben de araştırma sürecimde özel ders verdiğim öğrencilerimin bireysel ihtiyaçlarını düşünerek derslerimi şekillendirdim ve anlatılarımda öğrencilerimin her birinin öğrenme şeklini ve teknolojiye yatkınlıklarını göz önünde bulundurarak bir İngilizce öğretmeni olarak “Bu yapay zekâyı nasıl daha etkili kullanabilirim?” sorusuna sıkça yer verdim. Günlük tutarken sayfaların hemen her bir köşesinde yapay zekâ sitelerinin ve uygulamalarının isimleri yer aldı ki bunların içinden hangisinin en uygun ve etkili olacağına karar verebilmek için önce bu araçları öncelikle kendim deneyimledim. Aynı zamanda çalışmanın hemen her aşamasında uzman görüşlerine yer verdim. Deneyimlediğim yapay zekâ araçlarında kullanım kolaylığı, kalite ve ücretsiz sürümlerinin yeterli oluşu gibi kriterleri göz önünde bulundurdum. Kendi deneyimlerimden

yola çıkararak öğrencilerimin İngilizce eğitimlerinde bireysel ihtiyaçlarına öncelik verdim. Sadece eğitici değil eğlenceli de olmasını istediğim derslerim için şu an sayısını hatırlayamadığım kadar yapay zekâ uygulamasını telefonuma indirdim. Anlık geri dönütler olarak deneyimlediğim her yapay zekâ aracının ne kadar etkili olabileceğini bizzat tecrübe ettim. Hatta işin doğrusu bazı yapay zekâ uygulamalarındaki İngilizce dışındaki farklı dil seçeneklerini gördükçe bu dillere karşı merakım arttı. Yeterli ve düzenli vakit ayırarak Rusça ya da İspanyolca öğrenebilirim demeye bile başladım. Dil öğrenmek hiç bu kadar ulaşılabilir olmadı diye düşünüyorum. Bu düşüncelerimi eleştirel arkadaşlarım ve öğrencilerim de derslerimi değerlendirirken desteklemişlerdir. Eleştirel arkadaşım Destiny dersleri gözlemlediği sırada “Mesleğimizi elimizden alacak teknoloji bunlar!” demekten kendini alamamıştı. Öğrencim Serene ise dördüncü derste kullandığımız yapay zekâ aracı olan Natural Reader adlı uygulamanın okuldaki öğretmenleri tarafından da kullanılabileceğini dile getirerek yapay zekanın ulaşılabilirliğini desteklemiştir (Bknz s. 111). Öğrencilerim kendi kendilerine İngilizce öğrenmek için yapay zekâ teknolojisinden faydalanacaklarını birçok kez dile getirmişlerdir. Eleştirel arkadaşlarım ise gözlem günlüklerinde derslerin en iyi anını açıklarken hep yapay zekâ aracı kullanmamdan bahsetmişlerdir (Bknz s. 116 ve 117). Bu durum yapay zekâ araçlarının öğrenme ortamlarını destekleyici bir araç olarak nasıl işe yaradığını göstermektedir. Yapay zekâ teknolojilerinin dil eğitimi bağlamında bireyselleştirilmiş öğrenmeyi kolaylaştırdığına dair benzer sonuçlar, özellikle kişisel öğrenme yolları oluşturma ve öğrenci motivasyonunu artırma açısından vurgulanmıştır (Wei, 2023).

Öğrencilerin yaratıcı etkinliklere katılımı, öğrenme motivasyonlarını artırmakta ve derslere olan ilgilerini pekiştirmektedir (Sawyer, 2024). Yapay zekâ teknolojileri bu bağlamda, öğrencilerin deneyimlerini görselleştirme ve bireysel ifadelerini güçlendirme noktasında etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir. Mevcut çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin yapay zekâ aracılığıyla rüyalarını görselleştirmesi gibi yaratıcı etkinlikler, derslere yönelik ilgiyi artırmıştır. Peaceful ve Prudent, kendi rüyalarının yapay zekâ tarafından çizildiğini gördüklerinde şaşkınlık ve merak içinde olmuşlardır (Bknz s. 92,100 ve 109). Ancak her iki öğrenci de yapay zekâ tarafından üretilen görsellerin beklenen doğruluğa yakın olmadığını ifade etmişlerdir. Ben de bu gözlemlerden yola çıkarak, yapay zekâ araçlarının sınırlı bir yaratıcılığa sahip olduğunu ve insan zekâsının daha derin ve ayrıntılı düşünme kapasitesine sahip olduğunu günlüğümde belirtmiştim. Eleştirel arkadaşım Brave de (Bknz s. 117) benzer şekilde, yapay zekâ ile üretilen görsellerin sınırlı bir kavrayışa sahip olduğunu ifade ederek yapay zekânın insan öğretmenlerin yaratıcı rehberliği ile desteklenmesi gerektiğini

vurgulamıştır. Bu bulgu, öğrencilerin yapay zekânın kendilerini tam anlamıyla ifade etmede eksik kalabileceği yönündeki düşünceleriyle de örtüşmektedir (Bknz s. 109). Öğrencilerin yaratıcı etkinliklerle motivasyon kazandığına dair bulgular, dijital araçların öğrencilerin katılımını artırdığı yönündeki çalışmalarla da uyumludur (Godzicki vd., 2013).

Telaffuz pratiği, dil öğreniminin temel bileşenlerinden biri olup, bireysel geri bildirim ve pratik gerektirir (Derwing ve Munro, 2015). Yapay zekâ destekli uygulamalar da öğrencilere bireysel olarak hedef odaklı geri bildirim sunarak telaffuz becerilerinin gelişimini hızlandırabilir. Bununla ilişkilendirilebilecek bir diğer bulgu ise, derslerde telaffuz pratiği için kullanılan yapay zekâ araçlarının, öğrencilerin özgüvenlerini artırmada anlamlı ve olumlu bir etkiye sahip olduğudur. Örneğin, Peaceful ve Prudent, Elsa Speak ve SpeechAce gibi uygulamalarda ses kayıtlarını dinleyerek ve yüzdelik başarı oranlarını görerek gelişimlerini gözlemleyebilmişlerdir (Bknz s. 91 ve 98). Bu uygulamaların sağladığı geri bildirim, öğrencilerde telaffuz pratiğine yönelik pozitif bir ilgi oluşturmuştur. Eleştirel arkadaşım Destiny ise telaffuz uygulamalarının özellikle dil öğreniminde öğrencinin hatalarını belirleme ve kendi kendini değerlendirme açısından olumlu sonuçlar sunduğunu belirtmiştir. Ancak Destiny (Bknz s. 120), dilin yalnızca yapay zekâ aracılığıyla değil, bireysel etkileşim ve rehberlik ile öğrenilmesi gerektiğini de vurgulamıştır. Bu durum, benim gözlemlerimle paralel olarak, yapay zekâ ile desteklenmiş bir öğretim sürecinin ancak öğretmen rehberliğinde sürdürülebilir olabileceğini göstermektedir. Telaffuz pratiğinde yapay zekâ araçlarının etkisi, özellikle dil öğreniminde bireysel hataların fark edilmesi ve düzeltilmesi açısından faydalı bulunduğu diğer çalışmalarda da belirtilmiştir (Kholis, 2021; Xue, 2025).

Her madalyonun iki yüzü olduğu gibi yapay zekâ teknolojilerinin de getirdiği kolaylıklardan başka oluşturabileceği olumsuzluklar ve zorluklar da mevcuttur. Yapay zekaya ne kadar güvenebileceğimiz sorunu (Amodei vd., 2016) en büyük kaygıyı kendinde tutsa da doğru kullanım biz sahadakiler için daha çok tereddütü hak etmektedir. Yani hangi yapay zekâ teknolojisini nerede kullanacağınızı bilmeniz gerekir. Yapay zekayı kullanmak da bir gelişim içindedir. İşte bu gelişimin doğru komutları vermeyi öğrenerek başlayacağı söylenebilir (Zamfirescu-Pereira vd., 2023). Yapay zekâ sizden emirler bekleyen bir asker gibidir ve söylenen neyse tam olarak onu yapacaktır. Yapay zekaya doğru ve net komutlar vermenin önemi araştırmamın bulgularında tarafımdan günlüğümde (Bakınız sayfa 87) dile getirilirken eleştirel arkadaşlarımla gözlem günlüklerinde de (Bakınız sayfa 116 ve 120) aynı şekilde aktarılmıştır. Komutlardaki eksiklik ilk derste yapay zekadan oluşturmasını istediğim ders

planının bir müfredat gibi geniş kapsamlı olarak karşımıza çıkmasına sebep olmuştur. Öğrencim Peaceful ile gerçekleştirdiğim birinci derste tuttuğum günlük notları (Bknz s. 87), Destiny adlı eleştirel arkadaşımın aynı dersle ilgili olarak cevapladığı “2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?” ve “4. Daha etkili ne olabilirdi?” sorularına verdiği yanıtlarla örtüşmekte ve aynı soruna işaret etmektedir (Bknz s. 119 ve 120). Üçüncü derslerdeki yansıtıcı günlüklerimin “6. Ne işe yaramadı ya da daha etkili olabilirdi?” sorularına verdiğim cevaplar komutlardaki problemi dile getirmektedir (Bknz s. 95). Cevap şu şekildeydi: “Konumuz olan Simple Past Tense cümleleri komut olarak yeterli gelmedi.”. Gözlem günlüklerinde, Brave (Bknz s. 121 ve 123) adlı eleştirel arkadaşımın üçüncü derslere ilişkin “3. Öğretmen bunu nasıl daha farklı yapabilirdi?” sorusuna ve birinci dersle ilgili olarak “2. Dersin en zorlayıcı anı nedir? Neden?” sorusuna verdiği yanıtlar, doğru komutlar vermenin önemini vurgulamakta ve bu konudaki ortak bir görüşü ortaya koymaktadır. Verilen yanıtlar şu şekildeydi: “Öğretmen öğrencilerine rehberlik etmek için birkaç örnek komut hazırlayabilirdi. Öğretmen, o gece rüya görmemiş olsalar bile öğrencilerin keşfedebileceği rüyalarla ilgili birkaç ipucu veya tema hazırlayabilirdi. Bu, yaratıcılığa ve hayal gücüne olanak tanıyarak öğrencinin deneyimlerinden bağımsız olarak dersin ilgi çekici kalmasını sağlayabilirdi.” ve “Öğretmen yapay zekaya daha belirgin ve amaca yönelik komutlar vererek daha etkili bir ders planı elde edebilirdi. Verilen komutların yetersizliği uygulama esnasında daha çok belirdiği için bu konuda düzenleme yapılabilirdi.” Öğrencilerim, dersler esnasında oluşturmaya çalıştığımız komutların sonuçlarını beğenmeyerek, komut vermenin zorlaştığını dile getirerek (Bknz s. 114) aslında doğru komut vermediğimi farkına varmadan bana anlatmış oldular. Bu durum tam da yapay zekâ teknolojisinin etkin kullanımında iletişimin kritik rolünün altını çizmektedir. Yapay zekânın doğru komutlarla daha etkili kullanılabilmesine dair bulgular, özellikle doğal dil işleme teknolojilerinin eğitim bağlamında doğru yönlendirilmesi gerektiğini vurgulayan araştırmalarla paralellik göstermektedir (Ranjan vd., 2024; Zamfirescu-Pereira vd., 2023).

Eğitimde kullanılan teknolojilerin erişilebilirliği, öğretmenlerin ve öğrencilerin bu araçlardan ne ölçüde faydalanabildiğini belirleyen önemli bir değişkendir (Dujmović, 2014). Kullanım dillerinin sınırlı olması, bu teknolojilerin pedagojik etkilerini kısıtlayan bir engel oluşturabilir. Yapay zekâ teknolojisinin etkin kullanımı, büyük ölçüde İngilizce dilini bilmeyi gerektirmektedir (Nxumalo vd., 2023). Araştırma bulgularında dikkat çeken ve derslerimin kalitesini olumsuz yönde etkileyebilecek bir durum, kullandığım bazı yapay zekâ araçlarının site kullanım dillerinin yalnızca İngilizce olmasıydı. Bu durum, benim için ciddi bir zorluk oluşturdu. Özellikle ders günlüklerinde sıkça vurguladığım üzere (Bknz s. 90, 98 ve 106), ikinci

dersler sırasında sürekli olarak Türkçe açıklamalar yapmak zorunda kaldım. Bu, öğrencilerin derslere olan ilgisini ve anlayışlarını artırmak adına gerekliydi. Bu durum, yalnızca benim günlüklerimde değil, eleştirel arkadaşlarımın gözlem günlüklerinde de yer buldu. Örneğin, Brave isimli eleştirel arkadaşım, ikinci ders için tuttuğu gözlem günlüğünün ikinci sorusunda (Bknz s. 117) bu durumu açıkça dile getirmiştir. İngilizce eğitiminde ana dilin çok sık kullanılması önerilmemektedir (Dujmović, 2014). Bu bağlamda derslerimde kullandığım kullanım dili sadece İngilizce üstelik ileri seviye bir İngilizce olan bu yapay zekâ araçlarının derslerimin kalitesini düşürdüğü söylenebilir. Daha basit bir dil kullanan araçlar bulmak gerektiği ya da basitleştirilmiş bir dil kullanılması gerektiği eklenebilir. Teknolojilerin erişilebilirlik ve dil engelleri üzerindeki etkisi, dijital araçların yerel bağlamlara uyarlanması gerektiğini vurgulayan çalışmalarla da örtüşmektedir (Pedro vd., 2019).

Yapay zekâ teknolojilerinin hızla gelişmesi, öğretmenlerin mesleki rolleri ve pedagojik yaklaşımları üzerinde hem fırsatlar hem de tehditler yaratmaktadır (Selwyn, 2019). Bu durum, öğretmenlerin yeniliklere açık olması ve teknolojinin avantajlarını pedagojik bağlamda etkili bir şekilde kullanma becerisini geliştirmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bunlara rağmen öğretmenlik mesleğinin sürekli gelişime açık olan yapısı, öğrencilerimin dijital yerliler oluşu ve eleştirel arkadaşlarımın yapıcı eleştirileri beni daha çok yapay zekâ teknolojisi kullanmaya yönlendirdi. Bu yönelim, öğrencilerim için yeni öğretim olanakları keşfetme konusunda bana daha geniş bir bakış açısı sağladı ve her derste yeni bir teknoloji ile öğrencilerimin karşısına çıkma fikri içimdeki öğrenme ve öğretme duygusunu tetikledi diyebilirim. Kendimi geliştirmek için yapay zekanın vaat edici yapısına ve hızına kendimi bırakmak istedim. Her yeni uygulamaya fırından çıkmış sıcak ekmek gözüyle bakmaktan kendimi alamadım. Ama her yeniliğin içinde sakladığı negatif tarafların olabileceğini varsaymak biraz daha temkinli olmama sebep oldu. Yapay zekâ ile kurguladığım her derste bir uygulama ile öğretmene yani bana ihtiyaçları kalmayacağı fikri sık sık yanıp söndü zihnimde. Bu açıdan artıları ve eksileri çok iyi değerlendirilmek zorunda olan bir teknoloji ile karşı karşıya olduğumu düşündüğüm zamanlar sıkça oldu. Güvenilirlik konusunda pek tereddüt yaşamamam da ileride bu araçların ne gibi sonuçlarıyla karşılaşacağımı kestirememekteyim. Üstelik bir öğretmen olarak her araçtan öğreneceğim bir şeyler var diye düşünsem de öğrencilerime uyguladığım zamanlarda seviyeye uygunluk sorununu da yaşadım. Bu durum, kullanılan yöntemlerin her öğrencinin öğrenme düzeyine ve ihtiyaçlarına tam olarak hitap etmediğini gösterdi. Ancak yapay zekâ araçları ile olan tanışıklığımın derslerimi daha etkili hale getirmek için temel unsurlardan en önemlisi olarak eğitim ve öğretim hayatımda yer alacağını düşünüyorum.

5.2. Sonuç

Fikir babası kabul edilen Alan Turing ile temelleri atılan, 1956 yılında ilk kez bir konferansta terim olarak John McCarthy tarafından kullanılmasıyla yaklaşık 70 yıllık tarihi olan ancak son 20 yılda yönünü ve gelişimini hızla belirleyen yapay zekâ artık hayatın hemen her alanında varlığını göstermektedir (Coşkun & Gülleroğlu, 2021). Dil eğitiminde de kullanımı her geçen gün artarak devam etmektedir. Bu bağlamda, yapay zekâ uygulamalarının dil öğrenme süreçlerini kolaylaştırma ve daha erişilebilir hale getirme potansiyeli, eğitim alanındaki değerini giderek artırmaktadır. Yapay zekanın İngilizce derslerine etkili bir şekilde entegrasyonu, öğrencilerin dille etkileşime girme ve dilde öğrenme yöntemlerinde devrim yaratabilecek potansiyele sahiptir (Rusmiyanto vd., 2023). Ayrıca, yapay zekâ, dil öğrenme süreçlerine adapte olabilen ve öğrencilere daha verimli geri bildirim sağlayan esnek sistemler sunarak öğrenme deneyimini zenginleştirmektedir. AI destekli sistemler, her öğrencinin kendine özgü ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine göre uyarlanmış kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sağlayabilmektedir (Yong, 2020). Günümüz dünyasındaki kişiselleşme yani her bireyin özel ve biricik olduğu düşüncesi de yapay zekâyı İngilizce eğitiminin vazgeçilmezlerinden biri haline getireceğe benzemektedir.

Eğitimciler açısından bakılacak olursa, yapay zekanın öğrenci performansını analiz etme ve öğrenme materyallerini buna göre uyarlama becerisinden yararlanılarak daha verimli ve etkileşimli dersler oluşturulabilir. Ayrıca yapay zekâ, öğrencilerin hem zorlayıcı hem de dil yeterlilik düzeyleriyle ilgili içeriğe erişmelerini sağlayarak uygun öğrenme kaynaklarının seçilmesinde destek olabilir. Bu kişiselleştirilmiş yaklaşım, İngilizce öğrenenler için motivasyonun artmasına ve öğrenme kazanımlarının iyileşmesine vesile olabilir. Ayrıca yapay zekâ, öğrencilere gerçek zamanlı geri bildirim sağlayarak kendi gelişimlerini takip etmelerine ve geliştirilmesi gereken yönleri belirlemelerine yardımcı olabilir. Süregelen değerlendirme ve kişiye özel destek sayesinde yapay zekâ, öğrenciler için genel öğrenme sürecini geliştirerek eğitimi daha etkili ve eğlenceli hale getirmede önemli bir rol oynayabilir (Liu, 2023). AI tabanlı dil öğrenme kaynaklarının pedagojik etkileri ve öğrenci perspektifleri hakkında da bilgi edinilmelidir. Bu bilgiyle, eğitimciler mevcut AI tabanlı araçları daha iyi anlayabilir ve öğrencilerin bu araçları ağırlıklı olarak ve doğru bir şekilde kullanmalarına yardımcı olabilirler (Woo & Choi, 2021). Bahsedilen tüm bu getirileri ile yapay zekâ teknolojisi ELT ye başka bir boyut getirmektedir.

Bununla birlikte İngilizce dil eğitiminde yapay zekâ uygulamalarının zorlukları da yok değildir. Bu teknolojilerin başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlamak için öğrenci verilerinin etik kullanımı, AI algoritmalarındaki önyargı riski ve öğretmenlerin uygun şekilde eğitilmesi ihtiyacı gibi konular ele alınmalıdır (Almutairi vd., 2020). Öğrenci verilerinin gizliliğinin korunması, eğitimde adaletin ve eşitliğin sağlanması açısından büyük bir önem taşımaktadır. Ayrıca, yapay zekâ algoritmalarının önyargı taşımaması ve tüm öğrencilere adil bir şekilde hizmet etmesi gerekmektedir. Bu noktada, öğretmenlerin yapay zekâ teknolojilerini etkili ve etik bir şekilde kullanabilmeleri için kapsamlı bir eğitimden geçirilmesi büyük önem arz etmektedir. Hizmet içi eğitimler gibi çeşitli mesleki gelişim programları düzenlenebilir. Yapay zekâ teknolojilerinin eğitim süreçlerine entegrasyonu, insan öğretmenlerin yerini alacak bir araç olarak değil, onların uzmanlıklarını geliştirecek ve tamamlayacak bir yardımcı olarak görülmelidir. Yapay zekâ, öğretmenlerin üzerindeki yükü hafifletebilir, öğrenciye özel öğrenme deneyimleri sunabilir ve öğretmenlerin daha stratejik görevlerde yoğunlaşmalarını sağlayabilir. Ancak, bu entegrasyonun başarılı olabilmesi için yapay zekânın iyi ve kötü taraflarının çok iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Yapay zekâ teknolojilerinin, eğitimin kalitesini artırma potansiyeli göz önünde bulundurularak, dil eğitiminin geleceğinde önemli bir rol oynayacağına inanılmaktadır. Bu bağlamda, eğitimcilerin kendilerini sürekli olarak geliştirmeleri ve bu yeni dünyaya adapte olmaları gerekmektedir (Hockly, 2023).

Sonuç olarak, yapay zekanın dil öğrenimine entegrasyonu, öğrenme deneyimlerini kişiselleştirerek, kaynak kullanımını en uygun hale getirerek ve öğrenci katılımını artırarak eğitimde devrim yaratma konusunda büyük bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Eğitimciler, performans verilerini analiz etmek ve öğrenme materyallerini bireysel ihtiyaçlara göre uyarlamak için AI'nın olanaklarından yararlanarak daha verimli ve etkili dersler oluşturabilirler. Ayrıca yapay zekâ, öğrencilerin dil yeterlilik seviyelerine uygun kaynakların seçilmesinde önemli bir rol oynayarak öğrenme kazanımlarının iyileştirilmesini sağlayabilir. Teknoloji ilerlemeye devam ettikçe, dil eğitiminde yapay zekayı benimsemek, öğrencileri hedef dillerinde daha fazla akıcılık ve yeterlilik elde etmeleri için güçlendiren daha uyarlanabilir, etkileşimli ve öğrenci merkezli bir yaklaşımın önünü açabilir. Buna ilaveten, yapay zekâ ile sağlanan kişiselleştirilmiş yaklaşım, İngilizce öğrenenler arasında motivasyonu artırmakla kalmaz, aynı zamanda dil kavramlarının daha derin bir şekilde anlaşılmasını ve akılda tutulmasını sağlar. Yapay zekâ sistemlerinin sağladığı gerçek zamanlı geri bildirim, öğrencilerin ilerlemelerini takip etmelerini, gelişim alanlarını belirlemelerini ve öğrenme yolculuklarını sahiplenmelerini sağlayabilmektedir. Eğitim ortamı gelişmeye devam ettikçe,

yapay zekanın entegrasyonu, dünya çapında öğrencilerin tüm potansiyelini ortaya çıkarabilecek daha etkili, uyarlanabilir ve öğrenci merkezli dil eğitimi uygulamalarına giden bir yol sunan bir yenilik işareti olarak karşımıza çıkmaktadır. Ben de araştırmam boyunca birçok açıdan değerlendirdiğim yapay zekâ teknolojisinin motivasyon artırıcılığı, etkileşimli öğrenme gibi bana ve derslerime kattıklarını gördükçe eğitimin her alanında, sınıfta, okulda, evde eğitimin olduğu her yerde yani hayatın içinde artılarını toplayarak kullanacağımız ezber bozan bir teknoloji olduğunu büyük harflerle zihnime kazıdım diyebilirim. Öğrencilerimin görüşlerinin değerlendirmesini yaptığımda insanın bilmediğinden korktuğunu bir kez daha görmüş oldum. Öğretmenleri olarak ben yeniliklere ne kadar açık olursam onlar da o kadar cesur ve kararlı olup kendilerini geliştirmek için yeni olanı denemekten çekinmeyeceklerdir. Kendi eğitim hayatlarını şekillendirirken çağın imkanlarından biri olan yapay zekâ teknolojilerinden sonuna kadar faydalanıp İngilizce eğitimlerinde yeni yönler belirleyeceklerdir diye düşünüyorum.

5.3. Öneriler

Bu araştırmanın konusunu “kendim” olarak belirleyip derslerimde günümüzde adı sıkça duyulan yapay zekâyı nasıl daha etkili kullanabileceğimi sorgulamak için “bireysel araştırma” desenini kullandım. Yabancı dil öğretmenleri de benim kullanarak derslerimi daha verimli hale getirmeye çalıştığım yapay zekâ araçlarını değerlendirebilir ve öğrenme-öğretme süreçlerinde bu araçlara yer verebilirler. Araçların sayıca fazla oluşu göz korkutucu olsa da burada deneme yanılma yöntemiyle en uygun yapay zekâ aracına mutlaka ulaşılmalıdır.

Yabancı dil öğretmenlerinin özellikle ilk aşamada yapay zekaya verilmesi gereken komutların çok net ve ayrıntılı olmasını gerektiğini göz önünde bulundurmaları önerilir. Kullandığımız her yapay zekâ aracında verdiğimiz komutun yetersizliği elde ettiğimiz sonuçtan da memnun olmadığımız bir durum ile bizi karşı karşıya bırakabilir. Bu sebepten dolayı verilen komutlar ayrıntılı ve net olmalıdır.

Hangi yapay zekâ aracını kullanacağımıza karar verdikten sonra öğrencilerin bu araçla ders dışı vakitlerinde de haşır neşir olmaları sağlanmalıdır ki kendi kendilerine öğrenebilecekleri kişiselleştirilmiş bir dil eğitiminin kapılarını açılsın. Bunu uygulamak için verilen görevler öğrencilerin öğrenme hızına paralel olarak değişim gösterebilir. Uygun aracı seçebildiğimizde bu uyumun daha kolay bir şekilde yakalandığını da fark edebileceğiz.

Dil eğitiminde tıpkı ana dilini yaşayarak öğrenen bir çocuğun halinde olduğu gibi doğal dil öğrenme sürecindeki rahatlık ve eğlencenin, öğrenme düzeyinin artması faktörünü göz

önünde bulundurmalıyız. Bu rahatlık ve eğlenceyi yakalamak için bulabildiğimiz her yapay zekâ aracını kullanmaktan çekinmemeliyiz. Derste kullanılan teknoloji öğrencimizin derse olan ilgisini elle tutulur seviyede artıracığı için teknoloji derslerimizin içinde hep olmalıdır.

İngilizce dil öğretiminde dört beceri üzerine dersleri şekillendirmek dersin kalitesini artırabilir ve kazanımları daha etkili hale getirebilir. Derslerimizi şekillendirirken bu dört beceri için farklı yapay zekâ araçları kullanmak faydalı olabilir. Bir öğretmenden hızlı ve doğru geri bildirim verebilen yapay zekâ araçları ile telaffuz geliştirme etkinlikleri yapılabilir. Öğrencinin merak duygusunu her bir araçla yeniden uyandırarak, daha etkili dersler ve öğrenme ortamları oluşturmak mümkün olabilir.

Dersi ders yapan öncelikle öğretmen, öğrenci ve materyallerdir. Yapay zekâ teknolojisi tam da burada kurtarıcı olabilir. Fikir danışılacak bir meslektaşın her daim yanınızda olması gibi yapay zekâ araçlarına ders içeriği hakkında neler yapılabileceğini sorarak dersimizi daha etkili hale getirebiliriz. Zaman ve mekân önemli olmaksızın fikir vermeye hazır olan yapay zekâ araçları içerik geliştirmek için kullanılabilir. Yapay zekâ araçlarını harika fikirler sunabilecek nadir dostlar olarak görmeliyiz.

Ayrıca öz incelememde kendime dışardan biri gibi bakarak derslerimi değerlendirebilmem bana gösterdi ki öğretmenler olarak biz neyi eksik ya da neyi iyi yaptığımızı yine kendimiz en iyi görebilen kişileriz. Bu bağlamda, hangi branştan ve hangi açıdan olursa olsun öğretmenlerin bireysel araştırma yaparak kendi uygulamalarını paylaşımlarının eğitim camiasına katkısının büyük ve değerli olacağını düşünmekteyim. Mesela benim derslerimde kullandığım yapay zekâ uygulamalarının meslektaşlarım için de kendi derslerini iyileştirmek adına yararlı olacağını düşünmekteyim. Deneyimleyip sonuçlarını paylaşan bir araştırmacı olarak daha çok örneğe ihtiyacımızın olduğu kanaatindeyim. Ayrıca, şunu da eklemeliyim ki hangi yöntem, hangi araç ya da uygulama kullanılırsa kullanılsın eğitimde kalıcılığı ve etkili bir sonuç için eğitimciler olarak dersimizin içeriğini gerçek hayatla ilişkilendirip öğrencinin istek ve eğilimlerine dokunabilen dersler sunmalıyız.

Öğretmenler, yapay zekâdaki gelişmeleri takip ederek, bu teknolojiyi İngilizce öğretim yöntemlerine nasıl entegre edebileceklerini göz önünde bulundurmalıdırlar. AI'nın İngilizce dil eğitiminde giderek daha büyük bir rol oynadığı açıktır. AI, yalnızca etkileşimli öğretim modelleri oluşturma değil, aynı zamanda öğrenciler için daha özelleştirilmiş ve ilgi çekici öğrenme deneyimleri üretme yeteneğine de sahiptir. Yapay zekâ odaklı dil öğrenme

sistemlerinin benzersiz öğrenme tercihlerini değerlendirme ve kişiselleştirilmiş alıştırmalar ve geri bildirimler sunma kapasitesi özellikle etkileyicidir. Öğrencilerin dil yeterliliği ve genel öğrenme sonuçları, bu özelleştirilmiş yaklaşım ile büyük ölçüde iyileştirilebilir (Ali, 2020).

Eğitimde yapay zekâ alanı gelişmeye devam ederken, eğitimcilerin, politika yapıcıların ve araştırmacıların bu teknolojilerin İngilizce öğrenme başarılarını yükseltmek için nasıl kullanılabileceğine dair kapsamlı bir anlayış geliştirmek için işbirliği içinde çalışmaları çok önemlidir. Yapay zekanın gücünü bilinçli ve temkinli bir şekilde kullanarak, öğrenciler için yeni fırsatların önünü açan daha ilgi çekici, kişiselleştirilmiş ve etkili İngilizce dil dersleri oluşturabiliriz. Bu işbirliğinde özellikle, öğrenci verilerinin kullanımıyla ilgili etik hususların ele alınmasına, AI algoritmalarındaki potansiyel sapmaların azaltılmasına ve öğretmenlerin AI destekli araçları derslerine etkili bir şekilde entegre etmek için gerekli eğitimi almalarına odaklanılmalıdır. Ancak bu bütüncül yaklaşımla, İngilizce eğitimini geliştirmede ve öğrencileri tam anlamıyla dil becerilerine ulaşmaları için güçlendirmede yapay zekanın dönüştürücü gücünü tam olarak fark edebiliriz (De la Vall & Araya, 2023). Herkesin bildiği gibi öğretmek, öğrenmenin başka bir yoludur. Öğretmenler, İngilizce dil eğitiminde AI'nın ilk kullanıcısı olmalıdır.

KAYNAKLAR

- Adams, W. C. (2015). Conducting semi-structured interviews. *Handbook of practical program evaluation*, 492-505.
- Ahmadi, D. M. R. (2018). The use of technology in English language learning: A literature review. *International journal of research in English education*, 3(2), 115-125.
- Alan, B. (2016). Öğretmen Eğitiminde Nitel Bir Araştırma Yöntemi Olarak Bireysel Araştırma+. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 7-25.
- Alan, B. (2019). Re-discovery of the self through personal experience methods: A narrative self-study. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 470-494.
- Alan, B., Sarıyev, H., & Odabası, H. F. (2021). Critical friendship in self-study. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 316-334.
- Alanoğlu, M., & Karabatak, S. (2020). Eğitimde Yapay Zekâ. *Eğitim Araştırmaları-2020*, 175.
- Alhabbash, M. I., Mahdi, A. O., & Naser, S. S. A. (2016). An intelligent tutoring system for teaching grammar English tenses.
- Ali, Z. (2020). Artificial intelligence (AI): A review of its uses in language teaching and learning. In *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering* (Vol. 769, No. 1, p. 012043). IOP Publishing.
- Almutairi, A. F., Gegov, A., Adda, M., & Arabikhan, F. (2020). Conceptual artificial intelligence framework to improving English as second language. *WSEAS Transactions on Advances in Engineering Education*, 17, 87-91.
- Atal, D., & Sancar, R. (2021). What Do Research Based on the Teacher Professional Development Say?. *Erzincan University Journal of Education Faculty*, 23(1), 166-186.
- Alyaz, Y. (2003). Yabancı Dil Öğretim Yazılımlarında Yapay Zekaya Dayalı Etkileşim. *Dil Dergisi*, (121), 22-35.
- Amodei, D., Olah, C., Steinhardt, J., Christiano, P., Schulman, J., & Mané, D. (2016). Concrete problems in AI safety. *arXiv preprint arXiv:1606.06565*.
- An, X., Chai, C. S., Li, Y., Zhou, Y., & Yang, B. (2023). Modeling students' perceptions of artificial intelligence assisted language learning. *Computer Assisted Language Learning*, 1-22.
- Anis, M. (2023). Leveraging Artificial Intelligence for Inclusive English Language Teaching: Strategies and Implications for Learner Diversity. *Journal of Multidisciplinary Educational Research*, 12(6).
- Arslan, K. (2020). Eğitimde yapay zekâ ve uygulamaları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 71-88.
- Austin, T., & Senese, J. C. (2004). Self-study in school teaching: Teachers' perspective. In J. Loughran, M. L. Hamilton, V. LaBoskey & T. Russell (Eds.), *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices* (pp. 1231-1258). Dordrecht: Kluwer.

- Aytan, T., & Başal, A. (2015). Türkçe retmen adaylarının web 2. 0 araçlarına yönelik algularının incelenmesi. *Journal of Turkish Studies*, 10(7).
- Baidoo-Anu, D., & Ansah, L. O. (2023). Education in the era of generative artificial intelligence (AI): Understanding the potential benefits of ChatGPT in promoting teaching and learning. *Journal of AI*, 7(1), 52-62.
- Bayraktar, B., Glderen, S., Aka, S., & Serin, E. (2023). Yapay zekâ teknolojilerinin eğitimde kullanımına yönelik retmen grşleri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 3(11), 2012-2030.
- Bhimdiwala, A., Neri, R. C., & Gomez, L. M. (2022). Advancing the design and implementation of artificial intelligence in education through continuous improvement. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 1-27.
- Bin-Hady, W. R. A., Al-Kadi, A., Hazaea, A., & Ali, J. K. M. (2023). Exploring the dimensions of ChatGPT in English language learning: A global perspective. *Library Hi Tech*, (ahead-of-print).
- Bolanos, F., Salatino, A., Osborne, F., & Motta, E. (2024). Artificial intelligence for literature reviews: Opportunities and challenges. *arXiv preprint arXiv:2402.08565*.
- Bullough, R. V., & Gitlin, A. (1995). *Becoming a student of teaching: Methodologies for exploring self and school context*. New York: Garland Publishing, Inc..
- Bullough Jr, R. V., & Pinnegar, S. E. (2004). Thinking about the thinking about self-study: An analysis of eight chapters. In *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices* (pp. 313-342). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Bykztrk, ř., akmak, E. K., Akgn, . E., Karadeniz, ř. & Demirel, F. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Castleberry, A. N., Payakachat, N., Ashby, S., Nolen, A., Carle, M., Neill, K. K., & Franks, A. M. (2016). Qualitative analysis of written reflections during a teaching certificate program. *American journal of pharmaceutical education*, 80(1).
- Chaikovska, O. (2024). Innovative Technology in Esp Learning. *Наукової Підготовки Фахівців*, 148.
- Chiu-Ching, R. T., & Chan, E. Y. M. (2009). Teaching and learning through narrative inquiry. *Research methods for the self-study of practice*, 17-33.
- Cilliers, E. J. (2017). The challenge of teaching generation Z. *PEOPLE International Journal of Social Sciences*.
- Clandinin, D., & Connelly, M. (2004). Knowledge, narrative and self-study. In *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices* (pp. 575-600). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Clarke, A., & Erickson, G. (2004). The nature of teaching and learning in self-study. In *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices* (pp. 41-67). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Cochran-Smith, M., & Lytle, S. L. (2015). *Inquiry as stance: Practitioner research for the next generation*. Teachers College Press.

- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2005). *Research methods in education*. Routledge.
- Coia, L., & Taylor, M. (2002). Autobiography and community: An exploration of the use of autobiographical reflection by and with teachers. In *Making a difference in teacher education through self-study. Proceedings of the 4th International Conference on Self-Study of Teacher Education Practices* (pp. 48-52). Toronto, Canada: OISE, University of Toronto.
- Connelly, F. M., & Clandinin, D. J. (1990). Stories of experience and narrative inquiry. *Educational researcher*, 19(5), 2-14.
- Coşkun, F., & Gülleroğlu, H. D. (2021). Yapay zekânın tarih içindeki gelişimi ve eğitimde kullanılması. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 54(3), 947-966.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Boston: Pearson Education.
- Creswell J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Dall’Alba, G., & Barnacle, R. (2007). An ontological turn for higher education. *Studies in higher education*, 32(6), 679-691.
- Dao, X. Q. (2023). Which Large Language Model should You Use in Vietnamese Education: ChatGPT, Bing Chat, or Bard?. *Bing Chat, or Bard*.
- Dao, X. Q., Le, N. B., Vo, T. D., Phan, X. D., Ngo, B. B., Nguyen, V. T., ... & Nguyen, H. P. (2023). VNHSGE: VietNameese High School Graduation Examination Dataset for Large Language Models. *arXiv preprint arXiv:2305.12199*.
- De la Vall, R. R. F., & Araya, F. G. (2023). Exploring the benefits and challenges of AI-language learning tools. *International Journal of Social Sciences and Humanities Invention*, 10(01), 7569-7576.
- Delipetrev, B., Tsinaraki, C., & Kostic, U. (2020). Historical evolution of artificial intelligence.
- Demir, M. M., & Karadavut, T. (2023). Using Bing Chat to Create Lesson Plans Based on the Communicative Language Teaching Approach. Paper presented at the *Erte (Education Research and Teacher Education) Online Congress, Uşak University Education Faculty*.
- Demirekin, M. (2023). Dil Öğretiminde Güncel Yeni Teknolojiler. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 10(3), 627-641.
- Demmans Epp, C. A. (2010). *ProTutor: A pronunciation tutor that uses historic open learner models* (Doktora tezi, Saskatchewan Üniversitesi).
- Derwing, T. M., & Munro, M. J. (2015). *Pronunciation fundamentals: Evidence-based perspectives for L2 teaching and research*. John Benjamins.
- Donkoh, S., & Mensah, J. (2023). Application of triangulation in qualitative research. *Journal of Applied Biotechnology and Bioengineering*, 10(1), 6-9.
- Dömbekci, H. A., & Erişen, M. A. (2022). Nitel araştırmalarda görüşme tekniği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 141-160.

- Dugošija, T. (2024). Benefits And Challenges Of Artificial Intelligence In English Language Teaching. *Knowledge-International Journal*, 62(2), 275-280.
- Dujmović, M. (2014). The ways of using mother tongue in English language teaching. *International Journal of Language and Linguistics*, 2(1), 38-43.
- Engin, M. (2011). Research diary: A tool for scaffolding. *International Journal of Qualitative Methods*, 10(3), 296-306.
- Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. T. (2010). Teacher technology change: How knowledge, confidence, beliefs, and culture intersect. *Journal of research on Technology in Education*, 42(3), 255-284.
- Evans, L. (2002). What is teacher development?. *Oxford review of education*, 28(1), 123-137.
- Fahimirad, M., & Kotamjani, S. S. (2018). A review on application of artificial intelligence in teaching and learning in educational contexts. *International Journal of Learning and Development*, 8(4), 106-118.
- Feyzi, A. Ş. I. K., Yıldız, A., Kılınç, S., Aytakin, N., Adalı, R., & Kurnaz, K. (2023). Yapay zekânın eğitime etkileri. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 10(98), 2100-2107.
- Fitria, T. N. (2021). The use technology based on artificial intelligence in English teaching and learning. *ELT Echo: The Journal of English Language Teaching in Foreign Language Context*, 6(2), 213-223.
- Găbureanu, S., & Istrate, O. (2013). The effects of using intelligent tutoring systems for language learning—findings of a research evaluation report. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 76, 351-355.
- Gao, H. (2021). Reform of college English teaching model under the background of artificial intelligence. In *Journal of Physics: Conference Series* (Vol. 1744, No. 4, p. 042161). IOP Publishing.
- Godzicki, L., Godzicki, N., Krofel, M., & Michaels, R. (2013). Increasing Motivation and Engagement in Elementary and Middle School Students through Technology-Supported Learning Environments. *Online Submission*.
- Gücük, G. (2022). Perception of English language learners and teachers towards the use of artificial intelligence in the language classroom (Yüksek lisans tezi, İstancul Aydın Üniversitesi).
- Güngör, E., Ak, S., & Orman, Z. (2021). Makine Öğrenmesine Dayalı Mobil İngilizce Öğrenme Uygulaması. *Bilgisayar Bilimleri ve Teknolojileri Dergisi*, 2(2), 58-65.
- Hamilton, M. L. (Ed.). (1998). *Reconceptualizing teaching practice: Self-study in teacher education*. Psychology Press.
- Hamilton, M. L., Smith, L., & Worthington, K. (2008). Fitting the methodology with the research: An exploration of narrative, self-study and auto-ethnography. *Studying teacher education*, 4(1), 17-28.

- Hamilton, M. L., & Pinnegar, S. (2017). Self-study of teaching and teacher education practices methodology and the digital turn. *Being self-study researchers in a digital world: Future oriented research and pedagogy in teacher education*, 11-29.
- Hartono, W. J., Nurfitri, N., Ridwan, R., Kase, E. B., Lake, F., & Zebua, R. S. Y. (2023). Artificial Intelligence (AI) Solutions In English Language Teaching: Teachers-Students Perceptions And Experiences. *Journal on Education*, 6(1), 1452-1461.
- Hauge, K. (2021). Self-study research: Challenges and opportunities in teacher education. *Teacher Education in the 21st Century-Emerging Skills for a Changing World*, 1-18.
- Hockly, N. (2023). Artificial intelligence in English language teaching: The good, the bad and the ugly. *Relc Journal*, 54(2), 445-451.
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2023). Artificial intelligence in education. Globethics Publications.
- Holt-Reynolds, D., & Johnson, S. (2002). Revising the task: The genre of assignment making. In *Making a Difference in Teacher Education Through Self-Study. Proceedings of the Fourth International Conference of the Self-Study of Teacher Education Practices* (Vol. 2, pp. 14-17).
- Hou, Z. (2021). Research on adopting artificial intelligence technology to improve effectiveness of vocational college English learning. In *Journal of Physics: Conference Series* (Vol. 1744, No. 4, p. 042122). IOP Publishing.
- Huertas-Abril, C. A., & Palacios-Hidalgo, F. J. (2023). New Possibilities of Artificial Intelligence-Assisted Language Learning (AIALL): Comparing Visions from the East and the West. *Education Sciences*, 13(12), 1234.
- Hwang, W. Y., & Nurtantyana, R. (2022). The integration of multiple recognition technologies and artificial intelligence to facilitate EFL writing in authentic contexts. In *2022 6th International Conference on Information Technology (InCIT)* (pp. 379-383). IEEE.
- Hyers, L. L. (2018). *Diary methods*. Oxford University Press.
- Işık, E., & Semerci, Ç. (2019). Eğitim alanı nitel araştırmalarında veri üçgenlemesi olarak odak grup görüşmesi, bireysel görüşme ve gözlem. *Turkish Journal of Educational Studies*, 6(3), 53-66.
- İskender, H. Z., Tokul, S., & Çevirme, H. (2024). Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yapay Zekâ: Bilimsel Çalışmaların İncelenmesi. *Bildiri Özetleri Kitabı*, 203.
- İşler, B., & Kılıç, M. (2021). Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımı ve Gelişimi. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 5(1), 1-11.
- Kannan, J., & Munday, P. (2018). New trends in second language learning and teaching through the lens of ICT, networked learning, and artificial intelligence.
- Kasimi, Y., & Fidan, Ş. (2023). An Investigation into Artificial Intelligence (AI) in the English as a Foreign Language (EFL) Context. *International Journal of Educational Spectrum*, 5(2), 269-280.

- Kartal, G. (Ed.). (2023). *Transforming the Language Teaching Experience in the Age of AI*. IGI Global.
- Kartal, G., & Yeşilyurt, Y. E. (2024). A bibliometric analysis of artificial intelligence in L2 teaching and applied linguistics between 1995 and 2022. *ReCALL*, 1-17.
- Kennedy, L. M., & De Costa, P. I. (2023). Reflexivity, emerging expertise, and mi [s-step] s: A collaborative self-study of two TESOL teacher educators. In *Reflexivity in Applied Linguistics* (pp. 153-170). Routledge.
- Kessler, G. (2018). Technology and the future of language teaching. *Foreign language annals*, 51(1), 205-218.
- Kholis, A. (2021). Elsa speak app: automatic speech recognition (ASR) for supplementing English pronunciation skills. *Pedagogy: Journal of English Language Teaching*, 9(1), 01-14.
- Kitchen, J. (2009). Passages: Improving teacher education through narrative self-study. *Research methods for the self-study of practice*, 35-51.
- Kitchen, J., Berry, A., Bullock, S. M., Crowe, A. R., Taylor, M., Guðjónsdóttir, H., & Thomas, L. (Eds.). (2020). *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices*. Singapore: Springer.
- Knox, J. (2020). Artificial intelligence and education in China. *Learning, Media and Technology*, 45(3), 298-311.
- Kuddus, K. (2022). Artificial intelligence in language learning: Practices and prospects. *Advanced Analytics and Deep Learning Models*, 1-17.
- Kuprenko, V. (2020). Artificial intelligence in education: Benefits, challenges, and use cases. *Erişim adresi: <https://medium.com/towards-artificial-intelligence/artificial-intelligence-in-education-benefits-challenges-and-use-cases-db52d8921f7a>*.
- LaBoskey, V. K. (2004). The methodology of self-study and its theoretical underpinnings. In *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices* (pp. 817-869). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Lassonde, C. A., & Galman, S. (2019). *Self-study research methodologies for teacher educators* (Vol. 7). Brill.
- Lesia Viktorivna, K., Andrii Oleksandrovyh, V., Iryna Oleksandrivna, K., & Nadia Oleksandrivna, K. (2022). Artificial Intelligence in Language Learning: What Are We Afraid Of. *Arab World English Journal*.
- Liu, M. (2023). Exploring the application of artificial intelligence in foreign language teaching: Challenges and future development. In *SHS Web of Conferences* (Vol. 168, p. 03025). EDP Sciences.
- Loeckx, J. (2016). Blurring boundaries in education: Context and impact of MOOCs. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 17(3), 92-121.
- Longhurst, R. (2009). Interviews: In-depth, semi-structured. *International encyclopedia of human geography*, 580-584.

- Loor, M. A. M., Solorzano, D. M. A., Katherine, A., & Moreira, V. (2024). Integration of Artificial Intelligence in English Teaching. *Journal of Cleaner Production*, 289, 125834.
- Loughran, J. J. (2004). Learning through self-study: The influence of purpose, participants and context. In *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices* (pp. 151-192). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Luckin, R., & Holmes, W. (2016). Intelligence unleashed: An argument for AI in education.
- Lunenberg, M., & Samaras, A. P. (2011). Developing a pedagogy for teaching self-study research: Lessons learned across the Atlantic. *Teaching and teacher education*, 27(5), 841-850.
- Luo, M., & Cheng, L. (2020). Exploration of interactive foreign language teaching mode based on artificial intelligence. In *2020 International Conference on Computer Vision, Image and Deep Learning (CVIDL)* (pp. 285-290). IEEE.
- McCarthy, J. (1989) <http://jmc.stanford.edu/>
- Mackenzie, C. A., Ricker, B., Christensen, J., Heller, E., Kagan, E., Osano, P. M., ... & Turner, S. (2013). "Dear Diary" revisited: reflecting on collaborative journaling. *Journal of Geography in Higher Education*, 37(4), 480-486.
- Magee, M. D. (2009). *The third space: The use of self-study to examine the culture of a science classroom*. Doctoral dissertation. University of Northern Iowa, ABD.
- Maphoto, K. B., Sevnarayan, K., Mohale, N. E., Suliman, Z., Ntsopi, T. J., & Mokoena, D. (2024). Advancing students' academic excellence in distance education: Exploring the potential of generative AI integration to improve academic writing skills. *Open Praxis*, 16(2), 142-159.
- McAdams, D. P. (2001). The psychology of life stories. *Review of general psychology*, 5(2), 100-122.
- McCarthy, J. (2004). *What is artificial intelligence?*. Erişim adresi (11 Ocak 2019): <http://www-formal.stanford.edu/jmc/whatisai/>.
- McCool, M., & Myers, J. (2023). Reviewing the literature to clarify self-study research. *Educational Action Research*, 31(3), 472-489.
- Meço, G., & Coştu, F. (2022). Eğitimde Yapay Zekânın Kullanılması: Betimsel İçerik Analizi Çalışması. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(23), 171-193.
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *Teachers college record*, 108(6), 1017-1054.
- Motlagh, N. Y., Khajavi, M., Sharifi, A., & Ahmadi, M. (2023). The impact of artificial intelligence on the evolution of digital education: A comparative study of openAI text generation tools including ChatGPT, Bing Chat, Bard, and Ernie. *arXiv preprint arXiv:2309.02029*.
- Muthukrishnan, N., Maleki, F., Ovens, K., Reinhold, C., Forghani, B., & Forghani, R. (2020). Brief history of artificial intelligence. *Neuroimaging Clinics of North America*, 30(4), 393-399.

- Mukhallafi, T. R. A. (2020). Using artificial intelligence for developing English language teaching/learning: an analytical study from university students' perspective. *International Journal of English Linguistics*, 10(6), 40.
- Nagalakshmi, P. (2024). Integrating Technology in Enhancing Listening Skills. In *International Scientific Research Conference* (p. 217).
- Nash, B. L., Hicks, T., Garcia, M., Fassbender, W., Alvermann, D., Boutelier, S., ... & Young, C. (2023). Artificial intelligence in English education: Challenges and opportunities for teachers and teacher educators. *English Education*, 55(3), 201-206.
- Nazari, N., Shabbir, M. S., & Setiawan, R. (2021). Application of Artificial Intelligence powered digital writing assistant in higher education: randomized controlled trial. *Heliyon*, 7(5).
- Nomass, B. B. (2013). The impact of using technology in teaching English as a second language. *English language and literature studies*, 3(1), 111.
- Nxumalo, M. S., Mkhonta-Khoza, P. P., & Oloyede, O. I. (2023). Exploring Eswatini General Certificate of Secondary Education Siswati Teachers' experiences On Online Teaching. *UNESWA Journal of Education (UJOE)*, 6(1).
- Patty, J. (2024). The Use of AI in Language Learning: What You Need To Know. *Jurnal Review Pendidikan dan Pengajaran (JRPP)*, 7(1), 642-654.
- Pedro, F., Subosa, M., Rivas, A., & Valverde, P. (2019). Artificial intelligence in education: Challenges and opportunities for sustainable development.
- Pham, A. T. (2022). University Students' Attitudes towards the Application of Quizizz in Learning English as a Foreign Language. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 17(19).
- Pikhart, M. (2020). Intelligent information processing for language education: The use of artificial intelligence in language learning apps. *Procedia Computer Science*, 176, 1412-1419.
- Pinnegar, S., & Hamilton, M. L. (2009). *Self-study of practice as a genre of qualitative research: Theory, methodology, and practice* (Vol. 8). Springer Science & Business Media.
- Pirim, A. G. H. (2006). Yapay zekâ. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 1(1), 81-93.
- Pitblado, M., & Christou, T. M. (2020). Intimate Conversations: Self-Study and Educational Foundations. *International Handbook of Self-Study of Teaching and Teacher Education Practices*, 1075-1101.
- Pithouse, K., Mitchell, C., & Weber, S. (2009). Self-study in teaching and teacher development: A call to action. *Educational Action Research*, 17(1), 43-62.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 2: Do they really think differently?. *On the horizon*, 9(6), 1-6.
- Pokrivcakova, S. (2019). Preparing teachers for the application of AI-powered technologies in foreign language education. *Journal of Language and Cultural Education*, 7(3), 135-153.

- Ran, D., Yingli, W., & Haoxin, Q. (2021). Artificial intelligence speech recognition model for correcting spoken English teaching. *Journal of Intelligent & Fuzzy Systems*, 40(2), 3513-3524.
- Randolph, P. T. (2018). Employing observation journals to enhance self-awareness and writing skills. *MIDTESOL Journal*, 1, 1-12.
- Ranjan, P. R., & Sanket, M. S. (2024). AI Tool and Its Prompts.
- Roll, I., & Wylie, R. (2016). Evolution and revolution in artificial intelligence in education. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 26, 582-599.
- Rossmann, G. B., & Rallis, S. F. (2003). *Learning in the field: An introduction to qualitative research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Rudolph, J., Tan, S., & Tan, S. (2023). ChatGPT: Bullshit spewer or the end of traditional assessments in higher education?. *Journal of applied learning and teaching*, 6(1), 342-363.
- Rugaiyah, R. (2023). The Potential of Artificial Intelligence in Improving Linguistic Competence: A Systematic Literature Review. *Arkus*, 9(2), 319-324.
- Rusmiyanto, R., Huriati, N., Fitriani, N., Tyas, N. K., Rofi'i, A., & Sari, M. N. (2023). The Role of Artificial Intelligence (AI) In Developing English Language Learner's Communication Skills. *Journal on Education*, 6(1), 750-757.
- Russell, T. (2004). Can self-study improve teacher education?. In *Improving teacher education practice through self-study* (pp. 3-9). Routledge.
- Saban, A. (2023). Bir Mesleki Gelişim Modeli Olarak Bireysel Araştırma: Kavramsal Bir Analiz. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 21(3), 1767-1806.
- Samaras, A. P. (2010). *Self-study teacher research: Improving your practice through collaborative inquiry*. Sage.
- Samaras, A.P. & Freese, A. R. (2009). Looking Back and Looking Forward. An Historical Overview of Self Study School. In Lasonde A. C., Galman, S. & Kosnik, C (Eds.), *Self-Study Research Methodologies for Teacher Educators* (pp. 3-20). Rotterdam: Sense Publishers.
- Samaras, A. P., Hicks, M. A., & Berger, J. G. (2004). Self-study through personal history. In J. Loughran, M. L. Hamilton, V. LaBoskey & T. Russell (Eds.), *International handbook of self-study and teaching practices*. (pp. 905-942). Dordrecht: Kluwer.
- Samaras, A., & Roberts, L. (2011). Flying solo: Teachers take charge of their learning through self-study research. *The Learning Professional*, 32(5), 42.
- Sawyer, R. K., & Henriksen, D. (2024). *Explaining creativity: The science of human innovation*. Oxford university press.
- Says, L.W. (1996). Interviews: an introduction to qualitative research interviewing. *Evaluation and Program Planning*, 3, 287-288.
- Selwyn, N. (2019). *Should robots replace teachers?: AI and the future of education*. John Wiley & Sons.

- Sha, G. (2009). AI-based chatterbots and spoken English teaching: a critical analysis. *Computer Assisted Language Learning*, 22(3), 269-281.
- Sharadgah, T. A., & Sa'di, R. A. (2022). A systematic review of research on the use of artificial intelligence in English language teaching and learning (2015-2021): What are the current effects?. *Journal of Information Technology Education: Research*, 21.
- Smith, T. (2006). Self-study through narrative inquiry: Fostering identity in mathematics teacher education. In *Mathematics Education Research Group of Australasia (MERGA) Conference 2006* (pp. 471-478). MERGA Inc.
- Song, C., & Song, Y. (2023). Enhancing academic writing skills and motivation: assessing the efficacy of ChatGPT in AI-assisted language learning for EFL students. *Frontiers in Psychology*, 14, 1260843.
- Singh, S. K., Kumar, S., & Mehra, P. S. (2023). Chat gpt & google bard ai: A review. In *2023 International Conference on IoT, Communication and Automation Technology (ICICAT)* (pp. 1-6). IEEE.
- Sun, Y., Wang, S., Li, Y., Feng, S., Chen, X., Zhang, H., ... & Wu, H. (2019). Ernie: Enhanced representation through knowledge integration. *arXiv preprint arXiv:1904.09223*.
- Sun, Z., Anbarasan, M., & Praveen Kumar, D. J. C. I. (2021). Design of online intelligent English teaching platform based on artificial intelligence techniques. *Computational Intelligence*, 37(3), 1166-1180.
- Suryana, I., Asrianto, A., & Murwantono, D. (2020). Artificial intelligence to master English listening skills for non-English major students. *Journal of Languages and Language Teaching*, 8(1), 48-59.
- Talayhan, Ö. G., & Babayiğit, M. V. (2023). Yapay Zekâ Yazma Araçlarının Öğrenci Yazılarının İçeriği ve Organizasyonu Üzerindeki Etkisi: Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretmenlerinin Algılarına Odaklanması. *Journal Of Current Debates In Social Sciences (Cudes)*, 2(6 (2)), 83-93.
- Tekin, N. (2023). Eğitimde Yapay Zekâ: Türkiye Kaynaklı Araştırmaların Eğilimleri Üzerine Bir İçerik Analizi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(Özel Sayı), 387-411.
- Thomas, M. (Ed.). (2009). *Handbook of research on Web 2.0 and second language learning*. IGI Global.
- Tidwell, D., & Fitzgerald, L. (2004). Self-study as teaching. In *International handbook of self-study of teaching and teacher education practices* (pp. 69-102). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Tidwell, D., Heston, M., & Fitzgerald, L. (Eds.). (2009). *Research methods for the self-study of practice* (Vol. 9). Springer Science & Business Media.
- Travers, C. J., Morisano, D., & Locke, E. A. (2015). Self-reflection, growth goals, and academic outcomes: A qualitative study. *The British journal of educational psychology*, 85(2), 224–241. <https://doi.org/10.1111/bjep.12059>

- Turner, S. A. (2010). Teaching research to teachers: A self-study of course design, student outcomes, and instructor learning. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 10(2), 60-77.
- Uştuk, Ö., & De Costa, P. I. (2021). Reflection as meta-action: Lesson study and EFL teacher professional development. *TESOL journal*, 12(1), e00531.
- Vanassche, E., & Kelchtermans, G. (2015). The state of the art in self-study of teacher education practices: A systematic literature review. *Journal of curriculum studies*, 47(4), 508-528.
- Viswanathan, R. (2009). Using mobile technology and podcasts to teach soft skills. In *Handbook of research on Web 2.0 and second language learning* (pp. 223-236). IGI Global.
- Vlasiuk, R., & Pet'ko, L. (2022). *Alan Turing: a founding father of computer science, artificial intelligence and modern cognitive science* (Doctoral dissertation, Львів: Растр-7).
- Wangsa, K., Karim, S., Gide, E., & Elkhodr, M. (2024). A Systematic Review and Comprehensive Analysis of Pioneering AI Chatbot Models from Education to Healthcare: ChatGPT, Bard, Llama, Ernie and Grok. *Future Internet*, 16(7), 219.
- Wei, L. (2023). Artificial intelligence in language instruction: impact on English learning achievement, L2 motivation, and self-regulated learning. *Frontiers in Psychology*, 14, 1261955.
- Woo, J. H., & Choi, H. (2021). Systematic review for AI-based language learning tools. *arXiv preprint arXiv:2111.04455*.
- Xianhua, L. (2019). Research on the effect of artificial intelligence technology on English learning efficiency. In *2019 12th International Conference on Intelligent Computation Technology and Automation (ICICTA)* (pp. 548-551). IEEE.
- Xiao, D., Zhang, H., Li, Y., Sun, Y., Tian, H., Wu, H., & Wang, H. (2020). Ernie-gen: An enhanced multi-flow pre-training and fine-tuning framework for natural language generation. *arXiv preprint arXiv:2001.11314*.
- Xue, Y. (2025). Application of entertainment interactive robot based on speech recognition in English artificial intelligence teaching evaluation and automatic feedback. *Entertainment Computing*, 52, 100807.
- Yan, D. (2024). A classroom practitioner's self-study on theorizing a practicality ethic framework for adopting digital affordances in language education. *Future in Educational Research*.
- Yang, J. (2022). Perceptions of preservice teachers on AI chatbots in English education. *International Journal of Internet, Broadcasting and Communication*, 14(1), 44-52.
- Yıldız, T. (2023). Measurement of Attitude in Language Learning with AI (MALL: AI). *Participatory Educational Research*, 10(4), 111-126.
- Yılmaz, S. (2023). Yapay Zekâ ile Eğitim Yönetimi Alanına Yönelik Bir Sistemik Derleme ve Alanın Yakın Geleceğine İlişkin Çıkarımlar.

- Yong, Q. (2020). Application of artificial intelligence to higher vocational English Teaching in the Information Environment. In *Journal of Physics: Conference Series* (Vol. 1533, No. 3, p. 032030). IOP Publishing.
- Yu, C., Wu, L., Li, J., & Li, S. (2023). English Listening Teaching Mode under Artificial Intelligence Speech Synthesis Technology. *ACM Transactions on Asian and Low-Resource Language Information Processing*.
- Yücel Dağ, M. (2015). Kavram karikatürleriyle zenginleştirilmiş etkileşimli kısa tarihsel hikâyelerin bilimin doğası öğretiminde kullanımı üzerine bir öz-inceleme. *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.
- Zamfirescu-Pereira, J. D., Wong, R. Y., Hartmann, B., & Yang, Q. (2023). Why Johnny can't prompt: how non-AI experts try (and fail) to design LLM prompts. In *Proceedings of the 2023 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 1-21).
- Zhang, J., & Zhang, Z. (2024). AI in teacher education: Unlocking new dimensions in teaching support, inclusive learning, and digital literacy. *Journal of Computer Assisted Learning*.
- Zhang, Z., Han, X., Liu, Z., Jiang, X., Sun, M., & Liu, Q. (2019). ERNIE: Enhanced language representation with informative entities. *arXiv preprint arXiv:1905.07129*.
- Zhao, X., & Yang, Y. (2021). A study on the application of blended teaching to English reading course under the background of artificial intelligence. In *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* (Vol. 693, No. 1, p. 012019). IOP Publishing.
- Zhou, J. (2019). Construction of artificial intelligence-based interactive oral English teaching platform based on application problems of present intelligent products. In *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering* (Vol. 569, No. 5, p. 052055). IOP Publishing.
- Zhu, Y. (2021). Research on English teaching of professional skilled talents training based on artificial intelligence. *Journal of Intelligent & Fuzzy Systems*, (Preprint), 1-12.

EKLER

Ek 1. Yansıtıcı Günlüğüm

MY REFLECTIVE JOURNAL

Date: / / 2024 Week:

THE MOST ENJOYABLE MOMENT ...

THE MOST CHALLENGING MOMENT..

WHAT COULD I HAVE DONE DIFFERENTLY?

Lesson with

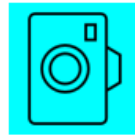
THE BEST ACTIVITY ...

WHAT IS THE MOST IMPORTANT THING I LEARNED TODAY?

WHAT DID NOT WORK TODAY OR COULD HAVE BEEN MORE EFFECTIVE?

OBSERVATION JOURNAL

Date: / / 2024

Lesson with

Week:

Critical Friend's name:

<p>What is the best moment of the lesson? Why?</p>	<p>How could the teacher have done it differently?</p>
<p>What is the most challenging part of the lesson? Why?</p>	<p>What could have been more effective?</p>

Yapay Zekanın İngilizce Öğretiminde Kullanımının Özel Derslerde Kullanımı ile İlgili Öğrenci Görüşme Soruları

Tarih: ... / ... / 2024

Değerli Katılımcı,

Ben Saadet TEMİZ GAPBAROV, Necmettin Erbakan Üniversitesi yüksek lisans öğrencisiyim. Dr. Öğr. Üyesi Emine Eda ERCAN DEMİREL danışmanlığında devam etmekte olan çalışmamda yapay zekayı özel İngilizce derslerde nasıl daha etkili kullanılabileceğimi araştırmaktayım. Görüşlerinizle çalışmama yardımcı olmanızı rica etmekteyim. Kişisel bilgileriniz başka kurum veya kuruluşla paylaşılmayacaktır. Tez çalışmamda kendinize belirlediğiniz takma adınız kullanılacaktır. Görüşmemiz ses kaydı olarak kaydedilecektir. Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Saadet TEMİZ GAPBAROV

Adı ve Soyadı:

Takma Adı:

Sorular:

1. Teknoloji senin için ne kadar önemli?
2. Derste kullandığımız yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikleri beğendin mi? Neden?
3. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten neler öğrendin?
4. Yapay zekâ ile oluşturulan etkinlikten aklında kalanları bana anlatır mısın?
5. Yapay zekâ etkinliklerinde en çok hoşuna giden şey ne oldu?
6. Yapay zekâ etkinliklerinden hoşuna gitmeyen şey ne oldu?